

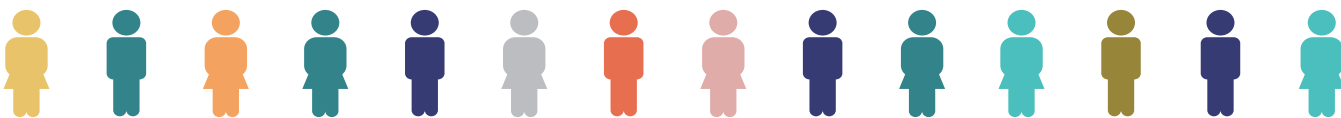
מרכז ויטרבי
לחקר דעת קהל
ומדיניות

מדד הדמוקרטיה הישראלית 2025

תמר הרמן

ליאור יוחנני | ירון קפלן | אינה אורלי ספוז'ניקוב

מדד הדמוקרטיה הישראלית 2025

תמר הרמן

ליאור יוחנני | ירון קפלן | אינה אורלי ספוז'ניקוב

מרכז ויטרבי
לחקר דעת קהל
ומדיניות

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

The Israeli Democracy Index 2025

Tamar Hermann

Lior Yohanani, Yaron Kaplan, Inna Orly Sapozhnikova

עריכת הטקסט: תמר שקד

עיצוב הסדרה והעטיפה: נאוי קצמן

ביצוע גרפי: אירית נחום

הדפסה: גרפוס פרינט, ירושלים

מסת"ב 978-965-519-499-9 ISBN

אין לשכפל, להעתיק, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר ידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני או אחר — כל חלק שהוא מהחומר בספר זה. שימוש מסחרי מכל סוג שהוא בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט אלא ברשות מפורשת בכתב מהמוציא לאור.

© כל הזכויות שמורות למכון הישראלי לדמוקרטיה (ע"ר), 2025

נדפס בישראל, תשפ"ו/2025

המכון הישראלי לדמוקרטיה

רח' פינסקר 4, ת"ד 4702, ירושלים 9104602

טלפון: 02-5300888

אתר האינטרנט: www.idi.org.il

להזמנת ספרים:

החנות המקוונת: www.idi.org.il/books

דוא"ל: orders@idi.org.il

טלפון: 02-5300800

הדברים המובאים בספר זה אינם משקפים בהכרח את עמדת המכון הישראלי לדמוקרטיה. ניתן להוריד את קובץ הנתונים של מדד הדמוקרטיה הישראלית ב-dataisrael.idi.org.il.

תוכן העניינים

11	ממצאים עיקריים
17	הקדמה
19	מתודולוגיה
23	פרק 1 מה המצב?
49	פרק 2 המדינה
105	פרק 3 דמוקרטיה וחופש הביטוי
149	פרק 4 מאוחדים או מפוצלים?
170	פרק 5 יחסי יהודים וערבים
195	פרק 6 כשהבחירות באופק
209	פרק 7 המדדים הבינלאומיים

נספחים

233	נספח 1 התפלגות התשובות, מדד הדמוקרטיה 2025
248	נספח 2 התפלגות התשובות לשאלות החוזרות
286	נספח 3 הרכב חברתי-דמוגרפי והגדרות עצמיות
290	צוות המחקר

פרק 1

24	תרשים 1.1	המצב של ישראל כיום באופן כללי, 2003-2025 (כלל המדגם)
25	תרשים 1.2	המצב של ישראל כיום באופן כללי (יהודים וערבים)
25	תרשים 1.3	המצב של ישראל כיום באופן כללי, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
27	תרשים 1.4	המצב האישי טוב או טוב מאוד, 2014-2025 (כלל המדגם)
28	תרשים 1.5	המצב של המדינה לעומת המצב האישי (כלל המדגם)
32	תרשים 1.6	מסכימים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו, 2017-2025 (יהודים וערבים)
32	תרשים 1.7	מסכימים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
34	תרשים 1.8	היכן בטוח יותר לחיות? (יהודים וערבים)
35	תרשים 1.9	די או מאוד גאים להיות ישראלים, 2003-2025 (יהודים וערבים)
35	תרשים 1.10	עד כמה גאים להיות ישראלים (יהודים וערבים)
36	תרשים 1.11	די או מאוד גאים להיות ישראלים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
37	תרשים 1.12	מרגישים חלק ממדינת ישראל ובעיותיה, 2003-2025 (יהודים וערבים)
38	תרשים 1.13	מרגישים חלק ממדינת ישראל ובעיותיה, לפי גיל (יהודים וערבים)
39	תרשים 1.14	באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבני הנוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר? (יהודים וערבים)
40	תרשים 1.15	מסכימים שבני הנוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר, לפי גיל (יהודים וערבים)
41	תרשים 1.16	חושבים או בטוחים שיקרה בעתיד הלא רחוק, ב־10-15 השנים הבאות (יהודים וערבים)
44	תרשים 1.17	מעדיפים להישאר בארץ, 2015-2025 (יהודים וערבים)
45	תרשים 1.18	מעדיפים להישאר בארץ, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
46	תרשים 1.19	אופטימיים לגבי העתיד של ישראל (יהודים וערבים)
48	תרשים 1.20	מעדיפים להישאר בארץ, לפי אופטימיים/פסימיים לגבי העתיד של ישראל (כלל המדגם)

פרק 2

50	תרשים 2.1	נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה (יהודים וערבים)
52	תרשים 2.2	נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
54	תרשים 2.3	נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות הנבדקים בקביעות, 2016-2025 (יהודים)
54	תרשים 2.4	נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות הנבדקים בקביעות, 2016-2025 (ערבים)
55	תרשים 2.5	נותנים אמון בצה"ל, 2016-2025 (יהודים וערבים)
57	תרשים 2.6	נותנים אמון בבית המשפט העליון, 2016-2025 (יהודים וערבים)
58	תרשים 2.7	נותנים אמון בבית המשפט העליון, לפי מחנות פוליטיים, 2016-2025 (יהודים)
59	תרשים 2.8	נותנים אמון בבית המשפט העליון, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
60	תרשים 2.9	נותנים אמון בנשיא המדינה, 2016-2025 (יהודים וערבים)
61	תרשים 2.10	נותנים אמון בנשיא המדינה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)

62	2.11	נותנים אמון במשטרה, 2016-2025 (יהודים וערבים)
63	2.12	נותנים אמון במשטרה, לפי מחנות פוליטיים, 2016-2025 (יהודים)
64	2.13	נותנים אמון במשטרה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
65	2.14	נותנים אמון בתקשורת, 2016-2025 (יהודים וערבים)
66	2.15	נותנים אמון בממשלה, 2016-2025 (יהודים וערבים)
67	2.16	נותנים אמון בממשלה, לפי מחנות פוליטיים, 2016-2025 (יהודים)
67	2.17	נותנים אמון בממשלה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
69	2.18	נותנים אמון בכנסת, 2016-2025 (יהודים וערבים)
70	2.19	נותנים אמון בכנסת, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
71	2.20	נותנים אמון במפלגות, 2016-2025 (יהודים וערבים)
72	2.21	נותנים אמון במפלגות, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
73	2.22	נותנים אמון בעירייה/ברשות המקומית שבה מתגוררים, 2020-2025 (יהודים וערבים)
74	2.23	נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, 2022-2025 (יהודים וערבים)
76	2.24	נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
77	2.25	נותנים אמון בשב"כ, 2022-2025 (יהודים וערבים)
79	2.26	ממוצעי אמון בכל המוסדות (יהודים וערבים)
80	2.27	ממוצעי אמון בכל המוסדות שנבדקו, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
81	2.28	ממוצעי אמון בכל 11 המוסדות שנבדקו, לפי עדה דתית ולפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (ערבים)
82	2.29	נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות, לפי גיל (יהודים)
83	2.30	נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות, לפי גיל (ערבים)
85	2.31	ממוצעי האמון השנתיים של כלל המוסדות הנבדקים בקביעות, 2003-2025 (כלל המדגם)
86	2.32	הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, 2003-2025 (יהודים וערבים)
86	2.33	הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, לפי מחנות פוליטיים, 2003-2025 (יהודים)
87	2.34	הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
87	2.35	הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, לפי גיל (יהודים)
88	2.36	הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, לפי גיל (ערבים)
89	2.37	נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה הנבדקים בקביעות, מדידת 2025 בהשוואה לממוצע הרב־שנתי (יהודים וערבים)
90	2.38	שיווי משקל/איזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי, 2016-2025 (יהודים)
94	2.39	מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, 2019-2025 (יהודים וערבים)

95	תרשים 2.40	מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, לפי מחנות פוליטיים, 2019-2025 (יהודים)
96	תרשים 2.41	מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
98	תרשים 2.42	מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון/לרווחה של אזרחיה, 2019-2025 (כלל המדגם)
99	תרשים 2.43	מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לרווחה של אזרחיה, 2019-2025 (יהודים וערבים)
101	תרשים 2.44	אזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה, 2017-2025 (כלל המדגם)
103	תרשים 2.45	מסכימים שהכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל הכול מחדש, 2022-2025 (יהודים וערבים)

פרק 3

106	תרשים 3.1	ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (יהודים וערבים)
106	תרשים 3.2	נותנים לדמוקרטיה הישראלית ציון טוב או מצוין, 2018-2025 (יהודים וערבים)
107	תרשים 3.3	ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
109	תרשים 3.4	ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
109	תרשים 3.5	ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (יהודים וערבים)
110	תרשים 3.6	אופטימיים לגבי העתיד של ישראל, לפי הציון למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (יהודים וערבים)
112	תרשים 3.7	מי חוששים היום יותר בישראל להביע את דעתם הפוליטית? לפי מחנות פוליטיים, 2016 ו־2025 (יהודים)
114	תרשים 3.8	מסכימים שעדיף לשתוק ולא לבטא בקול רם את דעתם הפוליטית בנוכחות זרים, 2016-2025 (יהודים וערבים)
114	תרשים 3.9	מסכימים שעדיף לשתוק ולא לבטא בקול רם את דעתם הפוליטית בנוכחות זרים, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
115	תרשים 3.10	מסכימים שעדיף לשתוק ולא לבטא את דעתם הפוליטית בנוכחות זרים, לפי הציון למצבה של הדמוקרטיה היום (יהודים וערבים)
116	תרשים 3.11	יש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה (יהודים וערבים)
116	תרשים 3.12	מסכימים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
117	תרשים 3.13	מסכימים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם)
118	תרשים 3.14	בשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באלימות להשגת מטרות פוליטיות (יהודים וערבים)
120	תרשים 3.15	ארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה, 2022-2025 (יהודים וערבים)
121	תרשים 3.16	מסכימים שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה, לפי מחנות פוליטיים, 2022-2025 (יהודים)

122	תרשים 3.17	מסכימים שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 (כלל המדגם)
123	תרשים 3.18	ממי צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל תרומות? (יהודים)
123	תרשים 3.19	ממי צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל תרומות? (ערבים)
124	תרשים 3.20	ממי צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל תרומות? לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
125	תרשים 3.21	כלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת, 2017-2025 (כלל המדגם)
126	תרשים 3.22	מסכימים שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
127	תרשים 3.23	מסכימים שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת, לפי מידת האמון בתקשורת (יהודים וערבים)
128	תרשים 3.24	מידת ההסכמה שתמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים (יהודים וערבים)
129	תרשים 3.25	תמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
130	תרשים 3.26	מידת ההסכמה שתמיכת המדינה במוסדות ובפעילויות תרבות ואומנות מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים (יהודים וערבים)
131	תרשים 3.27	זכות המדינה להתערב בתכנים תרבותיים ואומנותיים, לפי העמדות כלפי זכות המדינה להתערב בתכנים בכלי התקשורת (כלל המדגם)
132	תרשים 3.28	מהי החלטה דמוקרטית? (יהודים וערבים)
133	תרשים 3.29	מסכימים שהחלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו חופש הביטוי וזכויות המיעוט אינן דמוקרטיות גם אם התקבלו על ידי הממשלה ורוב בכנסת, 2013-2025 (יהודים וערבים)
135	תרשים 3.30	מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה, 2021-2025 (יהודים וערבים)
136	תרשים 3.31	מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה, לפי מהי החלטה דמוקרטית? (יהודים וערבים)
137	תרשים 3.32	מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה, לפי מידת האמון בבית המשפט העליון (יהודים וערבים)
137	תרשים 3.33	באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל? (כלל המדגם)
138	תרשים 3.34	מסכימים שחשוב שתהיה חוקה לישראל, 2010-2025 (יהודים וערבים)
139	תרשים 3.35	באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל? לפי גיל (יהודים וערבים)
140	תרשים 3.36	מהו הסיכוי שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה? (כלל המדגם)
141	תרשים 3.37	סבורים שיש סיכוי גבוה שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים ולפי מחנות פוליטיים (יהודים)
142	תרשים 3.38	הסיכוי שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה, לפי החשיבות שמייחסים לכינון חוקה לישראל (כלל המדגם)
143	תרשים 3.39	באיזו מידה מצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר או פחות בהשוואה לדמוקרטיות אחרות? (כלל המדגם)
144	תרשים 3.40	מעדיפים לעבור לחיות בחו"ל, לפי הערכת מצבה של הדמוקרטיה בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות (יהודים וערבים)

145	תרשים 3.41	חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות (יהודים וערבים)
146	תרשים 3.42	חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
147	תרשים 3.43	חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, לפי מצב הדמוקרטיה בישראל לעומת דמוקרטיות אחרות (יהודים וערבים)
148	תרשים 3.44	סבורים שאתגרי הדמוקרטיה בישראל נובעים יותר מגורמים ייחודיים או מגורמים המאתגרים גם דמוקרטיות אחרות (יהודים וערבים)

פרק 4

150	תרשים 4.1	ציונים ממוצעים לסולידריות בחברה הישראלית, 2020-2025 (יהודים וערבים)
151	תרשים 4.2	הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית, 2024 ו-2025 (יהודים וערבים)
153	תרשים 4.3	הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית, לפי הערכת המצב הכללי במדינה ולפי הערכת המצב האישי (כלל המדגם)
155	תרשים 4.4	מסכימים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה, 2016-2025 (יהודים וערבים)
158	תרשים 4.5	המתח החזק ביותר בחברה הישראלית, 2012-2025 (כלל המדגם)
159	תרשים 4.6	המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין ימין לשמאל, לפי מחנות פוליטיים, 2022-2025 (יהודים)
161	תרשים 4.7	המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין יהודים לערבים, לפי גיל (יהודים וערבים)
162	תרשים 4.8	המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין יהודים לערבים, לפי הערכת רמת הסולידריות בחברה (יהודים וערבים)
163	תרשים 4.9	עד כמה יפריע לך או לא יפריע לך לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה משלך כ... (יהודים)
163	תרשים 4.10	התנגדות לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה ברמות שונות של קרבה, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
166	תרשים 4.11	להרגשתך, לאיזו קבוצה בחברה הישראלית אתה שייך? 2022-2025 (יהודים וערבים)
167	תרשים 4.12	תחושת השתייכות לקבוצות חזקות בחברה, לפי השכלה והכנסה (יהודים)
169	תרשים 4.13	הערכת הסולידריות בחברה הישראלית, לפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (יהודים וערבים)

פרק 5

171	תרשים 5.1	מסכימים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים, 2018-2025 (יהודים וערבים)
172	תרשים 5.2	מסכימים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים, לפי מחנות פוליטיים, 2018-2025 (יהודים)
173	תרשים 5.3	המשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים, לפי הציון למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (יהודים וערבים)
174	תרשים 5.4	באיזו מידה מסכימים שרצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה? (יהודים וערבים)
175	תרשים 5.5	עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית (יהודים וערבים)

176	תרשים 5.6	סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית, 2018-2025 (יהודים וערבים)
176	תרשים 5.7	עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
178	תרשים 5.8	תומכים בהשתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
180	תרשים 5.9	עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי המתח החזק ביותר בחברה (יהודים וערבים)
182	תרשים 5.10	סבורים שערבי אזרחי ישראל, שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני, יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל, 2019-2025 (יהודים וערבים)
182	תרשים 5.11	סבורים שערבי אזרחי ישראל, שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני, יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל, לפי מחנות פוליטיים, 2023 ו-2025 (יהודים)
184	תרשים 5.12	מסכימים שכדי לשמור על הזהות היהודית/הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, 2017-2025 (יהודים וערבים)
184	תרשים 5.13	מסכימים שכדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי מחנות פוליטיים, 2020-2025 (יהודים)
185	תרשים 5.14	כדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי גיל (יהודים)
186	תרשים 5.15	לא מסכימים שכדי לשמור על הזהות הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי עדה דתית 2024 ו-2025 (ערבים)
188	תרשים 5.16	מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, 2005-2025 (יהודים)
189	תרשים 5.17	מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, לפי מחנות פוליטיים, 2019 ו-2025 (יהודים)
189	תרשים 5.18	מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 (יהודים)
191	תרשים 5.19	תומכים בצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, 2003-2025 (יהודים וערבים)
192	תרשים 5.20	תומכים או מתנגדים לצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, לפי מחנות פוליטיים, 2023 ו-2025 (יהודים)

פרק 6

196	תרשים 6.1	מסכימים שיש במדינת ישראל מפלגה שמייצגת בצורה טובה את השקפותיהם, 2003-2025 (כלל המדגם)
197	תרשים 6.2	האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה? (יהודים וערבים)
198	תרשים 6.3	האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה? לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)
199	תרשים 6.4	בטוחים או חושבים שהבחירות הבאות לכנסת יהיו הוגנות וחופשיות (כלל המדגם, יהודים וערבים, יהודים לפי מחנות פוליטיים)
200	תרשים 6.5	סבורים שיש סיכויים די גבוהים או גבוהים מאוד שגורמים ישראליים או חיצוניים ינסו להטות את תוצאות הבחירות (יהודים וערבים, יהודים לפי מחנות פוליטיים)
201	תרשים 6.6	הגורמים המשפיעים ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הקרובות (יהודים וערבים)

203	תרשים 6.7	הגורמים המשפיעים ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הקרובות, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
204	תרשים 6.8	הנושאים/האירועים המשפיעים במידה הרבה ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הבאות (יהודים וערבים)
205	תרשים 6.9	הנושאים/האירועים המשפיעים במידה הרבה ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הבאות, לפי מחנות פוליטיים (יהודים)
206	תרשים 6.10	עד כמה עמדות מפלגה בנושא המאבק בפשיעה הפלילית יהיו שיקול מרכזי בהחלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות? (ערבים)
207	תרשים 6.11	מסכימים שלא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב, 2025-2003 (כלל המדגם)

פרק 7

211	תרשים 7.1	האחוזון של ישראל במדדים הבינלאומיים, 2024
212	תרשים 7.2	הציון של ישראל במדדים הבינלאומיים, 2024
216	תרשים 7.3	התפלגות הציונים במדד הזכויות הפוליטיות, 2024
217	תרשים 7.4	הציון של ישראל במדד הזכויות הפוליטיות, 2024-2003
217	תרשים 7.5	התפלגות הציונים במדד הזכויות האזרחיות, 2024
218	תרשים 7.6	הציון של ישראל במדד הזכויות האזרחיות, 2024-2003
219	תרשים 7.7	התפלגות הציונים במדד חופש העיתונות, 2024
219	תרשים 7.8	הציון של ישראל במדד חופש העיתונות, 2024-2003
220	תרשים 7.9	התפלגות הציונים במדד ההשתתפות הפוליטית, 2024
221	תרשים 7.10	הציון של ישראל במדד ההשתתפות הפוליטית, 2024-2006
221	תרשים 7.11	התפלגות הציונים במדד רכיב השוויון, 2024
222	תרשים 7.12	הציון של ישראל במדד רכיב השוויון, 2024-2003
223	תרשים 7.13	התפלגות הציונים במדד רכיב ההשתתפות, 2024
223	תרשים 7.14	הציון של ישראל במדד רכיב ההשתתפות, 2024-2003
224	תרשים 7.15	התפלגות הציונים במדד הדמוקרטיה הדיונית, 2024
225	תרשים 7.16	הציון של ישראל במדד הדמוקרטיה הדיונית, 2024-2003
225	תרשים 7.17	התפלגות הציונים במדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית, 2024
226	תרשים 7.18	הציון של ישראל במדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית, 2024-2006
227	תרשים 7.19	התפלגות הציונים במדד תפקוד הממשלה, 2024
228	תרשים 7.20	הציון של ישראל במדד תפקוד הממשלה, 2024-2006
228	תרשים 7.21	התפלגות הציונים במדד תפיסת השחיתות, 2024
229	תרשים 7.22	הציון של ישראל במדד תפיסת השחיתות, 2024-2003
230	תרשים 7.23	התפלגות הציונים במדד השוויוניות בחלוקת משאבים, 2024
230	תרשים 7.24	הציון של ישראל במדד השוויוניות בחלוקת משאבים, 2024-2003

פרק 1: מה המצב?

- ❑ חל שיפור מסוים בהערכת כלל הציבור את מצבה הכללי של ישראל כיום: שיעור המדווחים כי מצבה טוב או טוב מאוד עלה מ-12% בשנה שעברה ל-20% השנה, ושיעור המגדירים אותו רע או רע מאוד ירד מ-60% לכמחצית.
- ❑ עם זאת, רוב הערבים (64%) וכמעט מחצית מהיהודים (45%) סבורים גם כיום שמצבה של ישראל רע או רע מאוד.
- ❑ בקרב היהודים רוב גדול בשמאל ורוב במרכז (80%, 61%, בהתאמה) סבורים שהמצב רע או רע מאוד, לעומת מיעוט בימין (30.5%).
- ❑ מעל מחצית מכלל הציבור (54%) מעריכים את מצבם האישי כטוב או טוב מאוד, ורק 10% מגדירים אותו כרע או רע מאוד. הערבים נוטים יותר מהיהודים להעריך בשלילה את מצבם האישי.
- ❑ רוב היהודים והערבים מסכימים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו (66%, 62%, בהתאמה). קיימת שונות גדולה בתחושות בעניין זה בין המחנות הפוליטיים (יהודים): בימין רוב גדול חשים כך (77%), במרכז רוב קטן (56%), ובשמאל מיעוט (35%).
- ❑ רוב היהודים (72%) סבורים שישראל היא המקום הבטוח יותר עבורם לחיות בו כיום. רק כמחצית מהערבים חושבים שישראל היא המקום הבטוח יותר עבורם.
- ❑ רוב גדול מהיהודים גאים בהיותם ישראלים (83%), לעומת מיעוט מהערבים (44%). בקרב היהודים, החילונים מביעים את רמת הגאווה הנמוכה ביותר בהשוואה ליתר הקבוצות על הרצף חרדים-חילונים (חילונים – 74%; לעומת דתיים ומסורתיים דתיים – 92% בכל אחת מהקבוצות; מסורתיים לא-דתיים – 91.5%; חרדים – 81%).
- ❑ רוב גדול מהיהודים (87%) מרגישים עצמם חלק מהמדינה ובעיותיה, בהשוואה למעט יותר ממחצית מהערבים (54%).
- ❑ הן היהודים הן הערבים אופטימיים לגבי יכולתה של המדינה להגן על עצמה בשנים הבאות (79.5%, 72%, בהתאמה), לשמור על מעמדה כמעצמת הייטק מובילה (77%, 72%, בהתאמה) ולחתום על הסכמי שלום נוספים (64%, 79%, בהתאמה). רוב הן מהיהודים הן מהערבים צופים תהליך גובר של הדתה (69%, 61%, בהתאמה).

- רוב היהודים והערבים מעדיפים להישאר לחיות בישראל ולא להגר ממנה; והשנה אף נרשמה עלייה בהעדפה להישאר בארץ (יהודים – מ-64.5% ל-72%; ערבים – מ-77% ל-82%).
- רוב היהודים (57%), לעומת מיעוט גדול מהערבים (45%), אופטימיים לגבי עתידה של ישראל. בקרב היהודים רוב גדול בימין אופטימיים לגבי העתיד (70%), לעומת מיעוט במרכז (44%) ובשמאל (27%).

פרק 2: המדינה

- במדגם היהודים שלושה מוסדות חצו השנה את קו מחצית נותני האמון – צה"ל, השב"כ והעירייה/הרשות המקומית שבה מתגוררים המרואיינים. בקרב המרואיינים הערבים שום מוסד לא הגיע לכדי מחצית של נותני אמון.
- במדגם היהודים חלו השנה עליות בשיעורי האמון בצה"ל, ביועצת המשפטית לממשלה, בממשלה ובכנסת. מנגד נרשמו ירידות בשיעורי נותני האמון בשב"כ, בנשיא המדינה ובמשטרה.
- בקרב הערבים מצאנו עליות בשיעורי האמון בשישה מוסדות: בבית המשפט העליון, בנשיא המדינה, ביועצת המשפטית לממשלה, בתקשורת, בכנסת ובמפלגות. בכל יתר המוסדות נרשמה יציבות יחסית.
- גם השנה העמדה השכיחה בקרב המרואיינים היהודים היא שהרכיב היהודי במדינת ישראל חזק מדי (44%). כרבע סבורים שהרכיב הדמוקרטי חזק מדי; וכחמישית – שיש איזון בין שני הרכיבים. בקרב הערבים רוב גדול סבורים שהרכיב היהודי חזק מדי (80%).
- קרוב למחצית מהיהודים (46%) סבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לביטחון אזרחיה, בהשוואה לשליש מהערבים. במדגם היהודים רוב בימין (59%) סבורים שהמדינה מצליחה במשימה זו, לעומת מיעוט בקרב המרכז (30%) והשמאל (20%).
- הערכת כלל הציבור בנוגע להצלחת המדינה לדאוג לרווחת אזרחיה נמוכה הרבה יותר: פחות מרבע (23%) חושבים שהיא מצליחה בכך.
- גם השנה רק כשליש מכלל המרואיינים הסכימו עם ההיגד ש"אזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה".
- כמחצית מכלל הציבור מסכימים עם הרעיון ש"הכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל הכול מחדש".

פרק 3: דמוקרטיה וחופש הביטוי

- מאז 2018, בקרב היהודים חלה ירידה מתמשכת בהערכת מצב הדמוקרטיה בישראל כטובה או מצוינת עד כדי רבע בלבד כיום. בקרב הערבים שיעור המעריכים את מצב הדמוקרטיה כך עומד על כחמישית בלבד.

- מעט פחות ממחצית מכלל הציבור (45%) סבורים שמצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, 26% חושבים שהוא טוב יותר, ו-24% סבורים שהמצב כאן ושם דומה.
- רוב גדול בכלל הציבור (כ-70%) סבורים כי אתגרי הדמוקרטיה בישראל נובעים מגורמים ייחודיים למדינה; כרבע סבורים שהאתגרים בישראל דומים לאתגרים הניצבים לפני דמוקרטיות אחרות בעולם.
- כמחצית מהיהודים ושלושה רבעים מהערבים מצדדים בהיגד ש"החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת".
- רוב גדול (71%) מכלל הציבור (יהודים – 69%; ערבים – 78%) סבורים שחשוב שלשראל תהיה חוקה. עם זאת, רק חמישית מכלל הציבור צופים שתנוסח חוקה בעשור הקרוב (יהודים – 18.5%; ערבים – 28.5%).
- מחצית מהיהודים ורוב קטן מהערבים (55.5%) מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה. בקרב היהודים רוב גדול בימין (72%) סבורים כך, לעומת השמאל והמרכז, שם הרוב הגדול סבורים ההפך (87.5%, 70%, בהתאמה).
- כיום רק מיעוט, אפילו קטן מזה שבמדידה הקודמת ב-2016, מעריכים ש"איש בישראל אינו חושש להביע את דעתו הפוליטית" (יהודים: ירידה מ-37% ל-19%; ערבים: ירידה מ-27% ל-16%). הרוב בשמאל (יהודים) סבורים שאנשי שמאל חוששים יותר, ואילו בימין השיעור הגבוה ביותר סבורים שאנשי ימין חוששים יותר.
- רוב הערבים (70%) וכמחצית מהיהודים מסכימים שעדיף לא להביע דעה פוליטית בנוכחות זרים.
- כ-80% מהיהודים סבורים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה, לעומת רוב קטן הרבה יותר בקרב הערבים (57%).
- כשלושה רבעים מהערבים סבורים שחופש הביטוי בישראל מצומצם יותר מזה שבדמוקרטיות אחרות, בעוד בקרב היהודים מיעוט (43.5%) מעריכים שבשראל הוא נרחב יותר, ומעט פחות משליש סבורים שהוא דומה לדמוקרטיות אחרות.
- רוב גדול מהיהודים (כ-90%) וכשלושה רבעים מהערבים סבורים שאין להצדיק שימוש ב אלימות להשגת מטרות פוליטיות.
- כבעבר, כשני שלישים מהיהודים מסכימים שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה. רק כשליש מהערבים סבורים כך. בקרב היהודים 80% בימין סבורים כך, לעומת כמחצית במרכז וכחמישית בלבד בשמאל.
- רוב קטן מכלל הציבור (55%) מסכימים ש"כלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת". בקרב היהודים רוב גדול בימין (72%) סבורים כך, לעומת מיעוט במרכז ובשמאל (36%, 21%, בהתאמה).

- רוב היהודים והערבים גורסים שלמדינה אין זכות להתערב בתוכני השידור של הערוצים הציבוריים על אף התמיכה הכספית הממלכתית שאלה מקבלים (59.5%, 71%, בהתאמה). במדגם היהודים הימין חצוי בסוגיה זו, לעומת רוב גדול בשמאל ובמרכז המתנגדים למעורבות של המדינה בתכנים (91.5%, 76.5%, בהתאמה).
- רוב היהודים והערבים גם סבורים שלמדינה אין זכות להתערב בקביעת התכנים האומנותיים והתרבותיים של מוסדות תרבות הנהנים מתמיכה ממשלתית (54%, 58%, בהתאמה).

פרק 4: מאוחדים או מפוצלים?

- לראשונה בסקרי המדד התקבלו אצל היהודים והערבים ציונים זהים לרמת הסולידריות בחברה הישראלית בכללותה. במדגם היהודים הערכת הסולידריות של השמאל נמוכה מהערכת המרכז והימין.
- הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים רוב גדול הביעו הסכמה שאפשר תמיד לסמוך על ישראלים אחרים בעת צרה (79%, 64.5%, בהתאמה).
- במדגם היהודים בראש סולם המתחים בחברה הישראלית נמצא המתח בין ימין לשמאל (55%); בקרב הערבים במקום הראשון נמצא המתח בין יהודים לערבים (54%).
- לכמחצית מהיהודים תפריע דעה פוליטית מנוגדת אצל בן או בת הזוג, אבל ברמות הקרבה האחרות, שכנות וכדומה, רק מיעוט קטן רואה בכך בעיה. רק מיעוט זניח מהערבים ענו שיפריע להם לקבל בעלי דעה פוליטית מנוגדת בכל רמות הקרבה, בכלל זה בזוגיות.

פרק 5: יחסי יהודים וערבים

- רוב היהודים (63%) סבורים שהמשטר בישראל דמוקרטי גם לערבים, אולם שיעור זה נמצא במגמת ירידה. רק כשליש מהערבים סבורים כך מאז 2018 ועד היום. במדגם היהודים בימין רוב גדול (73%) סבורים שישראל דמוקרטית גם לערבים, לעומת מעט יותר ממחצית במרכז (53.5%) ומעט פחות ממחצית בשמאל (45%).
- כמעט כל הערבים (90%) מצדדים בכך שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה, לעומת כמחצית בלבד מהיהודים.
- כשלושה רבעים מהערבים סבורים שרוב אזרחי ישראל הערבים רוצים להשתלב בחברה, לעומת מיעוט בקרב היהודים (37%) המעריכים כך.
- כמעט מחצית מהערבים (46%) מאמינים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה, לעומת כרבע בלבד מהיהודים (25.5%).
- רוב הערבים (70%) סבורים כי אפשר לשלב זהות פלסטינית עם נאמנות למדינת ישראל, לעומת מיעוט קטן מהיהודים (16%). בשלושת המחנות הפוליטיים (יהודים) ניכרת ירידה עקבית בשיעורי המאמינים באפשרות של שילוב כזה.

- ❑ כמחצית מהיהודים (48.5%) תומכים בהפרדה בין יהודים לערבים לשם שמירה על הזהות היהודית. מנגד, רק רבע מהערבים תומכים בהפרדה שכזו לצורך שמירת הזהות הערבית. כשני שלישים מהיהודים בימין תומכים בהפרדה בין יהודים לערבים, לעומת מיעוט במרכז (28%) ובשמאל (21%).
- ❑ כמחצית מהיהודים מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, עלייה חדה לעומת המדידה האחרונה (2019 – 36%; 2025 – 53%).
- ❑ רוב גדול מהערבים (86%) תומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה, לעומת מעט מעל רבע מהיהודים (27%). בקרב היהודים רוב בשמאל (72%) תומכים בצירוף מפלגות ערביות, לעומת פחות ממחצית במרכז (43%) ומיעוט זניח בימין (11%).

פרק 6: כשהבחירות באופק

- ❑ רוב בציבור חשים שאין מפלגה המייצגת היטב את השקפותיהם (יהודים – 67.5%; ערבים – 76%).
- ❑ שני שלישים מהיהודים (68%) ומחצית מהערבים (50.5%) סבורים שהבחירות הבאות לכנסת יהיו הוגנות וחופשיות.
- ❑ כמחצית ויותר מהציבור סבורים כי קיימת סבירות גבוהה שגורמים מבית ומחוץ ינסו להטות את הבחירות בישראל (גורמים מבית: יהודים – 58%, ערבים – 51%; גורמים מבחוץ: יהודים – 50%, ערבים – 47%).
- ❑ בקרב היהודים הגורמים שישפיעו ביותר על ההחלטה לאיזו מפלגה להצביע הם עמדות המפלגה בנושאי מדיניות חוץ וביטחון, דת ומדינה וכן כלכלה ויוקר המחיה. בקרב הערבים בולט גורם מרכזי אחד: עמדות המפלגה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה.
- ❑ כשלושה רבעים מהערבים מייחסים חשיבות רבה לעמדות המפלגה בנושא המאבק בפשיעה הפלילית כשיקול מרכזי בהחלטתם לאיזו מפלגה להצביע.
- ❑ 40% מכלל המרואיינים מסכימים עם האמירה "לא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב".

פרק 7: המדדים הבינלאומיים

- ❑ מדדי הדמוקרטיה הבינלאומיים מחושבים תמיד לשנה שחלפה, כלומר המדדים המתפרסמים בשנת 2025 מתייחסים להתרחשויות בשנת 2024.
- ❑ גם השנה בחנו את הציונים של ישראל ואת מקומה ביחס לשתי קטגוריות של מדינות: כלל מדינות העולם ומדינות ה-OECD.
- ❑ בדקנו את הציונים של הדמוקרטיה הישראלית ב-11 מדדים בינלאומיים. הציונים הגבוהים ביותר הם במדד ההשתתפות הפוליטית של יחידת המחקר של השבועון *The Economist* (94.4) ובמדד הזכויות הפוליטיות של ארגון Freedom House (85.0). את הרשימה סוגרים שני מדדים: חופש העיתונות של ארגון Reporters without Borders (51.1) ורכיב ההשתתפות של מיזם V-Dem (60.1).

□ בהשוואה לשנה הקודמת, במדידה האחרונה חלו עליות בשלושה מדדים, ירידות בשני

מדדים, ובכל יתר המדדים התקבלו ציונים זהים או שחלו שינויים מינוריים מאוד.

■ לפי מדד הדמוקרטיה העולמי של *The Economist* ישראל מסווגת כבר זמן מה כ"דמוקרטיה פגומה" (Flawed Democracy). בדוח השנתי האחרון קיבלה ישראל ציונים זהים לציונה בשנה הקודמת בכל שלושת המדדים שאנחנו מציגים כאן: השתתפות פוליטית (המדד שבו ישראל זוכה לציון הגבוה ביותר), תרבות פוליטית דמוקרטית ותפקוד הממשלה.

■ בדוח Freedom in the World של ארגון Freedom House, המעריך שתי קטגוריות עיקריות – זכויות פוליטיות וחירויות אזרחיות – ישראל מוסיפה להיות מדורגת "מדינה חופשית". עם זאת, בעוד במדד הזכויות הפוליטיות לא חל שינוי לעומת המדידה הקודמת, במדד הזכויות האזרחיות נרשמה במדידה האחרונה ירידה קלה.

■ במדד חופש העיתונות של Reporters Without Borders נמשכת מגמת הירידה בציון של ישראל.

■ במדד תפיסת השחיתות של Transparency International דווקא נרשמה הפעם עלייה קלה, כלומר אובחן שיפור במצבה של ישראל.

■ בשניים מתוך ארבעת מדדי V-Dem (רכיב השוויון ודמוקרטיה דיונית) נרשמו עליות קלות בציונה של ישראל, ובמדדים רכיב ההשתתפות האזרחית וחלוקה שוויונית של משאבים הציונים נותרו יציבים. למרות זאת, במסגרת פרויקט זה ישראל מוסיפה להיות מוגדרת "דמוקרטיה אלקטורלית", דרגה מתחת ל"דמוקרטיה ליברלית".

□ כאשר משווים את הציונים של ישראל במדדים שפורסמו השנה לציונים הממוצעים הרב־שנתיים שלה מצטיירת התמונה הבאה: בשלושה מדדים הציון שקיבלה ישראל השנה גבוה מהממוצע הרב־שנתי: השתתפות פוליטית (+7.0%), רכיב ההשתתפות (+3.8%) ותפיסת השחיתות (+4.2%). ב־6 מדדים ציונה נמוכים מהממוצע הרב־שנתי: בעיקר בממד חופש העיתונות (-29.9%) ובמדד הזכויות האזרחיות (-11.9%). בשאר המדדים הציון השנה קרוב לממוצע הרב־שנתי.

שנת 2025, שדוח זה מתייחס אליה, הייתה במובנים רבים המשך של שנת 2024. רוב השנה התאפיין במאמץ מלחמתי עצים וממושך וכן בחשיפה של האוכלוסייה לפגיעה מטלטלת, הפעם בעיקר מכיוון איראן. במקביל המשיכו חילוקי הדעות הפנימיים בשאלה מי האחראי העיקרי לחוסר המוכנות של ישראל למתקפת חמאס ב־7 באוקטובר. כמו כן התמידה, ואף גברה, המחאה האזרחית רחבת ההיקף בנושא החזרת החטופים, גם במחיר ויתור על היעד המוצהר המקביל של מלחמת "חרבות ברזל" – מיטוט החמאס. אם כי כמו ב־2024 ברוב השנה האחרונה הייתה הפסקה במאמצי הממשלה למימוש הרפורמה/ההפיכה המשפטית, צילה האפיל על הזירה הפוליטית הפנימית, ובחלקה האחרון, הצל הפך לממשות, שכן יוזמי המהלך חזרו לקדמו, על כל המשתמע מכך. התוצאה המיידית היא החרפת ההתנגדות לממשלה של חלקים ספציפיים בציבור הישראלי והעמקת השסעים הפנימיים.

הרציפות ששורטטה לעיל בכלליות תרמה, כך יש להניח, לדמיון הרב בין ממצאי סקר 2024 לממצאי סקר 2025, שנערך במאי, ושהוא ה־23 במספר במסגרת פרויקט מדד הדמוקרטיה השנתי של המכון הישראלי לדמוקרטיה. בגדול, נצפו תופעות דומות של מועקה כללית, וגם פער גדול בין הערכת המצב הלאומי (ירוד) להערכת המצב האישי (טוב, אם כי לא מצוין). האמון במוסדות השלטון למיניהם נותר נמוך ובמקרים מסוימים אף נשחק מעט, אם כי לא באופן דרמטי, וההערכות בעניין הסולידריות בחברה הישראלית נותרו בינוניות־נמוכות. כמו בשנה הקודמת, רבים יותר סבורים שהמדינה דואגת טוב יותר לביטחון תושביה מאשר לרווחתם, ורוב אף השיבו שאפשר לסמוך יותר על ציבור האזרחים שייחלץ לסייע לישראלים בשעת צרה מאשר על המדינה ומוסדותיה. לקח זה הועצם ללא ספק בעקבות הנזקים של אירועי 7 באוקטובר. כמו בשנים האחרונות, המתח העיקרי בישראל כיום הוא, לתפיסת המרואיינים היהודים, המתח שבין הימין לשמאל, ושיעור המוכנים לחבור פוליטית למפלגות ערביות נותר נמוך, ואף ירד בקרב קבוצת הרוב היהודית, שבה גם נמשכה, אם כי באיטיות, מגמת העלייה בשיעור התומכים בחיים בהפרדה מערבים. יש לציין כי בציבור הערבי המתח הנתפס כעיקרי הוא בין יהודים לערבים, ולמרות זאת, הרצון בחיים משותפים ובהשתלבות נותר גבוה מאוד.

הפערים בין שלושת המחנות הפוליטיים (יהודים) ובין יהודים לערבים באים לידי ביטוי כמעט בכל התשובות לשאלות שהצגנו, וכן נותרה בעינה החפיפה שבין רמת הדתיות של

המשיבים, בעיקר היהודים, לבין המחנה הפוליטי שהם משייכים את עצמם אליו. גם בציבור הערבי ניכרים אותם הבדלים שמצאנו בעבר בין מצביעי המפלגות השונות בבחירות לכנסת ב־2022 וכן בין העדות הדתיות.

עם זאת לא הכול שלילי – כך, השיעורים הגבוהים (והשנה אפילו גבוהים יותר) של מי שמעדיפים להמשיך לחיות בישראל ולא להגר למדינות אחרות נותרו בעינם, וכן הרמות הגבוהות של תחושות השייכות למדינה וההערכה שישראל היא מדינה שטוב לחיות בה. מעניין לציין כי גם במדדים הבינלאומיים כמעט לא חלה תזוזה, חרף ההחמרה במצבה של ישראל בזירה הבינלאומית.

בעת כתיבת הדברים, כבר נחתם הסכם הפסקת אש, ותהליך החזרת החטופים החיים והחללים נמצא לקראת סיום, מה שאמור להרגיע מעט את הרוחות ולשפר את מצב הרוח הלאומי. ואולם, במקביל כבר נשמעים פעמי הבחירות, מה שדווקא שופך שמן על מדורת הקיטוב. הממצאים המוצגים בדוח הזה צריכים אפוא לשמש בעיקר נקודת התייחסות למה שעבר לאחרונה על הישראלים לקבוצותיהם השונות, ואולי, במידה הראויה של זהירות מחקרית, גם בסיס להערכות מה עומד לקרות בעתיד הקרוב בזירה הציבורית בישראל. אנו מקווים שתמצאו את החומר הכלול כאן מעניין ומחדש,

צוות מרכז ויטרבי לחקר דעת קהל ומדיניות

נובמבר 2025

מדד 2025, כקודמיו, בוחן את עמדות הציבור בישראל בסוגיות החברתיות והפוליטיות העיקריות שעמדו במרכז השיח והמעש בישראל בשנה זו. מבחינה מתודולוגית לדוח זה שלושה צירים: האחד, שאלות אשר נשאלו בעבר, מה שמאפשר איתור של מגמות ארוכות טווח; השני, שאלות חדשות המתמקדות בנושאים החברתיים והפוליטיים שנמצאו בשנה האחרונה במוקד סדר היום הציבורי; השלישי, הצגת נתונים השוואתיים שנאספו ונותחו במכוני מחקר בינלאומיים, והמאפשרים לקבל מושג על מצבה של הדמוקרטיה בהשוואה למדינות אחרות לאורך זמן.

איסוף הנתונים

את איסוף הנתונים ביצעו השנה מכון מדגם (ראיונות בעברית) ומכון אפקאר (ראיונות בערבית). הסקר נערך בתאריכים 4-28 במאי 2025. את הראיונות בערבית קיימו מראיינים שזוהי שפת אימם.

השאלון

שאלון הסקר כלל השנה 74 שאלות תוכן. השאלונים בעברית ובערבית היו דומים מאוד, אם כי במקרים מסוימים נערכו התאמות ליהודים ולערבים. הדבר מצוין במפורש בנספחים 1 ו-2. בכל שאלות התוכן הופיעה אפשרות התשובה "לא יודע/ת", אך בראיונות הטלפוניים תשובה זו לא הוצגה למראיינים.

המדגם

המדגם כלל 1,569 נשים וגברים בגילים 18 ומעלה:

- 1,205 מראיינים ומראיינות, שהם מדגם מייצג של יהודים ואחרים¹ רואיינו בעברית.
- 364 מראיינים ומראיינות, שהם מדגם מייצג של הערבים אזרחי ישראל, רואיינו בערבית.

1 את ההגדרה "אחרים" אימצה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) לפני כ-30 שנים כדי לציין אנשים שאינם יהודים על פי ההלכה אך אינם ערבים. לרוב מדובר בעולים ממדינות פוסט-סובייטיות זכאי עלייה לישראל על פי חוק השבות אף שאינם יהודים על פי ההלכה. כמו הלמ"ס גם אנו מתייחסים אליהם כחלק מהציבור היהודי.

כדי שמדגמי היהודים והערבים ייצגו באופן מדויק את חלקם באוכלוסייה במדינת ישראל, שני המדגמים שוקללו לפי דת, גיל ומין.

טעות הדגימה המרבית למדגם הכללי היא $\pm 2.47\%$ ($\pm 2.82\%$ למדגם היהודים ו- $\pm 5.14\%$ למדגם הערבים).

שיטת איסוף הנתונים

רוב הראיונות בעברית בוצעו בפאנל אינטרנטי, ומיעוטם (השלמות בקרב חרדים ומבוגרים מעל גיל 55), בראיונות טלפוניים. הסקר בערבית נעשה כולו באמצעות הטלפון. להלן החלוקה באמצעי הריאיון:

עברית	אינטרנט (%)	טלפונים (%)	סך הכול (%)
עברית	81.4	18.6	100
ערבית	—	100	100
סך הכול (כלל המדגם)	62.5	37.5	100

ניתוח הנתונים

את הנתונים ניתחנו על בסיס משתנים שהוכיחו עצמם כבעלי יכולת הסבר טובה בהקשר הישראלי במחקרים אחרים ובסקרים קודמים שלנו, דוגמת לאום (יהודים, ערבים), מיקום המרואיינים על הרצף שבין חרדים לחילונים,² מחנות פוליטיים (יהודים),³ גיל המרואיינים, השכלה⁴ ועוד. את מדגם הערבים ניתחנו לפי הצבעה בבחירות לכנסת, אזור מגורים, ולעיתים גם לפי עדה דתית, אך המעטנו בניתוח זה עקב השיעור הנמוך של המרואיינים הנוצרים והדרוזים במדגם (בפרופורציה למצב במציאות).

משתנה נוסף שהשתמשנו בו גם הפעם הוא שיוך עצמי לקבוצות חזקות או חלשות בחברה הישראלית.⁵ זהו משתנה סובייקטיבי שהוכח בסקרי העבר כמנבא טוב של עמדות המרואיינים.

2 הקטגוריות של משתנה זה היו: חרדים, דתיים, מסורתיים-דתיים, מסורתיים לא-דתיים, חילונים. גודלה של כל קבוצה במדדי הדמוקרטיה השונים הוא בהתאם לגודלה בנתוני הלמ"ס.

3 הקטגוריות של משתנה זה היו: שמאל, מרכז, ימין.

4 את משתנה ההשכלה קיבצנו לשתי קטגוריות: השכלה אקדמית (מורכבת מהקטגוריות: לימוד אקדמי חלקי בלי תואר, ותואר אקדמי מלא) והשכלה לא-אקדמית (מורכבת מהקטגוריות: עד תיכונית חלקית ללא תעודת בגרות, תיכונית מלאה עם תעודת בגרות ועל-תיכונית).

5 הקטגוריות של משתנה זה היו: השתייכות לקבוצה חזקה, לקבוצה די חזקה, לקבוצה די חלשה, לקבוצה חלשה.

התמצאות בדוח

כדי להקל את העיון וההתמצאות בדוח הוכנסו תחת כותרות הסעיפים שני סוגי הפניות: (1) הפניה המובילה למספר העמוד הרלוונטי בנספח 1 (השאלון והתפלגות התשובות לכל שאלות התוכן בתבנית משולשת: כלל המדגם, יהודים, ערבים); (2) הפניה רק לשאלות החוזרות; מובילה למספר העמוד הרלוונטי בנספח 2 (השוואה של נתוני השאלה לאורך השנים). ההפניות נראות כך:

המצב של ישראל כיום באופן כללי

שאלה 1 נספח 1, עמ' 233 | נספח 2, עמ' 248

הוא הדין בנספחים: בצד כל שאלה בנספחים 1 ו-2 מופיעה הפניה למספר העמוד שבו השאלה נדונה בגוף הספר.⁶

כדי להקל את הקריאה בטקסט ובתרשימים אנחנו מציגים את הנתונים במספרים שלמים. במקרים מעטים הם מוצגים בחצאי אחוזים. בנספחים, לעומת זאת, הנתונים מוצגים ברמת דיוק גבוהה יותר – עד מספר אחד אחרי הנקודה העשרונית. בגלל העיגול, שכאמור נועד להקל את הקריאה, קיימים פה ושם הבדלים זעירים בין הנתונים בטקסט לבין הנתונים בנספחים.

נספח 3 מציג את ההרכב החברתי-דמוגרפי של המדגם.

6 נספח 2 מציג שאלות שחזרו על עצמן לאורך השנים. בגרסת הדפוס מופיעים רק נתוני העשור האחרון בעוד מלוא הנתונים מהעבר מופיעים בגרסה האינטרנטית.

מה המצב?

הנושאים הנדונים בפרק זה:

- ☐ המצב של ישראל כיום באופן כללי
- ☐ המצב האישי
- ☐ ישראל מקום שטוב לחיות בו?
- ☐ היכן בטוח יותר לחיות?
- ☐ גאווה להיות ישראלים
- ☐ תחושת שייכות לחברה הישראלית ובעיותיה
- ☐ תרומת בני הנוער למדינה בהשוואה לעבר
- ☐ הצפי לעתיד של ישראל בתחומים שונים
- ☐ נשאים או עוזבים?
- ☐ אופטימיים/פסימיים לגבי העתיד של ישראל

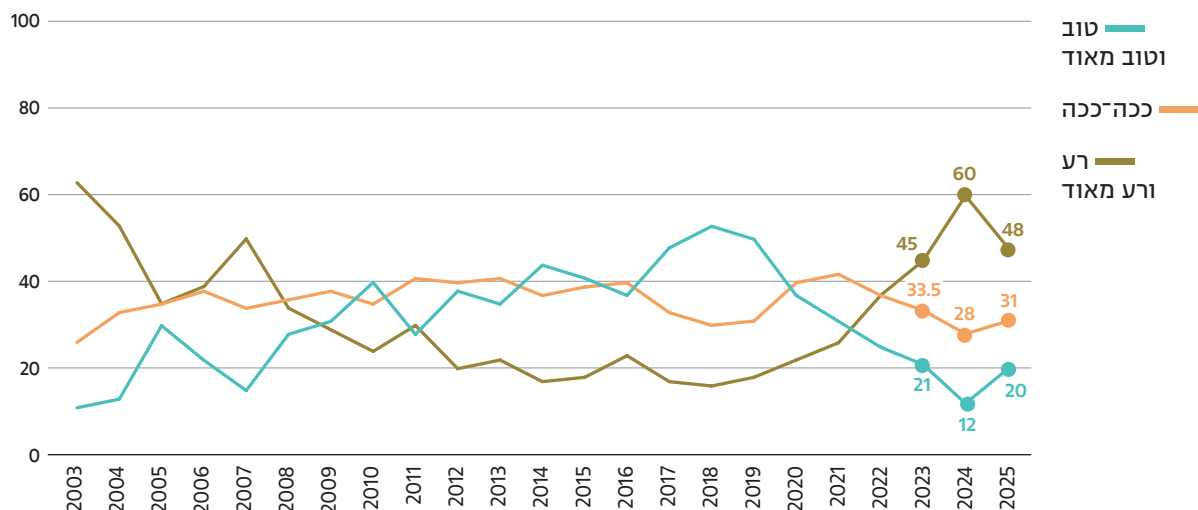
המצב של ישראל כיום באופן כללי

שאלה 1 | נספח 1, עמ' 233 | נספח 2, עמ' 248

כבכל מדדי הדמוקרטיה בעבר, גם השנה פתחנו את הסקר ב"שאלת האווירה" הבאה: "מה לדעתך המצב של ישראל היום האופן כללי?". בכלל המדגם כמעט מחצית (48%) הגדירו את המצב רע או רע מאוד. 31% הגדירו את המצב ככה-ככה ו-20% טוב או טוב מאוד. אומנם עדיין הכף נוטה לכיוון השלילי, אבל התפלגות זו משקפת שיפור ניכר בהשוואה לשנה שעברה, אז הגיע שיעור המגדירים את המצב רע או רע מאוד בכלל המדגם לשיא של כל הזמנים – 60%, ושיעור המגדירים אותו טוב או טוב מאוד היה בשפל של כל הזמנים – 12%. במילים אחרות, השנה אנו רואים ירידה ממשית בשיעור המגדירים את מצב המדינה

כיום רע או רע מאוד, עלייה קלה בשיעור המגדירים אותו ככה־ככה, ועלייה ניכרת יותר בשיעור המגדירים אותו טוב או טוב מאוד.

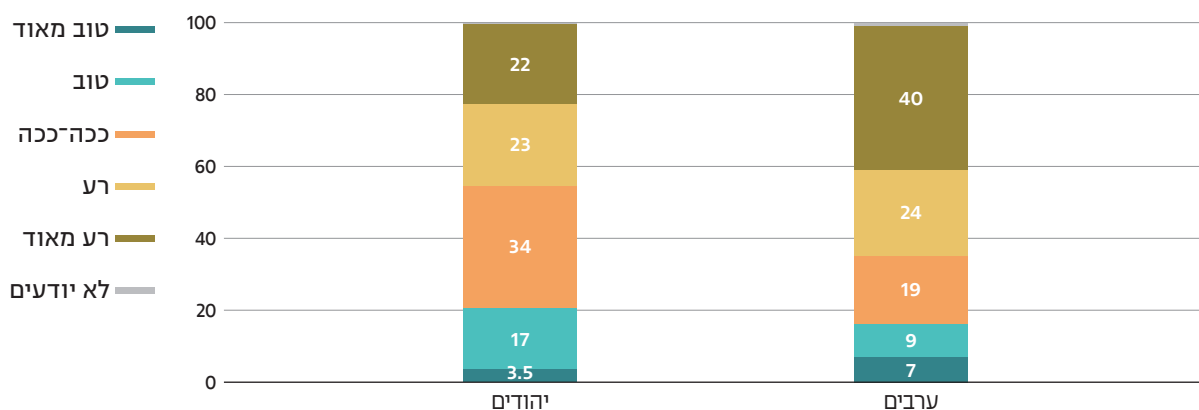
תרשים 1.1 המצב של ישראל כיום באופן כללי, 2003-2025 (% כלל המדגם)

ממצאי הסקר מצביעים על הבדלים גדולים בהערכת המצב בין יהודים לערבים. אומנם בשתי הקבוצות השיעור הגבוה ביותר מגדירים את המצב רע או רע מאוד, אבל בקרב הערבים מדובר ברוב של כשני שלישים, ואילו בקרב היהודים מדובר בפחות ממחצית. בהשוואה לשנה שעברה שיעור הערבים המגדירים את המצב רע או רע מאוד נותר דומה, עם ירידה קלה (64% השנה, 67% בשנה שעברה), אבל בקרב היהודים נמדדה השנה ירידה ניכרת (45% השנה, 60% בשנה שעברה). יתרה מזו, בקרב הערבים השיעור הגבוה ביותר מגדירים את המצב של ישראל רע מאוד (40%), שעה שבקרב היהודים השיעור הגבוה ביותר מגדיר אותו ככה־ככה (34%).

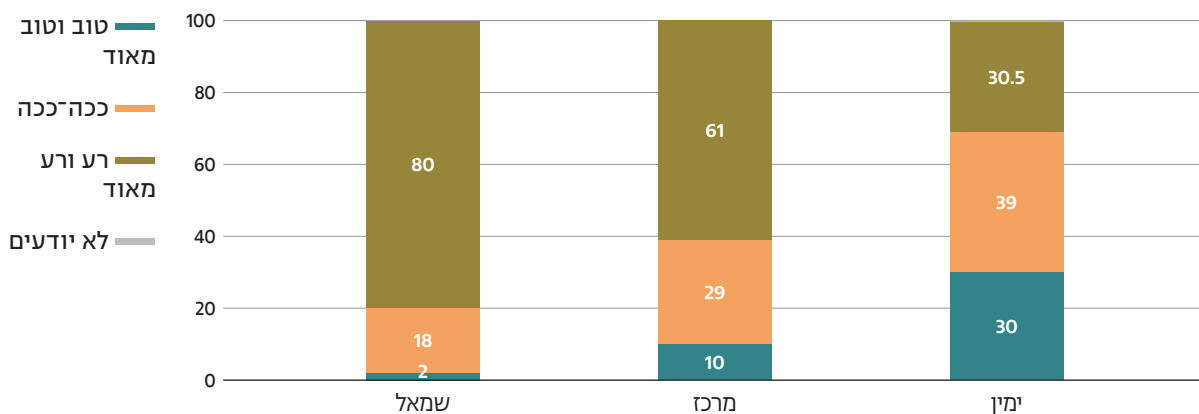
השנה אנו רואים ירידה ממשית בשיעור המגדירים את מצב המדינה כיום רע או רע מאוד, עלייה קלה בשיעור המגדירים אותו ככה־ככה, ועלייה ניכרת יותר בשיעור המגדירים אותו טוב או טוב מאוד.

תרשים 1.2 המצב של ישראל כיום באופן כללי (% יהודים וערבים)

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מראה את ההבדלים הצפויים: בשמאל שיעור המגדירים את המצב רע או רע מאוד הוא הגבוה ביותר, ובימין הוא הנמוך ביותר – המרכז בתווך אך קרוב יותר לשמאל. בכל המחנות חלה ירידה בשיעור המגדירים כך את המצב, והירידה הגדולה ביותר היא בימין (בשמאל מ-89% בשנה שעברה ל-80% השנה; במרכז מ-74% ל-61%; ובימין מ-45% ל-30.5%). שיעור המגדירים את המצב טוב או טוב מאוד נשאר נמוך מאוד בשמאל וזהה לשנה שעברה (2%). במרכז הייתה עלייה (מ-4% ל-10%) אך השיעור נותר נמוך, ובימין נצפתה העלייה הגדולה ביותר (מ-16% ל-30%).

תרשים 1.3 המצב של ישראל כיום באופן כללי, לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

בשמאל שיעור המגדירים את המצב רע או רע מאוד הוא הגבוה ביותר,
ובימין הוא הנמוך ביותר – המרכז בתווך אך קרוב יותר לשמאל.

ניתוח לפי מיקום עצמי על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) העלה כי שיעור המגדירים את מצבה של המדינה טוב או טוב מאוד יורד ככל שנעים מהצד החרדי לצד החילוני. עם זאת, בכל הקבוצות מדובר בדעת מיעוט.

לוח 1.1 המצב של ישראל כיום באופן כללי טוב או רע מאוד, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

חרדים	דתיים	מסורתיים דתיים	מסורתיים לא-דתיים	חילונים
42	36	22	25	9

היות שהחילונים בישראל נחלקים באופן שווה למדי בין שלושת המחנות הפוליטיים, ביקשנו לדעת אם החילונים שמיקמו עצמם בשמאל דומים או שונים בהערכתם את מצב המדינה כיום לעומת החילונים שמיקמו עצמם במרכז או בימין. בקרב החילונים מהשמאל 80% מגדירים את מצב המדינה רע או רע מאוד, בהשוואה ל-70% מהחילונים במרכז, אבל רק 51% ממי שמיקמו עצמם בימין. עם זאת, בעוד החילונים מהשמאל ומהמרכז דומים בהערכתם את מצב המדינה לכלל מדגם היהודים ממחנות אלו, החילונים הימנים שונים מהימין בכלל מדגם היהודים, שכן שיעור המגדירים את המצב רע או רע מאוד מתוכם גבוה בעליל מזה של הימין בכלל המדגם (51% לעומת 30.5%). כלומר, החילוניות שלהם "מטה לרעה" את הערכתם את מצב המדינה כיום בהשוואה למקביליהם הלא-חילונים בימין.

בעוד במדגם הערבים לא נמצאו השנה הבדלים של ממש בין גברים לנשים, במדגם היהודים נמצאו הבדלים גדולים. כמו בשנה שעברה, גם כיום הנשים נוטות הרבה יותר מהגברים לאפיין את המצב על דרך השלילה. עם זאת, בשתי הקבוצות חלה ירידה בהשוואה לשנה שעברה בשיעורי המגדירים את המצב רע או רע מאוד (נשים: מ-67% בשנה שעברה ל-54% השנה; גברים: מ-50% בשנה שעברה ל-36% השנה).

לוח 1.2 המצב של ישראל כיום באופן כללי, לפי מגדר (% יהודים וערבים)

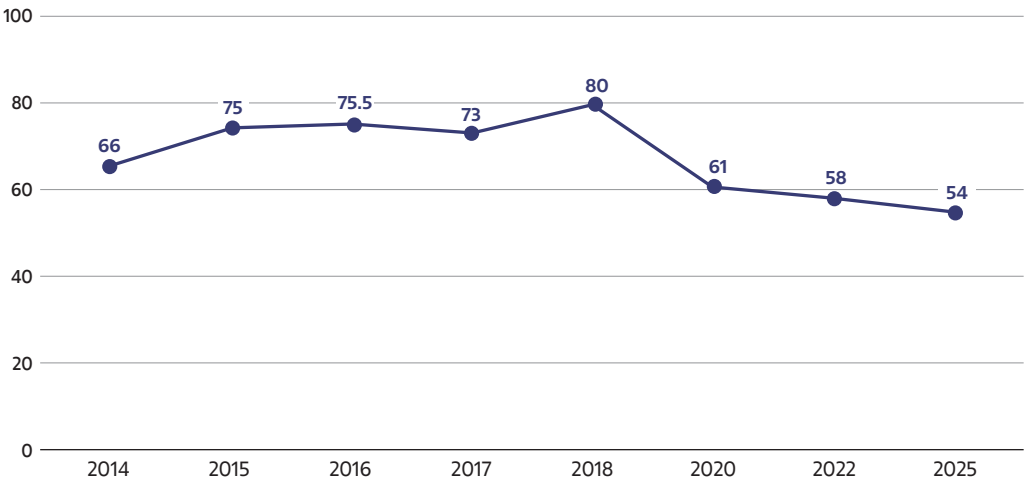
סך הכול	לא יודעים	רע ורע מאוד	ככה-ככה	טוב וטוב מאוד	
100	–	36	35	29	יהודים
100	–	54	33	13	יהודיות
100	0.5	63.5	18	18	ערבים
100	–	65	20	15	ערביות

המצב האישי

שאלה 2 נספח 1, עמ' 233 | נספח 2, עמ' 249

בדקנו אם הגדרת מצבה של המדינה והגדרת מצבם האישי של המרואיינים תואמות זו לזו. כבר במבט ראשון בתרשים לאורך השנים אפשר לראות שמגמת הירידה לאחר 2018 בשיעור מי שמגדירים את מצבם האישי טוב וטוב מאוד לא נבלמה אבל הואטה, בהשוואה ל"צלילה" בין 2018 ל-2020. חרף כל מה שקרה בשנתיים האחרונות, הירידה מ-2022 הייתה קלה, ועדיין מדובר ברוב של מי שמגדירים את מצבם האישי בחיוב.

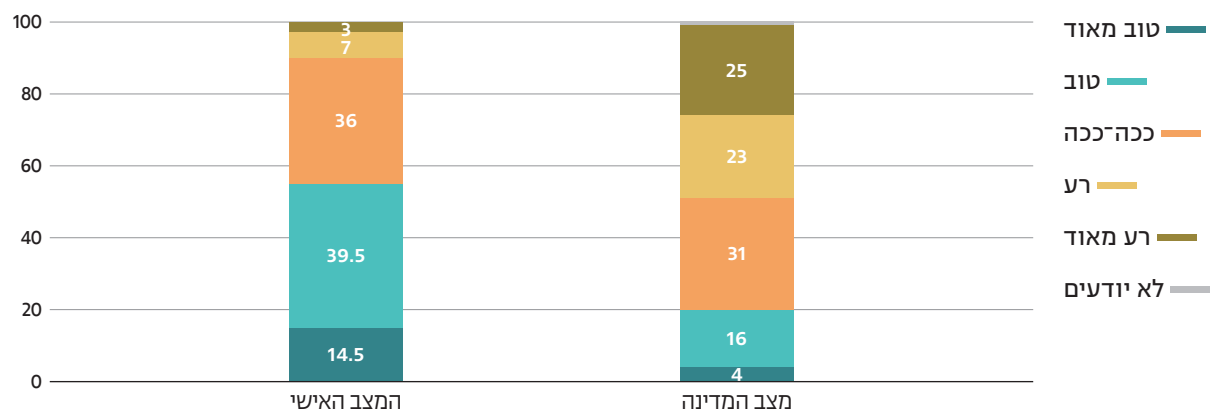
תרשים 1.4 המצב האישי טוב או טוב מאוד, 2014-2025 (% כלל המדגם)

חרף כל מה שקרה בשנתיים האחרונות, הירידה בהגדרת המצב האישי טוב או טוב מאוד הייתה קלה, ועדיין מדובר ברוב של מי שמגדירים את מצבם האישי בחיוב. עם זאת, מגמת הירידה בשיעור זה ממשיכה.

כאשר מסתכלים על הגדרת המצב האישי לעומת הגדרת מצב המדינה אפשר לראות בבירור כי הגדרת המצב האישי נוטה להיות הרבה יותר חיובית מזו של המדינה. בכלל המדגם רוב (54%) הגדירו את מצבם האישי טוב או טוב מאוד (לעומת 20% כשמדובר במצב המדינה), ורק מיעוט קטן (10%) הגדירו אותו רע או רע מאוד (לעומת 48% כשמדובר במצב המדינה).

תרשים 1.5 המצב של המדינה לעומת המצב האישי (% כלל המדגם)

השוואה של תוצאות המדידה הנוכחית בעניין הערכת המצב האישי לאלו של המדידה הקודמת ב־2022 מראה התפלגות כמעט זהה (טוב וטוב מאוד 2022 – 58%, 2025 – 54.5%; ככה-ככה 33% ו-36%, בהתאמה; רע ורע מאוד 9% ו-10%, בהתאמה). במילים אחרות, מבחינת המצב האישי אירועי 2023–2025 – לרבות הרפורמה המשפטית/ההפיכה המשטרית, אירועי 7 באוקטובר ומלחמת "חרבות ברזל" – לא הותירו חותם על הערכת הציבור את מצבו האישי.

התפלגות התשובות לשאלת המצב האישי של הערבים והיהודים דומה אך לא זהה: אומנם 54.5% מהערבים ו-54% מהיהודים מגדירים את מצבם האישי טוב או טוב מאוד, אבל אצל המרואיינים הערבים 19% מגדירים את מצבם האישי רע או רע מאוד, ואילו אצל היהודים רק 8% רואים כך את מצבם.

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מראה כי בשמאל ובמרכז השיעורים הגבוהים ביותר מגדירים את מצבם האישי ככה-ככה, בעוד בימין יש רוב המגדירים את מצבם האישי טוב וטוב מאוד. שיעור המגדירים את מצבם האישי רע או רע מאוד בשמאל הוא יותר מכפול מזה שבימין.

לוח 1.3 המצב האישי, לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

ימין	מרכז	שמאל	
62	42.5	42	טוב וטוב מאוד
32	48.5	44	ככה-ככה
6	9	14	רע ורע מאוד
100	100	100	סך הכול

בדקנו אם יש הבדל בהערכת המצב האישי בין גברים לנשים: הן בקרב המרואיינים הערבים הן בקרב היהודים, שיעור הגברים שהגדירו את מצבם האישי טוב או טוב מאוד גבוה בכ-7% מזה של הנשים (כלל המדגם, מגדירים את מצבם טוב או טוב מאוד: גברים – 57.5%, נשים – 51%).

השווינו בין המרואיינים לפי רמת ההכנסה: כפי שצפינו, מי שהכנסתם גבוהה יותר העריכו את מצבם האישי כטוב יותר, אם כי בקרב היהודים ההבדלים היו קטנים: מקרב מי שהכנסתם נמוכה מההכנסה החצינית בישראל, 48% הגדירו את מצבם האישי טוב או טוב מאוד, בהשוואה ל-51.5% ממי שהכנסתם כמו ההכנסה החצינית ו-60% ממי שהכנסתם גבוהה ממנה. שיעור מי שהגדירו את מצבם רע או רע מאוד היה זעום בשלוש רמות ההכנסה, וההבדלים היו קטנים (הכנסה מתחת לחציון – 11%; הכנסה כמו החציון – 6%; הכנסה מעל החציון – 7%). בקרב המרואיינים הערבים ההבדלים היו קצת גדולים יותר, אך באותו כיוון. כך, בקרב מי שהכנסתם נמוכה מההכנסה החצינית, 45% הגדירו את מצבם טוב או טוב מאוד; בקרב מי שהכנסתם כמו החצינית, 53% ענו כך; ובקרב מי שהכנסתם גבוהה מההכנסה החצינית, 64.5% הגדירו את מצבם טוב או טוב מאוד.

פילוח לפי גיל של התשובות לשאלת המצב האישי הראה שגם בקרב הערבים וגם בקרב היהודים, הצעירים ביותר מעריכים באופן החיובי ביותר את מצבם האישי ואחריהם המבוגרים ביותר. גילי הביניים מעריכים את מצבם כחיובי בשיעורים פחותים מהקבוצות הללו. עם זאת, בכל הקבוצות שיעורי המרואיינים הערבים שהגדירו את מצבם רע או רע מאוד גבוה במידה ניכרת משיעורי היהודים.

פילוח לפי גיל של התשובות לשאלת המצב האישי הראה שגם בקרב הערבים וגם בקרב היהודים, הצעירים מעריכים באופן החיובי ביותר את מצבם האישי.

לוח 1.4 המצב האישי, לפי גיל (% יהודים וערבים)

ערבים 55 ומעלה	ערבים 54-35	ערבים 34-18	יהודים 55 ומעלה	יהודים 54-35	יהודים 34-18	
59	44	61	54	49	60	טוב או טוב מאוד
22	32	25	39	42	32	ככה־ככה
19	24	14	7	9	8	רע או רע מאוד
100	100	100	100	100	100	סך הכול

כמו בעניין הערכת מצב המדינה, פילוח של התשובות לגבי המצב האישי לפי מיקום על הרצף חרדים־חילונים במדגם היהודים מראה כי שיעור המגדירים אותו טוב או טוב מאוד יורד ככל שנעים מהקצה החרדי לקצה החילוני. שיעור החרדים המרוצים ממצבם האישי הוא כפול(!) משיעור החילונים המגדירים את מצבם האישי טוב או טוב מאוד.

לוח 1.5 המצב האישי טוב או טוב מאוד, לפי מיקום עצמי על הרצף חרדים־חילונים

(% ,יהודים)

חילונים	מסורתיים לא־דתיים	מסורתיים דתיים	דתיים	חרדים
43	52	57	67	85

כאמור, שאלנו בסקר את המרואיינים הרלוונטיים (יהודים לא־חרדים, גילי 18-54) אם שירתו במילואים בצבא בזמן מלחמת "חרבות ברזל". השוונו את תשובות מי ששירתו לתשובות המקבילות של מי שלא שירתו. התברר שההבדלים בשאלת המצב האישי קטנים, והרוב בשתי הקבוצות מגדירים את מצבם האישי טוב או טוב מאוד. למעשה, שיעור מי שהגדירו את מצבם טוב או טוב מאוד היה אפילו מעט גבוה יותר בקרב מי ששירתו משיעורם בקרב מי שלא שירתו (52% לעומת 50%). ואף על פי כן, בקרב מי ששירתו במילואים שיעור מי שהגדירו את מצבם האישי רע או רע מאוד מעט גבוה יותר משיעורם בקרב מי שלא שירתו.

לוח 1.6 המצב האישי, לפי שירתו או לא שירתו במילואים במלחמת "חרבות ברזל"
(%, יהודים לא־חרדים)

שירותו במילואים	טוב או רע מאוד	ככה־ככה	רע או רע מאוד	סך הכול
שירתו במילואים	52	37	11	100
לא שירתו	50	42	8	100

הצלבנו את התשובות לשאלת מצבה של המדינה עם התשובות לשאלת המצב האישי, כדי לבחון אם יש קשר בין הדברים. מצאנו כי מי שהגדירו את מצבם טוב או רע מאוד נחלקים ל־3 קבוצות כמעט שוות בגודלן בכל הנוגע להגדרת מצבה של המדינה. לעומת זאת, מי שהגדירו את מצבם האישי ככה־ככה או רע ורע מאוד מרוכזים, עם רוב גדול מאוד, בקבוצת מי שהגדירו את מצבה של המדינה רע ורע מאוד.

לוח 1.7 מצב המדינה כיום באופן כללי, לפי המצב האישי (%, כלל המדגם)

מצב המדינה טוב או רע מאוד	המצב האישי טוב או רע מאוד	המצב האישי ככה־ככה	המצב האישי רע או רע מאוד
מצב המדינה טוב או רע מאוד	34	4	3
מצב המדינה ככה־ככה	33.5	33	11
מצב המדינה רע או רע מאוד	32	63	86
לא יודעים	0.5	—	—
סך הכול	100	100	100

ישראל מקום שטוב לחיות בו?

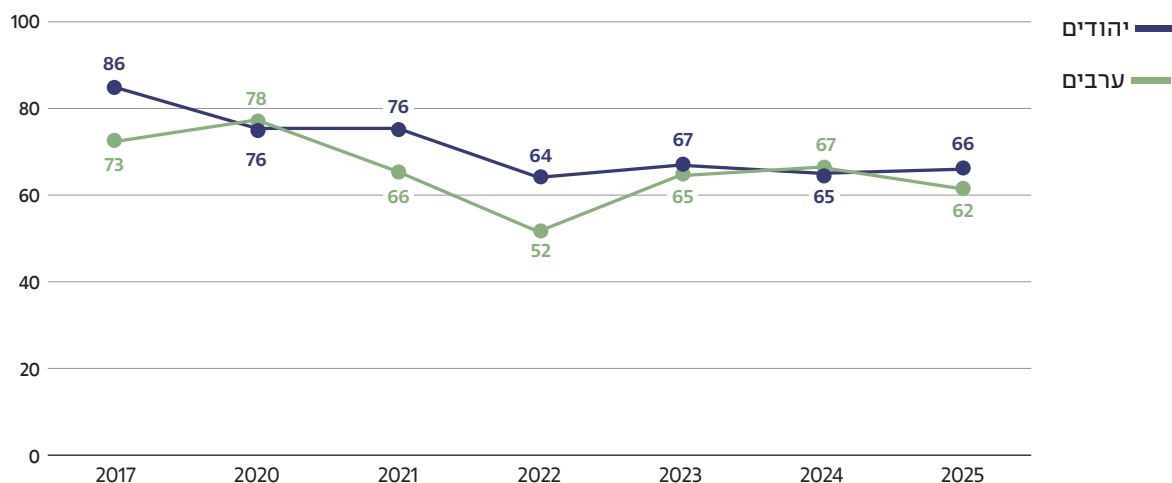
שאלה 25 נספח 1, עמ' 238 | נספח 2, עמ' 266

התשובות לשאלה זו, שעליה חזרנו זו הפעם השביעית מאז 2017, כמעט זהות אצל המרואיינים היהודים והערבים בשלוש השנים האחרונות. כאן גם כאן, הרוב (המתחלף בין הקבוצות – פעם זו למעלה ופעם האחרת) סבורים כי ישראל היא מקום שטוב לחיות בו. ממצא מעניין מאוד הוא שאירועי 7 באוקטובר והמשברים הפנימיים שחוותה ישראל בשנים האחרונות השפיעו רק בשוליים על הרוב הזה בשני הציבורים.

ב־2025 הסכימו 66% מהמרואיינים היהודים ו־62% מהמרואיינים הערבים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו.

תרשים 1.6 מסכימים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו, 2017-2025

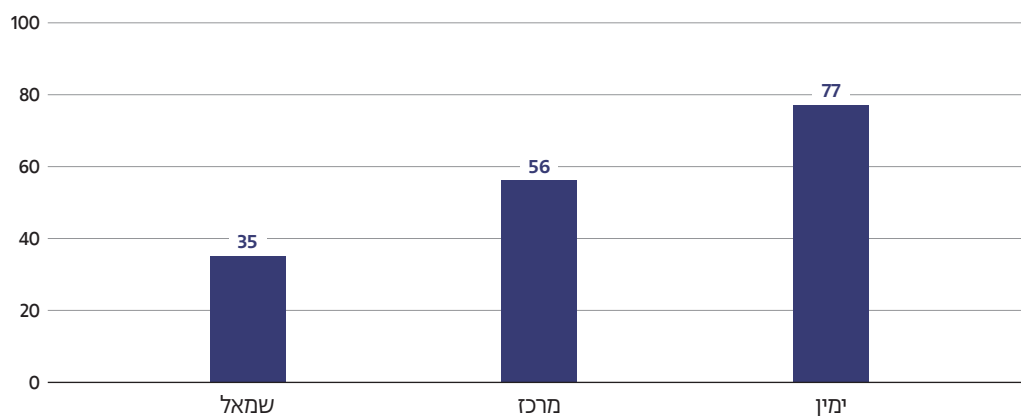
(%, יהודים וערבים)

לעומת הדמיון בתשובות היהודים והערבים, מצאנו פערים גדולים בפילוח תשובות מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים: השנה, כבעבר, בימין רוב גדול סבורים שטוב לחיות בישראל, במרכז – רוב קטן, ואילו בשמאל רק מיעוט סבורים כך.

תרשים 1.7 מסכימים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו, לפי מחנות פוליטיים

(%, יהודים)

במדגם היהודים מצאנו פערים גדולים בין התשובות לשאלה זו גם לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים. בכל הקבוצות, למעט החילונים, יש רוב ברור למי שלדעתם ישראל היא מקום שטוב לחיות בו.

השנה, כבעבר, בימין רוב גדול סבורים שטוב לחיות בישראל, במרכז – רוב קטן, ואילו בשמאל רק מיעוט סבורים כך.

לוח 1.8 מסכימים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

חרדים	דתיים	מסורתיים דתיים	מסורתיים לא־דתיים	חילונים
89	82	73	75	49

פילוח התשובות לפי שיוך עצמי לקבוצות חזקות או חלשות בחברה מעלה כי הן יהודים הן ערבים המשייכים עצמם לקבוצות חזקות מדווחים בשיעורים גבוהים יותר (וזהים, בשני המקרים – 73%) כי ישראל היא מקום שטוב לחיות בו, בהשוואה למי שמשייכים עצמם לקבוצות חלשות (יהודים – 52%; ערבים – 53%).

היכן בטוח יותר לחיות?⁷

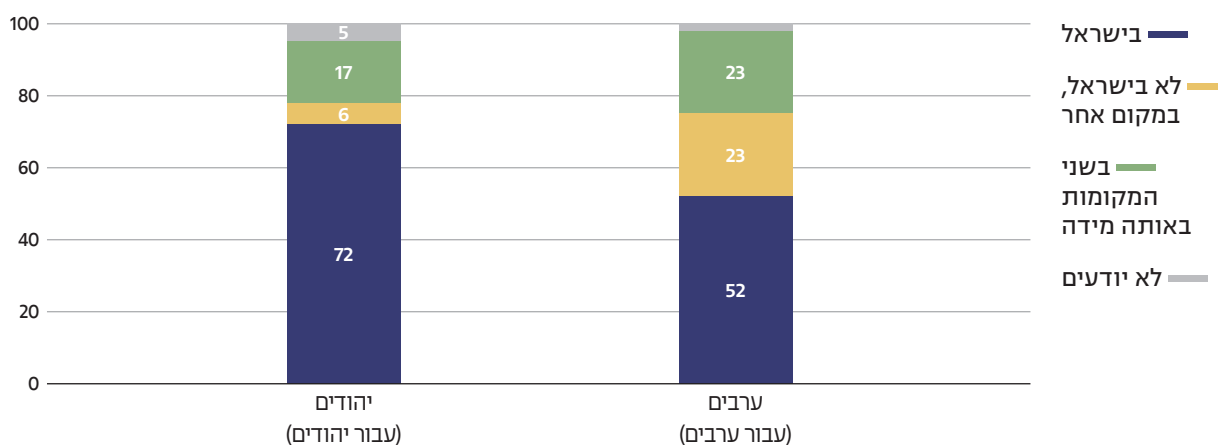
שאלה 62א, ב, נספח 1, עמ' 245 | נספח 2, עמ' 281 (שאלה 62א)

שאלנו יהודים וערבים בנפרד היכן בטוח יותר עבורם כקבוצה לחיות: בישראל או במקום אחר בעולם (את היהודים שאלנו לגבי יהודים ואת הערבים לגבי ערבים). האפשרויות שהוצגו הן: בישראל, במקום אחר, בשני המקומות באותה המידה. בקרב היהודים, רוב גדול ענו כי בטוח יותר עבורם לחיות בישראל, ובקרב הערבים – רוב קטן ענו כך. עם זאת, שיעור הערבים שענו כי בטוח להם יותר לחיות במקום אחר ולא בישראל הוא כמעט פי ארבעה(!) משיעור היהודים שהשיבו כך (23% לעומת 6%). נציין כי שאלה זו הוצגה למדגם של נשאלים יהודים גם במאי 2024, שהיה אחד מרגעי השפל מבחינת המורל הלאומי, בגלל הדשדוש הצבאי בעזה ועוד בטרם נפתחה המערכה המוצלחת בצפון נגד חיזבאללה (ובוודאי לפני מבצע "עם כלביא" נגד איראן). התפלגות התשובות אז הייתה כמעט זהה לזו הנוכחית. נראה שלמרות הכול, רוב הציבור מרגיש בטוח יותר בישראל מאשר במקומות אחרים.

7 נדגיש כי שאלה זו נשאלה לפני מבצע "עם כלביא" שבו כידוע היו פגיעות קשות בעורף האזרחי.

בקרב היהודים, רוב גדול ענו כי בטוח יותר עבורם לחיות בישראל, ובקרב הערבים – רוב קטן ענו כך.

תרשים 1.8 היכן בטוח יותר לחיות? (% יהודים וערבים)

גם כאן הפערים בין המחנות הפוליטיים (יהודים) הם גדולים מאוד: בשמאל רק מעט למעלה ממחצית (51%) ענו שבטוח יותר ליהודים לחיות בישראל, במרכז – רוב של כשני שלישים (65%), ואילו בימין כבר מדובר ברוב גדול (81%).

מצאנו הבדלים ניכרים גם בין העדות הדתיות הערביות: בקרב המוסלמים 52% סבורים שבטוח יותר לערבים לחיות בישראל, ובקרב הדרוזים הרוב כבר מגיע ל-68%. ואולם בקרב הנוצרים רק מיעוט (אומנם גדול) השיבו כי ישראל הוא מקום בטוח עבורם (46.5%).

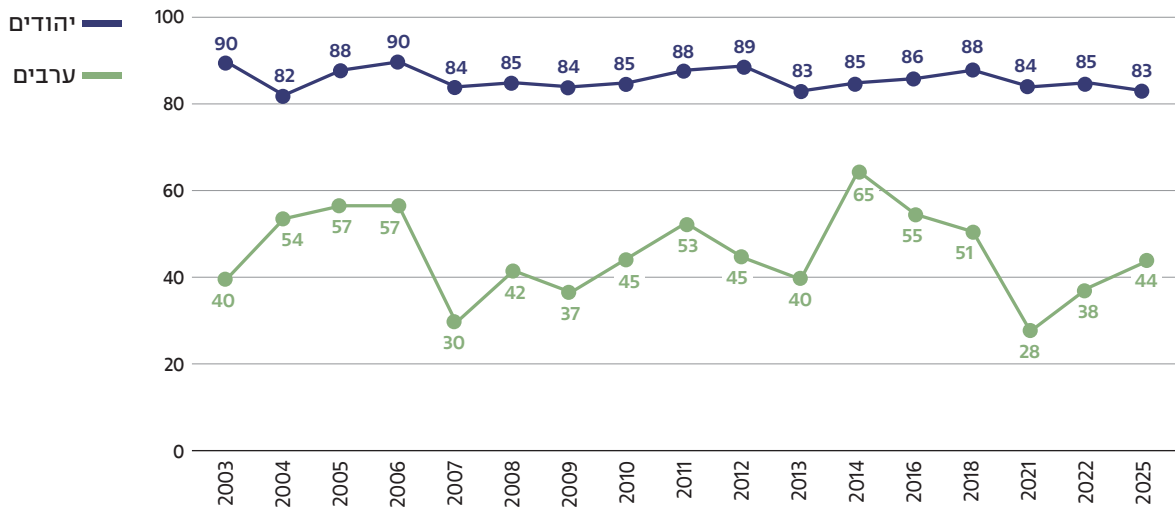
פילוח מדגם היהודים לפי מחוזות מגורים לא העלה הבדלים של ממש, אף שהיה אולי ניתן לצפות שתושבי הצפון והדרום שנפגעו או פונו במלחמת "חרבות ברזל" ירגישו כאן בטוחים פחות.

גאווה ישראליות

שאלה 3 נספח 1, עמ' 233 | נספח 2, עמ' 250

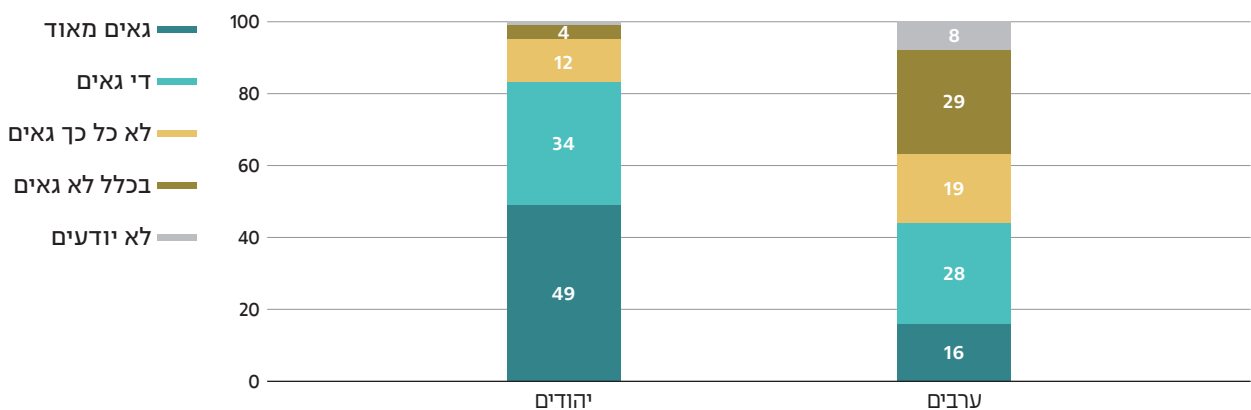
שאלת הגאווה בישראליות נשאלה פעמים רבות בעבר. בנוגע לציבור היהודי – נמצאו שינויים קטנים בלבד לאורך השנים. בציבור הערבי היו עליות ומורדות קיצוניים למדי, ובכל זאת, שיעור הגאים בישראליותם היה תמיד נמוך מהשיעור המקביל בקרב היהודים.

תרשים 1.9 די או מאוד גאים להיות ישראלים, 2003-2025 (% יהודים וערבים)

גם השנה רוב גדול בקרב היהודים גאים בהיותם ישראלים (83%) ורק מיעוט אינם גאים בכך. בקרב הערבים שיעור מי שאינם גאים להיות ישראלים (48%) עולה על שיעור הגאים (44%). כמו כן יש לשים לב שהשיעור הגבוה ביותר בקרב הערבים ענו שהם אינם גאים כלל בישראליותם, בעוד בקרב היהודים השיעור הגבוה ביותר הוא של מי שגאים בכך מאוד.

תרשים 1.10 עד כמה גאים להיות ישראלים (% יהודים וערבים)

בציבור הערבי נמצאו הבדלים גדולים בין שלוש העדות הדתיות בשאלת הגאווה בישראליות: בקרב המוסלמים רק 39% גאים בכך, בהשוואה ל-56% מהנוצרים ו-77% מהדרוזים.

גם השנה רוב גדול בקרב היהודים גאים בהיותם ישראלים (83%). בקרב הערבים שיעור מי שאינם גאים להיות ישראלים (48%) עולה על שיעור הגאים (44%).

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים העלה רוב בשלושתם למצהירים שהם די או מאוד גאים להיות ישראלים, אבל יש הבדלים בגודלו של רוב זה, ועוד יותר מכך בשיעורי מי שגאים בכך מאוד. בימין שיעור הנשאלים הגאים מאוד בישראליותם הוא פי שלושה מאשר בשמאל, ופי אחת וחצי מאשר במרכז.

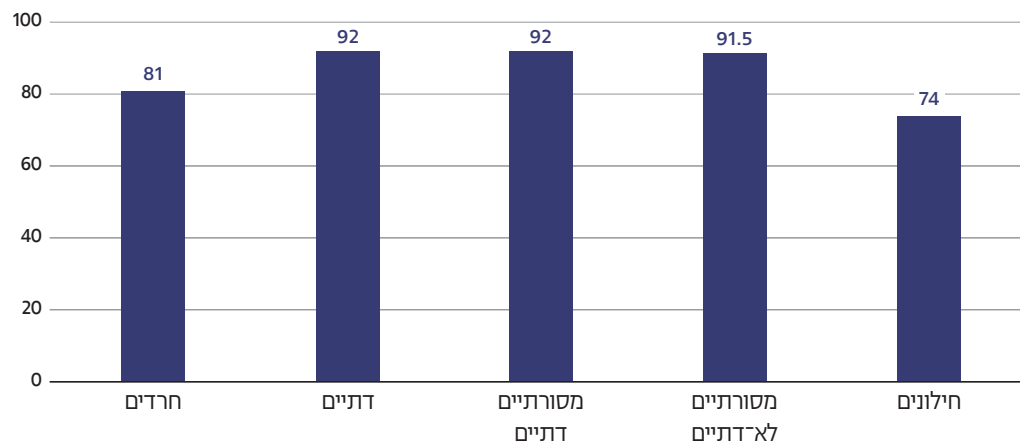
לוח 1.9 גאים להיות ישראלים, לפי מחנות פוליטיים (%)

די ומאוד גאים להיות ישראלים	
63 (20)	שמאל
76 (40)	מרכז
90 (59.5)	ימין

הערה: בסוגריים – % מאוד גאים

כאשר מנתחים את התשובות לפי מיקום עצמי של המרואיינים על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) מתברר שבכל הקבוצות הרוב די או מאוד גאים להיות ישראלים. בקרב החילונים רוב זה הוא הקטן ביותר, קטן אפילו מהרוב בקרב החרדים.

תרשים 1.11 די או מאוד גאים להיות ישראלים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (% ,יהודים)

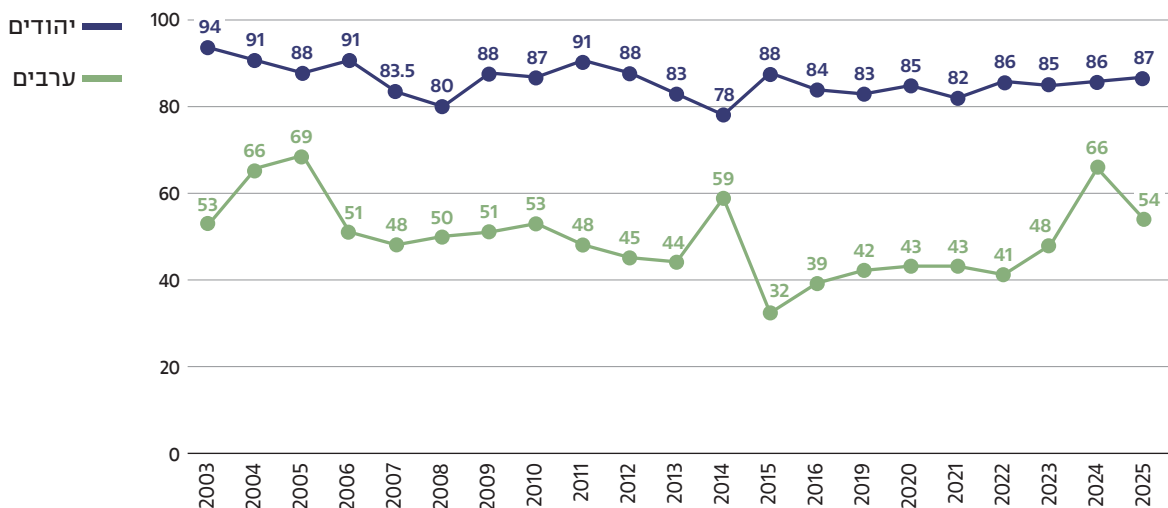

שייכות למדינת ישראל ובעיותיה

שאלה 6 | נספח 1, עמ' 234 | נספח 2, עמ' 252

כפי שראינו בשאלת הגאווה בישראליות, גם בשאלת תחושת השייכות למדינת ישראל ובעיותיה, בציבור היהודי יש יציבות רבה לאורך השנים – רוב גדול מאוד עונים על שאלה זו בחיוב. בציבור הערבי התנודות בתשובות לאורך השנים גדולות יותר, והתוצאות תמיד נמוכות יותר מאלו של היהודים. מעבר לכך, בעוד במדגמי היהודים יש יציבות רבה בתשובות משנת 2022, בקרב הערבים מצאנו השנה ירידה של 12% בשיעור המרגישים חלק מהמדינה ובעיותיה. ייתכן שהדבר קשור לכך שמדידת 2024 הייתה חריגה בגובהה משום מה. גם מדידת השנה היא מן הגבוהות מאז התחלנו במדידות.

תרשים 1.12 מרגישים חלק ממדינת ישראל ובעיותיה, 2003–2025 (% ,יהודים וערבים)

פילוח של תשובות המרואיינים הערבים לפי עדה דתית העלה רוב בשלוש העדות, אבל הוא הנמוך ביותר אצל המוסלמים והגבוה ביותר אצל הדרוזים (מוסלמים – 52.5%; נוצרים – 56.5%; דרוזים – 68%).

לא מצאנו כמעט הבדלים בין המחנות הפוליטיים בציבור היהודי – בשלושתם יש רוב גדול ודומה של מי שמרגישים עצמם חלק ממדינת ישראל ובעיותיה (שמאל – 86%; מרכז – 84%; ימין – 89.5%). גם פילוח של מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים לא העלה הבדלים גדולים בין הקבוצות, שבכולן יש רוב לחשים שייכות, אם כי בקרב החרדים הרוב קטן במובהק מזה שבקבוצות האחרות (חרדים – 75%; דתיים – 92%; מסורתיים דתיים – 87%; מסורתיים לא-דתיים – 91%; חילונים – 87%).

ניתוח לפי שיוך עצמי לקבוצות חזקות או חלשות בחברה העלה הבדלים של ממש, בעיקר בקרב המרואיינים הערבים. כך, בקרב הערבים המשייכים עצמם לקבוצות חלשות, רק מיעוט מדווחים על תחושת שייכות למדינת ישראל ובעיותיה.

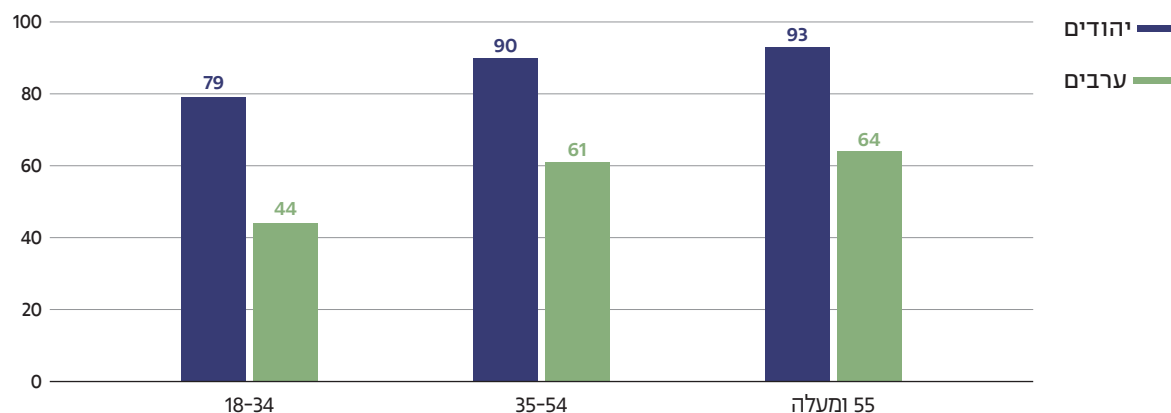
לא מצאנו כמעט הבדלים בין המחנות הפוליטיים בציבור היהודי – בשלושתם יש רוב גדול ודומה של מי שמרגישים עצמם חלק ממדינת ישראל ובעיותיה.

לוח 1.10 מרגישים חלק ממדינת ישראל ובעיותיה, לפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (% יהודים וערבים)

ערבים	יהודים	
63	92	משייכים עצמם לקבוצות חזקות
44	78	משייכים עצמם לקבוצות חלשות

פילוח לפי גיל מראה כי בכל קבוצות הגיל תחושת השייכות של היהודים גבוהה מזו של הערבים. עם זאת, בני קבוצות הגיל הצעירה מרגישים שייכות בשיעורים הנמוכים ביותר – אצל היהודים עדיין מדובר ברוב, ואצל הערבים מדובר במיעוט.

תרשים 1.13 מרגישים חלק ממדינת ישראל ובעיותיה, לפי גיל (% יהודים וערבים)

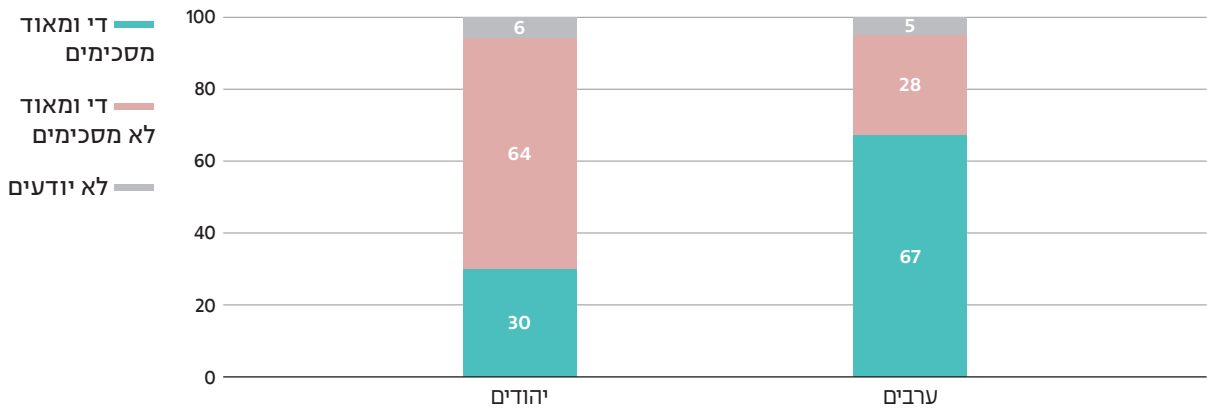
תרומת בני הנוער למדינה בהשוואה לעבר

שאלה 31 | נספח 1, עמ' 239 | נספח 2, עמ' 269

על רקע הממצא הקודם, והטענה השכיחה בשיח הציבורי כי הצעירים "פחות מחוברים" לענייני המדינה והחברה, שאלנו: "באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבני הנוער

היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר?" התפלגות התשובות במדגם היהודים ובמדגם הערבים הפוכה – אצל היהודים הרוב אינם מסכימים שבני הנוער מוכנים לתרום פחות מבעבר, שעה שאצל הערבים הרוב כן מסכימים שזה המצב.

תרשים 1.14 באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבני הנוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר? (% , יהודים וערבים)

השווינו את התפלגות התשובות ב־2025 להתפלגות במדידה הקודמת ב־2019 ומצאנו שבקרב הערבים לא חל שינוי, אבל בקרב היהודים חל מהפך של ממש בין שתי המדידות. ייתכן שבהשפעת המעורבות האזרחית של צעירים אחרי אירועי 7 באוקטובר הרוב סבורים שלא נכון שבני הנוער של היום מוכנים פחות לתרום למדינה.

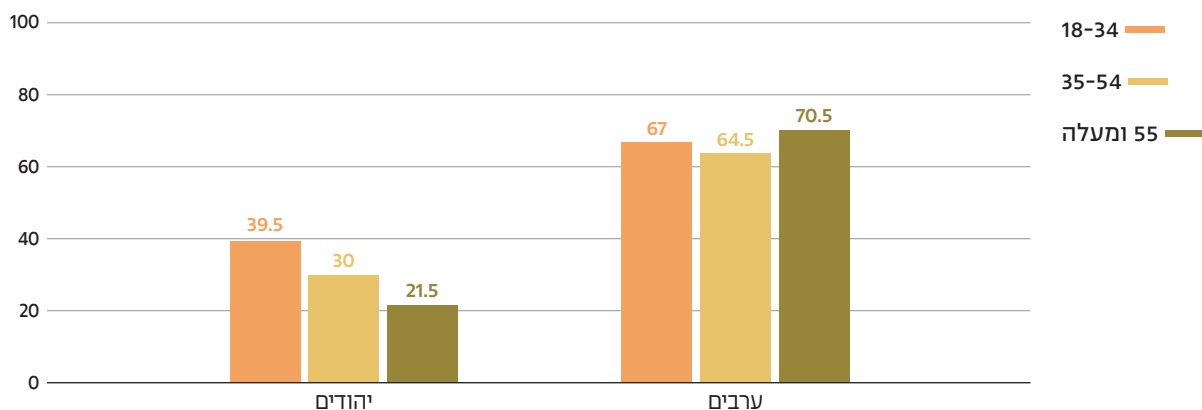
לוח 1.11 מסכימים שבני הנוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר, 2019 ו־2025 (% , יהודים וערבים)

	2025	2019	
יהודים	30	52	
ערבים	67	65	

פילחנו את התשובות לשאלה זו לפי גיל ומצאנו כי בקרב היהודים דווקא הצעירים ביקורתיים כלפי עצמם יותר משהמבוגרים ביקורתיים כלפיהם. בקרב הערבים ההבדלים בין קבוצות הגיל זניחים, ויש רוב בכל הקבוצות למסכימים כי בני הנוער היום מוכנים פחות לתרום למדינה מבעבר.

ייתכן שבהשפעת המעורבות האזרחית של צעירים אחרי אירועי 7 באוקטובר הרוב סבורים שלא נכון שבני הנוער של היום מוכנים פחות לתרום למדינה.

תרשים 1.15 מסכימים שבני הנוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר, לפי גיל (% ,יהודים וערבים)

מה יקרה בעתיד?

שאלות 68-72 נספח 1, עמ' 246-247 | נספח 2, עמ' 282-284

הצגנו למרואיינים שאלות לגבי העתיד שהם צופים לישראל בחמישה תחומים:

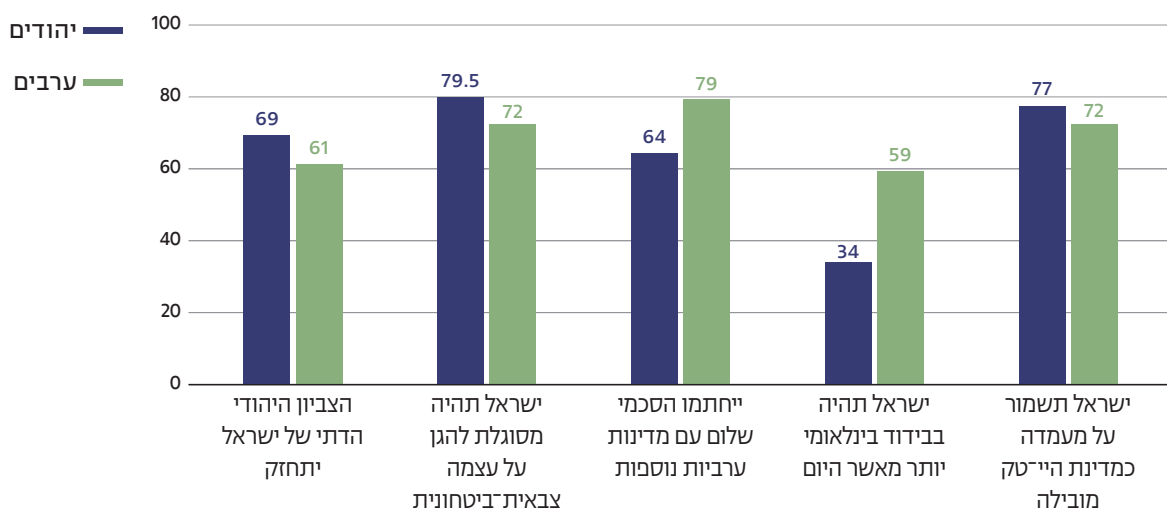
1. חיזוק הצביון היהודי-דתי
2. היכולת של ישראל להגן על עצמה צבאית-ביטחונית
3. חתימת הסכמי שלום עם מדינות ערביות נוספות
4. בידוד בינלאומי גובר של ישראל
5. שמירת מעמדה של ישראל כמדינת היי-טק מובילה

בין יהודים לערבים נמצאו פערים בחלק מהתחומים, והבולט ביותר הוא בנושא הבידוד הבינלאומי של ישראל.

הפער הקטן ביותר בהערכות היהודים והערבים היה בנוגע ליכולתה של ישראל לשמור על מעמדה כמדינת הייטק מובילה – הרוב בקרב היהודים נמצא גדול ב-5% בלבד מהרוב המקביל אצל הערבים. לעומת זאת, הפער הגדול ביותר (25%) היה בשאלת בידודה העתידי של ישראל בזירה הבינלאומית – רק כשליש מהיהודים צפו שהוא יתגבר בעתיד הלא רחוק, לעומת רוב בקרב הערבים.

תרשים 1.16 חושבים או בטוחים שיקרה בעתיד הלא רחוק, ב-10–15 השנים הבאות

(%, יהודים וערבים)

חיזוק הצביון היהודי-דתי של ישראל

הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים הרוב חושבים או בטוחים שהצביון היהודי-דתי של ישראל יתחזק, ורוב זה גדול יותר בקרב היהודים מבקרב הערבים.

פילוח תשובות מדגם היהודים לשאלה זו לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים העלה רוב בכל הקבוצות לסבורים כי זהו הכיוון העתידי. ואולם הדמיון באחוזים אינו צריך להטעות, ויש להניח שהמשמעות המיוחסת לתחזית זו שונה בקבוצות השונות. קרי, בקרב הקבוצות הדתיות יותר הכיוון הזה נתפס חיובי, ואילו בקרב החילונים – התפתחות צפויה שלילית.

לוח 1.12 חושבים או בטוחים שבעתיד הלא רחוק הצביון היהודי-דתי של ישראל

יתחזק, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%, יהודים)

חרדים	דתיים	מסורתיים-דתיים	מסורתיים לא-דתיים	חילונים
78	74	71	68.5	65

הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים הרוב חושבים או בטוחים שהצביון היהודי-דתי של ישראל יתחזק, ורוב זה גדול יותר בקרב היהודים מבקרב הערבים.

ישראל תצליח להגן על עצמה צבאית-ביטחונית

בנושא זה שיעור היהודים שהשיבו שהם חושבים או בטוחים שכך יהיה בעתיד היה הגבוה ביותר מבכל הנושאים ששאלנו עליהם. הרוב בקרב הערבים המעריכים שישראל תצליח בעתיד הלא רחוק להגן על עצמה גם הוא גבוה מאוד, אם כי מעט נמוך יותר מהרוב בקרב היהודים (79.5%, 72%, בהתאמה).

בשלושת המחנות הפוליטיים (מדגם יהודים) מצאנו רוב לסבורים שכך יהיה, אבל בימין הרוב הזה הוא מעט גבוה יותר (שמאל – 74%; מרכז – 74.5%; ימין – 84%).

פילוח מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים העלה כי השיעור הגבוה ביותר של אופטימיים לגבי יכולתה של ישראל להגן על עצמה צבאית-ביטחונית בעתיד הלא רחוק הוא בקבוצה הדתית (86.5%). הקבוצה ששיעור האופטימיים בה הוא הנמוך ביותר היא קבוצת החילונים, אבל גם כאן מדובר ברוב גדול (76%). שאר הקבוצות נמצאות בתווך.

ייתממו הסכמי שלום עם מדינות ערביות נוספות

בנושא זה הערבים אופטימיים מהיהודים (פער של 15%), אבל בשני הציבורים מדובר ברוב ברור של הצופים אל העתיד באופטימיות (79%, 64%, בהתאמה).

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים העלה תוצאה צפויה פחות. אולי בשל הצהרות מסוימות של ראש הממשלה בדבר כוונתו לחתור להרחבת הסכמי אברהם, מחנה הימין אופטימי יותר מהמרכז והשמאל שבעתיד הנראה לעין ייחתמו הסכמי שלום עם מדינות ערביות נוספות (67% לעומת 59% בשני המחנות האחרים).

מתוך הקבוצות על הרצף חרדים-חילונים, החרדים הם האופטימיים ביותר שבעתיד הלא רחוק ייחתמו הסכמי שלום עם עוד מדינות ערביות, ואילו החילונים הם הפחות אופטימיים, אם כי בכל המקרים מדובר ברוב. פילוח קבוצת החילונים לפי מחנות פוליטיים העלה כי חילונים ששייכו עצמם לימין הם קצת יותר אופטימיים שייחתמו הסכמי שלום בעתיד הלא רחוק, בהשוואה למי ששייכו עצמם לשמאל ולמרכז (62%, 58%, בהתאמה).

לוח 1.13 חושבים או בטוחים שבעתיד הלא רחוק ייחתמו הסכמי שלום עם מדינות נוספות, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

חרדים	דתיים	מסורתיים-דתיים	מסורתיים לא-דתיים	חילונים
71	64	64	69	60

ישראל תהיה בבידוד בינלאומי יותר מהיום

כאמור, בנושא זה הפער בין הערכות היהודים לערבים הוא הגדול ביותר. בקרב היהודים רק מיעוט של כשליש (34%) חושבים שבידודה הבינלאומי של ישראל יגדל, שעה שבקרב הערבים יש רוב ברור לסבורים שהעתיד צופן לישראל בידוד בינלאומי גובר (59%). הפערים על בסיס מחנות פוליטיים (מדגם יהודים) הם גדולים: בשמאל רוב קטן (54%) רואים באופק בידוד גובר של ישראל. במרכז פחות ממחצית מעריכים שכך יהיה (43%), ואילו בימין רק רבע חושבים שלשם מועדות פניה של ישראל, כלומר הם האופטימיים ביותר.

ישראל תשמור על מעמדה כמדינת היי-טק מובילה

רוב גם בציבור היהודי וגם בציבור הערבי אופטימיים שישראל תשמור על מעמדה המוביל בעולם בתחום ההיי-טק, וכאמור ההבדל בשאלה זו בין היהודים לערבים הוא הקטן ביותר (77%, 72%, בהתאמה). גם בתחום זה מחנה הימין (במדגם היהודים) אופטימי יותר משני המחנות האחרים: 83% במחנה זה סבורים שישראל תשמור על הבכורה בהיי-טק, בהשוואה ל-72% במרכז ו-60% בשמאל.

אם לסכם את התמונה המשתקפת ממקבץ שאלות זה, בסך הכול בציבור היהודי התחזיות לעתיד הן אופטימיות, למעט אולי בעניין ההדתה של ישראל, שמבחינת הקבוצות החילוניות אינה בשורה טובה. מעבר לכך, ככלל, האופטימיות של מחנה הימין עולה על זו של מחנות המרכז והשמאל. גם הציבור הערבי אופטימי ברוב התחומים ככולם, אם כי לא ברור אם בידוד גובר של ישראל בזירה הבינלאומית הוא בעיניהם בשורה טובה או רעה.

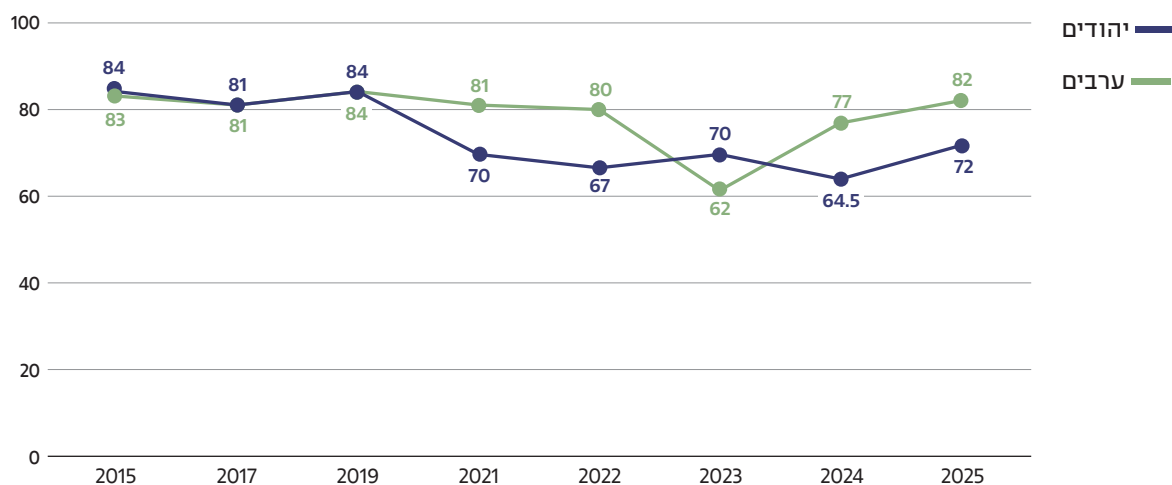
נשארים בארץ או עוזבים?

שאלה 63 נספח 1, עמ' 245 | נספח 2, עמ' 281

חזרנו גם השנה על השאלה: "אם תהיה לך אפשרות לקבל אזרחות אמריקאית או אזרחות של מדינה אחרת במערב, האם תעדיף לעבור ולחיות שם או שתעדיף להישאר ולחיות בישראל?". הן אצל היהודים הן אצל הערבים מדובר גם הפעם ברוב של מי שמעדיפים

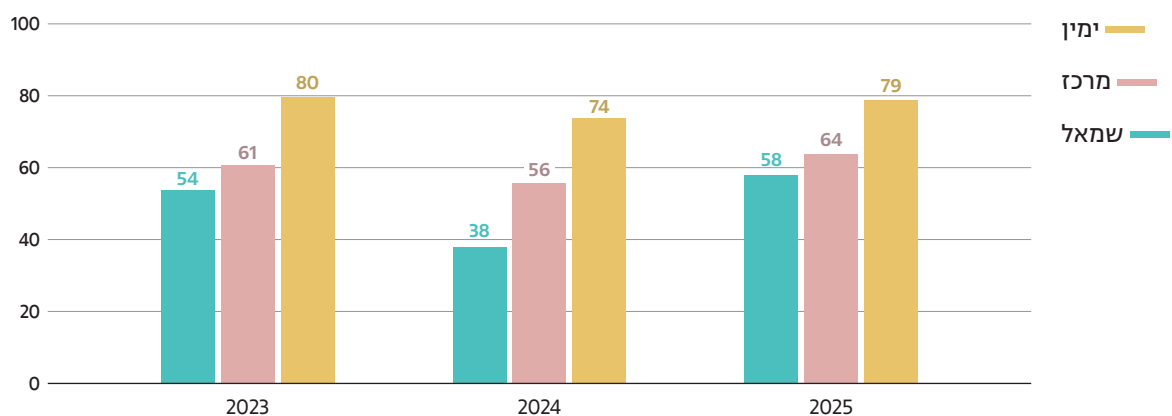
להישאר בארץ.⁸ אצל היהודים ניכרת התאוששות בהעדפה להישאר בארץ. גם אצל הערבים ניכרת עלייה ברצון להישאר בארץ, ושיעור המעדיפים זאת בקרבם כיום אף עולה על שיעור היהודים שזו העדפתם.

תרשים 1.17 מעדיפים להישאר בארץ, 2015-2025 (% יהודים וערבים)

כבעבר מצאנו הבדלים גדולים בין המחנות הפוליטיים (יהודים) בשאלת ההעדפה אם להישאר בארץ או לעזוב לחו"ל, אף שבכל המחנות שיעור המעדיפים להישאר עלה. העלייה הגדולה ביותר היא בשמאל (תוספת של 20%, לעומת 8% במרכז ו-5% בימין). ועדיין, שיעור המעדיפים להישאר בארץ בשמאל הוא הנמוך ביותר.

תרשים 1.18 מעדיפים להישאר בארץ, לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

8 לדיון מעמיק יותר בנושא ראו את דוח המחקר "לעזוב או להישאר? מפת השיקולים והעמדות של ישראלים בנוגע למעבר לחו"ל", באתר המכון הישראלי לדמוקרטיה.

הן אצל היהודים הן אצל הערבים מדובר גם השנה ברוב של מי שמעדיפים להישאר בארץ.

הפערים בשיעורי המעדיפים להישאר בארץ בין הקבוצות על הרצף חרדים-חילונים גדולים מאוד: בקרב החרדים רוב עצום (92%) מעדיפים להישאר בארץ, בקרב הדתיים והמסורתיים הדתיים והלא-דתיים רוב גדול מאוד (88%, 85%, 79%, בהתאמה), אך בקרב החילונים השיעור הוא 56% בלבד.

הגיל מתברר כגורם המשפיע מאוד על המענה לשאלת ההעדפה להישאר בארץ או לעזוב, אם כי בכל הגילים, הן בקרב יהודים הן בקרב ערבים, הרוב מעדיפים להישאר בארץ. בכל קבוצות הגיל שיעור הערבים המעדיפים להישאר בארץ עולה על שיעור היהודים בקבוצה המקבילה.

לוח 1.14 מעדיפים להישאר בארץ, לפי גיל (% ,יהודים וערבים)

55 ומעלה	54-35	34-18	
83	67	67	יהודים
95	83	75	ערבים

האם יש קשר בין הערכת מצבה הכללי של המדינה לבין ההעדפה להישאר בארץ או לעזוב? גם השנה מצאנו קשר חזק כזה. כך, מבין מי שמעריכים את מצב המדינה כטוב או טוב מאוד 92% מעדיפים להישאר בארץ; בקרב מי שמעריכים את המצב ככה-ככה השיעור הזה יורד ל-79%; ואילו בקרב מי שמגדירים את המצב בארץ רע או רע מאוד 63% בלבד מעדיפים להישאר בארץ.

פילחנו את ההעדפה להישאר בארץ או לעזוב גם לפי המצב האישי, וכצפוי מצאנו קשר בין הדברים. אומנם בכל הקטגוריות הרוב מעדיפים להישאר בארץ, אבל רוב זה גדול בבירור אצל מי שהגדירו את מצבם האישי טוב או טוב מאוד לעומת הרוב בקרב מי שהגדירו את מצבם ככה-ככה או רע או רע מאוד.

לוח 1.15 מעדיפים להישאר בארץ, לפי המצב האישי (% כלל המדגם)

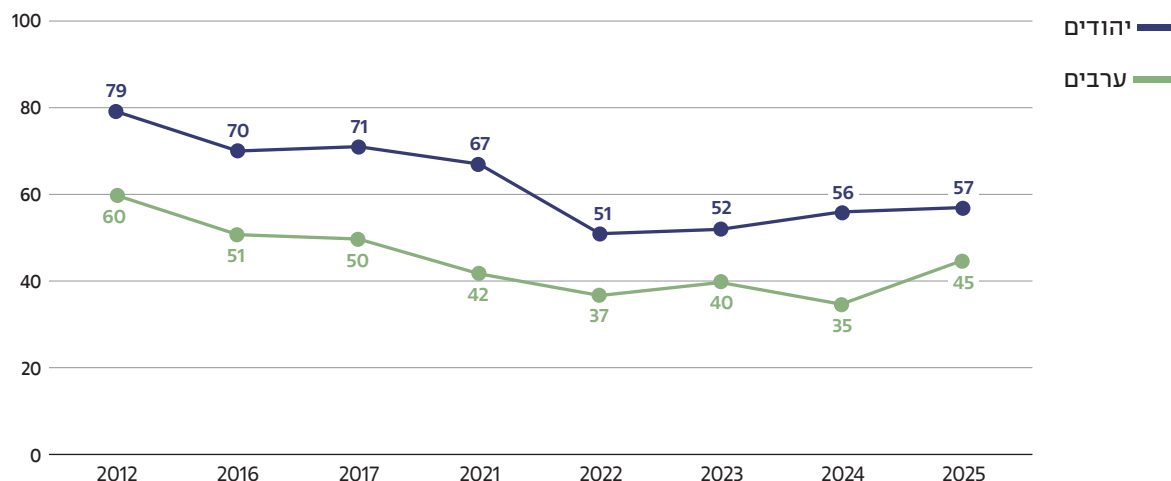
מצב אישי רע ורע מאוד	מצב אישי ככה-ככה	מצב אישי טוב וטוב מאוד
63	64	83

אופטימיים או פסימיים לגבי העתיד של ישראל?

שאלה 74 נספח 1, עמ' 247 | נספח 2, עמ' 285

כבשנה שעברה, בקרב המרואיינים היהודים רוב קטן וכמעט זהה (57% לעומת 56% בשנה שעברה) ענו שהם אופטימיים לגבי העתיד של ישראל. לעומת זאת, בקרב הערבים מדובר רק במיעוט ולא ברוב של אופטימיים לגבי העתיד של ישראל, אבל במיעוט זה חלה עלייה של ממש בהשוואה לשנה שעברה (45% לעומת 35%).

תרשים 1.19 אופטימיים לגבי העתיד של ישראל (% יהודים וערבים)

בקרוב המרואיינים היהודים רוב קטן ענו שהם אופטימיים לגבי העתיד של ישראל. לעומת זאת, בקרב הערבים מדובר רק במיעוט ולא ברוב של אופטימיים, אבל במיעוט זה חלה עלייה של ממש בהשוואה לשנה שעברה.

פילוח של מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מראה כי בקרב החרדים נמצא השיעור הגבוה ביותר של האופטימיים לגבי העתיד של ישראל, ובקרב החילונים – השיעור הנמוך ביותר. בכל הקבוצות, למעט החילונים, יש רוב לאופטימיים אבל בהשוואה לשנה שעברה נמדדה הפעם ירידה מסוימת בשיעורי האופטימיים בקבוצת הדתיים והמסורתיים הדתיים. לעומת זאת, בקרב המסורתיים הלא-דתיים והחילונים חלו עליות מסוימות באופטימיות לגבי העתיד.

פילוח לפי מחנות פוליטיים מראה רוב רק בקרב מחנה הימין, מיעוט גדול במרכז, ומיעוט קטן בשמאל, אם כי אצלם דווקא נרשמה העלייה הגדולה ביותר (7%) לעומת השנה שעברה. פילוח של קבוצת החילונים לפי המחנה הפוליטי שאליו שייכו את עצמם מראה רק מיעוט בכל הקבוצות של אופטימיים לגבי העתיד של ישראל, אבל הוא גדול יותר בקרב החילונים שהגדירו עצמם ימין (חילונים: שמאל – 26%; מרכז – 36%; ימין – 48%).

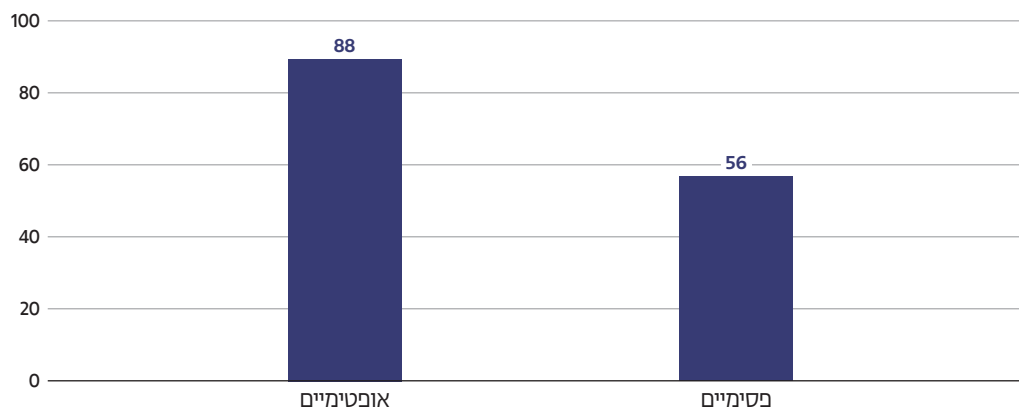
לוח 1.16 אופטימיים לגבי העתיד של ישראל 2024 ו-2025, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים ולפי מחנות פוליטיים (% ,יהודים)

אופטימיים לגבי העתיד של ישראל, 2025	אופטימיים לגבי העתיד של ישראל, 2024		
78	77	חרדים	מיקום עצמי על הרצף חרדים-חילונים
76.5	88.5	דתיים	
67	73	מסורתיים דתיים	
67	59	מסורתיים לא-דתיים	
38.5	35	חילונים	
70	68	ימין	מחנות פוליטיים
44	48	מרכז	
27	20	שמאל	

פילוח של מדגם הערבים לפי עדות דתיות מראה כי בקרב המוסלמים והנוצרים רק מיעוט אופטימיים לגבי העתיד של ישראל (42%, 47%, בהתאמה), אבל בקרב הדרוזים מדובר ברוב (81%), ושיעורם גבוה יותר מבכל הקבוצות היהודיות על הרצף חרדים-חילונים.

הצלבנו את התשובות לשאלת האופטימיות/פסימיות לגבי העתיד של ישראל עם התשובות לשאלה בדבר ההעדפה להישאר בארץ או לעבור לחו"ל. מצאנו שיש קשר חזק בין הדברים. כך, בכלל המדגם בקרב מי שהם אופטימיים לגבי העתיד של ישראל רוב גדול רוצים להישאר בארץ; לעומת זאת, מבין מי שהם פסימיים לגבי העתיד של ישראל פחות משני שלישים מעדיפים להישאר בארץ.

תרשים 1.20 מעדיפים להישאר בארץ, לפי אופטימיים/פסימיים לגבי העתיד של ישראל (%) כלל המדגם

המדינה

הנושאים הנדונים בפרק זה:

- האמון במוסדות המדינה:
 - מבט-על
 - צה"ל
 - בית המשפט העליון
 - נשיא המדינה
 - המשטרה
 - התקשורת
 - הממשלה
 - הכנסת
 - המפלגות
 - העירייה/הרשות המקומית
 - היועצת המשפטית לממשלה
 - השב"כ
 - האם צעירים נותנים פחות אמון במוסדות מאשר המבוגרים?
 - האם האמון יורד?
- האיזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי
- מידת ההצלחה של ישראל לדאוג לביטחון אזרחיה ולרווחתם
- יכולים לסמוך על המדינה שתעזור לאזרחיה?
- להרוס הכול ולהתחיל מחדש?

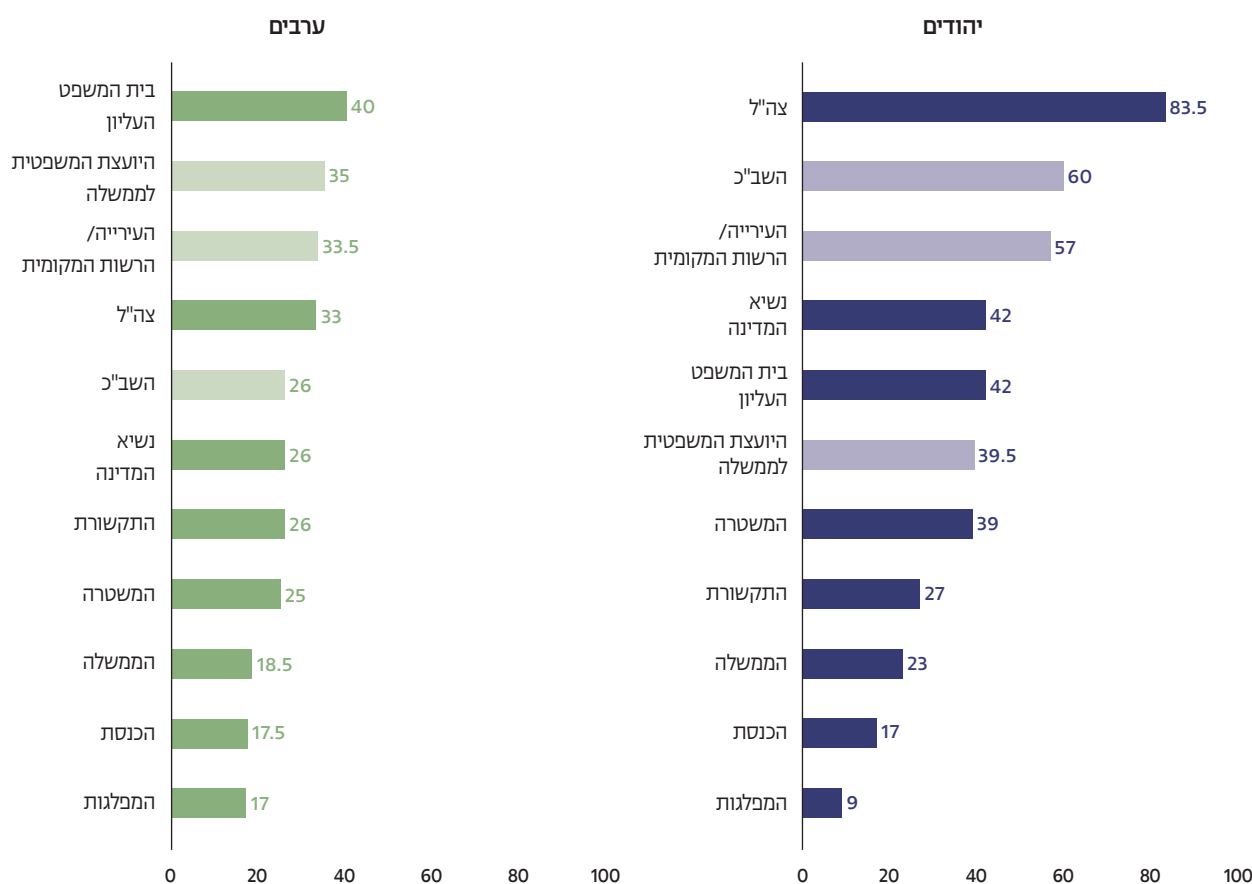
אמון הציבור במוסדות המדינה – מבט-על

מתוך הבנה שאמון הציבור במדינה ובמוסדותיה העיקריים הוא מרכיב מרכזי בחוסנו של משטר דמוקרטי, גם השנה מדדנו את שיעורי האמון של הציבור בשמונת המוסדות

שנבדקים בקביעות: צה"ל, נשיא המדינה, בית המשפט העליון, המשטרה, הממשלה, הכנסת, המפלגות והתקשורת. כמו כן כללנו הפעם בבדיקה שלושה מוסדות נוספים: העירייה/ הרשות המקומית שבה מתגוררים המרואיינים, היועצת המשפטית לממשלה והשב"כ.

בקרב המרואיינים היהודים רק שלושה מוסדות חצו את קו מחצית נותני האמון (צה"ל, השב"כ והעירייה/הרשות המקומית). בקרב המרואיינים הערבים שום מוסד לא זכה אפילו ב־50% של נותני אמון. שיעור היהודים נותני האמון במוסדות השונים היה גבוה בכל המקרים משיעור הערבים נותני האמון בהם, למעט במפלגות. מעבר לכך, בקרב היהודים שיעור נותני האמון במוסדות מתפזר על מנעד רחב מאוד – מ־83.5% (צה"ל) ועד 9% (המפלגות); אצל הערבים המנעד צר בהרבה – בין 40% (בית המשפט העליון) ל־17% (המפלגות), כלומר רובם אינם נותנים אמון בשום מוסד, וההבדלים בין מוסד אחד לאחר – קטנים.

תרשים 2.1 נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה (% יהודים וערבים)

הערה: העמודות הכהות מסמנות את שמונת המוסדות הנבדקים בקביעות, והבהירות – מוסדות שאינם נבדקים בכל שנה.

בקרב המרואיינים היהודים רק שלושה מוסדות חצו את קו מחצית נותני האמון (צה"ל, השב"כ והעירייה/הרשות המקומית). בקרב המרואיינים הערבים שום מוסד לא זכה אפילו ב־50% של נותני אמון.

בפילוח שאלות האמון במדגם הערבים לפי עדה דתית מצאנו כי במרבית המוסדות, למעט המפלגות והכנסת, רמות האמון של הדרוזים גבוהות יותר מאלו שנמדדו בקרב המוסלמים והנוצרים.

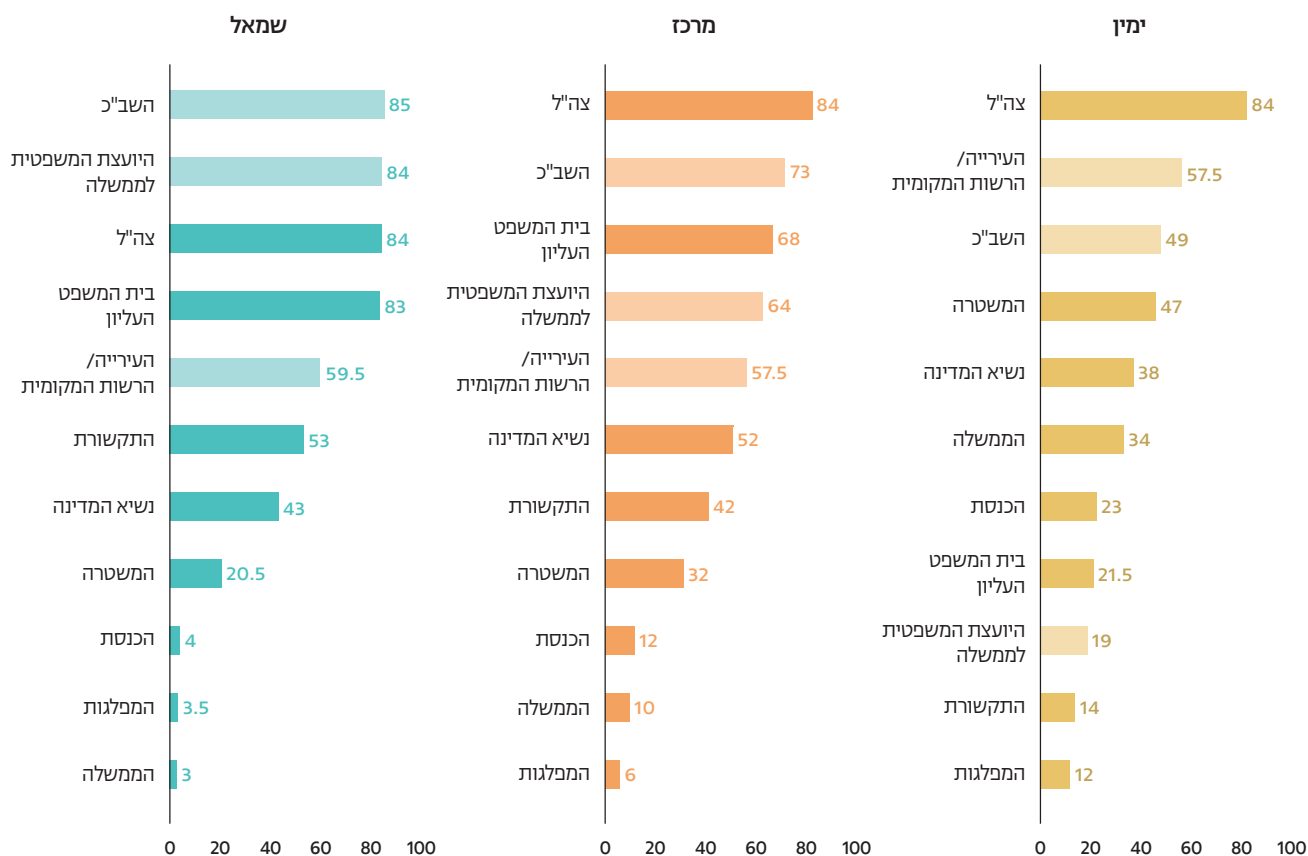
במדגם היהודים, את השאלות בנוגע לאמון פילחנו לרוב לפי שני המשתנים שנמצאו בעבר כמשפיעים ביותר על רמות האמון: מיקום על הרצף חרדים-חילונים ומחנות פוליטיים. בפילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים נמצאו הבדלים בין קבוצות המשנה – את ההבדלים האלה נסקור בהרחבה בפירוט על כל מוסד ומוסד בהמשך הפרק. כאן בחרנו להתמקד בפערים שבין הקצוות: החרדים והחילונים. שיעורי האמון של החרדים גבוהים משיעורי האמון של החילונים במוסדות הפוליטיים (הממשלה, הכנסת והמפלגות). מנגד, החילונים מביעים רמות אמון גבוהות יותר בכל יתר המוסדות שנבדקו, למעט במשטרה ובעירייה/הרשות המקומית, שם רמות האמון דומות למדי בשתי הקבוצות.

לוח 2.1 נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה, חרדים לעומת חילונים (% ,יהודים)

המפלגות	הכנסת	הממשלה	המשטרה	התקשורת	נשיא המדינה	עירייה/רשות מקומית	היועצת המשפטית לממשלה	בית המשפט העליון	השב"כ	צה"ל	
14	34.5	45	35.5	2	15	54	1	3	24	61	חרדים
5	8	9	31	42.5	47	57.5	65	66	75	87	חילונים

בפילוח לפי מחנות פוליטיים מצאנו שהאמון בצה"ל חוצה מחנות, ושיעורי האמון בו גבוהים מאוד וזהים בכולם, אם כי במרכז ובימין הוא נמצא במקום הראשון, ובשמאל – רק בשלישי. ביתר המוסדות נמצאו הבדלים ניכרים. במרכז, וביתר שאת בשמאל, התקבלו שיעורי אמון גבוהים מאוד במוסדות המשפט (בית המשפט העליון והיועצת המשפטית לממשלה) וכן בשב"כ. מנגד, בימין נרשמו רמות אמון גבוהות יותר במוסדות הפוליטיים – הממשלה, הכנסת והמפלגות – וכן במשטרה.

תרשים 2.2 נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה, לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

הערות: העמודות הכהות מסמנות את שמות המוסדות הנבדקים בקביעות והבהירות – מוסדות שאינם נבדקים בכל שנה. נציין שהסקר נערך לפני מינויו של דוד זיני לראש השב"כ.

מדידת 2025 לעומת מדידות עבר

במדגם היהודים חלו השנה עליות בשיעורי האמון בצה"ל, ביועצת המשפטית לממשלה, בממשלה ובכנסת וירידות בשיעורי האמון בשב"כ, בנשיא המדינה ובמשטרה. צה"ל שומר על מקומו בראש סולם האמון.

בקרוב הערבים מצאו עליות באמון ברוב המוסדות (בכלל זה עלייה דרמטית באמון ביועצת המשפטית לממשלה ובבית המשפט העליון), אבל אלו יכולות להתברר בעתיד כהטיה במדידה ספציפית זו.

לבסוף מצאנו כי לשיעור גבוה מהערבים (29%) אין אמון באף לא אחד מהמוסדות שנבדקו, לעומת מיעוט זניח בקרב היהודים (4%).⁹

9 מי שנתנו ציון 1 אין לי כלל אמון או 2=די מעט אמון לכל 11 המוסדות שנבדקו.

לוח 2.2 אִמּוֹן הַצִּיבּוֹר בְּמוֹסְדוֹת הַמְּדִינָה, 2024 ו־2025 (% , כּלל הַמְּדָגֵם, יְהוּדִים וְעִרְבִים)

המוסד	כלל המדגם			יהודים			ערבים		
	מקום במדרג	2024	2025	כיוון השינוי	מקום במדרג	2024	2025	כיוון השינוי	מקום במדרג
צה"ל	1	69	75	+	1	77	83.5	+	4
השב"כ	2	59	54	-	2	65.5	60	-	7-5
העירייה/ הרשות המקומית	3	53	53	=	3	59	57	=	3
בית המשפט העליון	4	37	41.5	+	5-4	39	42	=	1
נשיא המדינה	6-5	43	39	-	5-4	48	42	-	7-5
היועצת המשפטית לממשלה	6-5	31	39	+	6	33	39.5	+	2
המשטרה	7	41	37	-	7	44	39	-	8
התקשורת	8	25	27	=	8	27	27	=	7-5
הממשלה	9	18	22	+	9	19	23	+	9
הכנסת	10	13	17	+	10	13	17	+	10
המפלגות	11	9	10	=	11	9	9	=	11

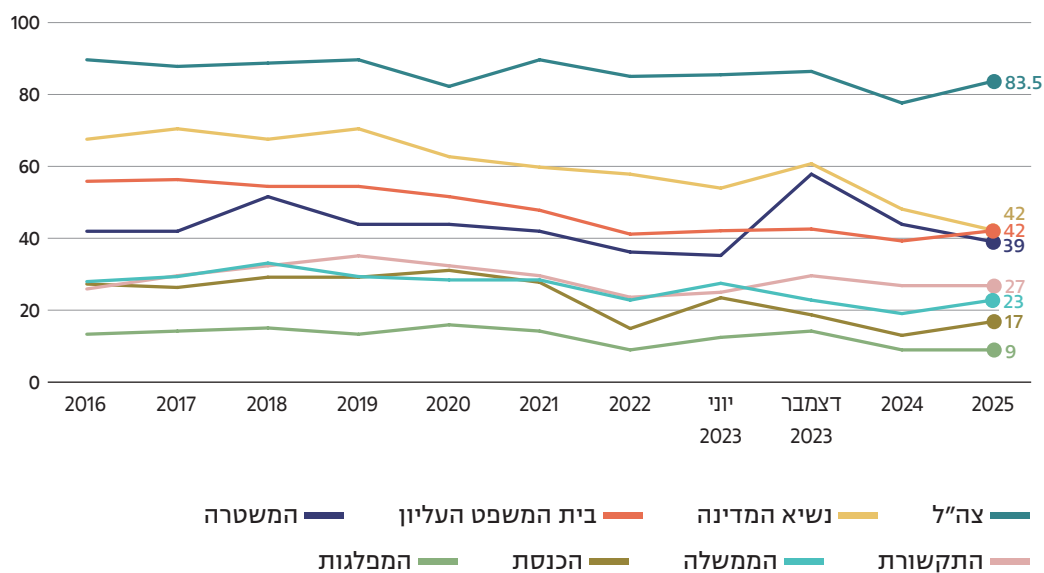
הערה: שינויים (+/-) מוצגים רק במקומות שבהם נמצאו הבדלים מובהקים מבחינה סטטיסטית.

שני התרשימים הבאים מציגים את השיעורים של נותני האמון ב־8 המוסדות הנבדקים בקביעות מאז 2003.¹⁰

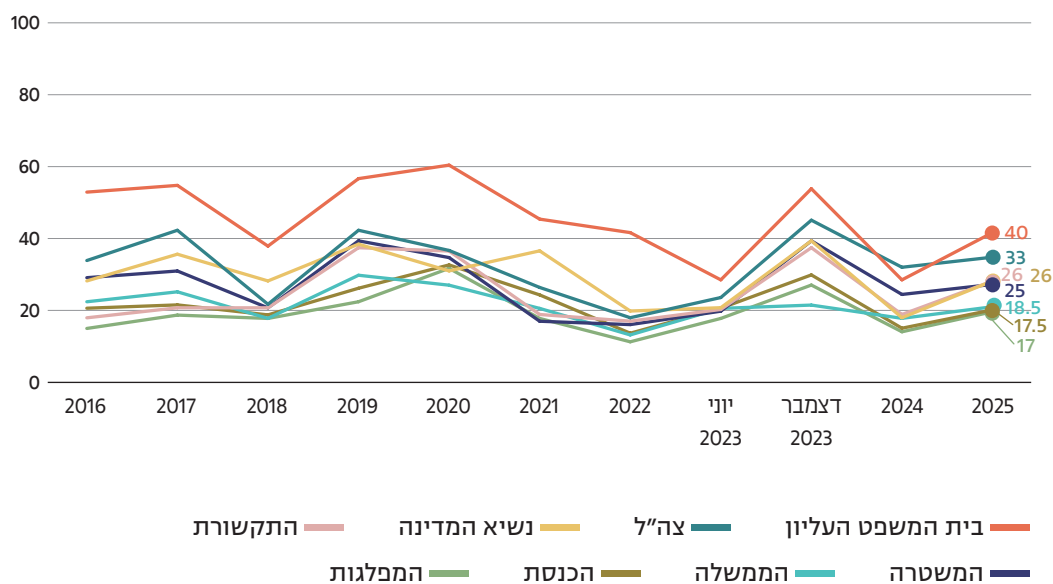
אחד הממצאים המפתיעים הוא שסדר המוסדות לפי שיעור נותני האמון בכל אחד מהם כמעט אינו משתנה וכך גם הפערים ביניהם (למעט המשטרה ששיפרה את מעמדה הציבורי מייד לאחר אירועי אוקטובר 2023, אך איבדה חלק ניכר מכך בהמשך).

10 לצורך הצגה בהירה יותר של תרשימי האמון, בפרק זה מובאות רק המדידות בעשור האחרון (2016-2025). הנתונים המלאים מופיעים בנספח 2, בקובץ הדיגיטלי של הדוח, באתר המכון הישראלי לדמוקרטיה.

תרשים 2.3 נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות הנבדקים בקביעות, 2016–2025 (%, יהודים)

תרשים 2.4 נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות הנבדקים בקביעות, 2016–2025 (%, ערבים)

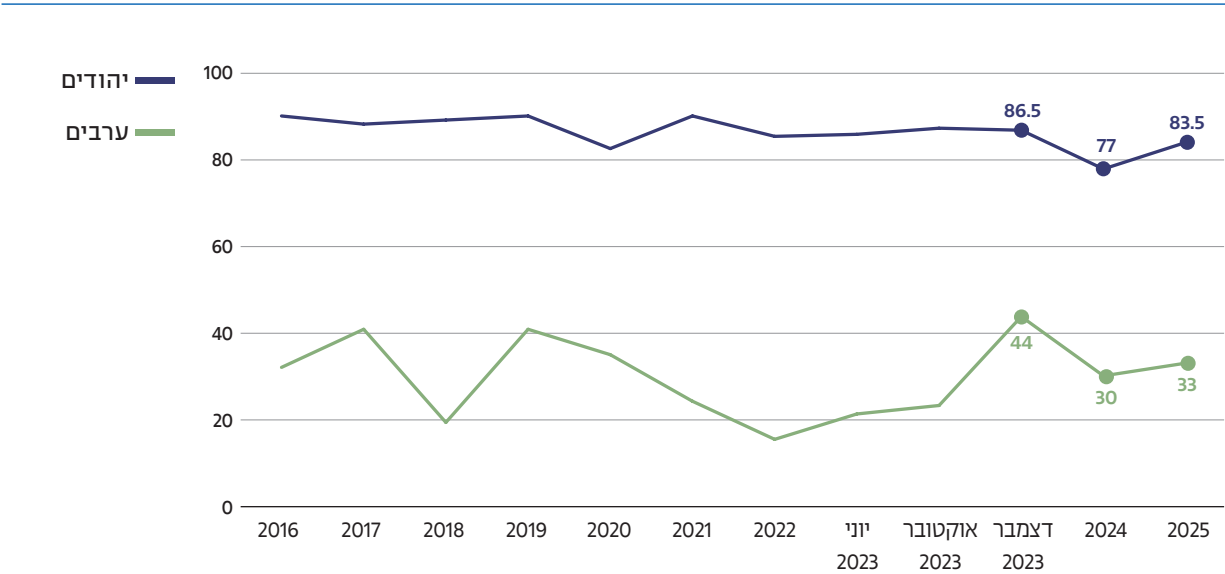

צה"ל

שאלה 19 נספח 1, עמ' 236 | נספח 2, עמ' 262

במדגם היהודים צה"ל זוכה לשיעור האמון הגבוה ביותר. השנה אף נרשמה עלייה בשיעור האמון בו בהשוואה לשנה שעברה. בקרב הערבים שיעור נותני האמון בצה"ל נותר יציב ונמוך בהרבה לעומת היהודים.

תרשים 2.5 נותנים אמון בצה"ל, 2016-2025 (% יהודים וערבים)

האמון בצה"ל חוצה מחנות פוליטיים: בשמאל, במרכז ובימין שיעור זהה (84%) הביעו בו אמון. בשמאל אף נרשמה עלייה משמעותית מ-69% ב-2024 ל-84% ב-2025. גם בקרב אנשי הימין נרשמה עלייה, אם כי מתונה יותר, בשיעור נותני האמון בצה"ל.

לוח 2.3 נותנים אמון בצה"ל, לפי מחנות פוליטיים, 2023-2025 (% יהודים)

2025	2024	יוני 2023	
84	69	79	שמאל
84	82.5	88.5	מרכז
84	78	87	ימין

במדגם היהודים צה"ל זוכה לשיעור האמון הגבוה ביותר. בקרב הערבים שיעור נותני האמון בצה"ל נותר יציב ונמוך בהרבה לעומת היהודים.

עוד מצאנו במדגם היהודים שבכל קבוצות המשנה על הרצף חרדים-חילונים הרוב נותנים אמון בצה"ל. רוב זה קטן יותר בקרב החרדים, אם כי אצלם נרשמה עלייה מ-50% ב-2024 ל-61% ב-2025.

לוח 2.4 נותנים אמון בצה"ל, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2025-2023
(%, יהודים)

2025	2024	יוני 2023	
61	50	67	חרדים
84	83	87	דתיים
85	81	82	מסורתיים דתיים
88.5	82	91	מסורתיים לא-דתיים
87	80	88	חילונים

לא נמצאו הבדלים בשיעורי האמון בצה"ל בין משרתי המילואים במהלך המלחמה לבין מי שלא שירתו במילואים (85%, 84%, בהתאמה).¹¹

פילוח תשובות הערבים לפי עדה דתית מעלה כי בקרב המוסלמים והנוצרים רק מיעוט מביעים אמון בצה"ל, ואילו בקרב הדרוזים מדובר ברוב גדול, שאף רשם עלייה בהשוואה לשנה שעברה.

לוח 2.5 נותנים אמון בצה"ל, לפי עדה דתית, 2024 ו-2025 (%, ערבים)

2025	2024	
28	26	מוסלמים
34	34	נוצרים
84	64	דרוזים

11 יהודים שאינם חרדים בגילי 18-54.

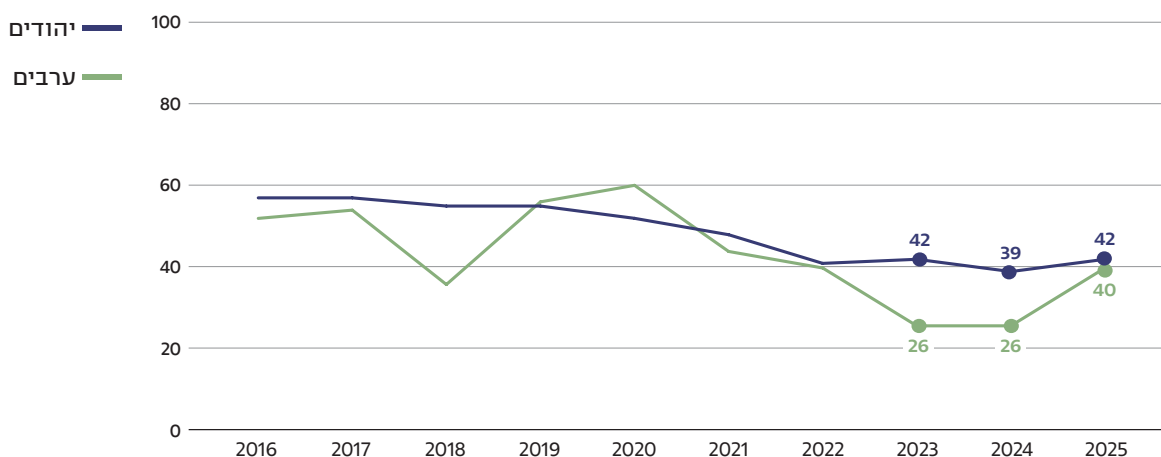
פילוח מדגם הערבים לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 העלה הבדלים ניכרים: רוב גדול מאוד אצל המצביעים למפלגות ציוניות הביעו אמון בצה"ל (90%), לעומת מיעוט אצל מי שהצביעו למפלגות ערביות או שלא הצביעו כלל (20%, 29%, בהתאמה).

בית המשפט העליון

שאלה 15 | נספח 1, עמ' 236 | נספח 2, עמ' 258

הממצאים מצביעים על יציבות יחסית בשיעור היהודים הנותנים אמון במוסד זה, לצד עלייה באמון בו בקרב המרואיינים הערבים. למעשה, השנה, שיעורי האמון של היהודים והערבים בבית המשפט העליון היו כמעט זהים. בשלב זה אין לנו הסבר לקפיצה באמון המרואיינים הערבים.

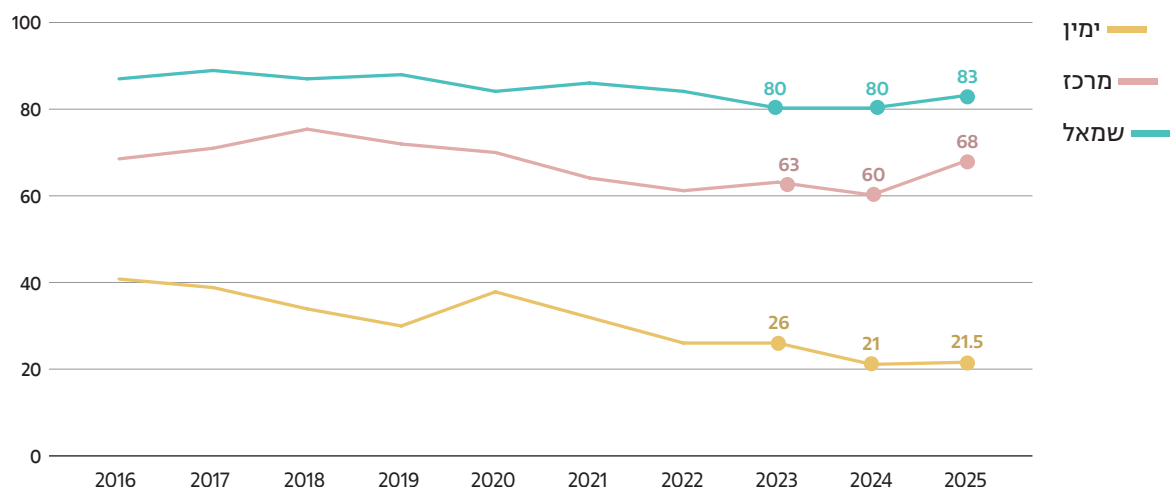
תרשים 2.6 | נותנים אמון בבית המשפט העליון, 2016-2025 (% יהודים וערבים)

בדומה לעבר, רוב גדול בשמאל נותנים גם כיום אמון במוסד זה, לעומת רוב קטן יותר במרכז ומיעוט בלבד בימין. המרכז הוא המחנה היחיד שחלה בו השנה תזוזה (כלפי מעלה). היציבות המחנאית הזו מרמזת שהיחס כלפי בית המשפט העליון הוא למעשה חלק מהשקפת עולם כוללת יותר באשר לדמוקרטיה הישראלית.

רוב גדול בשמאל נותנים גם כיום אמון בבית המשפט העליון, לעומת רוב קטן יותר במרכז ומיעוט בלבד בימין.

תרשים 2.7 נותנים אמון בבית המשפט העליון, לפי מחנות פוליטיים, 2025-2016 (%, יהודים)

פילוח מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מלמד כי רוב החילונים נותנים אמון בבית המשפט העליון, לעומת מיעוט ביתר הקבוצות, ובייחוד לעומת החרדים, שמיעוט זניח מאוד מהם נותנים אמון במוסד זה. סביר להניח ששיעור האמון הנמוך והמתמשך שמביעים החרדים בבית המשפט העליון משקף את תחושתם שמוסדות שלטון החוק מייצגים יתר על המידה ערכים ליברליים על חשבון ערכים יהודיים.

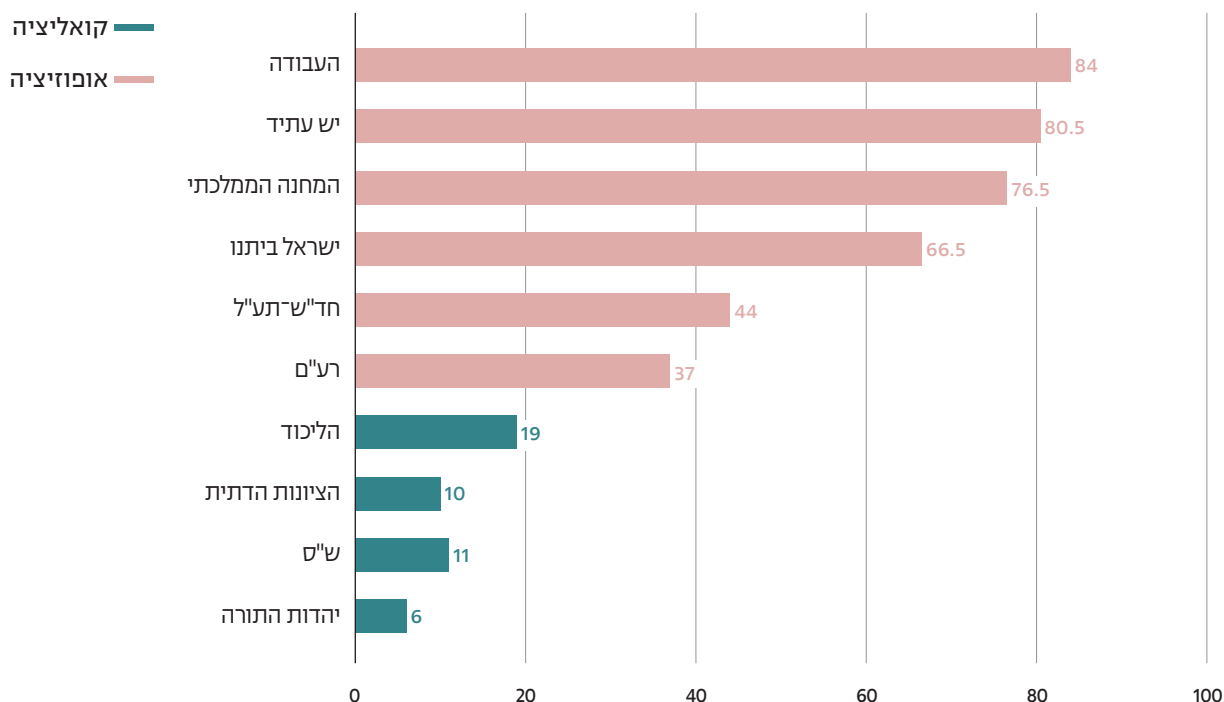
לוח 2.6 נותנים אמון בבית המשפט העליון, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2025-2023 (%, יהודים)

2025	2024	2023		
3	7	11	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
19	15	16	דתיים	
21	22	24	מסורתיים דתיים	
40	40	36	מסורתיים לא-דתיים	
66	58.5	66.5	חילונים	

פילוח שיעורי האמון בבית המשפט העליון (כלל המדגם) לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 מראה כצפוי שמצביעי המפלגות המשתייכות לאופוזיציה רוחשים אמון רב יותר לבית המשפט העליון מאשר מצביעי מפלגות הקואליציה.

תרשים 2.8 נותנים אמון בבית המשפט העליון, לפי הצבעה בבחירות לכנסת

ב־2022 (% כלל המדגם)

פילחנו את קבוצת החילונים לפי השתייכותם הפוליטית. בקרב החילונים הממקמים עצמם בשמאל ובמרכז רוב גדול נותנים אמון בבית המשפט העליון, לעומת מיעוט בקרב הממקמים עצמם בימין (חילונים בשמאל – 87%; חילונים במרכז – 77%; חילונים בימין – 42%). כלומר, לפחות בשאלה זו הזהות הפוליטית גוברת על המיקום על הרצף חרדים-חילונים.

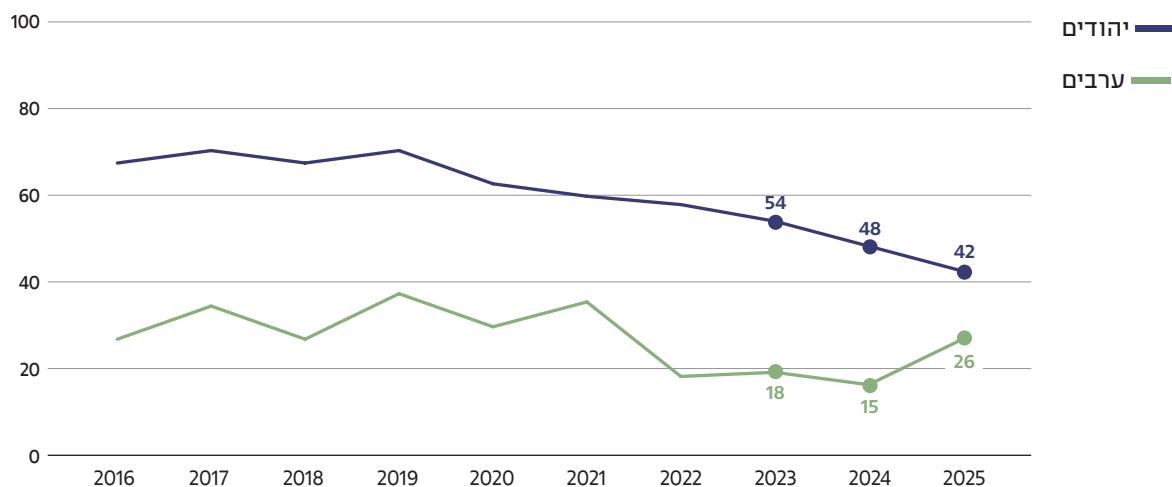
פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מעלה כי בשלוש העדות נמדדה השנה התחזקות משמעותית באמון בבית המשפט העליון. נוסף על כך, רוב הדרוזים (61%) רוחשים אמון למוסד זה, לעומת מיעוט בקרב המוסלמים והנוצרים, שיעורי האמון שלהם כמעט זהים (38%, 37% בהתאמה).

נשיא המדינה

שאלה 17 נספח 1, עמ' 236 | נספח 2, עמ' 260

במדגם היהודים שיעור האמון בנשיא המשיך השנה לרדת. לעומת זאת, בקרב הערבים חלה עלייה ברמת האמון גם במוסד זה. למרות זאת, שיעורי האמון בנשיא המדינה של הציבור הערבי עדיין נמוכים בכלל וכן בהשוואה ליהודים.

תרשים 2.9 נותנים אמון בנשיא המדינה, 2025-2016 (% יהודים וערבים)

פילוח האמון בנשיא לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מצביע על המשך הירידה בשיעור נותני האמון במרכז (אם כי במחנה זה שיעור נותני האמון הוא עדיין הגבוה ביותר) ובימין. בשמאל לא חל שינוי.

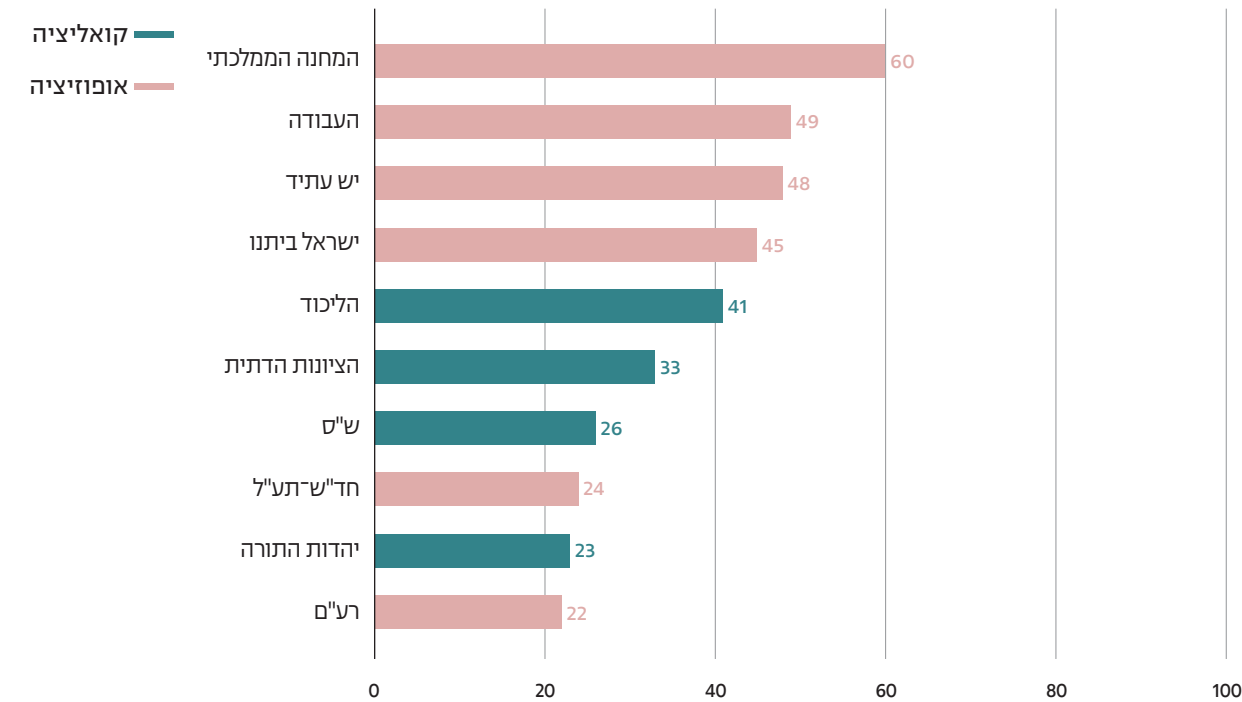
לוח 2.7 נותנים אמון בנשיא המדינה, לפי מחנות פוליטיים, 2025-2023 (% יהודים)

2025	2024	2023	
43	43	68	שמאל
52	58	68	מרכז
38	45.5	46	ימין

פילוח של שיעורי האמון בנשיא המדינה לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 (כלל המדגם) מעלה כי רק בקרב מצביעי המחנה הממלכתי יש רוב לרוחשים אמון לנשיא המדינה. בקרב מצביעי שאר המפלגות, פחות ממחצית דיווחו שהם נותנים בנשיא די הרבה או הרבה מאוד אמון. שיעורי האמון הנמוכים ביותר נרשמו בקרב מצביעי המפלגות הערביות והחרדיות.

פילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) העלה כי שיעור האמון של החרדים בנשיא המדינה אומנם נמוך במיוחד, ואולם בכל קבוצות המשנה נמדדה השנה ירידה בשיעור נותני האמון בו.

תרשים 2.10 נותנים אמון בנשיא המדינה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022
(%, כלל המדגם)

לוח 2.8 נותנים אמון בנשיא המדינה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2023–2025 (%, יהודים)

2025	2024	2023	
15	21	26	חרדים
40	55	47	דתיים
44	49	42	מסורתיים דתיים
47	55	54	מסורתיים לא־דתיים
47	50	67	חילונים

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית העלה כי בשלוש העדות רק מיעוט, אם כי גדול מבשנה שעברה, נותנים אמון בנשיא המדינה.

לוח 2.9 נותנים אמון בנשיא המדינה, לפי עדה דתית, 2024 ו-2025 (%) (ערבים)

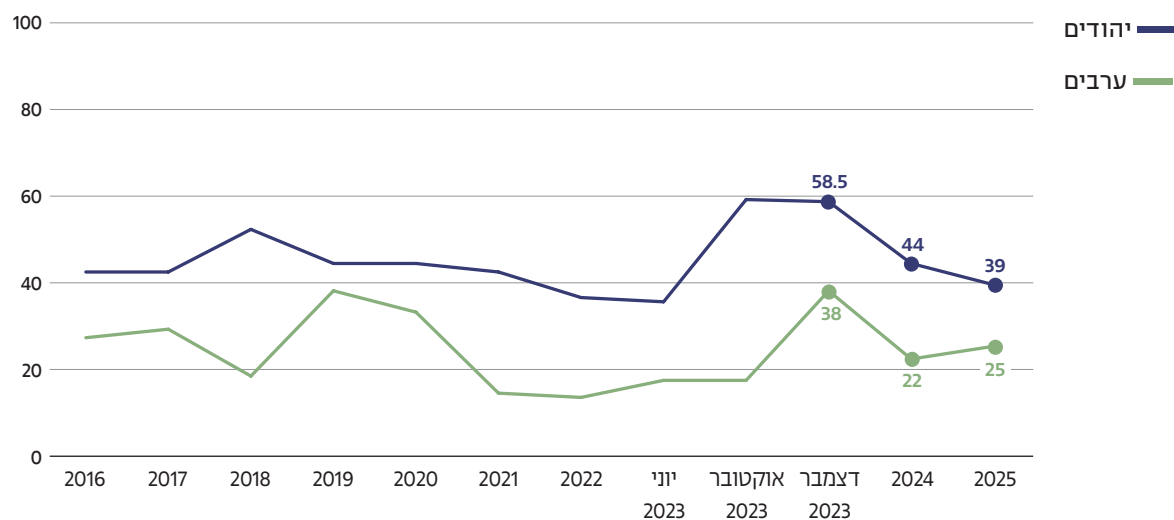
2025	2024	
25	15	מוסלמים
25	13.5	נוצרים
38.5	20	דרוזים

המשטרה

שאלה 16 נספח 1, עמ' 236 | נספח 2, עמ' 259

הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים רק מיעוט נותנים כיום אמון במשטרה. במדגם היהודים נמשכה השנה מגמת הירידה באמון במוסד זה, ואילו בקרב המרואיינים הערבים רמת האמון עלתה במעט, אך נותרה נמוכה כשהייתה.

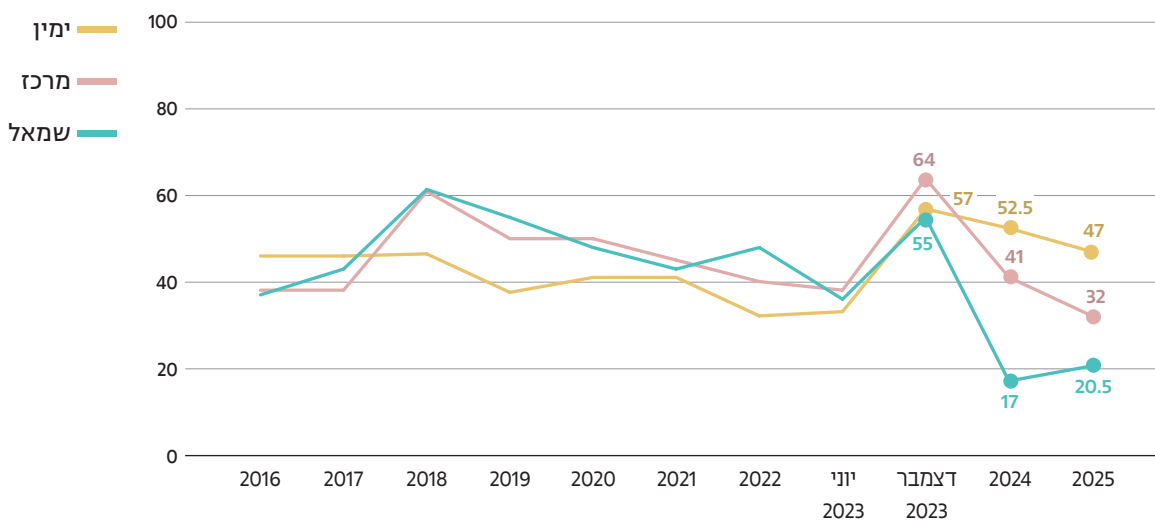
תרשים 2.11 נותנים אמון במשטרה, 2016-2025 (%) (יהודים וערבים)

האמון במשטרה (יהודים) הוא הגבוה ביותר בקרב הממקמים עצמם בימין, אם כי באמון זה נמדדה השנה ירידה מסוימת. השיעור הנמוך ביותר נמדד בשמאל, והמרכז בתווך. הירידה באמון השמאל והמרכז קשורה כנראה לתפיסת מוסד זה כלוקה בפוליטיזציה קשה.

הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים רק מיעוט נותנים כיום אמון במשטרה.

תרשים 2.12 נותנים אמון במשטרה, לפי מחנות פוליטיים, 2016–2025 (%) (יהודים)

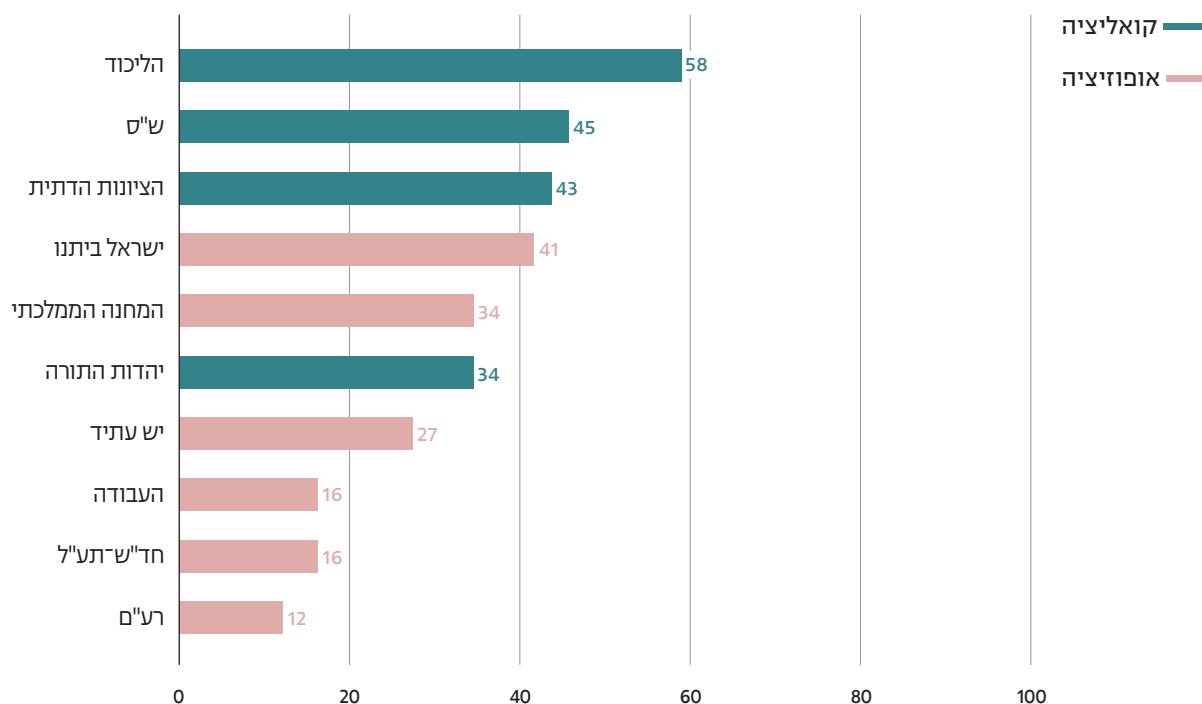

בדיקת שיעורי האמון במשטרה לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (כלל המדגם) העלתה ממצא מעניין: דווקא מצביעי הליכוד – ולא מצביעי מפלגת הציונות הדתית, שהשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר נמנה עם ראשיה – הם שהביעו את רמת האמון הגבוהה ביותר במשטרה. למעט מצביעי הליכוד, שאצלם יש רוב לנותני האמון במשטרה, אצל מצביעי שאר המפלגות רק מיעוט רוחשים אמון למוסד זה.

שיעור נותני האמון הגבוה ביותר במשטרה (יהודים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים) נרשם בקרב המסורתיים – הדתיים והלא-דתיים – והנמוך ביותר בקרב החילונים. בקרב החרדים נצפתה עלייה ניכרת בהשוואה לשתי המדידות הקודמות.

תרשים 2.13 נותנים אמון במשטרה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022

(% כלל המדגם)

לוח 2.10 נותנים אמון במשטרה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2023–2025

(% יהודים)

2025	2024	2023	
35.5	13	21	חרדים
40	60	35	דתיים
54	56	29	מסורתיים דתיים
50	57	37	מסורתיים לא־דתיים
31	38	39	חילונים

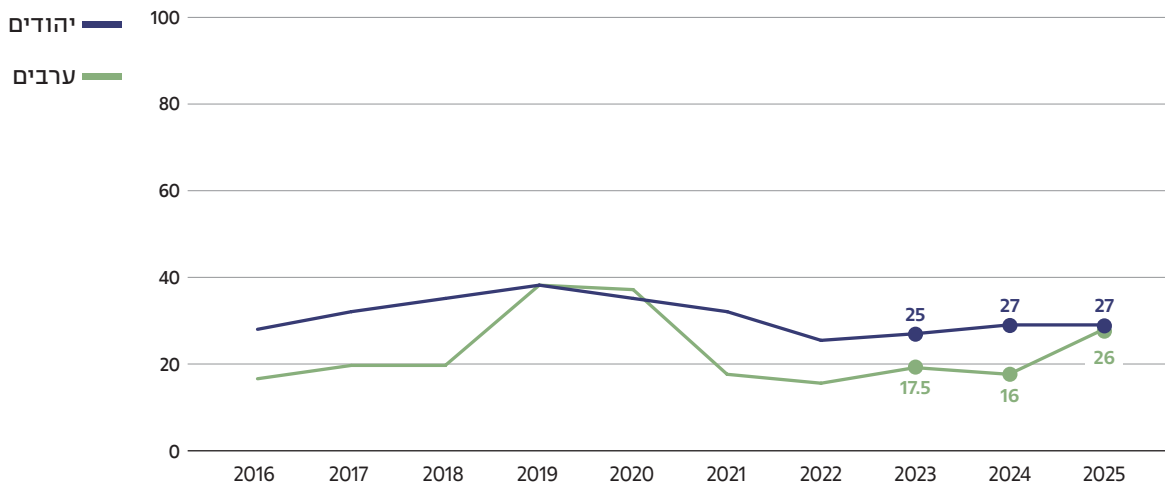
פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מעלה כי רק מיעוט בשלושתן נותנים אמון במשטרה (דרוזים – 39%; מוסלמים – 24%; נוצרים – 22%).

התקשורת

שאלה 14 נספח 1, עמ' 235 | נספח 2, עמ' 257

השיעורים של נותני האמון בתקשורת כמעט זהים בשני המדגמים (יהודים וערבים), ובשניהם מדובר במיעוט בלבד. ואולם, בעוד במדגם היהודים שיעור האמון נותר כבשנה שעברה, בקרב המרואיינים הערבים נרשמה גם כאן עלייה מסוימת.

תרשים 2.14 נותנים אמון בתקשורת, 2016-2025 (% יהודים וערבים)

בשמאל (יהודים) כמחצית מהמרואיינים הביעו אמון בתקשורת, לעומת מיעוט קטן מאוד בימין, ואילו המרכז נמצא בתווך. בדיקת העמדות בשאלה זו לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) מעלה כי אומנם בכל הקבוצות רק מיעוט נותנים אמון בתקשורת, אבל הפער בין שיעור האמון הגבוה ביותר בקרב החילונים ובין שיעור האמון הנמוך ביותר בקרב החרדים והדתיים גדול מאוד.

פילחנו את החילונים לפי השתייכותם הפוליטית: מעט מעל רבע מהחילונים הממקמים עצמם בימין (29%) נותנים אמון בתקשורת (שיעור כפול בגודלו מהשיעור בכלל הימין), לעומת כמחצית מהממקמים עצמם בשמאל ובמרכז (54%, 49%, בהתאמה). גם בשאלה זו המחנה הפוליטי "גובר" על משתנה הדתיות.

בשמאל (יהודים) כמחצית מהמרואיינים הביעו אמון בתקשורת, לעומת מיעוט קטן מאוד בימין, ואילו המרכז נמצא בתווך.

לוח 2.11 נותנים אמון בתקשורת, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2024 ו-2025 (%) (יהודים)

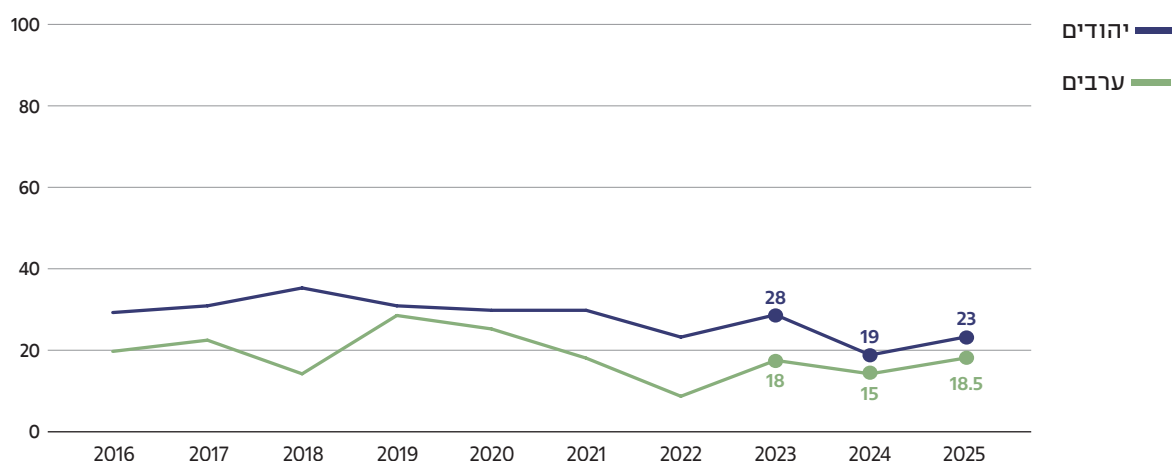
2025	2024		
53	49	שמאל	מחנות פוליטיים
42	39	מרכז	
14	16	ימין	
2	12	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
9	8	דתיים	
14	20	מסורתיים דתיים	
27	25	מסורתיים לא-דתיים	
42.5	38	חילונים	

הממשלה

שאלה 20 נספח 1, עמ' 237 | נספח 2, עמ' 263

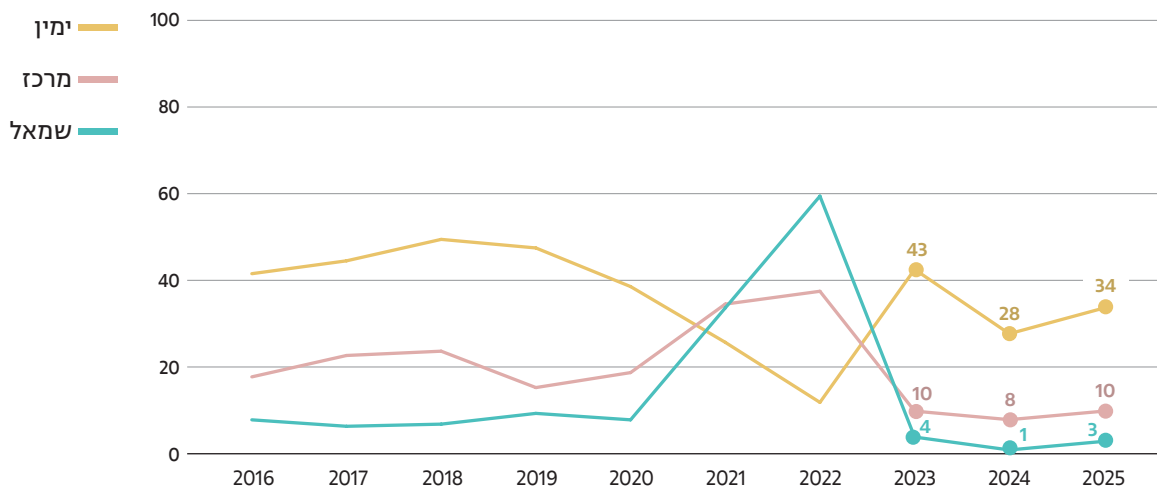
בשני המדגמים – יהודים וערבים – רק מיעוט הביעו אמון בממשלה, עם עלייה זעירה בהשוואה לשנה שעברה.

תרשים 2.15 נותנים אמון בממשלה, 2016-2025 (%) (יהודים וערבים)

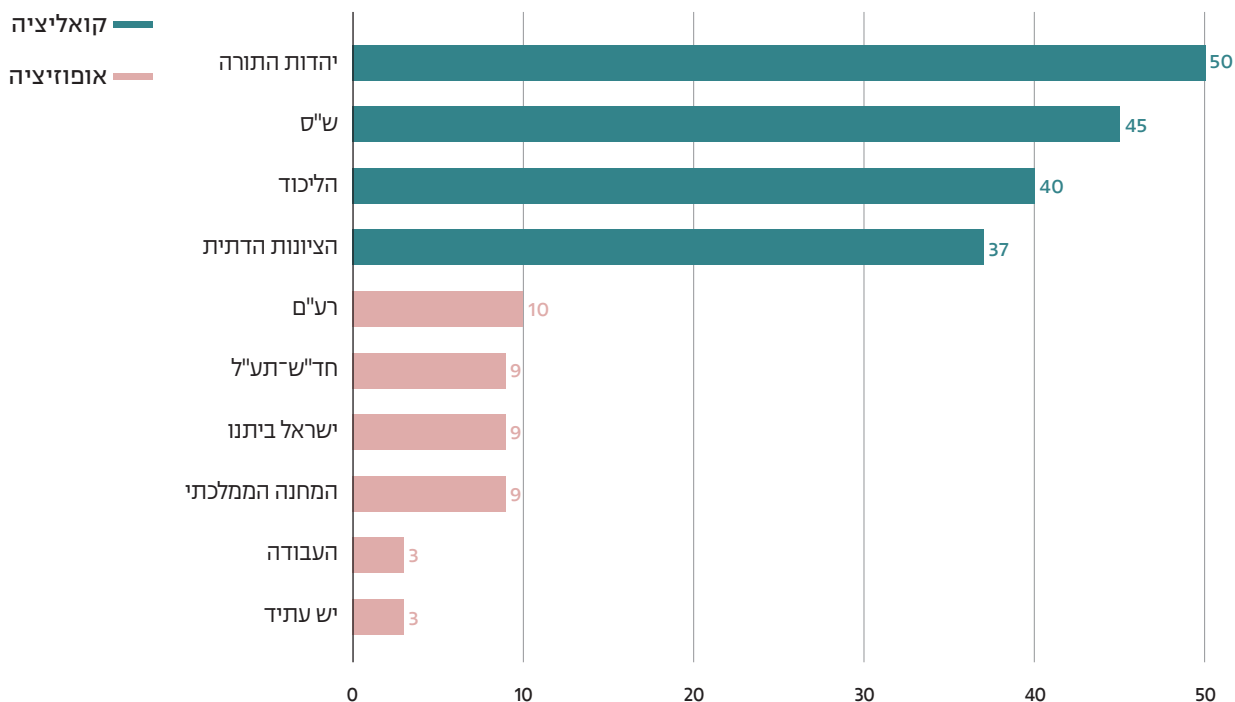
שיעור רוחשי האמון (יהודים) הגבוה ביותר נמצא בימין, אבל גם כאן רק כשליש מדווחים שהם רוחשים אמון לממשלה. במרכז ובשמאל מדובר במיעוט זניח ממש. לצורך המחשת הקשר בין המיצוב העצמי הפוליטי למידת האמון, בעיקר כאשר מדובר במוסדות הפוליטיים, נציין את הזינוק שחל במדידת האמון בממשלה בשמאל ובמרכז בימי ממשלת השינוי ואת הצניחה בו באותה עת בקרב הימין, ולהפך – עם עליית ממשלת הימין ב-2022.

תרשים 2.16 נותנים אמון בממשלה, לפי מחנות פוליטיים, 2016–2025 (%) (יהודים)

באופן טבעי, שיעורי האמון בממשלה גבוהים יותר בקרב מצביעי מפלגות הקואליציה, אבל גם כאן השיעור הגבוה ביותר (אצל מצביעי יהדות התורה) הוא מחצית בלבד. כלומר, גם בקרב מי שהצביעו למפלגות המרכיבות את הקואליציה אין רוב של נותני אמון בממשלה.

תרשים 2.17 נותנים אמון בממשלה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 (%) (כלל המדגם)

שיעור רוחשי האמון בממשלה (יהודים) הגבוה ביותר נמצא בימין, אבל גם כאן רק כשליש מדווחים שהם רוחשים אמון למוסד זה. במרכז ובשמאל מדובר במיעוט זניח ממש.

האמון הגבוה יותר בממשלה נמצא בקרב החרדים, הדתיים והמסורתיים הדתיים, לעומת מיעוט קטן מאוד בקרב החילונים (יהודים). באמון החרדים מצאנו הפעם חזרה לרמה שנמדדה ב-2023, כנראה בשל תחושות הייצוג והשייכות – השותפות בממשלה ובקבלת ההחלטות, ההישגים למגזר החרדי, התקציבים למגזר וכיוצא בזה.

לוח 2.12 נותנים אמון בממשלה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2023–2025
(%, יהודים)

2025	2024	2023	
45	24	49	חרדים
36	39	49	דתיים
36	31	41	מסורתיים דתיים
26	23	28	מסורתיים לא-דתיים
9	6	13	חילונים

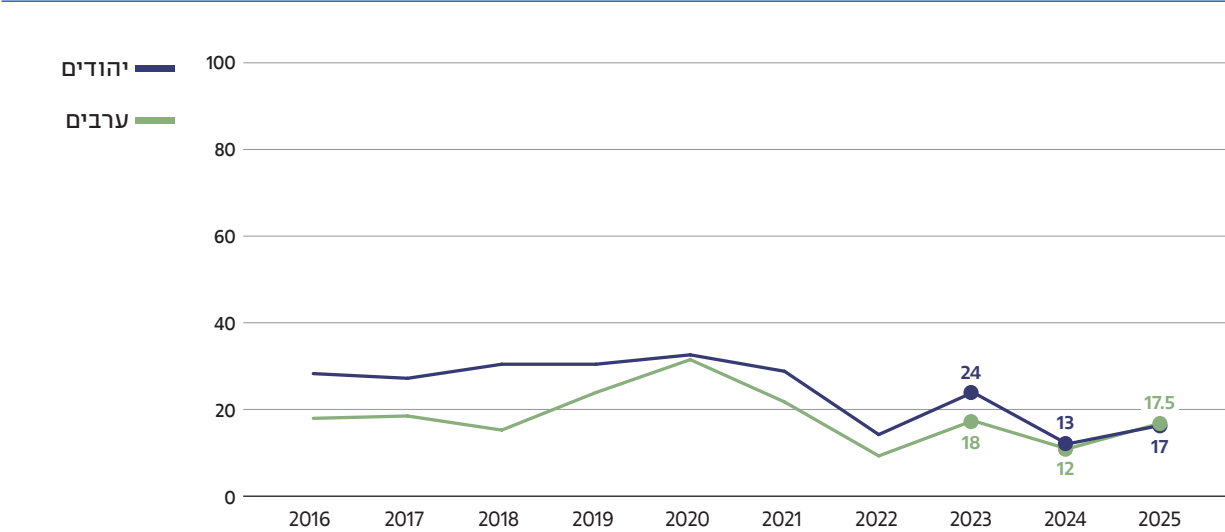
פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מעלה שיעורי אמון נמוכים בממשלה בשלוש העדות (דרוזים – 29%; מוסלמים – 18%; נוצרים – 13%).

הכנסת

שאלה 18 נספח 1, עמ' 236 | נספח 2, עמ' 261

רמת האמון בכנסת נותרה נמוכה מאוד, וגם השנה היא כמעט זהה בשני המדגמים – היהודים והערבים – אף שבשניהם נרשמה עלייה קלה.

תרשים 2.18 נותנים אמון בכנסת, 2016-2025 (% יהודים וערבים)

בשלושת המחנות הפוליטיים (יהודים) רק מיעוט קטן נותנים אמון בכנסת, אם כי הוא גדול מעט יותר בקרב הממקמים עצמם בימין.

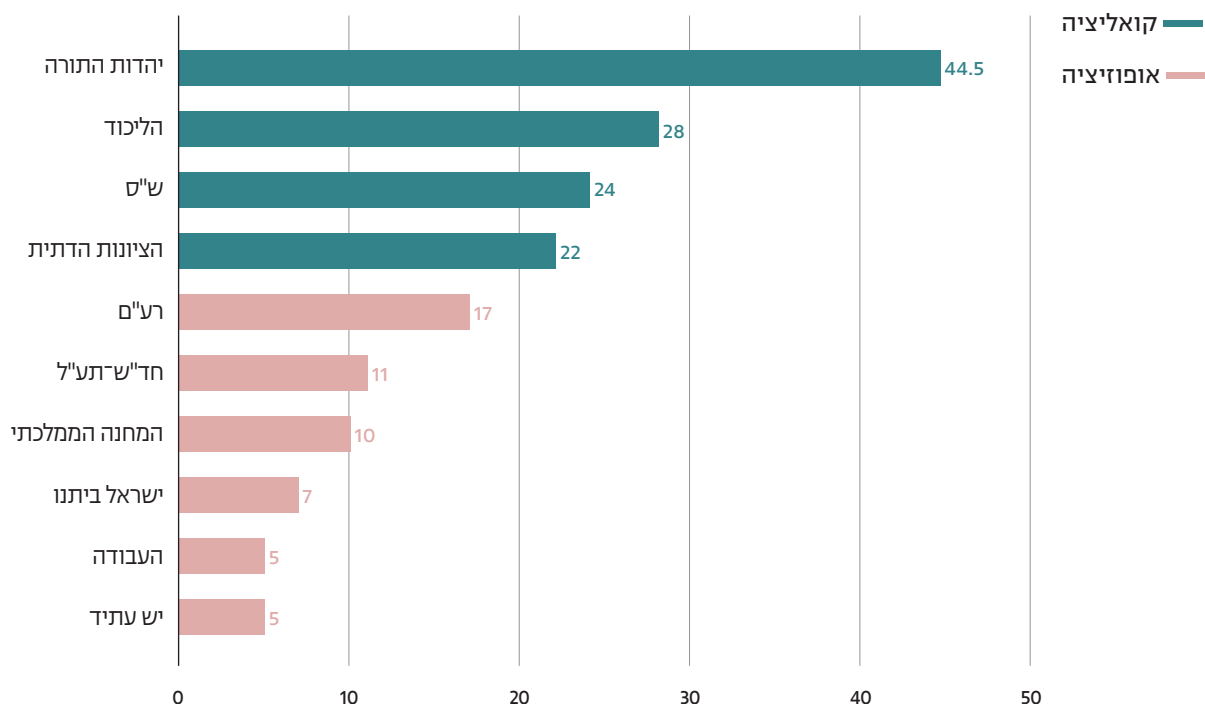
לוח 2.13 נותנים אמון בכנסת, לפי מחנות פוליטיים, 2023-2025 (% יהודים)

2025	2024	2023	
4	3	7	שמאל
12	7	16	מרכז
23	18	32	ימין

שיעורי האמון בכנסת גבוהים יותר בקרב מצביעי המפלגות המרכיבות את הקואליציה, ובייחוד בקרב מצביעי יהדות התורה, אם כי גם כאן מדובר במיעוט.

רמת האמון בכנסת נותרה נמוכה מאוד, וגם השנה היא כמעט זהה בשני המדגמים – היהודים והערבים.

תרשים 2.19 נותנים אמון בכנסת, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (% כלל המדגם)

החרדים הם הקבוצה הנותנת את האמון הרב ביותר בכנסת, והחילונים – את האמון המועט ביותר. גם כשמדובר בכנסת, בהשוואה ל־2024, אמון החרדים התחזק מאוד וחזר לרמתו ב־2023.

לוח 2.14 נותנים אמון בכנסת, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2023–2025

(%, יהודים)

2025	2024	2023	
34.5	13	37.5	חרדים
20	27	35	דתיים
20	20	35	מסורתיים דתיים
23	17	24	מסורתיים לא־דתיים
8	6	14	חילונים

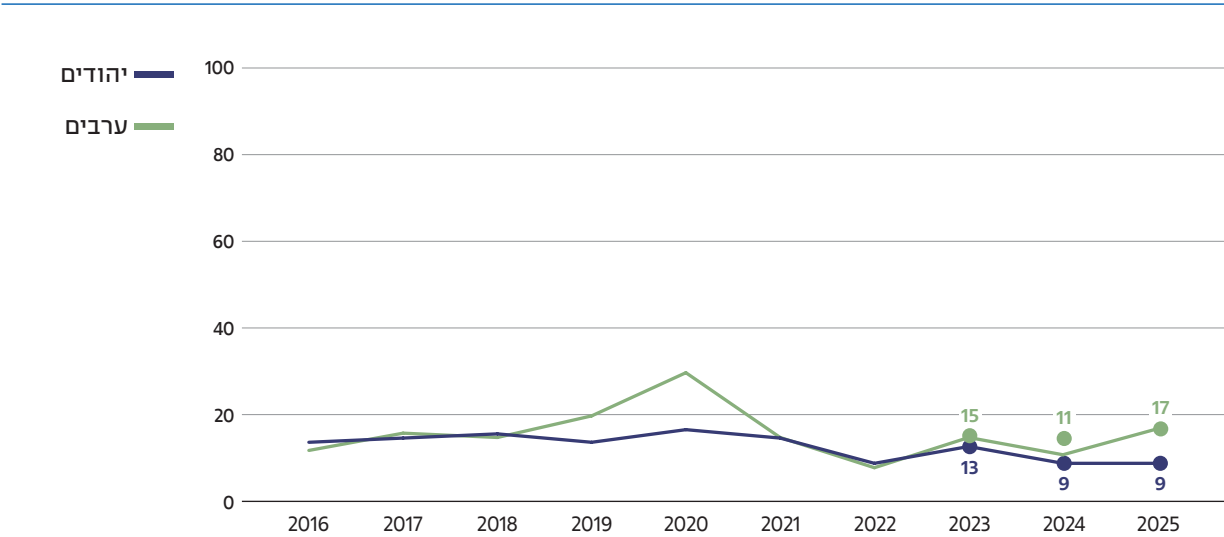
בשלוש העדות הדתיות (ערבים) שיעורי האמון בכנסת נמוכים (דרוזים – 19%; מוסלמים – 18%; נוצרים – 9.5%).

המפלגות

שאלה 21 נספח 1, עמ' 237 | נספח 2, עמ' 264

המפלגות מוסיפות להיות המוסד המדורג אחרון בסולם האמון – הן בקרב יהודים הן בקרב ערבים. עוד מצאנו שזהו המוסד היחיד ששיעור האמון בו בקרב הערבים גבוה מזה שבקרב היהודים.

תרשים 2.20 נותנים אמון במפלגות, 2016-2025 (% ,יהודים וערבים)

פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מעלה כי בימין שיעור האמון במפלגות גבוה מעט יותר מזה שבשמאל ובמרכז, אם כי בשלושת המחנות מדובר במיעוט קטן של נותני אמון.

לוח 2.15 נותנים אמון במפלגות, לפי מחנות פוליטיים, 2024 ו-2025 (% ,יהודים)

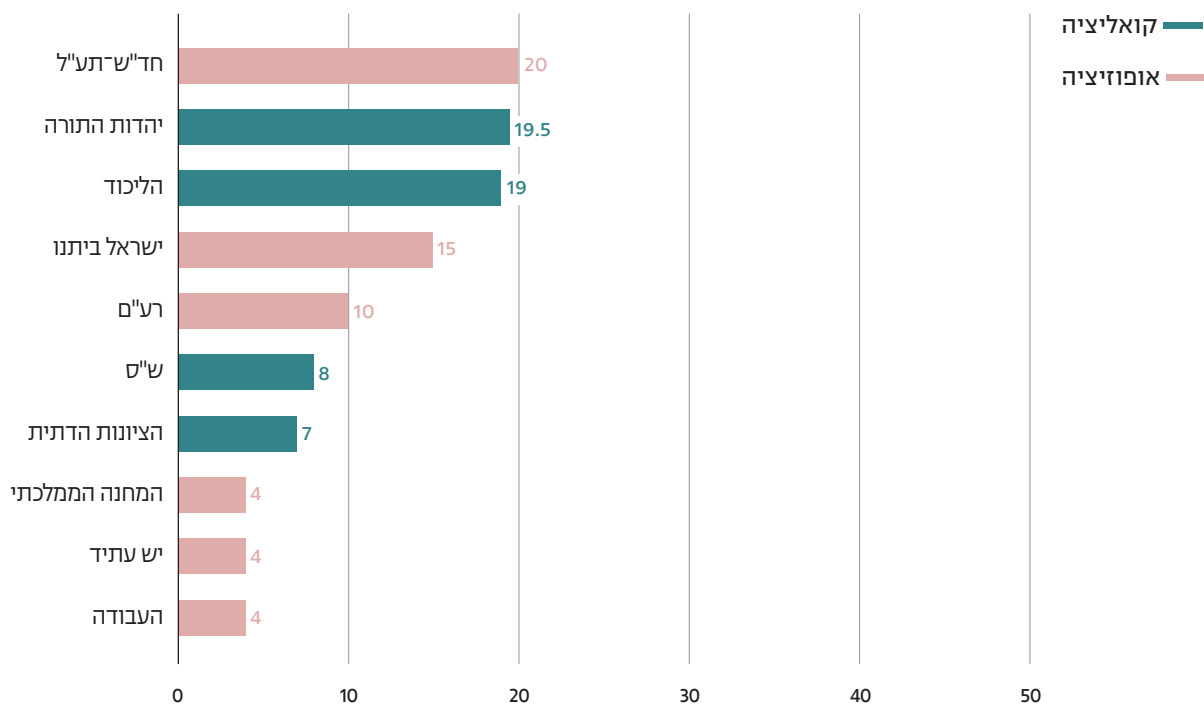
2025	2024	
3.5	7	שמאל
6	5	מרכז
12	12	ימין

המפלגות מוסיפות להיות גם השנה המוסד המדורג אחרון בסולם האמון.

בקרב מצביעי כל המפלגות רק מיעוט קטן (הנע בין 4% ל-20%) נותנים בהן אמון.

תרשים 2.21 נותנים אמון במפלגות, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022

(%, כלל המדגם)

כאמור, חוץ משמונת מוסדות המדינה שאנחנו בודקים בקביעות, השנה בדקנו את האמון בעוד שלושה מוסדות: העירייה/הרשות המקומית שבה מתגוררים, היועצת המשפטית לממשלה והשב"כ.

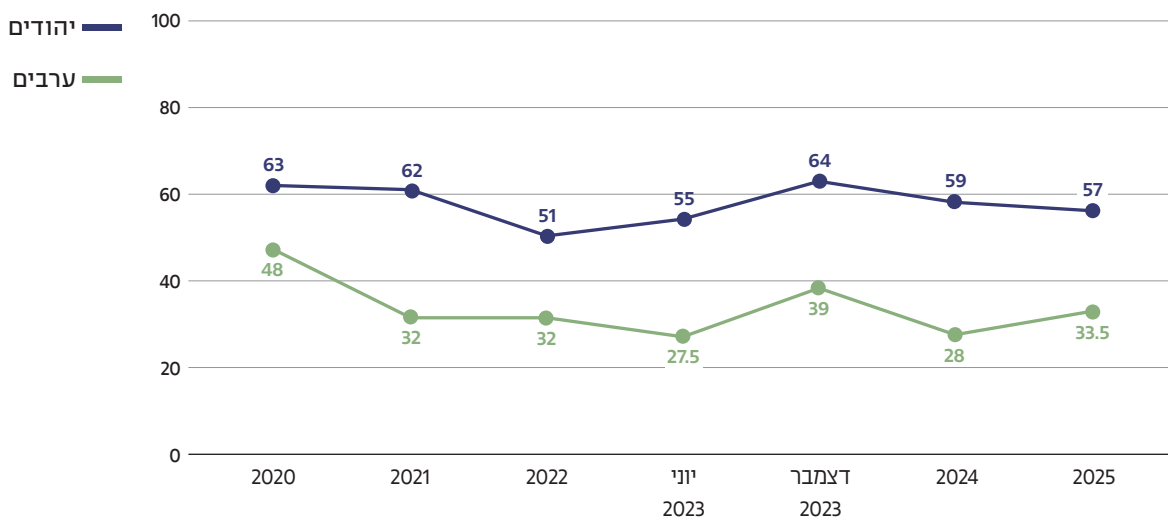
העירייה/הרשות המקומית

שאלה 22 נספח 1, עמ' 237 | נספח 2, עמ' 265

בדומה לשיעורי האמון שנמדדו ב־2024, במדגם היהודים נמצא גם השנה רוב הרווחים אמון לעירייה/לרשות המקומית שבה הם מתגוררים, לעומת מיעוט בקרב הערבים.

במדגם היהודים נמצא גם השנה רוב הרוחשים אמון לעירייה/לרשות המקומית שבה הם מתגוררים, לעומת מיעוט בקרב הערבים.

תרשים 2.22 נותנים אמון בעירייה/ברשות המקומית שבה מתגוררים, 2020-2025
(%, יהודים וערבים)

במדגם היהודים מצאנו קשר בין מידת האמון בעירייה/ברשות המקומית לבין הדירוג החברתי-כלכלי שלהם:¹² ככל שהישוב מדורג גבוה יותר מבחינה חברתית-כלכלית, כך רמת האמון של תושביו כלפי העירייה/הרשות המקומית גבוה יותר. את מדגם הערבים לא פילחנו לפי משתנה זה, היות שרוב היישובים הערביים מדורגים במדד החברתי-כלכלי בדירוג נמוך או בינוני.

12 הדירוג החברתי-כלכלי של יישובים בישראל הוא מדד המשמש את הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) לדירוג רשויות מקומיות ויישובים על פי רמת החיים הכלכלית והחברתית שלהם. המדד נע בין 1 ל-10.

לוח 2.16 נותנים אמון בעירייה/ברשות המקומית שבה מתגוררים, לפי דירוג חברתי-כלכלי (% יהודים)

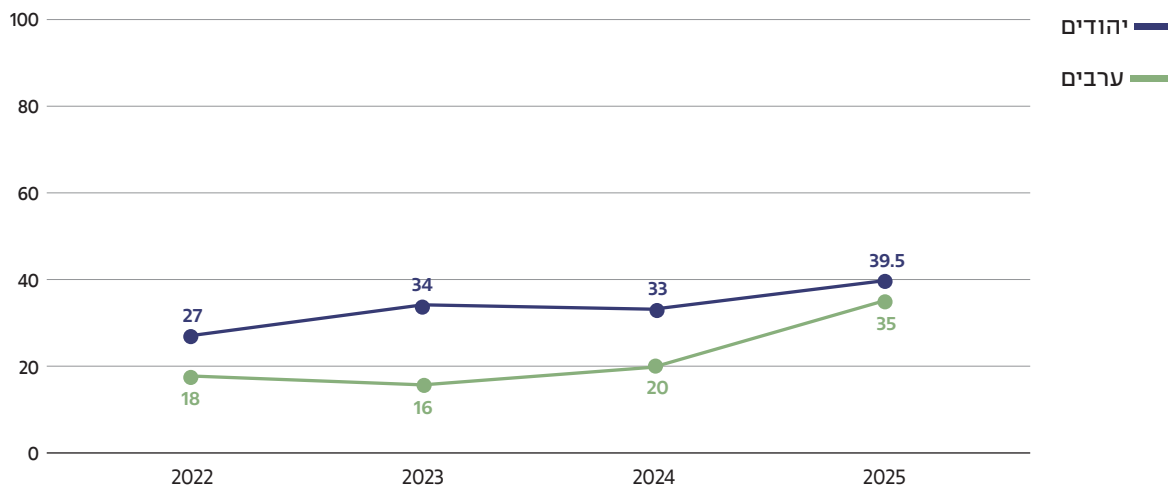
49	דירוג נמוך (1-3)	דירוג חברתי-כלכלי של היישוב/הרשות/העירייה
55	דירוג בינוני (4-6)	
60	דירוג בינוני גבוה (7-8)	
67	דירוג גבוה (9-10)	

היועצת המשפטית לממשלה

שאלה 23 נספח 1, עמ' 237 | נספח 2, עמ' 265

בשני המדגמים, יהודים וערבים, מיעוט דומה נותנים כיום אמון ביועצת המשפטית לממשלה. ועם זאת, בשני הציבורים נצפתה השנה עלייה בשיעור נותני האמון בה (אצל היהודים עלייה של 6.5%; ואצל הערבים של 15%).

תרשים 2.23 נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, 2022-2025 (% יהודים וערבים)

רוב גדול בשמאל ובמרכז (יהודים) נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, לעומת כחמישית בלבד בימין. שיעור נותני האמון בקרב מי שממקמים עצמם בשמאל ובמרכז אף רשם עלייה ניכרת בהשוואה ל-2024, שעה שבימין שיעור האמון נותר נמוך ויציב.

בשני המדגמים, יהודים וערבים, מיעוט דומה נותנים כיום אמון ביועצת המשפטית לממשלה. ועם זאת, בשני הציבורים נצפתה השנה עלייה בשיעור נותני האמון בה.

לוח 2.17 נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, לפי מחנות פוליטיים, 2023–2025 (%) (יהודים)

2025	2024	2023	
84	73	65	שמאל
64	47.5	54	מרכז
19	18	19	ימין

כשני שלישים מהחילונים (יהודים) נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, לעומת שיעורי אמון נמוכים יותר ביתר הקבוצות – ובייחוד בקרב החרדים, שאצלם האמון בה כמעט אפסי.

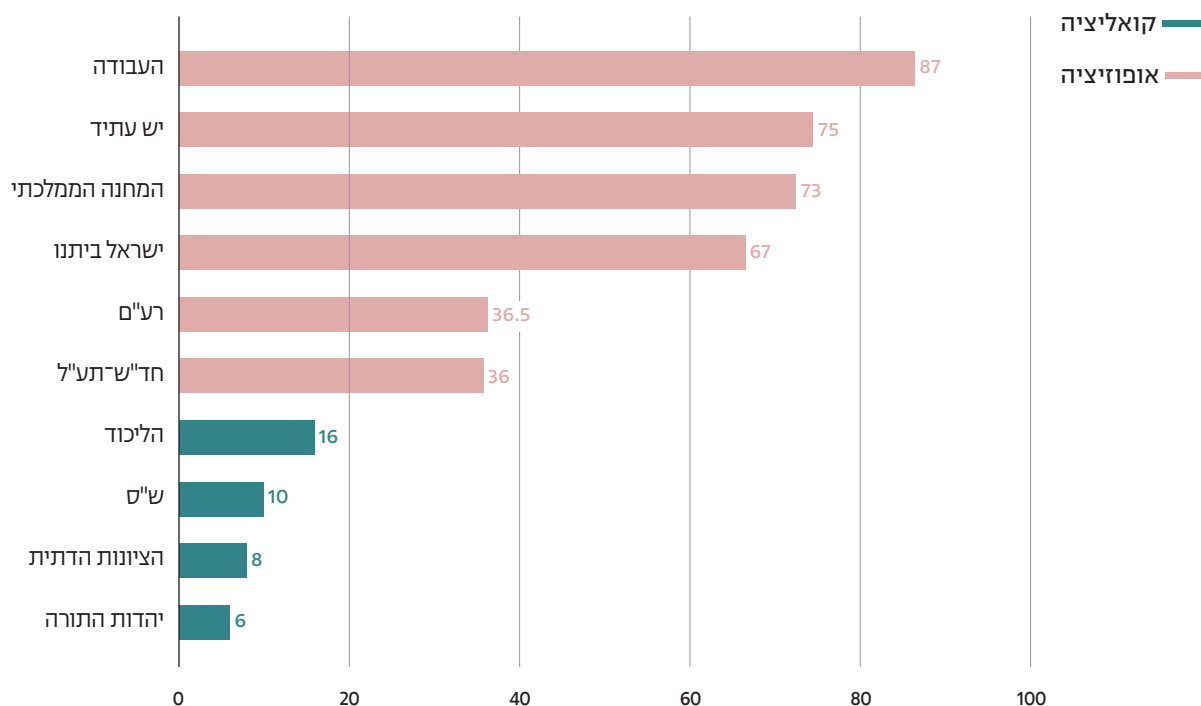
לוח 2.18 נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2023–2025 (%) (יהודים)

2025	2024	2023	
1	6.5	11	חרדים
14	10	11	דתיים
18	19	23	מסורתיים דתיים
36	35	28	מסורתיים לא-דתיים
65	50	53	חילונים

רוב מצביעי המפלגות המרכיבות את האופוזיציה נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, ובייחוד מצביעי מפלגת העבודה. מנגד, מיעוט קטן בקרב מצביעי מפלגות הקואליציה נותנים בה אמון.

תרשים 2.24 נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, לפי הצבעה בבחירות

לכנסת ב־2022 (% כלל המדגם)

רוב גדול מהחילונים הממקמים עצמם בשמאל ובמרכז נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה (89%, 75%, בהתאמה), לעומת מיעוט בקרב החילונים בימין (40%, שיעור גבוה פי שניים מהשיעור בכלל הימין).

במדגם הערבים כמחצית מהמשיבים הדרוזים נותנים אמון ביועצת המשפטית לממשלה, בהשוואה למיעוט בקרב הנוצרים והמוסלמים (51%, 37%, 32%, בהתאמה). פילוח לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 העלה רמת אמון גבוהה בהרבה בקרב ערבים שהצביעו למפלגות ציוניות מאשר בקרב מי שהצביעו למפלגות ערביות או מי שלא הצביעו כלל (73%, 34%, 22%, בהתאמה).

כצפוי, מצאנו קשר חזק בין מידת האמון ביועצת המשפטית לממשלה לבין מידת האמון בבית המשפט העליון. כך, רוב גדול מהמרוויינים הנותנים אמון בבית המשפט העליון נותנים אמון גם ביועצת המשפטית לממשלה, ולהפך.

לוח 2.19 האמון ביועצת המשפטית לממשלה, לפי האמון בבית המשפט העליון
(%, כלל המדגם)

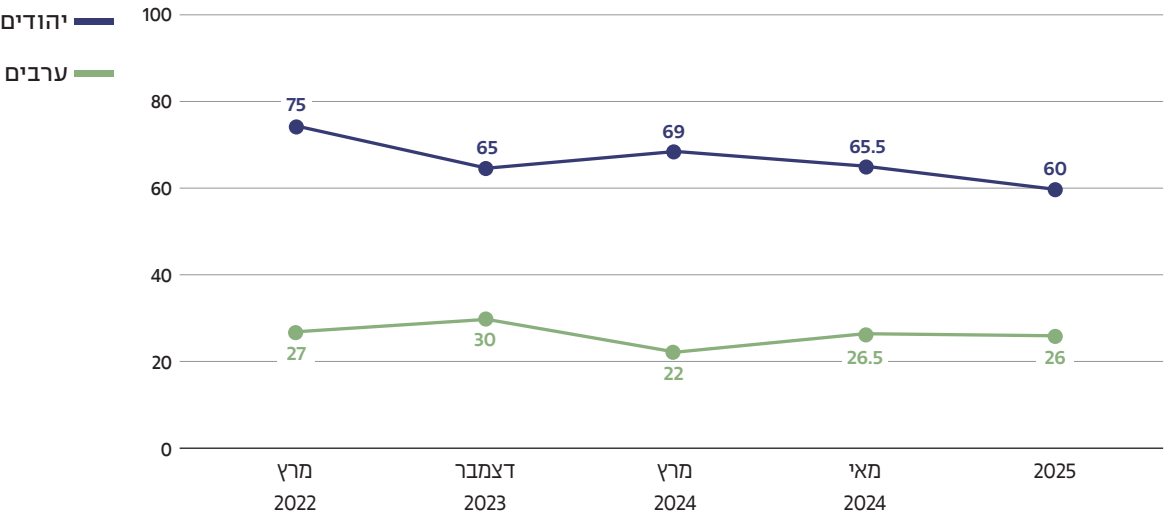
אמון ביועצת המשפטית לממשלה					
סך הכול	לא יודעים	אין אמון	יש אמון	יש אמון	אמון בבית המשפט העליון
100	3.5	14	82.5		
100	3.5	90.5	6	אין אמון	

השב"כ

שאלה 24 נספח 1, עמ' 237 | נספח 2, עמ' 266

ממצאי הסקר מראים שכצפוי, שיעור האמון בשב"כ בקרב היהודים גבוה משמעותית מזה שבקרב הערבים. עם זאת, בקרב היהודים נמשכת מגמת הירידה באמון במוסד זה, ואילו בקרב הערבים נרשמה יציבות יחסית.

תרשים 2.25 נותנים אמון בשב"כ, 2022-2025 (% יהודים וערבים)

פילוח התשובות לשאלת האמון בשב"כ לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מעלה כי רוב גדול בשמאל ובמרכז נותנים אמון בשב"כ, לעומת כמחצית בלבד בימין. בהשוואה ל-2024 חלה השנה עלייה ניכרת בשיעור האמון בקרב הממקמים עצמם בשמאל, ומנגד נרשמה ירידה ניכרת באמון בשב"כ בקרב הממקמים עצמם בימין (נזכיר שהסקר נערך טרם מינויו של זיני לראש השב"כ).

שיעור האמון בשב"כ בקרב היהודים גבוה משמעותית מזה שבקרב הערבים. עם זאת, בקרב היהודים נמשכת מגמת הירידה באמון במוסד זה.

לוח 2.20 נותנים אמון בשב"כ, לפי מחנות פוליטיים, 2024 ו-2025 (% יהודים)

2025	2024	
85	71	שמאל
72.5	73	מרכז
49	62	ימין

שלושה רבעים מהחילונים ורוב קטן יותר בקרב המסורתיים הלא-דתיים נותנים אמון בשב"כ, לעומת כמחצית מהמסורתיים הדתיים והדתיים וכרבע בלבד מהחרדים.

לוח 2.21 נותנים אמון בשב"כ, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2024 ו-2025 (% יהודים)

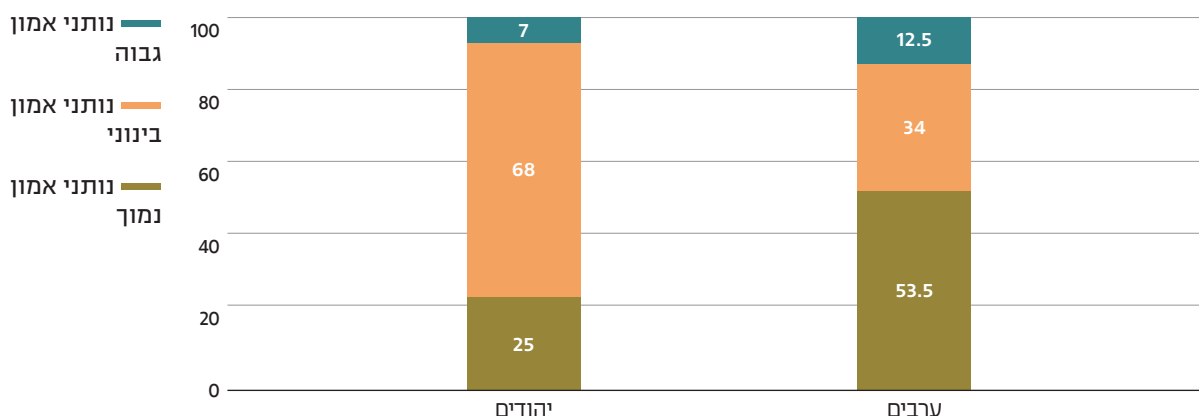
2025	2024	
24	33	חרדים
48	65	דתיים
51	61	מסורתיים דתיים
60	67	מסורתיים לא-דתיים
75	75	חילונים

במדגם הערבים, בדומה לשנה שעברה, בשלוש העדות רק מיעוט נותנים אמון בשב"כ, אבל מיעוט זה גדול יותר בקרב הדרוזים, לעומת הנוצרים והמוסלמים (42%, 28%, 24%, בהתאמה).

ממוצע האמון במוסדות שנבדקו

חישבנו את ממוצע האמון בכלל המדגם לכל 11 מוסדות המדינה שנבדקו בדוח זה וחילקנו את המרואיינים לשלוש קטגוריות: נותני אמון נמוך (ממוצע 1-1.99 – 30%); נותני אמון בינוני (ממוצע 2-2.99 – 62%); ונותני אמון גבוה (ממוצע 3-4 – 8%). מצאנו כי בעוד רוב של למעלה משני שלישים מהמרואיינים היהודים נמצאים בקטגוריית נותני האמון הבינוני, קצת מעל מחצית מהמרואיינים הערבים נמצאים בקטגוריית האמון הנמוך.

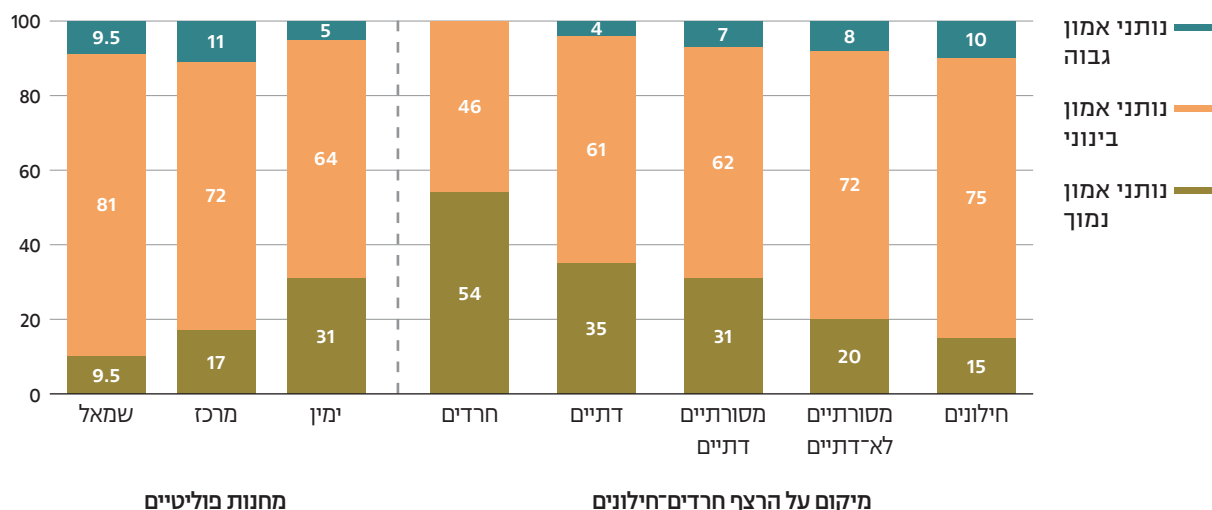
תרשים 2.26 ממוצעי אמון בכל המוסדות (% ,יהודים וערבים)

רוב המשיבים בכל המחנות הפוליטיים (יהודים) נמצאים בקטגוריית נותני האמון הבינוני, אם כי בימין נמדד שיעור נמוך יותר. לעומת זאת, שיעור הממקמים עצמם בימין הנמצאים בקטגוריית האמון הנמוך גבוה פי שלושה מהשיעור המקביל בשמאל, וכמעט כפול מהשיעור בקרב הממקמים עצמם במרכז. רוב החרדים נמצאים בקטגוריית האמון הנמוך, בעוד ביתר קבוצות המשנה הרוב נמצאים בקטגוריות האמון הבינוני. ניתן לראות אפוא שרמת האמון עולה ככל שרמת ההחמרה הדתית יורדת.

בקרב היהודים יש כאמור רוב לנמצאים בקטגוריית האמון הבינוני, אך רוב זה גדול יותר בקרב המשייכים עצמם לקבוצות חזקות בחברה מזה שבקרב המשייכים עצמם לקבוצות חלשות בחברה. מנגד, כשליש מהמשיבים המשייכים עצמם לקבוצות חלשות בחברה, לעומת כחמישית בלבד מהמשייכים עצמם לקבוצות חזקות בחברה, נמצאים בקטגוריית נותני האמון הנמוך.

תרשים 2.27 ממוצעי אמון בכל המוסדות שנבדקו, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילוניים (%) (יהודים)

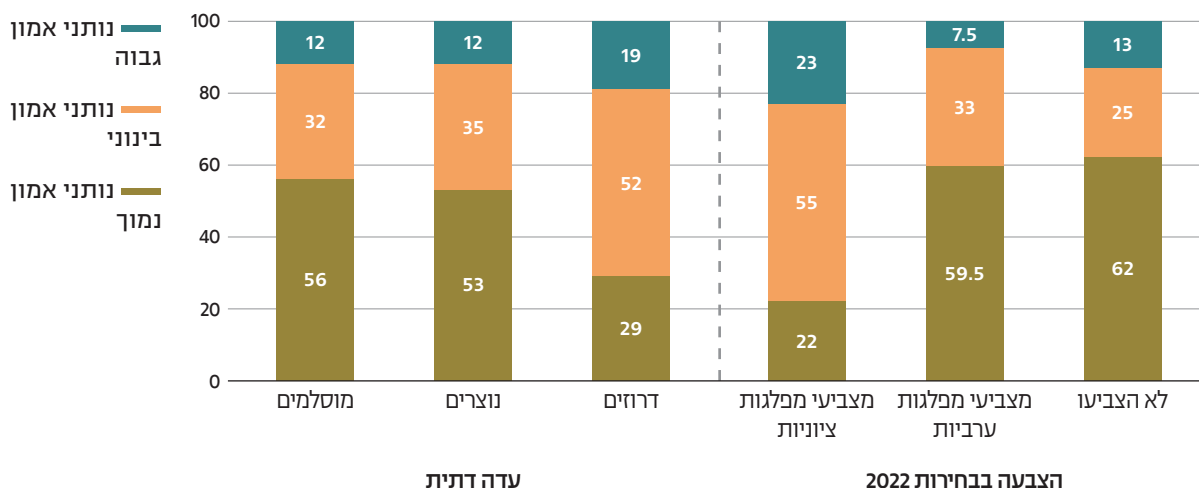
לוח 2.22 ממוצעי אמון בכל המוסדות שנבדקו, לפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (%) (יהודים)

סך הכול	נותני אמון גבוה	נותני אמון בינוני	נותני אמון נמוך	
100	8	71	21	משתייכים לקבוצות חזקות
100	6	62	32	משתייכים לקבוצות חלשות

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מלמד כי רוב המוסלמים ולמעלה ממחצית מהנוצרים נמצאים בקטגוריית האמון הנמוך, בעוד כמחצית מהדרוזים נמצאים בקטגוריית האמון הבינוני.

רוב המשיבים הערבים שהצביעו למפלגות ערביות או שלא הצביעו כלל נמצאים בקטגוריית נותני האמון הנמוך. לעומת זאת, למעלה ממחצית מהמצביעים למפלגות ציוניות נמצאים בקטגוריית נותני האמון הבינוני, וכרבע אף נמצאים בקטגוריית נותני האמון הגבוה (שיעור גבוה יותר מזה שבמדגם היהודים).

תרשים 2.28 ממוצעי אמון בכל 11 המוסדות שנבדקו, לפי עדה דתית ולפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (%) (ערבים)

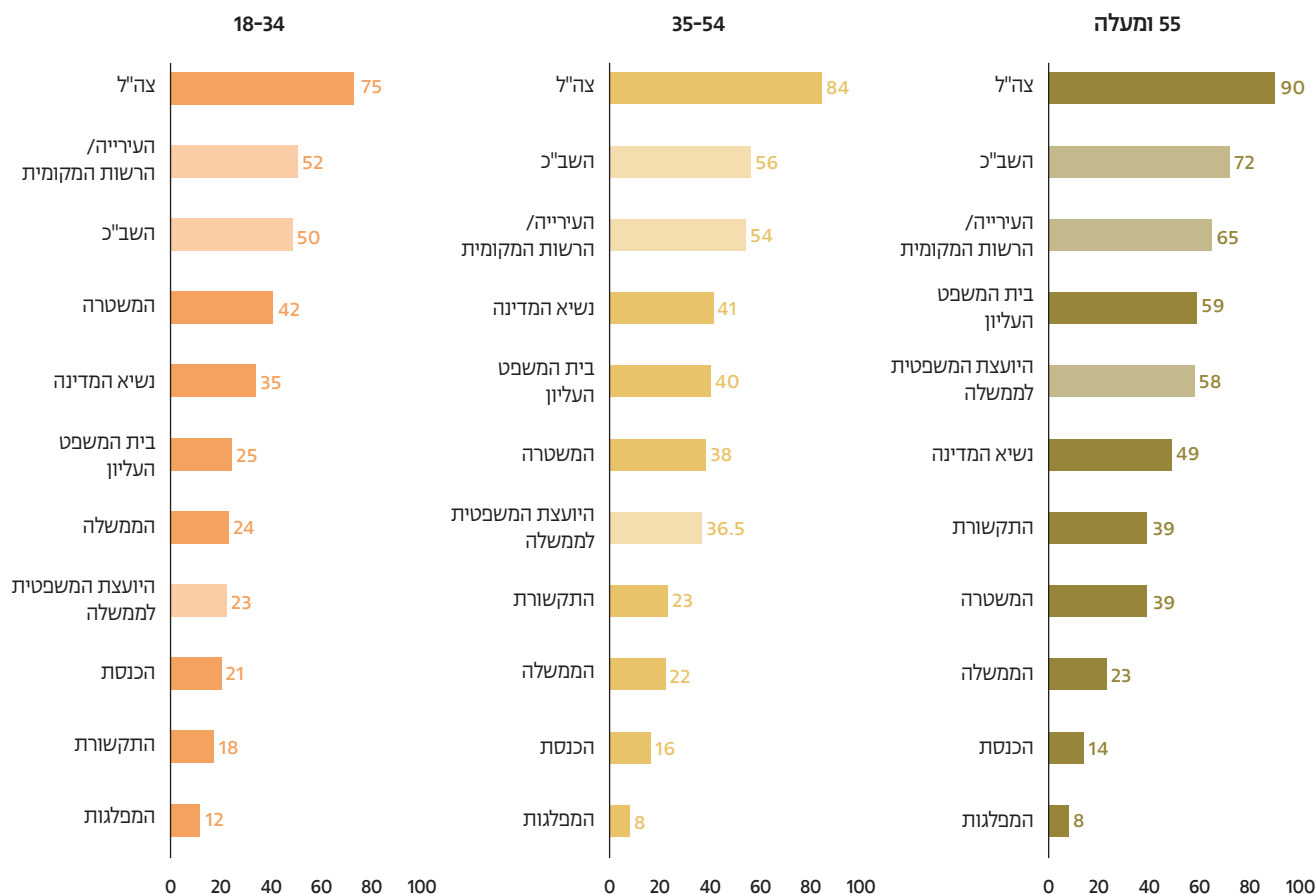
האם צעירים נזננים כחות אמון במוסדות מאשר המבוגרים?

השנה התמקדנו בהשפעת גיל המשיבים על רמות האמון במוסדות המדינה. בקרב היהודים פילוח רמות האמון לשלוש קבוצות גיל מעלה שבכולן צה"ל ממוקם במקום הראשון במדרג המוסדות. במקומות השני והשלישי נמצאים בכל קבוצות הגיל השב"כ והעירייה/הרשות המקומית, אם כי בסדר שונה.

עוד ראינו כי בני 55 ומעלה נוטים להביע אמון רב יותר מהקבוצות הצעירות מהם במוסדות המדינה האלה: צה"ל, השב"כ, העירייה/הרשות המקומית, בית המשפט העליון, היועצת המשפטית לממשלה ונשיא המדינה והתקשורת, בהשוואה לקבוצות הצעירות יותר, ובייחוד בהשוואה לגילי 18-34.

בחרנו להתמקד הפעם ברמות האמון בקרב קבוצת הגיל הצעירה (18-34), אצל היהודים מתוך השוואה בין שתי קבוצות הקצה על הרצף חרדים-חילונים: חילונים וחרדים. כאשר בוחנים את המוסדות הפוליטיים – הממשלה, הכנסת והמפלגות – רמות האמון של צעירים חרדים גבוהות מרמות האמון של צעירים חילונים. בשאר המוסדות רמות האמון של הצעירים החילונים גבוהות יותר, למעט במשטרה ובעירייה/ברשות המקומית, שם השיעורים של נזנני האמון בשתי הקבוצות דומים למדי.

תרשים 2.29 נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות, לפי גיל (%, יהודים)

הערה: העמודות הכהות מסמנות את שמונת המוסדות הנבדקים בקביעות והבהירות – מוסדות שאינם נבדקים בכל שנה.

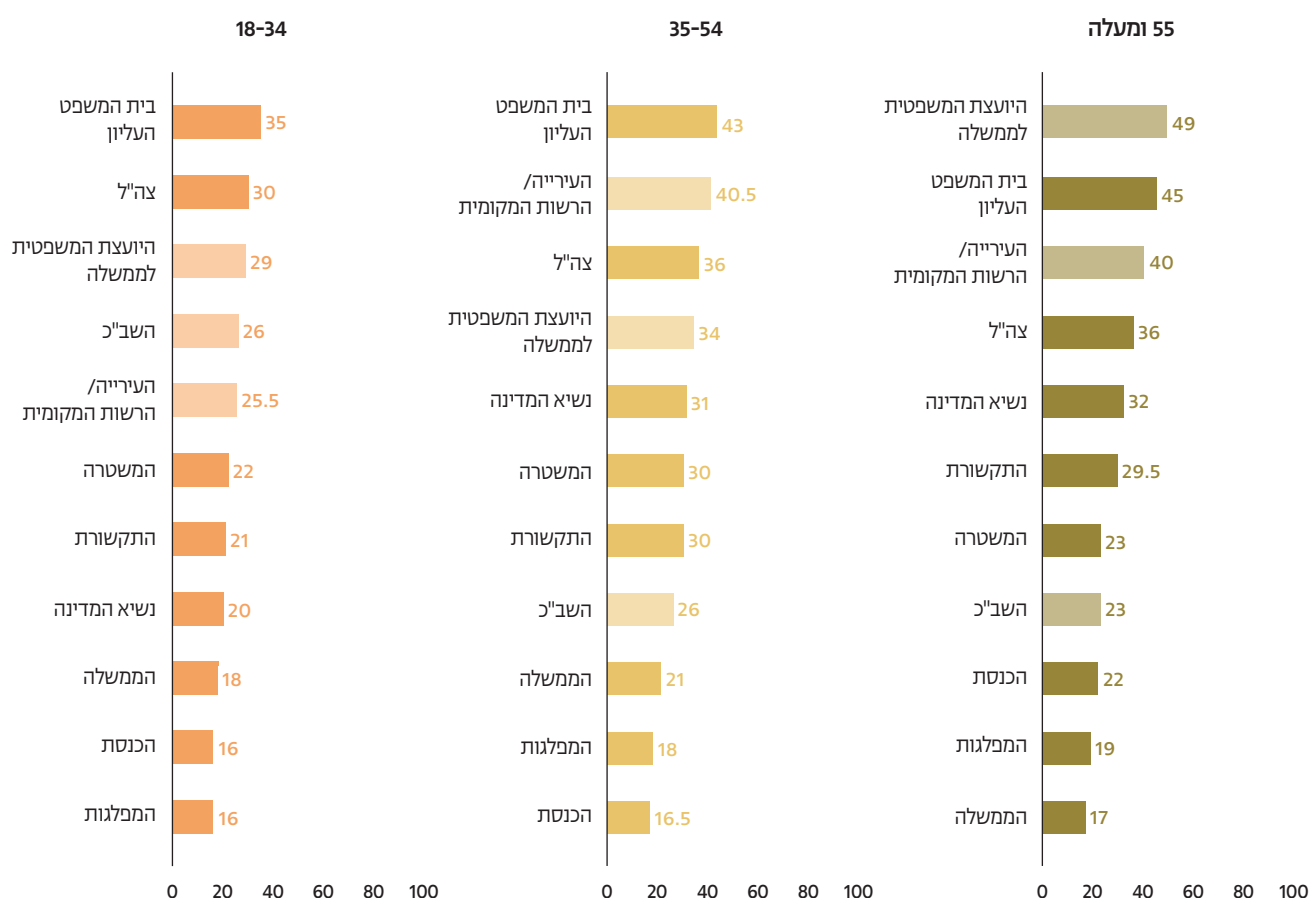
לוח 2.23 נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות (%, יהודים)

חרדים בגילי 18-34	חילונים בגילי 18-34	
53	83	צה"ל
19.5	71	השב"כ
1	52	בית המשפט העליון
51	48	העירייה/הרשות המקומית
1	45	היועצת המשפטית לממשלה
14	42	נשיא המדינה
38	36.5	המשטרה
0	35	התקשורת
38.5	9	הממשלה
39	10	הכנסת
17	7	המפלגות

במדגם הערבים, בקרב הצעירים במקום הראשון ממוקם בית המשפט העליון ולאחריו צה"ל והיועצת המשפטית לממשלה. גם בגילי הביניים (35-54) בית המשפט העליון ממוקם ראשון, אך לאחריו ממוקמים העירייה/הרשות המקומית ואחר כך צה"ל. בקבוצת הגיל המבוגרת ביותר (55 ומעלה) במקום הראשון ממוקמת היועצת המשפטית לממשלה ולאחריה בית המשפט העליון והעירייה/הרשות המקומית.

עוד מצאנו במדגם הערבים שבקבוצת הגיל הצעירה (18-34) רמות האמון נמוכות באופן ניכר מאלו שבשתי קבוצות הגיל המבוגרות יותר כשמדובר בנשיא המדינה, בתקשורת, בעירייה/הרשות המקומית, במוסדות המשפט (היועצת המשפטית לממשלה ובית המשפט העליון) ובצה"ל.

תרשים 2.30 נותנים אמון בכל אחד מהמוסדות, לפי גיל (%, ערבים)

הערה: העמודות הכהות מסמנות את שמונת המוסדות הנבדקים בקביעות והבהירות – מוסדות שאינם נבדקים בכל שנה.

בפילוח מדגם היהודים לפי גיל ראינו שרוב המשיבים בשלוש קבוצות הגיל נמצאים בקטגוריית נותני האמון הבינוני, אבל שיעור גבוה יותר של משיבים צעירים נמצאים בקטגוריית האמון הנמוך. במדגם הערבים השיעור הגבוה ביותר בכל קבוצות הגיל נמצאים בקטגוריית נותני האמון הנמוך, אך שיעורם גבוה יותר בקבוצת הצעירים.

בפילוח מדגם היהודים לפי גיל ראינו שרוב המשיבים בשלוש קבוצות הגיל נמצאים בקטגוריית נותני האמון הבינוני, אבל שיעור גבוה יותר של משיבים צעירים (גילי 18-34) נמצאים בקטגוריית האמון הנמוך, בהשוואה לקבוצות הגיל המבוגרות יותר. במדגם הערבים השיעור הגבוה ביותר בכל קבוצות הגיל נמצאים בקטגוריית נותני האמון הנמוך, אך שיעורם גבוה יותר בקבוצת הצעירים.

לוח 2.24 ממוצעי אמון בכל 11 מוסדות המדינה, לפי גיל (% יהודים וערבים)

סך הכול	נותני אמון גבוה	נותני אמון בינוני	נותני אמון נמוך		
100	5	60.5	34.5	34-18	גיל (יהודים)
100	5	66	29	54-35	
100	11	77	12	55 ומעלה	
100	10	33	57	34-18	גיל (ערבים)
100	16	32	52	54-35	
100	12.5	38.5	49	55 ומעלה	

האם האמון יורד?

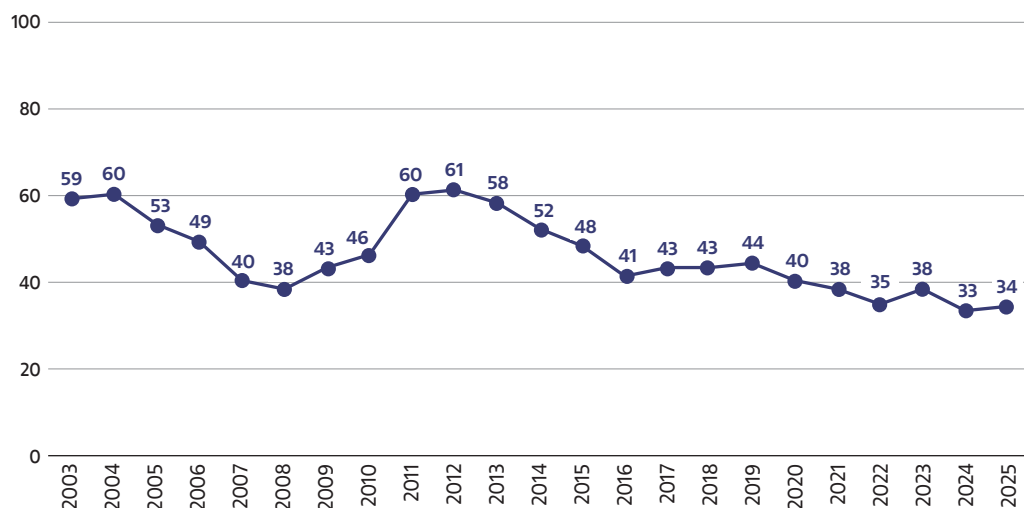
מדי שנה אנו נדרשים לשאלה אם האמון במוסדות המדינה נמצא בירידה. לצורך מענה על שאלה זו חישבנו שני ממוצעים:

- ממוצע אמון שנתי בכל שמונת המוסדות הנבדקים בקביעות (ממוצע שיעורי המרואיינים הנותנים די הרבה והרבה מאוד אמון בכל המוסדות באותה שנה);
- ממוצע רב-שנתי של שמונת המוסדות לכל השנים ("ממוצע הממוצעים").

השנה הממוצע הרב-שנתי עומד על 45.8%, והממוצע השנתי ל-2025 על 34%. ממוצע שנתי זה כמעט זהה לזה של השנה שעברה (33%), אבל נמוך ב-11.8% מהממוצע הרב-שנתי. כלומר, השנה לא חלה ירידה ואף הייתה עלייה מזערית בממוצע השנתי בהשוואה ל-2024, אבל יחסית לכל המדידות מדובר בתוצאה נמוכה.

תרשים 2.31 ממוצעי האמון השנתיים של כלל המוסדות הנבדקים בקביעות,

2003-2025 (% כלל המדגם)

הערה: בשנים 2020-2024 מוצג ממוצע של המדידה הראשית שנערכה באמצע אותה שנה ושל סקר התיקוף שנעשה בחודש אוקטובר או דצמבר של אותה שנה.

ממוצע האמון השנתי של 2025 אצל היהודים הוא 35%, והוא גבוה בבירור מזה של הערבים (25%), שחלה בו עלייה קלה השנה.

לאורך השנים ממוצעי האמון השנתיים בשלושת המחנות הפוליטיים קרובים מאוד זה לזה, והם גם עולים ויורדים כמעט בצמוד.

תרשים 2.32 הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, 2003-2025 (% יהודים וערבים)

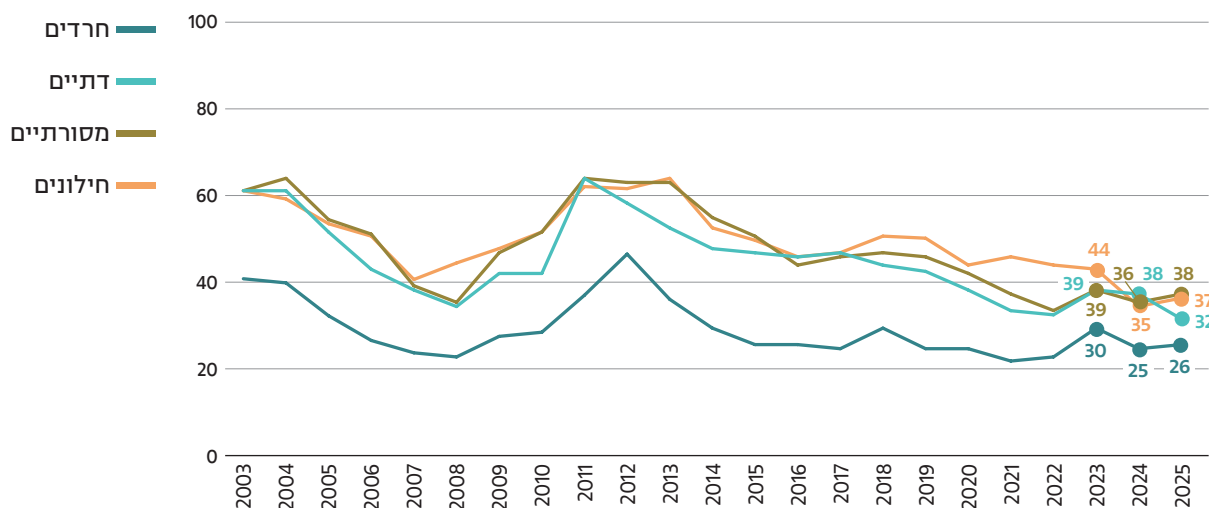
בדקנו את הממוצעים השנתיים של שמונת המוסדות הקבועים גם לפי מחנות פוליטיים (יהודים). ראינו כי לאורך השנים ממוצעי האמון השנתיים בשלושת המחנות קרובים מאוד זה לזה, והם גם עולים ויורדים כמעט בצמוד (אם כי כמו שראינו, כשמדובר בכל מוסד בנפרד, ההבדלים בין המחנות גדולים).

תרשים 2.33 הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, לפי מחנות פוליטיים, 2003-2025 (% יהודים)

בדיקת הממוצעים השנתיים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) מעלה כי גם השנה הממוצע השנתי של החרדים נמוך מהממוצעים של יתר קבוצות המשנה.

תרשים 2.34 הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים

בקביעות, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)¹³

לבסוף, בחנו את הממוצעים השנתיים של שמונת המוסדות הקבועים לפי גיל. במדגם היהודים לא נמצאו הבדלים משמעותיים לאורך השנים בין שלוש קבוצות הגיל.

תרשים 2.35 הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים

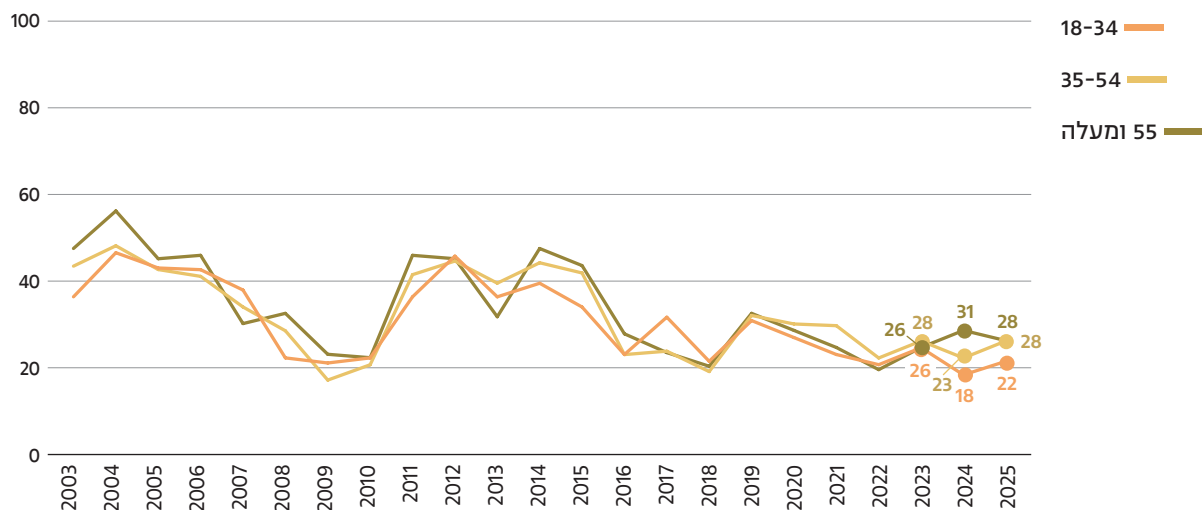
בקביעות, לפי גיל (%) (יהודים)

13 לצורך השוואת ממוצעי האמון השנתיים לאורך השנים, איחדנו את קבוצות המסורתיים-דתיים והמסורתיים-לא דתיים לכדי קבוצה אחת. הסיבה לכך היא שעד למדידת 2011 הופיעה רק קבוצה אחת – "מסורתיים" והחל ממדידת 2012 קבוצה זו פוצלה לשתי קבוצות נפרדות.

במדגם הערבים ניכרת תנודתיות במוצעים השנתיים בשלוש קבוצות הגיל. השנה הממוצעים השנתיים של קבוצות הגיל 54-35 ו-55 ומעלה זהים, ומעט גבוהים מהממוצע של גילי 18-34.

תרשים 2.36 הממוצעים השנתיים של נותני האמון בכלל המוסדות הנבדקים בקביעות, לפי גיל (% ערבים)

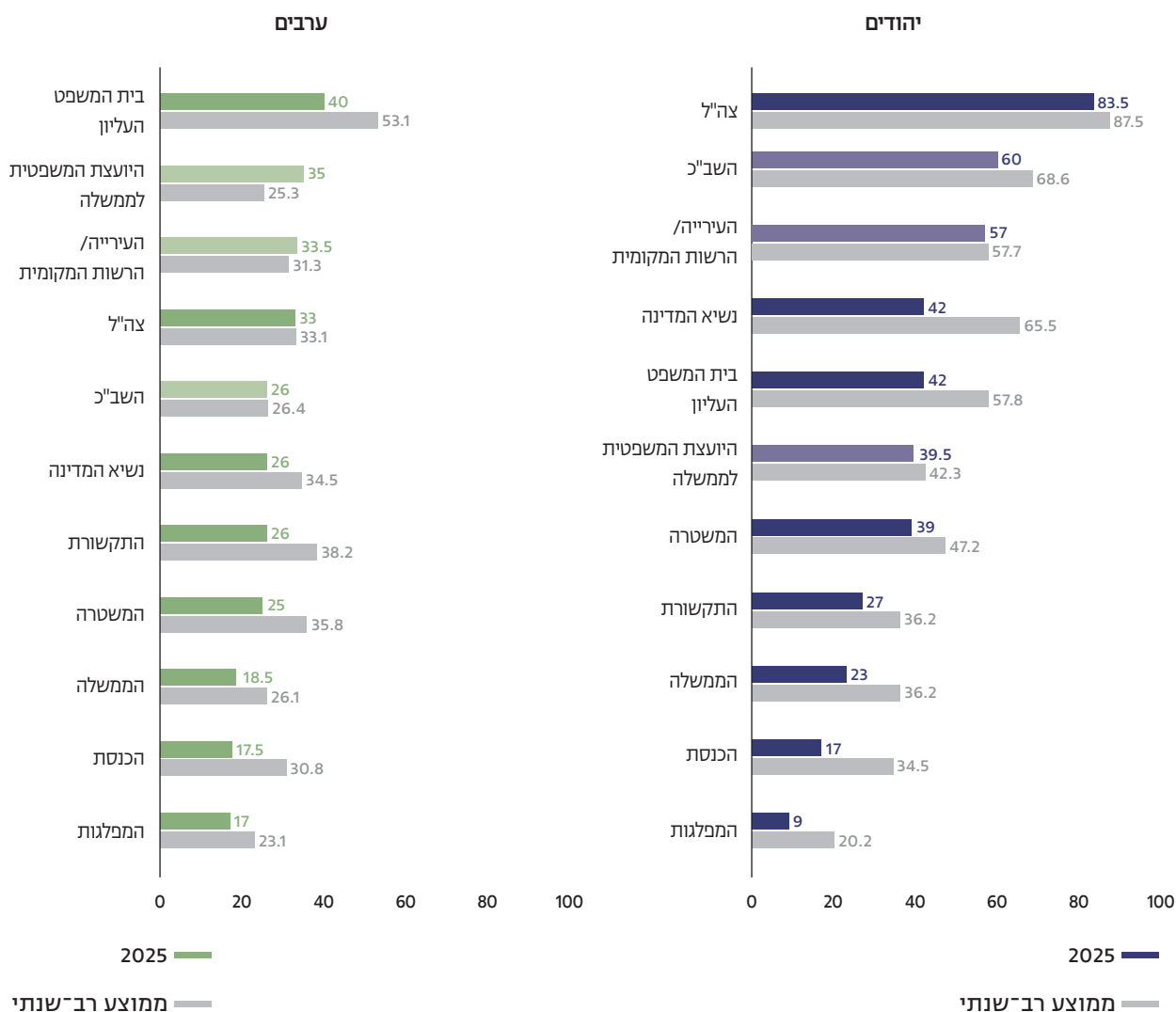
עוד דרך להסתכל על הממצאים היא על ידי השוואה בין המדידה השנתית לבין הממוצע הרב-שנתי של נותני האמון במוסדות השונים: התרשים הבא משווה בין מדידת 2025 לבין הממוצעים הרב-שנתיים אצל היהודים ואצל הערבים.¹⁴ אצל היהודים שיעורי האמון בצה"ל, בעירייה/ברשות המקומית וביועצת המשפטית לממשלה השנה דומים למדי לממוצע הרב-שנתי. בכל יתר המוסדות נתוני השנה נמוכים מהממוצעים הרב-שנתיים. הפערים הגדולים ביותר בין מדידת השנה לממוצע הרב-שנתי במדגם היהודים הם ברמות האמון בנשיא המדינה ובכנסת.

בקרב הערבים נרשמו השנה רמות אמון גבוהות מהממוצע הרב-שנתי ביועצת המשפטית לממשלה ורמות אמון זהות לממוצעים הרב-שנתיים בעירייה/ברשות המקומית, בצה"ל ובשב"כ. בשאר המוסדות שיעורי האמון השנה נמוכים יותר לעומת הממוצע הרב-שנתי.

14 הממוצע הרב-שנתי מתבסס על כל מדידות מדד הדמוקרטיה מ-2003 עד וכולל 2024, ללא מדידת התיקוף. בשלושת המוסדות המזדמנים: היועצת המשפטית לממשלה, העירייה/ברשות המקומית והשב"כ הממוצע מתבסס על מספר מדידות מצומצם יותר.

תרשים 2.37 נותנים אמון בכל אחד ממוסדות המדינה הנבדקים בקביעות, מדידת

2025 בהשוואה לממוצע הרב־שנתי (% יהודים וערבים)

הערה: העמודות הכהות מסמנות את שמונת המוסדות הנבדקים בקביעות והבהירות – מוסדות שאינם נבדקים בכל שנה.

לסיכום, בבחינת ממוצעי האמון השנתיים של המוסדות הנבדקים בקביעות נמצא כי בשנת 2025 לא חלה בכלל המדגם ירידה ביחס לשנת 2024 ואף נרשמה עלייה מזערית (2025 – 34%, לעומת 33% ב־2024). מגמה דומה ניכרת גם בקרב היהודים, שאצלם הממוצע נשאר יציב – 35% בשתי המדידות האחרונות. לעומת זאת, בקרב הערבים נרשמה עלייה מתונה: 25% ב־2025, לעומת 22.5% ב־2024.

בבחינת ממוצעי האמון השנתיים של המוסדות הנבדקים בקביעות נמצא כי בשנת 2025 לא חלה בכלל המדגם ירידה ביחס לשנת 2024 ואף נרשמה עלייה מזערית.

כעת נעבור לדיון בשאלות נוספות הבוחנות את מערכת היחסים בין האזרחים למדינה.

האיזון בישראל בין הרכיבים היהודי והדמוקרטי

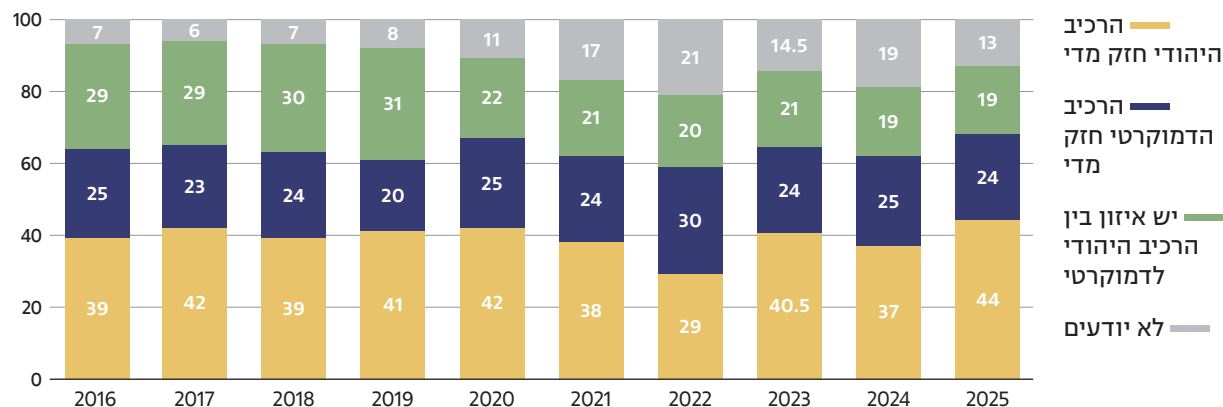
שאלה 13 | נספח 1, עמ' 235 | נספח 2, עמ' 256

המציאות הפוליטית בישראל בשנים האחרונות חידדה את המתח בין המדגישים את אופייה היהודי לבין המדגישים את אופייה הדמוקרטי של המדינה. לפיכך גם השנה שבנו ושאלנו את המרואיינים: "האם יש או אין היום בישראל שיווי משקל/איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי?".

מאז תחילת המדידות ב-2016, למעט במדידת 2022, העמדה השכיחה והיציבה מאוד בקרב המרואיינים היהודים היא שהרכיב היהודי חזק מדי בישראל. השנה אף התקבל השיעור הגבוה ביותר של הסבורים כך (2025 – 44%; ממוצע רב-שנתי¹⁵ – 38.6%). בדומה לשנה שעברה, כרבע סבורים השנה שהרכיב הדמוקרטי חזק מדי, וכחמישית בלבד – שיש איזון בין שני הרכיבים. ממצא חשוב נוסף הוא הירידה ההדרגתית בשיעורי מי שסבורים שיש איזון בין שני הרכיבים ועלייה בשיעורי מי שבחרו בתשובה "לא יודעים".

תרשים 2.38 | שיווי משקל/איזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי, 2025-2016

(%, יהודים)

15 ממוצע רב-שנתי 2024-2016.

מאז תחילת המדידות העמדה השכיחה והיציבה מאוד בקרב המרואיינים היהודים היא שהרכיב היהודי חזק מדי בישראל.

במדגם הערבים נשמר לאורך השנים רוב ברור הסבורים כי הרכיב היהודי חזק מדי בישראל.

לוח 2.25 שיעור הסבורים שהרכיב היהודי חזק מדי בישראל, 2016–2025 (% ערבים)

2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
80	72	60	86	82	76	77	77	74	80

בכל שלושת המחנות הפוליטיים שיעור הסבורים השנה שהרכיב היהודי חזק מדי גבוה יותר מהממוצע הרב-שנתי. רוב גדול (יהודים) בשמאל סבורים שהרכיב היהודי חזק מדי. גם במרכז מדובר ברוב, אבל קטן יותר. לעומת זאת הימין מפוצל, והעמדה השכיחה ביותר במחנה זה היא שהרכיב הדמוקרטי חזק מדי.

כצפוי, רוב ברור מהחרדים סבורים שהרכיב הדמוקרטי חזק מדי. גם בקרב הדתיים זו העמדה השכיחה (אם כי לא עמדת הרוב). המסורתיות הדתיים נחלקים כמעט שווה בשווה בתפיסותיהם כלפי העוצמה של שני הרכיבים והאיזון ביניהם. בקרב המסורתיות הלא-דתיים העמדה השכיחה היא שהרכיב היהודי חזק מדי, ובקרב החילונים, כתמונת ראי לחרדים, רוב ברור מהמשיבים סבורים שהרכיב היהודי חזק מדי. במרבית קבוצות המשנה על הרצף חרדים-חילונים (למעט בקרב החרדים) שיעור הסבורים שהרכיב היהודי חזק מדי גבוה השנה יותר מהממוצע הרב-שנתי.

חלוקה פנימית של קבוצת החילונים לפי השתייכות פוליטית העלתה שרוב גדול בקרב החילונים בשמאל סבורים שהרכיב היהודי חזק מדי בישראל, לעומת רוב קטן יותר במרכז וכמחצית בלבד בקרב החילונים בימין (89%, 76%, 51%, בהתאמה).

לוח 2.26 שיווי משקל/איזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי בישראל,
לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (% יהודים)*

מיקום על הרצף חרדים-חילונים							
סך הכול	לא יודעים	יש איזון בין הרכיב היהודי לדמוקרטי	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	הרכיב היהודי חזק מדי			
100	6	4.5	4.5	85	2025	שמאל	מחנות פוליטיים
100	5.7	12.3	4.4	77.6	ממוצע רב־שנתי		
100	13	14	12	61	2025		
100	13	21.5	12.8	52.7	ממוצע רב־שנתי	מרכז	
100	15	24	33	28	2025		
100	12.4	30.6	35.7	21.3	ממוצע רב־שנתי	ימין	
100	10.5	11.5	73	5	2025	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
100	13.9	15.7	62.5	7.9	ממוצע רב־שנתי		
100	16	29	41	14	2025		
100	12.2	33.3	45.9	8.6	ממוצע רב־שנתי	דתיים	
100	18	25	29	28	2025		
100	13.9	31.5	33.1	21.5	ממוצע רב־שנתי	מסורתיים דתיים	
100	15	28	17	40	2025		
100	14.1	31.3	20.2	34.4	ממוצע רב־שנתי	מסורתיים לא־דתיים	
100	11.5	12	7.5	69	2025		
100	10.6	19.6	9.0	60.8	ממוצע רב־שנתי	חילונים	

* ממוצע רב-שנתי 2016-2024.

השוואה בין דתיים לחילונים בעלי אותה רמת השכלה העלתה שרמת הדתיות משפיעה יותר מרמת ההשכלה.¹⁶

16 לא כללנו בניתוח את קבוצת החרדים בשל המספר הקטן מדי לניתוח במדגם של בעלי השכלה אקדמית/אקדמית חלקית בקבוצה זו.

לוח 2.27 שיווי משקל/איזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי בישראל, לפי דתיים וחילונים והשכלה (% , יהודים)

סך הכול	לא יודעים	יש איזון בין הרכיב היהודי לדמוקרטי	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	הרכיב היהודי חזק מדי		
100	19	27	43	11	השכלה לא־אקדמית	דתיים
100	15	29	40	16	השכלה אקדמית	
100	13.5	13	8.5	65	השכלה לא־אקדמית	חילונים
100	10.5	11.5	7	71	השכלה אקדמית	

לבסוף, הצלבנו (כלל המדגם) את התשובות לשאלת שיווי המשקל/האיזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי עם התשובות לשתי שאלות: הערכת מצבה הכללי של ישראל כיום; ואופטימיות/פסימיות לגבי עתידה. ראינו כי רוב גדול של המעריכים את מצבה של ישראל רע או רע מאוד סבורים כי הרכיב היהודי חזק מדי, לעומת מיעוט בקרב המעריכים שמצבה הוא ככה־ככה וטוב או טוב מאוד. מנגד, שיעור גבוה יותר בקרב המעריכים את מצבה של ישראל טוב או טוב מאוד חושבים כי הרכיב הדמוקרטי חזק מדי. רוב גדול בקרב הפסימיים לגבי עתידה של ישראל סבורים כי הרכיב היהודי חזק מדי, לעומת מיעוט בקרב האופטימיים לגבי עתידה של ישראל.

לוח 2.28 שיווי משקל/איזון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי (% , כלל המדגם)

סך הכול	האם יש או אין היום בישראל שיווי משקל/איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי?					
	לא יודעים	יש איזון בין הרכיב היהודי לדמוקרטי	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	הרכיב היהודי חזק מדי		
100	9	31	38	22	טוב או טוב מאוד	הערכת מצבה הכללי של ישראל כיום
100	14.5	23.5	25	37	ככה־ככה	
100	11.5	8.5	10	70	רע או רע מאוד	
100	12	25	27	36	אופטימיים	אופטימיות/פסימיות לגבי עתידה של ישראל
100	11	8	12	69	פסימיים	

רוב גדול של המעריכים את מצבה של ישראל רע או רע מאוד סבורים כי הרכיב היהודי חזק מדי, לעומת מיעוט בקרב המעריכים שמצבה הוא ככה-ככה וטוב או טוב מאוד.

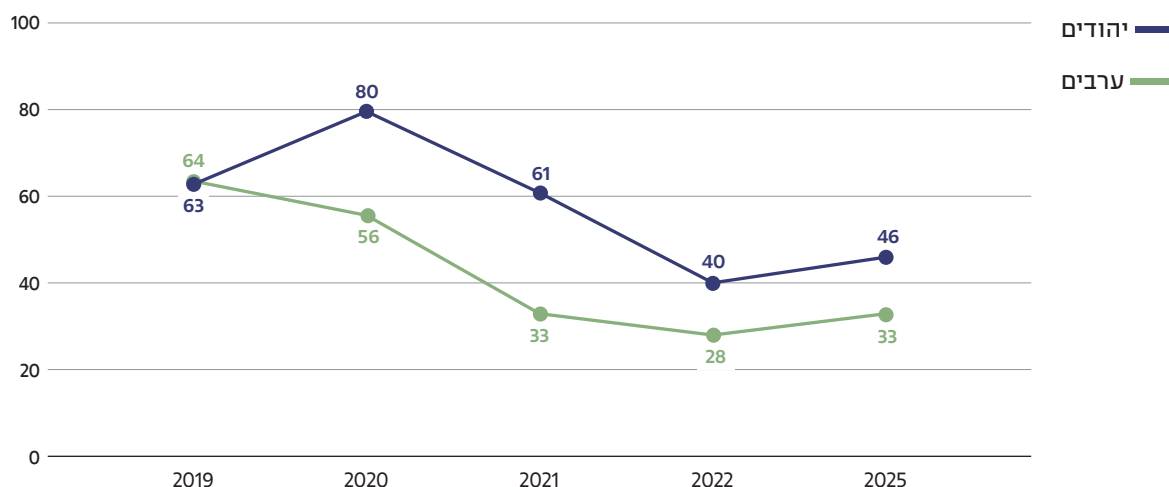
מידת ההצלחה של ישראל לדאוג לביטחון אזרחיה

שאלה 43 | נספח 1, עמ' 241 | נספח 2, עמ' 273

בשנים האחרונות מדינת ישראל מתמודדת עם שורה של אתגרים ביטחוניים וחברתיים מורכבים. מציאות זו מציבה לפני המדינה מבחן מהותי: עד כמה היא מצליחה להבטיח את ביטחונם ורווחתם של אזרחיה – שני יסודות מרכזיים בליבת החוזה שבינה לבין הציבור. שיעור היהודים הסבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לביטחון אזרחיה (46%) גבוה במידה ניכרת משיעורם בקרב הערבים (33%). אומנם בהשוואה למדידת 2022 נרשמה עלייה בהערכה של הצלחת המדינה במשימה זו בשני המדגמים, אבל כאן גם כן מדובר בשיעורים הנמוכים משמעותית מהממוצעים הרב-שנתיים הקבוצתיים (יהודים – 61.2%; ערבים – 45.2%). עוד מצאנו כי למרות שמאז 2023 ישראל במלחמה (הסקר נערך לפני מבצע "עם כלביא" נגד איראן), תחושת הציבור שהמדינה דואגת לביטחון אזרחיה התחזקה בהשוואה למדידה הקודמת.

תרשים 2.39 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, 2019-2025

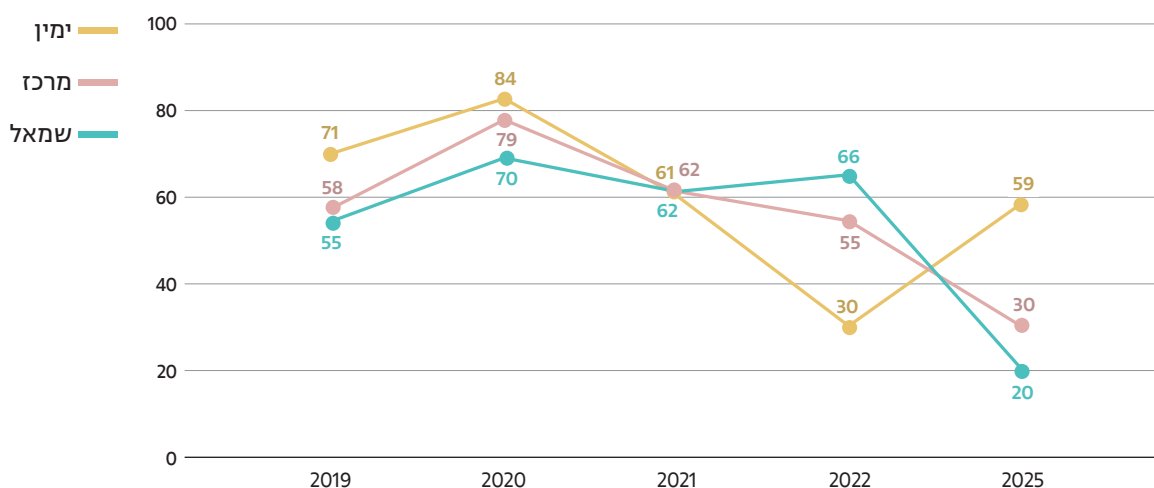
(%, יהודים וערבים)

פילוח התשובות לשאלה זו לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מעלה שרוב הממקמים עצמם בימין סבורים כי המדינה מצליחה במשימה זו, לעומת פחות משליש במרכז ורק חמישית בשמאל. בהשוואה למדידת 2022 (שבוצעה בשלהי כהונתה של ממשלת בנט-לפיד), בולטות ירידות חדות בשיעור המסכימים שהמדינה מצליחה לשמור על ביטחון אזרחיה במרכז ובשמאל, ומנגד – בימין נרשמה עלייה חדה בשיעור הסבורים שמדובר בהצלחה.

תרשים 2.40 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, לפי מחנות

פוליטיים, 2019-2025 (%) (יהודים)

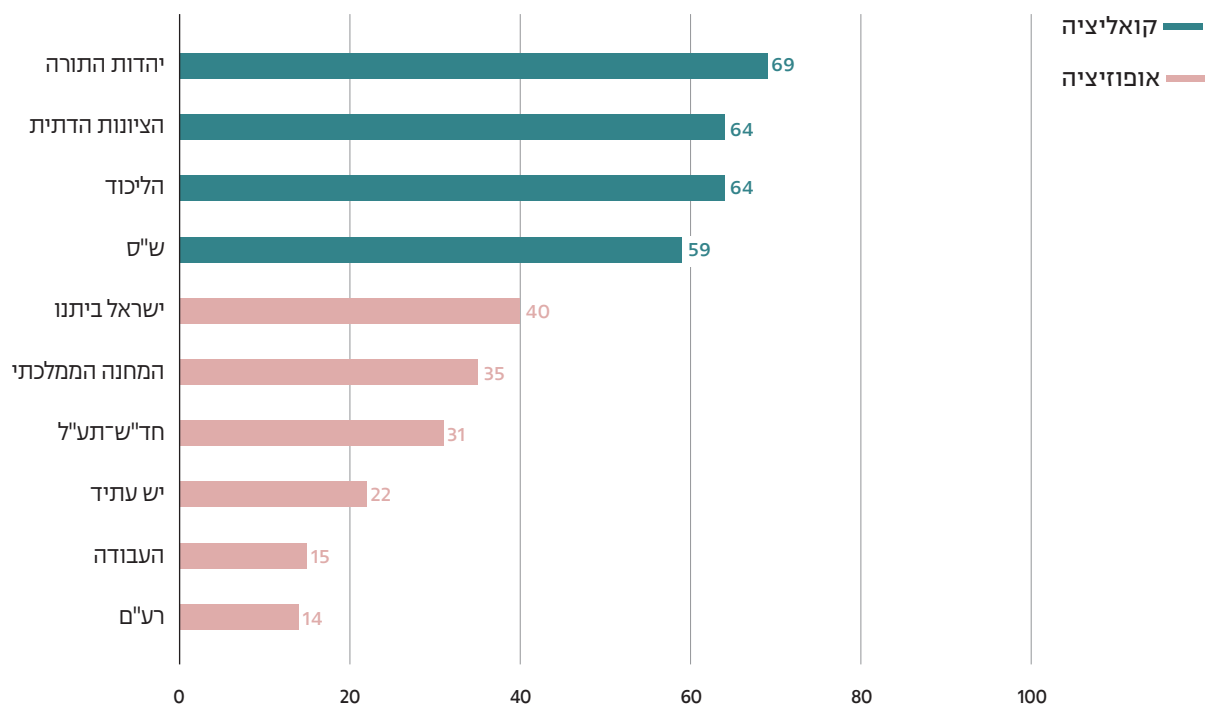
הערכת הצלחה גבוהה יותר נמצאה בקרב מצביעי מפלגות הקואליציה (כלל המדגם), בהשוואה למצביעי מפלגות האופוזיציה, שמהם רק מיעוט סבורים שהמדינה מצליחה להבטיח את ביטחון אזרחיה.

במדגם היהודים מצאנו שכשני שלישים מהחרדים והדתיים סבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לביטחון אזרחיה, לעומת כמחצית מהמסורתיים (הן הדתיים הן הלא־דתיים) ופחות משליש בקרב החילונים. בחלוקה פנימית של החילונים לפי השתייכותם למחנות הפוליטיים ראינו כי בקרב החילונים הממקמים עצמם בימין שיעור גבוה סבורים שהמדינה מצליחה במשימה זו, לעומת שיעורים נמוכים בהרבה במרכז ובשמאל (44%, 24%, 18%, בהתאמה).

עוד מצאנו כי גברים יותר מנשים סבורים שהמדינה מצליחה לשמור על ביטחון אזרחיה; ושתחושת הביטחון גבוהה יותר בקרב מי שרואים עצמם שייכים לקבוצות חזקות בחברה, לעומת מי שמשייכים עצמם לקבוצות חלשות.

תרשים 2.41 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, לפי הצבעה

בבחירות לכנסת ב־2022 (% כלל המדגם)

לוח 2.29 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, מין ותחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה,

2022 ו־2025 (% יהודים)

2025	2022		
68	23	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
65	32	דתיים	
51	30	מסורתיים דתיים	
52	37	מסורתיים לא-דתיים	
30	52	חילונים	
51	46	גברים	מין
40	34	נשים	
50	46	קבוצות חזקות	השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה
39.5	30	קבוצות חלשות	

במדגם הערבים כשני שלישים מהדרוזים סבורים שהמדינה מספקת ביטחון לאזרחיה, לעומת פחות ממחצית בקרב הנוצרים וקצת מעל לרבע בקרב המוסלמים (67%, 44%, 28.5%, בהתאמה). ראינו גם כי למעלה ממחצית מהערבים מצביעי המפלגות הציוניות סבורים שהמדינה עומדת במשימה זו, לעומת מיעוט בקרב המשיבים שלא הצביעו כלל או שהצביעו למפלגות ערביות (55%, 30%, 24%, בהתאמה).

לבסוף, הצלבנו (כלל המדגם) את התשובות לשאלה זו עם התשובות לשאלות בדבר מצבה של ישראל היום באופן כללי, אופטימיות/פסימיות לגבי עתידה של ישראל והאמון בצה"ל. רוב גדול מהמעריכים שמצבה של ישראל כיום טוב או טוב מאוד סבורים כי המדינה מצליחה לעמוד במשימה זו, לעומת כמחצית בלבד ממי שמעריכים שמצבה ככה-ככה ורק חמישית מהמעריכים שמצבה רע או רע מאוד. רוב האופטימיים לגבי עתידה של ישראל סבורים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון אזרחיה, לעומת כחמישית בלבד מהפסימיים. כמחצית מהנותנים אמון בצה"ל סבורים שהמדינה מצליחה לעמוד במשימה זו, לעומת רק מעט מעל לרבע בקרב המשיבים שאין להם אמון בצה"ל.

לוח 2.30 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון של אזרחיה (%) (כלל המדגם)

סך הכול	עד כמה מדינת ישראל מצליחה כיום לדאוג לביטחון של אזרחיה?				
	לא יודעים	במידה די מועטה ובכלל לא	במידה די רבה ורבה מאוד		
100	–	15.5	84.5	טוב או טוב מאוד	הערכת מצבה של ישראל היום באופן כללי
100	2	45	53	ככה-ככה	
100	1	79	20	רע או רע מאוד	
100	1	38	61	אופטימיים	אופטימיות/פסימיות לגבי עתידה של ישראל
100	1	78	21	פסימיים	
100	1	51	48	יש אמון	אמון בצה"ל
100	1	71	29	אין אמון	

בהשוואה למדידת 2022 בולטות ירידות חדות בשיעור המסכימים שהמדינה מצליחה לשמור על ביטחון אזרחיה במרכז ובשמאל, ומנגד – בימין נרשמה עלייה חדה.

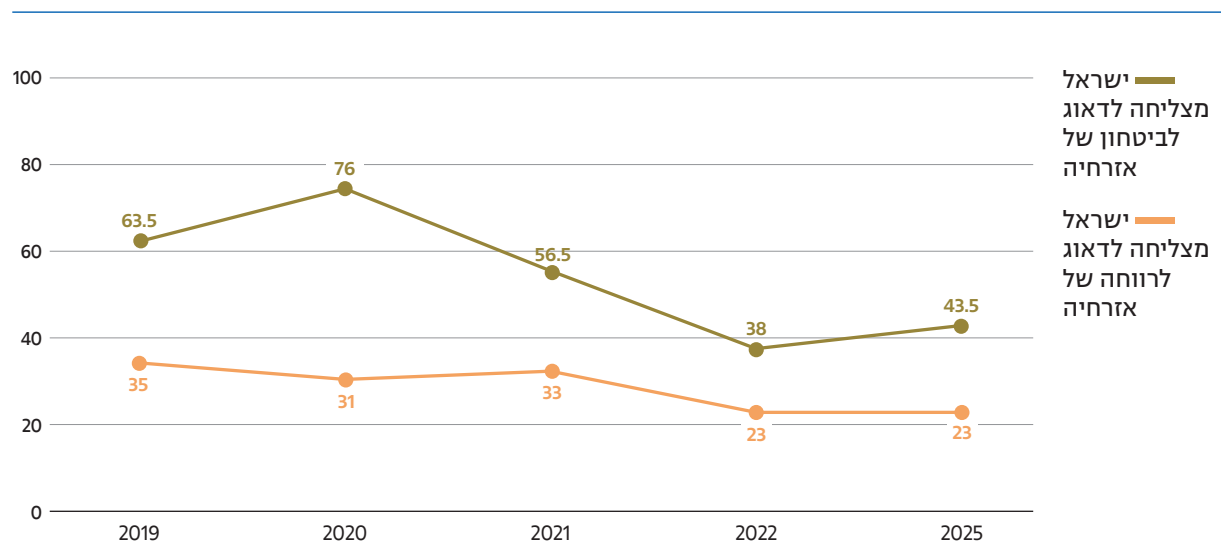
מידת ההצלחה של ישראל לדאוג לרווחת אזרחיה

שאלה 44 נספח 1, עמ' 241 | נספח 2, עמ' 274

לאורך השנים שיעור המרואיינים הסבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לרווחת אזרחיה נמוך משמעותית משיעור המרואיינים הסבורים שהיא מצליחה לדאוג לביטחונם של אזרחיה. השנה כרבע בלבד מכלל המדגם מעריכים שהמדינה מצליחה לדאוג לרווחת האזרחים, שיעור הזהה לזה שהתקבל במדידת 2022.

תרשים 2.42 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון/לרווחה של אזרחיה,

2019-2025 (% כלל המדגם)

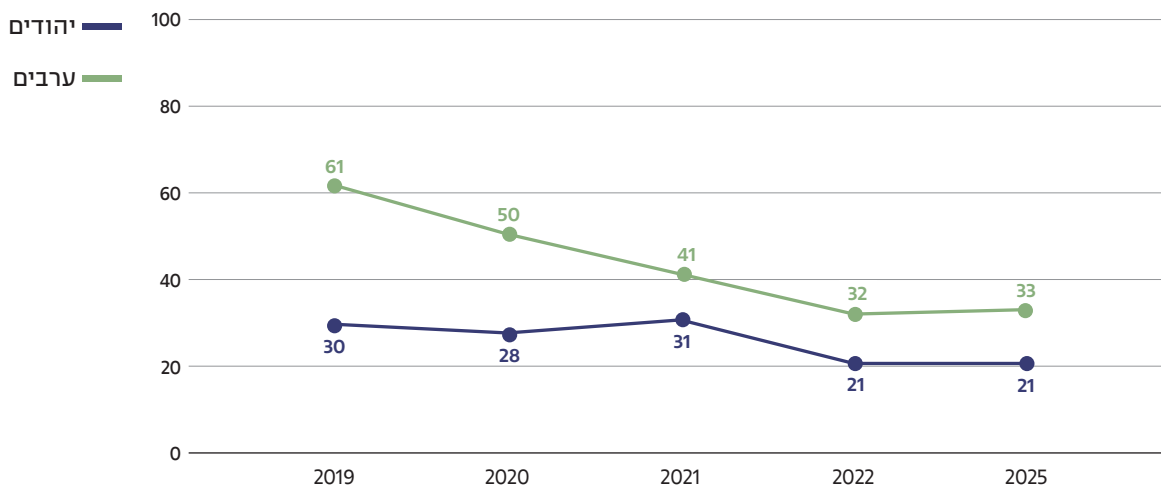

פילוח התשובות לפי יהודים וערבים מצביע על פער עקבי ביניהם: בכל המדידות, לרבות במדידה הנוכחית, הערכת המרואיינים הערבים את הצלחת המדינה לדאוג לרווחת אזרחיה גבוהה מזו של היהודים, אולי משום שציפיותיהם מהמדינה בתחום זה נמוכות יותר. עם זאת, יש לשים לב לירידה החדה והמתמשכת מאז 2019 בשיעור הערבים המסכימים שהמדינה מצליחה לדאוג לרווחת אזרחיה.

שיעור המרואיינים הסבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לרווחת אזרחיה נמוך משמעותית משיעור המרואיינים הסבורים שהיא מצליחה לדאוג לביטחונם של אזרחיה.

תרשים 2.43 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לרווחה של אזרחיה, 2019-2025

(% , יהודים וערבים)

רק מיעוט בשלושת המבחנות הפוליטיים (יהודים) סבורים כי המדינה מצליחה לדאוג לרווחת אזרחיה, אם כי שיעור זה גבוה יותר בקרב הממקמים עצמם בימין ונמוך במיוחד בשמאל. כמו בעניין השמירה על ביטחון האזרחים, בהשוואה למדידת 2022 נרשמה השנה עלייה ברורה בקרב הממקמים עצמם בימין בשיעור הסבורים כי המדינה מסוגלת להבטיח את רווחת אזרחיה, לעומת ירידה חדה בשיעור זה במרכז ובשמאל.

לוח 2.31 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לרווחה של אזרחיה, לפי מחנות

פוליטיים, 2022 ו-2025 (% , יהודים)

2025	2022	
6	30	שמאל
14	24	מרכז
28	18.5	ימין

עוד מצאנו במדגם היהודים ששיעור הסבורים שהמדינה יכולה לדאוג לרווחת האזרחים גבוה יותר בקרב החרדים והדתיים, ונמוך במיוחד בקרב החילונים. בנוסף, מרואיינים המשייכים עצמם לקבוצות חזקות בחברה מאשרים בשיעור גבוה יותר את יכולתה של המדינה לדאוג לרווחת אזרחיה, לעומת מי שמשייכים עצמם לקבוצות חלשות בחברה.

לוח 2.32 מסכימים שישראל מצליחה לדאוג לרווחה של אזרחיה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים ולפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה, 2022 ו-2025 (%) (יהודים)

2025	2022		
36	16	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
38	26	דתיים	
28	19	מסורתיים דתיים	
26.5	20	מסורתיים לא-דתיים	
8	22	חילונים	
25	28	קבוצות חזקות	השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה
17	10	קבוצות חלשות	

גם כאן מצאנו במדגם היהודים כי גברים יותר מנשים סבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לרווחת אזרחיה (24%, 18.5%, בהתאמה).

במדגם הערבים רוב הדרוזים, בניגוד לכשליש בלבד מהנוצרים ומהמוסלמים, סבורים שהמדינה מצליחה לדאוג לרווחת אזרחיה (58%, 32%, 31%, בהתאמה). שוב, בדומה לשאלת השמירה על ביטחון האזרחים – מחצית ממצביעי המפלגות הציוניות סבורים שהמדינה עומדת במשימה של הבטחת הרווחה, לעומת מיעוט בקרב המשיבים שלא הצביעו כלל או שהצביעו למפלגות ערביות (50%, 31%, 25%, בהתאמה).

לבסוף, הצלבנו את התשובות לשאלה בדבר יכולתה של המדינה לספק רווחה לאזרחיה לפי התשובות לשאלה בדבר יכולתה לספק ביטחון לאזרחיה. בניגוד למצופה, הן בקרב מי שסבורים שישראל מצליחה לדאוג לביטחון אזרחיה הן בקרב מי שסבורים שהיא אינה מצליחה בכך – הרוב מעריכים כי המדינה אינה מצליחה להבטיח את רווחת אזרחיה.

לוח 2.33 יכולת המדינה לספק רווחה לאזרחיה, לפי יכולת המדינה לספק ביטחון לאזרחיה (%) (כלל המדגם)

סך הכול	עד כמה מדינת ישראל מצליחה כיום לדאוג לרווחה של אזרחיה?				
	לא יודעים	במידה די מעטה ובכלל לא	במידה די רבה ורבה מאוד		
100	1	53	46	במידה די רבה ורבה מאוד	עד כמה מדינת ישראל מצליחה כיום לדאוג לביטחון של אזרחיה?
100	0.5	93.5	6	במידה די מעטה ובכלל לא	

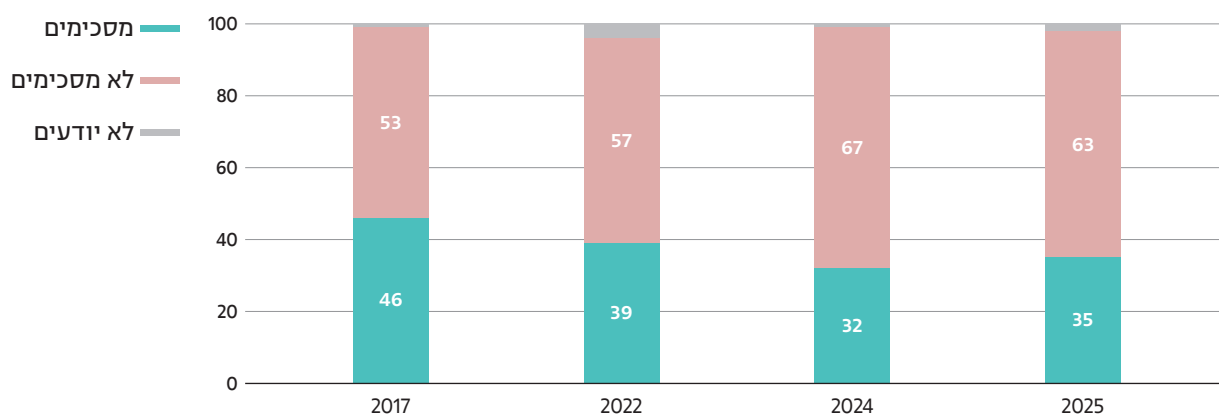
יכולים לסמוך על המדינה שתעזור לאזרחיה בעת צרה?

שאלה 33 נספח 1, עמ' 239 | נספח 2, עמ' 271

חזרנו ושאלנו על מידת הסכמתם של המרואיינים עם הטענה ש"אזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה". בדומה לשנה שעברה, גם השנה רק כשליש בכלל המדגם הביעו הסכמה עם טענה זו.

תרשים 2.44 אזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה,

2017–2025 (% כלל המדגם)

בכל המחנות הפוליטיים (יהודים) נמצא כי רק מיעוט מסכימים עם הטענה שניתן לסמוך על המדינה בשעת צרה. עם זאת, בקרב מי שממקמים את עצמם בימין התקבל שיעור הסכמה גבוה יותר, ובקרב מי שממקמים את עצמם בשמאל התקבל שיעור נמוך במיוחד; המרכז נמצא בתווך.

עוד ראינו כי שיעור הסבורים כי ניתן לסמוך על המדינה שתסייע לאזרחיה בשעת צרה גבוה יותר בקרב מי שמשייכים עצמם לקבוצות חזקות בחברה, לעומת מי שמשייכים עצמם לקבוצות חלשות. עם זאת, בשתי הקבוצות נרשמה השנה עלייה בשיעור המחזיקים בעמדה זו.

בכל המחנות הפוליטיים (יהודים) נמצא כי רק מיעוט מסכימים עם הטענה שניתן לסמוך על המדינה בשעת צרה.

לוח 2.34 מסכימים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה, לפי מחנות פוליטיים ולפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה, 2024 ו-2025 (%) (יהודים)

2025	2024		
10	10	שמאל	מחנות פוליטיים
22	16	מרכז	
37	33	ימין	
33	28	קבוצה חזקות	השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה
26	19	קבוצה חלשות	

לבסוף, בכלל המדגם הצלבנו את התשובות לשאלה זו לפי כמה שאלות: הערכת מצבה של ישראל היום באופן כללי, מידת האמון בממשלה והעמדות לגבי הצלחת ישראל לדאוג לביטחונם ולרווחתם של אזרחיה. התוצאות שהתקבלו היו צפויות – מי שעמדתו חיובית יותר בשאלות האחרות, עמדתו חיובית יותר גם בשאלה לגבי היכולת של אזרחי ישראל לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה.

לוח 2.35 אזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה (%) (כלל המדגם)

אזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה					
מסכימים	לא מסכימים	לא יודעים	סך הכול		
65.5	32.5	2	100	טוב או טוב מאוד	הערכת מצבה של ישראל היום באופן כללי
35.5	62	2.5	100	ככה־ככה	
22	77.5	0.5	100	רע או רע מאוד	
65.5	32.5	2	100	יש אמון	אמון בממשלה
26	73	1	100	אין אמון	
54.5	43.5	2	100	במידה די רבה ורבה מאוד	מידת ההסכמה שישאל מצליחה לדאוג לביטחון אזרחיה
20	79	1	100	במידה די מעטה ובכלל לא	
70	27	3	100	במידה די רבה ורבה מאוד	מידת ההסכמה שישאל מצליחה לדאוג לרווחה של אזרחיה
24	75	1	100	במידה די מעטה ובכלל לא	

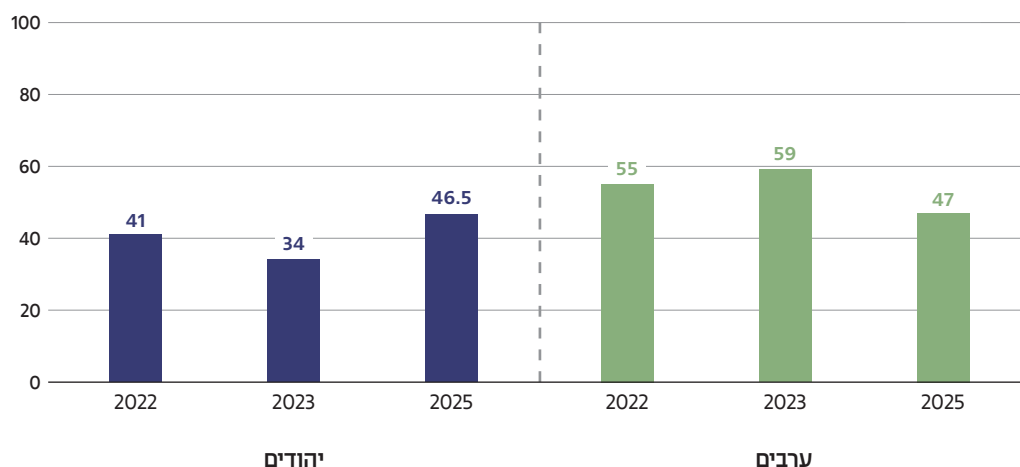
להרוס הכול ולהתחיל מחדש?

שאלה 73 נספח 1, עמ' 247 | נספח 2, עמ' 284

חזרנו ושאלנו השנה את המרואיינים אם הם מסכימים או לא מסכימים עם ההיגד ש"הכי טוב היה להרוס את כל המוסדות הפוליטיים במדינה ולהתחיל הכול מחדש". כמעט מחצית מהמרואיינים, הן היהודים הן הערבים, הביעו הסכמה עם רעיון מרחיק לכת זה. השנה, לראשונה, שיעורי ההסכמה בקרב שני המדגמים כמעט שווים בעקבות עלייה משמעותית בשיעור היהודים שהסכימו עם ההיגד.

תרשים 2.45 מסכימים שהכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל

הכול מחדש, 2022–2025 (% יהודים וערבים)

פילחנו את התשובות לשאלה זו לפי מחנות פוליטיים (יהודים) ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים. לא מצאנו הבדלים מובהקים בין קבוצות המשנה, אך בקרב הדתיים התקבל שיעור ההסכמה הנמוך ביותר, ובקרב החילונים והמסורתיים הלא-דתיים – השיעור הגבוה ביותר. עוד מצאנו במדגם היהודים כי מי שמשייכים עצמם לקבוצות חלשות בחברה הביעו הסכמה רבה יותר עם רעיון זה ממי שמשייכים עצמם לקבוצות חזקות בחברה (54%, 43%, בהתאמה). נשים הביעו הסכמה רבה יותר מגברים עם רעיון זה (52%, 41%, בהתאמה).

לוח 2.36 מסכימים שהכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל הכול מחדש, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2023 ו-2025
(%, יהודים)

2025	2023		
48	30	שמאל	מחנות פוליטיים
50	39	מרכז	
45	33	ימין	
43.5	27	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
38	23.5	דתיים	
42	34	מסורתיים דתיים	
49.5	33	מסורתיים לא-דתיים	
50	40	חילונים	

לבסוף, בקרב כלל המדגם הצלבנו את התשובות לשאלה זו לפי כמה שאלות: ההערכה הכללית של מצב המדינה כיום, מידת האמון בממשלה ורמת האופטימיות/הפסימיות לגבי עתידה של ישראל. למעלה ממחצית מהמשיבים שמעריכים שמצבה של ישראל היום רע או רע מאוד מסכימים עם הרעיון ש"הכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל מחדש", לעומת מיעוט גדול בקרב העונים ככה-ככה, ופחות משליש ממי שמעריכים שמצבה של ישראל הוא טוב או טוב מאוד.

כצפוי, מצאנו ששיעורי ההסכמה עם הרעיון גבוהים יותר בקרב משיבים פסימיים לגבי עתידה של ישראל ובקרב משיבים שאינם רוחשים אמון לממשלה.

לוח 2.37 הכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל הכול מחדש
(%, כלל המדגם)

הכי טוב להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולהתחיל מחדש					
סך הכול	לא יודעים	לא מסכימים	מסכימים		
100	8	61	31	טוב או טוב מאוד	הערכת מצבה של ישראל היום באופן כללי
100	12.5	43.5	44	ככה-ככה	
100	10	35	55	רע או רע מאוד	
100	9.5	59.5	31	יש אמון	אמון בממשלה
100	11	38	51	אין אמון	
100	9.5	51.5	39	אופטימיים	אופטימיות או פסימיות לעתידה של ישראל
100	10	33	57	פסימיים	

דמוקרטיה וחופש הביטוי

הנושאים הנדונים בפרק זה:

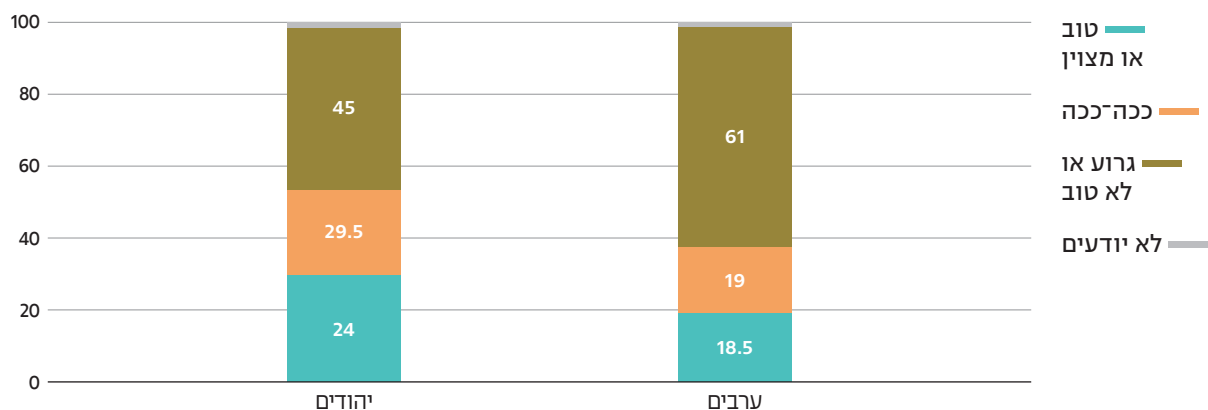
- ❑ ציון לדמוקרטיה הישראלית
- ❑ החשש להביע דעה פוליטית וביטוי דעות פוליטיות בנוכחות זרים
- ❑ ניצול לרעה של חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה
- ❑ שימוש באלימות להשגת מטרות פוליטיות
- ❑ ארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה?
- ❑ תרומות שצריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל
- ❑ אמינות המידע לגבי המצב במדינה בתקשורת
- ❑ תמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים ובמוסדות תרבות ואומנות
- ❑ זכויות ההתערבות שלה בקביעת התכנים
- ❑ מהי החלטה דמוקרטית?
- ❑ התערבות בג"ץ בהחלטות הממשלה
- ❑ הצורך בחוקה והסיכוי להשגתה
- ❑ מצב הדמוקרטיה בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות

ציון לדמוקרטיה הישראלית

שאלה 7 | נספח 1, עמ' 234 | נספח 2, עמ' 253

חזרנו השנה ובדקנו את השאלה "איזה ציון אתה נותן למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום?" לפי סולם ציונים בין 1=גרוע ל-5=מצוין. הציונים קובצו לשלוש קטגוריות: לא טוב או גרוע (ציונים 1-2), ככה-ככה (3) וטוב או מצוין (4-5). השנה פחות מרבע מהיהודים ופחות מחמישית מהערבים נתנו לדמוקרטיה בישראל ציון טוב או מצוין. שיעורים גבוהים בהרבה נתנו לדמוקרטיה ציון לא טוב או גרוע – כמעט מחצית מהיהודים ומעל ל-60% מהערבים.

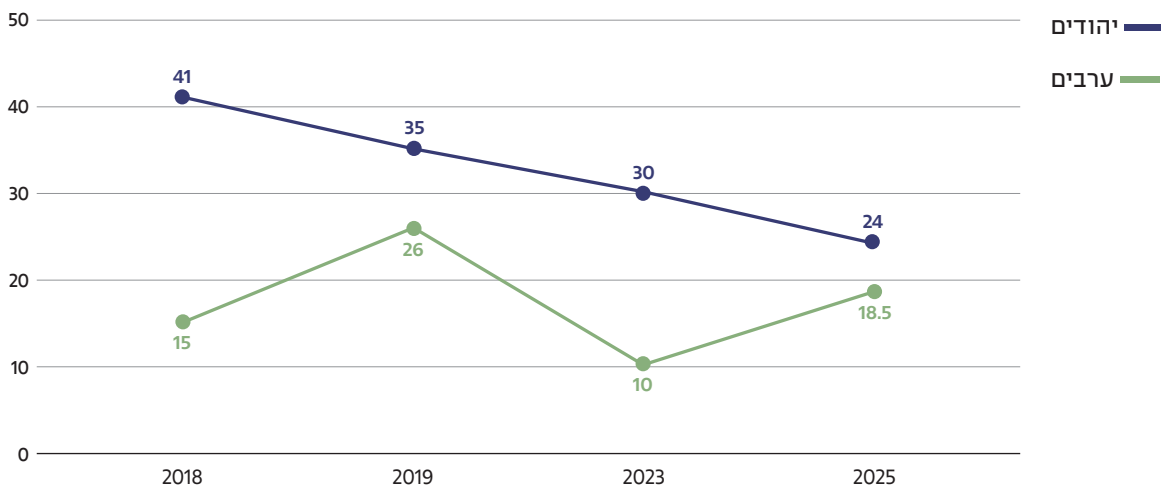
תרשים 3.1 ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (% יהודים וערבים)

בחינה לאורך זמן של הציונים שניתנו לדמוקרטיה בישראל מגלה ירידה עקבית בקרב היהודים: ב-2018 למעלה מ-40% נתנו לה ציונים גבוהים, ואילו כיום – פחות מרבע. בקרב הערבים נצפתה תנודתיות, אך בכל השנים שיעור מי שנתנו לדמוקרטיה ציון טוב או מצוין נמוך מזה שנתנו היהודים. עם זאת, ב-2025 נצפה הפער הקטן ביותר בין שני המדגמים, בעיקר בעקבות הירידה ההדרגתית אצל היהודים.

תרשים 3.2 נותנים לדמוקרטיה הישראלית ציון טוב או מצוין, 2018-2025

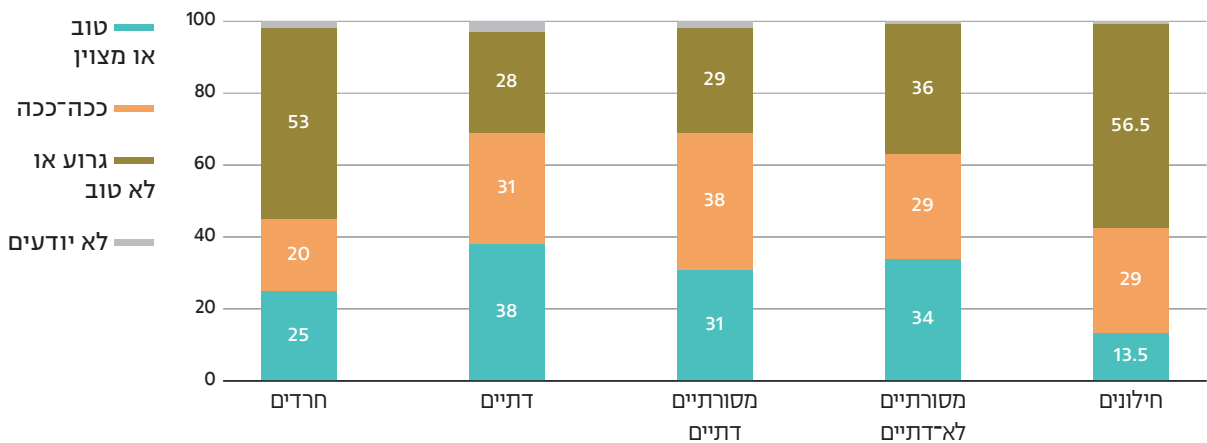
(%, יהודים וערבים)

השנה פחות מרבע מהיהודים ופחות מחמישית מהערבים נתנו לדמוקרטיה בישראל ציון טוב או מצוין.

פילוח מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מעלה ש"בקצוות" – בקרב החרדים והחילונים – שיעורי הנותנים למצב הדמוקרטיה ציון גרוע הם הגבוהים ביותר – מעל ל-50%. עם זאת, רבע מהחרדים, כמעט כפול משיעור החילונים, נתנו לדמוקרטיה הישראלית ציון טוב או מצוין. הדתיים הם הקבוצה היחידה שבה שיעורי הנותנים לדמוקרטיה ציון טוב או מצוין גבוהים יותר משיעורי הנותנים לה ציון ככה-ככה ולא טוב או גרוע.

תרשים 3.3 ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (% יהודים)

פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מגלה שבמרכז, ועוד יותר בשמאל, רוב המשיבים נתנו למצב הדמוקרטיה ציון לא טוב או גרוע, ורק מיעוט ציון טוב או מצוין. בימין התמונה מאוזנת יותר, וכשליש העניקו לדמוקרטיה ציון לא טוב או גרוע, כשליש – טוב או מצוין, וכשליש – ככה-ככה.

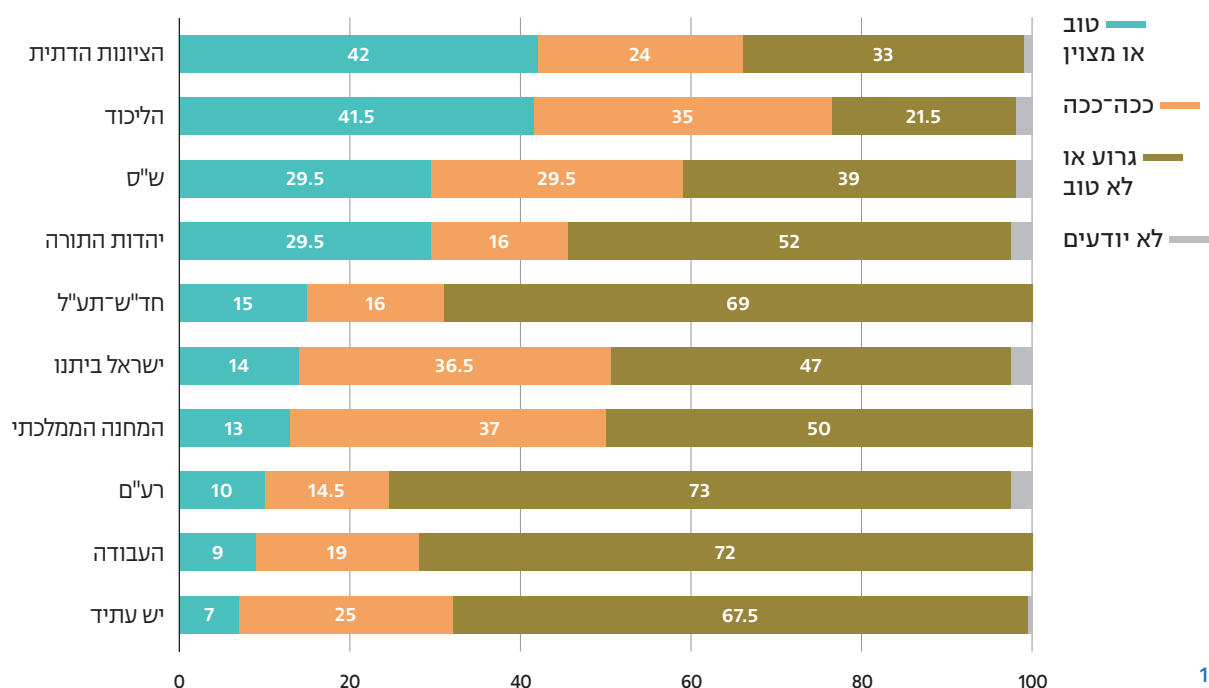
לוח 3.1 ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי מחנות פוליטיים (%, יהודים)

שמאל	טוב או מצוין	ככה־ככה	לא טוב או גרוע	לא יודעים	סך הכול
5	23	71	1	100	שמאל
14	30	55	1	100	מרכז
33	31	34	2	100	ימין

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מלמד שרוב דומה בכל העדות נותנים למצב הדמוקרטיה ציון גרוע או לא טוב, בהבדלים קלים: מוסלמים – 62%; נוצרים – 56%; דרוזים – 55%. לעומת זאת, קיימים פערים משמעותיים בשיעורי המעריכים את מצב הדמוקרטיה כטוב או מצוין בין המוסלמים (18%) והנוצרים (15.5%) מצד אחד לבין הדרוזים (36%) מהצד האחר. שיעור הסבורים שהמצב הוא ככה־ככה: מוסלמים – 19%; נוצרים – 28%; דרוזים – 9%.

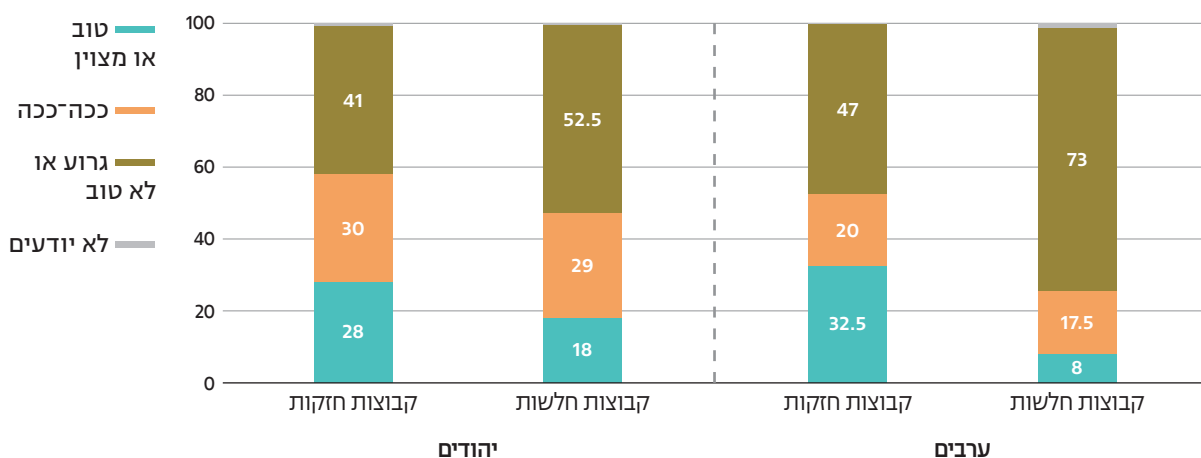
פילוח כלל המדגם לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 מעלה פערים גדולים בין מצביעי מפלגות הקואליציה: בקרב מצביעי הליכוד והציונות הדתית השיעור הגבוה ביותר (מעל 40%) מעניקים למצב הדמוקרטיה ציון טוב או מצוין, לעומת פחות משליש ממצביעי המפלגות החרדיות. ראוי לציין שלמעלה ממחצית ממצביעי יהדות התורה נותנים לדמוקרטיה ציון לא טוב או גרוע, שיעור דומה ואף גבוה יותר מזה שבקרב מצביעי המחנה הממלכתי וישראל ביתנו.

תרשים 3.4 ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (%, כלל המדגם)

בשני המדגמים (יהודים וערבים) מצאנו קשר משמעותי בין תחושת השייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה לבין הציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית. קשר זה בולט במיוחד בקרב הערבים. כמעט שלושה רבעים מהמשיבים הערבים המשייכים עצמם לקבוצות חלשות נתנו למצב הדמוקרטיה ציון לא טוב או גרוע, לעומת פחות ממחצית אצל המשייכים עצמם לקבוצות חזקות. במדגם היהודים ההבדלים אומנם מובהקים אבל הפערים בין המשייכים עצמם לקבוצות חזקות בחברה לבין המשייכים עצמם לקבוצות חלשות קטנים יותר.

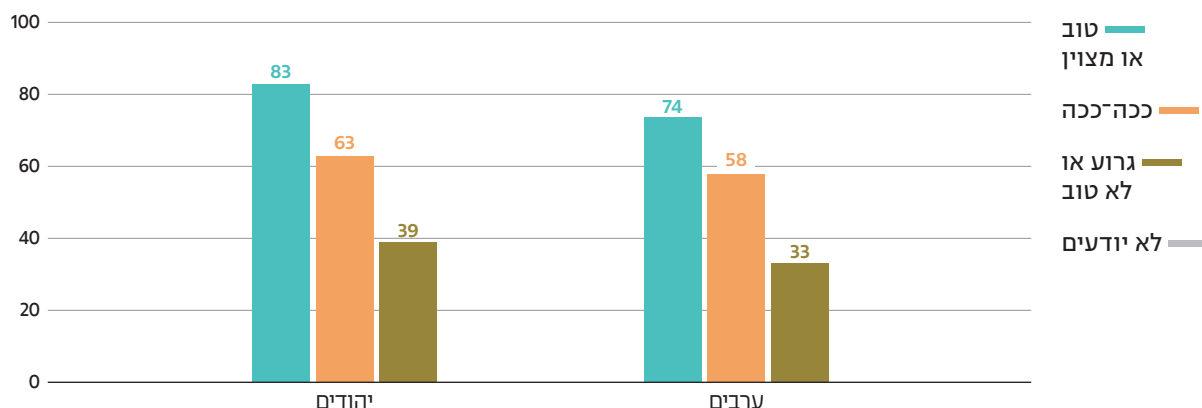
תרשים 3.5 ציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום, לפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (% ,יהודים וערבים)

מצאנו קשר חיובי חזק בין הציונים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית לבין האופטימיות או הפסימיות לגבי עתיד המדינה גם אצל היהודים וגם אצל הערבים: ככל שהציונים למצב הדמוקרטיה גבוהים יותר, כך גבוה יותר גם שיעור האופטימיים לגבי עתיד המדינה.

ככל שהציונים למצב הדמוקרטיה גבוהים יותר, כך גבוה יותר גם שיעור האופטימיים לגבי עתיד המדינה.

תרשים 3.6 אופטימיים לגבי העתיד של ישראל, לפי הציון למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (%) (יהודים וערבים)

האקלים הפוליטי וחופש הביטוי

בחלק זה נבחן את האקלים הפוליטי בישראל דרך עדשת חופש הביטוי והחששות להבעת דעות פוליטיות.

חוששים להביע דעה פוליטית

שאלה 32 נספח 1, עמ' 239 | נספח 2, עמ' 270

חזרנו על שאלה מ-2016: "לדעתך, מי חושש היום יותר בישראל להביע את דעתו הפוליטית – אנשי הימין או אנשי השמאל?". הממצא הבולט ביותר, והמשותף ליהודים ולערבים, הוא הירידה החדה בשיעור המשיבים הסבורים שאיש בישראל אינו חושש להביע את דעתו הפוליטית: בקרב היהודים מ-37% ב-2016 שסברו כך ל-19% ב-2025, ובקרב הערבים מ-27% ל-16%. בקרב היהודים גם חלה עלייה חדה בשיעור הסבורים שאנשי הימין חוששים יותר להביע את דעתם – מ-19% ל-30%, שיעור דומה למייחסים כיום חשש כזה לאנשי השמאל. לעומת זאת, בקרב הערבים חלה עלייה בשיעור הסבורים שאנשי השמאל חוששים יותר להביע את דעתם – מ-32% ל-42% – שעה שרק 12% גורסים שאנשי הימין חוששים יותר.

לוח 3.2 מי חוששים היום יותר בישראל להביע את דעתם הפוליטית? 2016 ו-2025

(%, יהודים וערבים)

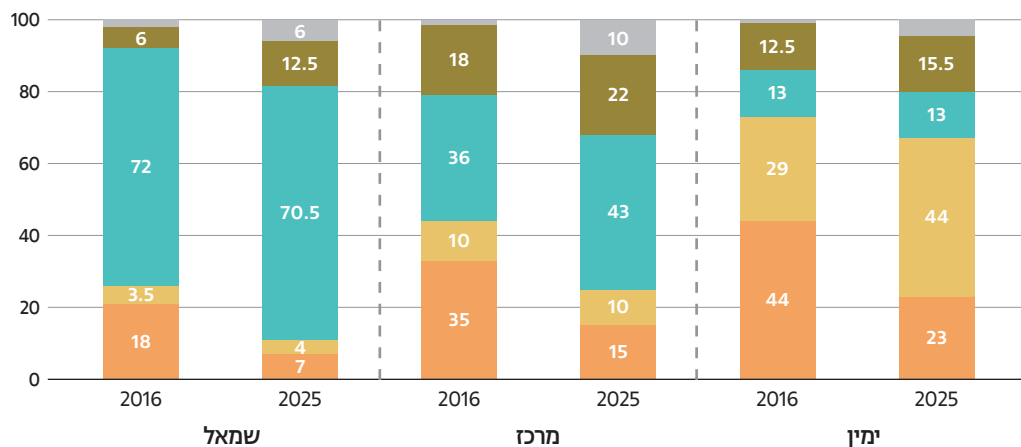
2025	2016		
19	37	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	יהודים
30	19	אנשי הימין חוששים יותר	
28	30	אנשי השמאל חוששים יותר	
17	13	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	
6	1	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
16	27	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	ערבים
12	8	אנשי הימין חוששים יותר	
42	32	אנשי השמאל חוששים יותר	
20.5	17	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	
9.5	16	לא יודעים	
100	100	סך הכול	

נתוני 2025 מגלים הבדלים חדים בשאלה זו בין המחנות הפוליטיים (יהודים). בשמאל רוב גדול סבורים שאנשי מחנה זה חוששים יותר להביע את דעתם, ואילו בימין השיעור הגבוה ביותר, אם כי לא הרוב, סבורים שדווקא אנשי הימין חוששים יותר. במרכז השיעור הגבוה ביותר גורסים שהחשש נפוץ יותר בקרב אנשי השמאל. הירידה החדה ביותר בתחושה שאיש לא חושש נרשמה בימין – מ-44% ל-23% – אך גם בשמאל ובמרכז נצפו ירידות ברורות. במילים אחרות, הנתונים מעידים על החרפה כללית בחששות להביע דעות פוליטיות, וכל מחנה רואה את עצמו כנפגע יותר.

החרדים בולטים בתפיסתם שאנשי הימין חוששים יותר להביע את דעתם (70%), ומנגד כמחצית מהחילונים סבורים כי אנשי השמאל חוששים יותר. ביתר הקבוצות, על אף ההבדלים, שיעור הסבורים שאנשי הימין חוששים גבוה יותר.

הממצא הבולט ביותר, והמשותף ליהודים ולערבים, הוא הירידה החדה בשיעור המשיבים הסבורים שאיש בישראל אינו חושש להביע את דעתו הפוליטית.

תרשים 3.7 מי חוששים היום יותר בישראל להביע את דעתם הפוליטית? לפי מחנות פוליטיים, 2016 ו-2025 (%) (יהודים)

— אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית
— אנשי הימין חוששים יותר
— אנשי השמאל חוששים יותר
— כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית
— לא יודעים

לוח 3.3 מי חוששים היום יותר בישראל להביע את דעתם הפוליטית? לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

סך הכול	לא יודעים	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	אנשי השמאל חוששים יותר	אנשי הימין חוששים יותר	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	
100	3	12	3	70	12	חרדים
100	7.5	15	6.5	48	23	דתיים
100	6	21.5	11	40.5	21	מסורתיים דתיים
100	8.5	18.5	22	28	23	מסורתיים לא-דתיים
100	6	17	49	11	17	חילונים

בדיקה של קבוצת החילונים בחלוקה למחנות פוליטיים מגלה ששיעור החילונים המשייכים עצמם לימין הסבורים שאנשי השמאל חוששים יותר (28.5%) דומה, ואף מעט גבוה יותר, לשיעור הסבורים שאנשי הימין חוששים יותר (24%). חילונים המשייכים עצמם לשמאל ולמרכז סבורים בשיעורים גבוהים במיוחד שאנשי השמאל חוששים יותר להביע את דעתם (74.5%, 54%, בהתאמה).

בחינה לפי קבוצות גיל חושפת שבקרוב היהודים הצעירים (18-34) בולטת התפיסה שאנשי הימין חוששים יותר להביע את דעתם (43%), שיעור גבוה משמעותית מבקבוצות הגיל הבוגרות יותר (35-54 – 26%; 55 ומעלה – 21%). לעומת זאת, בקבוצת הגיל המבוגרת, שרבים ממנה ממקמים עצמם בשמאל, נוטים יותר להעריך שאנשי השמאל חוששים יותר (34%, לעומת 29% בגילי 35-54 ו-21% בגילי 18-34).

בקרב הערבים נצפה דפוס דומה: ככל שהגיל עולה, כך גוברת התפיסה שאנשי השמאל חוששים יותר להביע את דעתם: החל ב-36% בקרב הצעירים, עבור ב-41% בגילי הביניים וכלה ב-54% בקבוצה המבוגרת.

מעדיפים שלא לבטא בקול רם דעות פוליטיות בנוכחות זרים

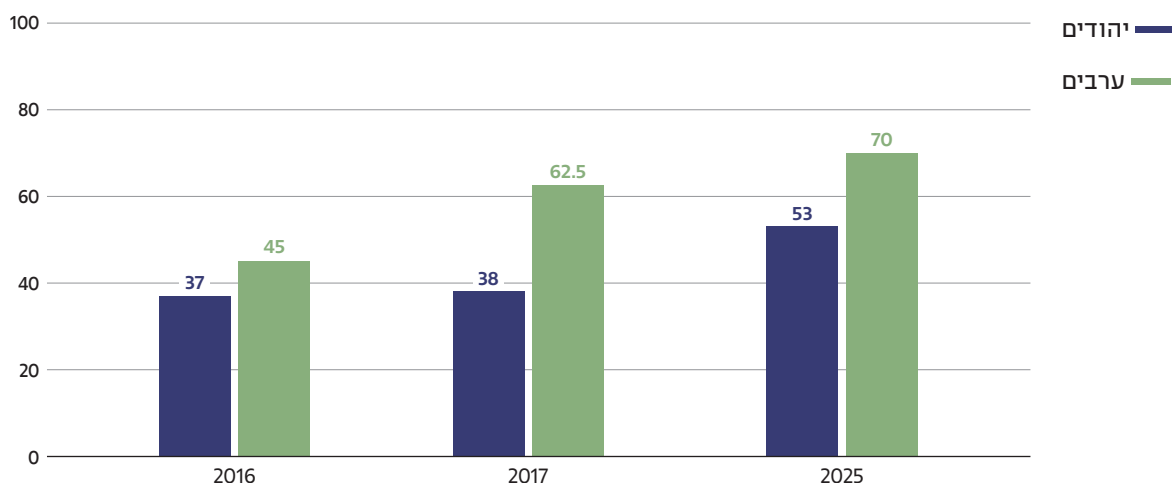
שאלה 11 נספח 1, עמ' 235 | נספח 2, עמ' 254

חזרנו ושאלנו על מידת ההסכמה עם ההיגד: "אני מעדיף לשתוק ולא לבטא בקול רם את דעתי הפוליטית בנוכחות אנשים שאני לא מכיר". הממצאים מצביעים על חשש גובר מהבעת דעות פוליטיות לפני אנשים לא מוכרים, ללא קשר לזהות המשיבים. כך, בשנים 2016 ו-2017 שיעור היהודים שהסכימו עם היגד זה היה יציב – מעט יותר משליש. לעומת זאת, השנה למעלה ממחצית מהמשיבים היהודים מסכימים שזה המצב. גם בקרב הערבים נרשמה קפיצה בשיעור המסכימים שעדיף לא להביע דעה פוליטית בנוכחות זרים (70%), אם כי כאן הקפיצה המשמעותית יותר הייתה לפני כעשור.

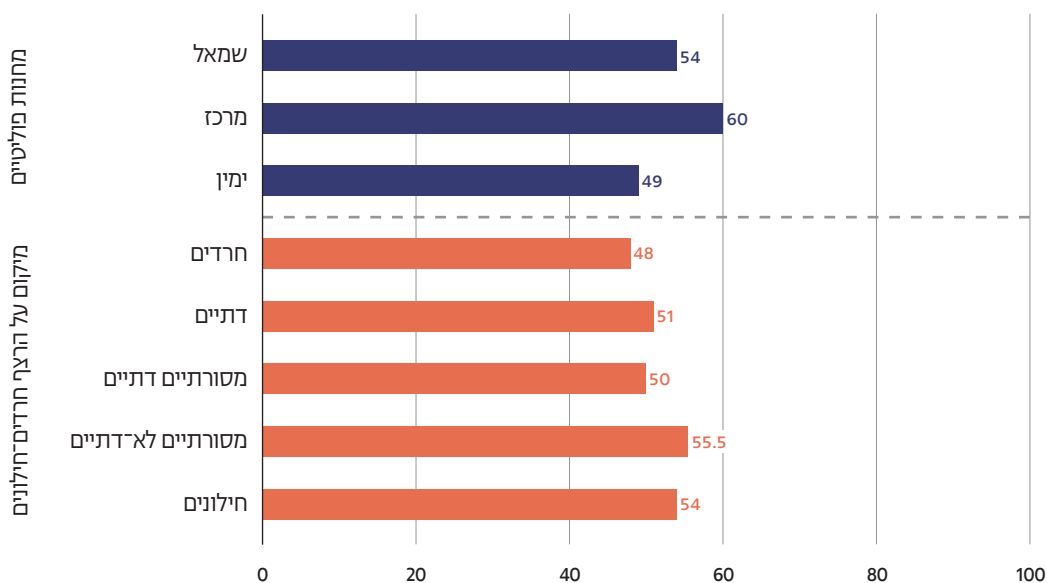
פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מראה שבכל הקבוצות כמחצית מעדיפים לשתוק ולא לבטא את דעתם הפוליטית בנוכחות אנשים לא מוכרים. שיעור מעט גבוה יותר (60%) נרשם בקרב המשייכים עצמם פוליטית למרכז.

הממצאים מצביעים על חשש גובר מהבעת דעות פוליטיות לפני אנשים לא מוכרים ללא קשר לזהות המשיבים.

תרשים 3.8 מסכימים שעדיף לשתוק ולא לבטא בקול רם את דעתם הפוליטית בנוכחות זרים, 2016-2025 (%) (יהודים וערבים)

תרשים 3.9 מסכימים שעדיף לשתוק ולא לבטא בקול רם את דעתם הפוליטית בנוכחות זרים, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

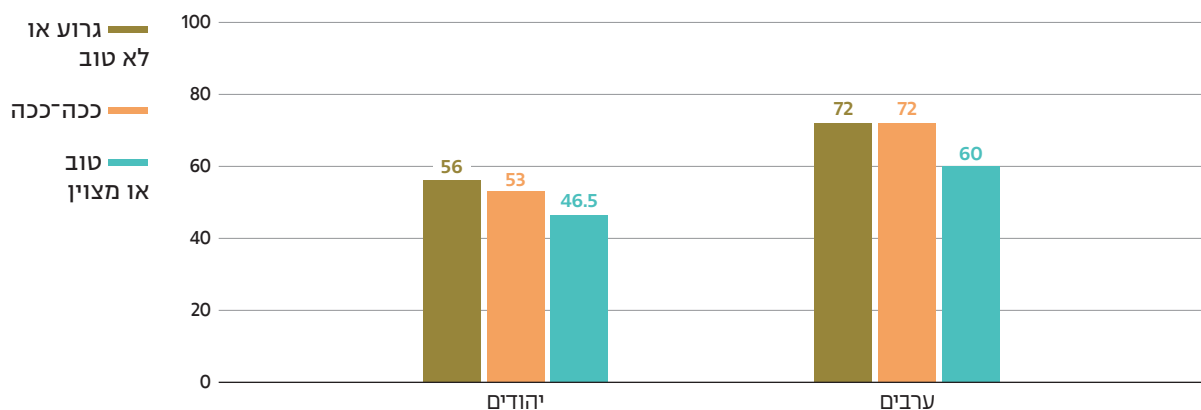

נשים יהודיות חוששות מעט יותר מגברים להביע דעות פוליטיות ליד זרים (56%, 49%, בהתאמה). בקרב הערבים לא נמצא הבדל מגדרי.

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מגלה הבדלים משמעותיים בין מוסלמים ונוצרים מצד אחד, ששיעורים גבוהים אצלם מעדיפים להימנע מהבעת דעות פוליטיות בקרב זרים (73%, 72%, בהתאמה), לבין דרוזים מהצד האחר, החצויים בנושא (מסכימים שעדיף להימנע – 49%; לא מסכימים שעדיף להימנע – 48%). בציבור הערבי שיעור הנמנעים מהבעת דעה בנוכחות זרים בקרב בעלי ההשכלה האקדמית (79%) עולה על שיעורם בקרב חסרי ההשכלה האקדמית (65%). בקרב היהודים לא נמצא הבדל על בסיס השכלה.

כצפוי, נמצא קשר בין הנטייה להימנע מהבעת דעה פוליטית לפני זרים לבין הערכת מצב הדמוקרטיה הישראלית. בקרב היהודים, הנותנים למצב הדמוקרטיה ציון לא טוב או גרוע נוטים יותר לשתוק בנוכחות זרים, אך גם בקרב הנותנים לדמוקרטיה ציונים טובים כמעט מחצית מעדיפים שלא להביע דעות פוליטיות לפני זרים. בקרב הערבים הדפוס דומה אך חריף יותר – בכל הקטגוריות שיעורי המעדיפים לשתוק גבוהים מהשיעורים בקרב היהודים.

תרשים 3.10 מסכימים שעדיף לשתוק ולא לבטא את דעתם הפוליטית בנוכחות זרים, לפי הציון למצבה של הדמוקרטיה היום (% יהודים וערבים)

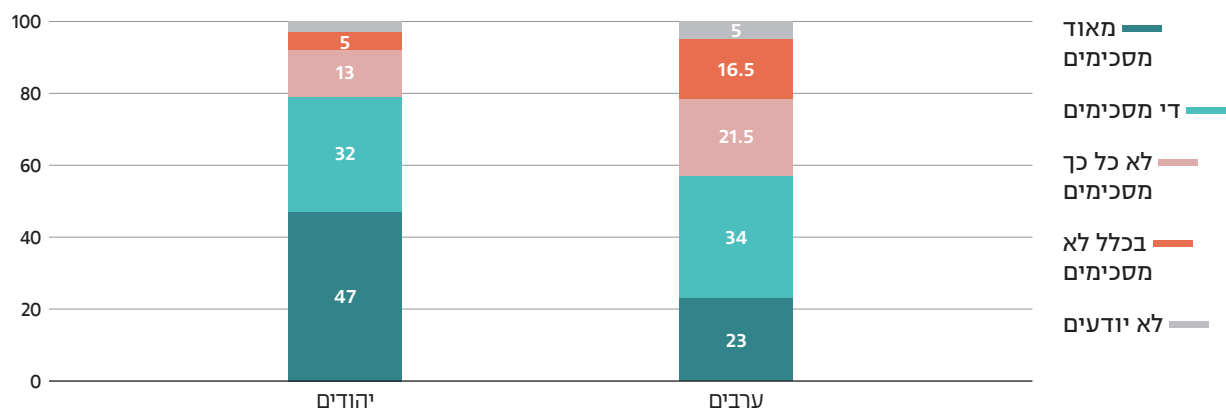

ניצול לרעה של חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה

שאלה 26 נספח 1, עמ' 238 | נספח 2, עמ' 267

בדקנו את שיעורי ההסכמה עם הטענה: "יש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה". בקרב היהודים רוב גדול (79%) מסכימים איתה, כאשר כמעט מחצית מאוד מסכימים(!). בקרב הערבים רוב, אך קטן יותר, מסכימים עם הטענה (57%). ייתכן שההבדל נעוץ בכך ששני הציבורים מפרשים ניצול לרעה של חופש הביטוי בצורה שונה.

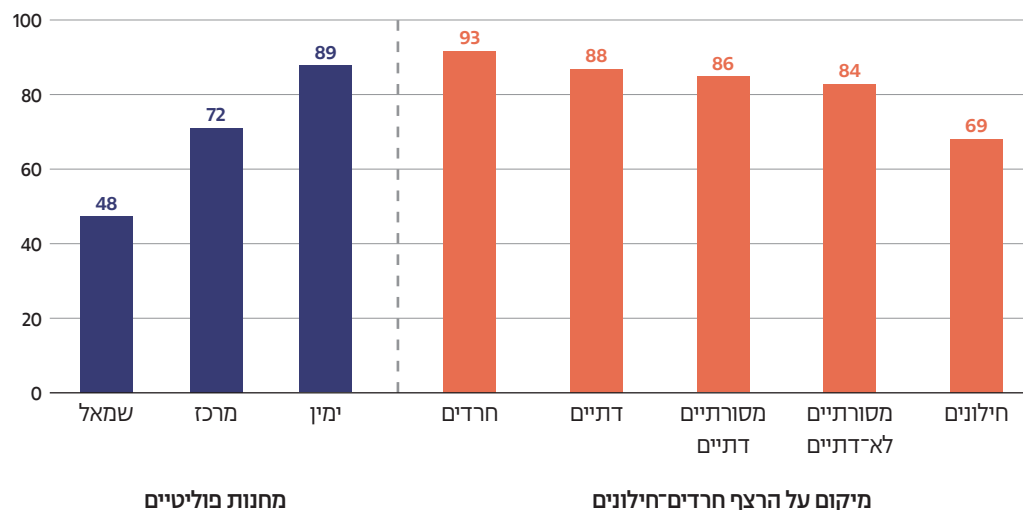
תרשים 3.11 יש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה (% יהודים וערבים)

בציבור היהודי פילוח לפי מחנות פוליטיים מלמד שבימין רוב מכריע מסכימים עם הטענה שיש בישראל אנשים המנצלים לרעה את חופש הביטוי, במרכז התמונה מתונה יותר, עם כשלושה רבעים המסכימים עם הטענה, ובשמאל הדעות בעניין חצויות.

פילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מראה את אותה המגמה: ככל שהקבוצה דתית יותר, כך גוברת הנטייה לראות בחופש הביטוי כלי שמנוצל לרעה כנגד המדינה. כך, שיעור המסכימים עם הטענה הוא הגבוה ביותר בקרב החרדים, והנמוך ביותר – אם כי עדיין גבוה – בקרב החילונים.

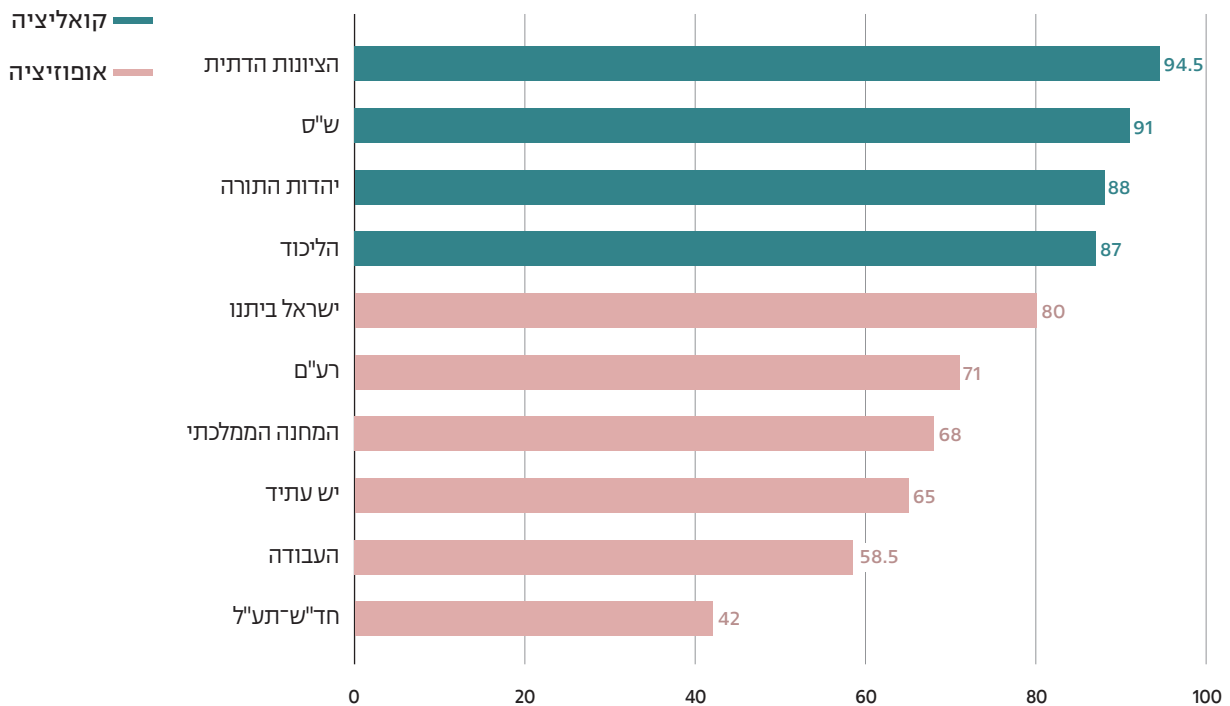
תרשים 3.12 מסכימים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (% יהודים)

פילוח כלל המדגם לפי הצבעה בבחירות 2022 מגלה שבקרב מצביעי כל המפלגות כמעט, ובייחוד בקרב מצביעי הקואליציה, רוב ברור סבורים שחופש הביטוי מנוצל לרעה בישראל כדי לפגוע במדינה. לא מן הנמנע שכל צד חושב שהצד האחר מנצל לרעה את חופש הביטוי.

תרשים 3.13 מסכימים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי

כדי לפגוע במדינה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (% כלל המדגם)

פילוח לפי הצבעה בבחירות 2022 מגלה שבקרב מצביעי כל המפלגות כמעט, ובייחוד בקרב מצביעי הקואליציה, רוב ברור סבורים שחופש הביטוי מנוצל לרעה בישראל כדי לפגוע במדינה.

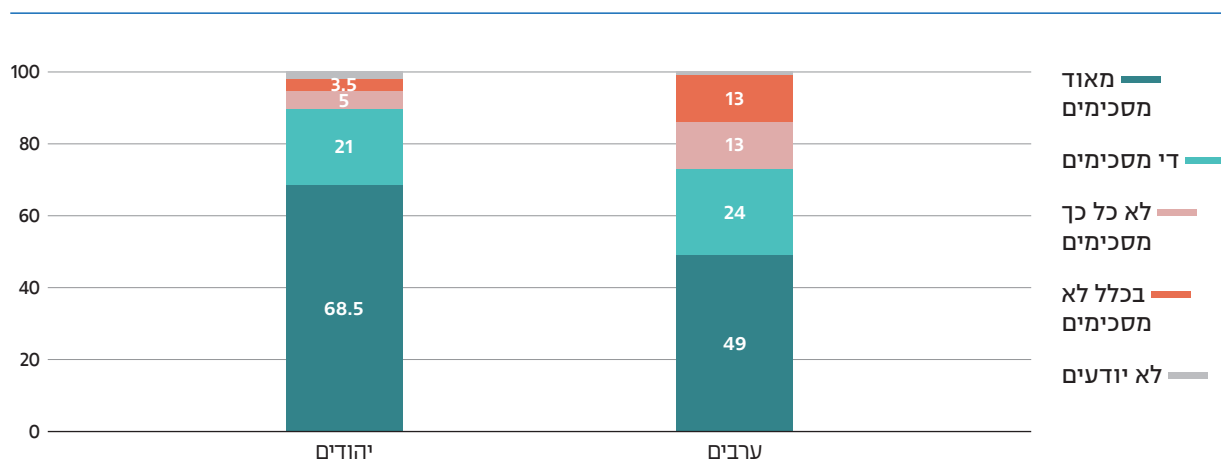
שימוש באלימות להשגת מטרות פוליטיות

שאלה 28 נספח 1, עמ' 238 | נספח 2, עמ' 268

שאלנו "באיזו מידה אתה מסכים עם הטענה: 'בשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באלימות להשגת מטרות פוליטיות'". בקרב היהודים 89.5% מסכימים עם הטענה הזו, וגם בקרב הערבים רוב, אם כי נמוך יותר (73%), חושבים כך. מטרידה העובדה שכרבע מהערבים אינם מסכימים עם הטענה, כלומר יכולים לתאר לעצמם מצב שבו יש הצדקה לשימוש באלימות לצורך השגת מטרות פוליטיות.

תרשים 3.14 בשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באלימות להשגת מטרות

פוליטיות (% יהודים וערבים)

חזרנו על שאלה זו פעמים אחדות מאז 2003 (ראו את התפלגות התשובות לאורך השנים בנספח 2). שלוש המדידות האחרונות – בשנים 2019, 2022 ו-2025 – מראות שבקרב היהודים שיעור גבוה דוחים אלימות כאמצעי להשגת מטרות פוליטיות עם עלייה משמעותית בין 2019 ל-2022. מנגד, בקרב הערבים, שיעור הדוחים אלימות ירד משמעותית במדידה האחרונה לעומת שתי המדידות הקודמות.

לוח 3.4 מסכימים שבשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באלימות להשגת מטרות

פוליטיות, 2019–2025 (% יהודים וערבים)

2025	2022	2019	
89	90	77	יהודים
73	88	85	ערבים

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים ומיקום על הרצף חרדים-חילונים מגלה קונצנזוס רחב ביחס לדחיית האלימות ככלי להשגת מטרות פוליטיות. כך, שיעורי ההסכמה בכל המחנות הפוליטיים הם 88%-91%, ובכל הקבוצות על הרצף חרדים-חילונים – 85.5%-93%. עם זאת, בחינה של שלוש המדידות האחרונות חושפת עלייה בשיעורי ההסכמה שאין להשתמש באלימות פוליטית בין 2019 ל-2022 ויציבות יחסית בין 2022 ל-2025. הקפיצה הכללית בשיעורי הדחייה של האלימות עשויה לשקף תגובה להחרפת הקיטוב הפוליטי ולחששות מהסלמה אלימה במרחב הציבורי בתקופה זו.

לוח 3.5 מסכימים שבשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באלימות להשגת מטרות פוליטיות, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2025-2019

(%, יהודים)

2025	2022	2019		
88	96	87	שמאל	מחנות פוליטיים
88	91	75	מרכז	
91	89.5	74	ימין	
93	93	73	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
92	92	76	דתיים	
85.5	86	75	מסורתיים דתיים	
91	89	78	מסורתיים לא-דתיים	
88	91	77	חילונים	

לסיכום סעיף זה, הממצאים מראים כי בעשור האחרון חלה ירידה משמעותית בתחושת הציבור הישראלי שאפשר להביע דעות פוליטיות בחופשיות, וכל מחנה פוליטי חש שהוא הנפגע העיקרי מכך. התופעה מלווה בעלייה ניכרת בכל הקבוצות והמגזרים בנטייה להימנע מהבעת דעות פוליטיות לפני זרים. במקביל מתגלים פערים בתפיסות חופש הביטוי: נראה כי קהלים יהודיים דתיים וימניים נוטים יותר לראות בחופש הביטוי כלי שמנוצל לרעה נגד המדינה. למרות זאת, יש קונצנזוס רחב בנוגע לדחיית השימוש באלימות למימוש מטרות פוליטיות.

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים ומיקום על הרצף חרדים-חילונים מגלה קונצנזוס רחב ביחס לדחיית האלימות ככלי להשגת מטרות פוליטיות.

גבולות חופש הביטוי ומעורבות המדינה

השאלות הנדונות בחלק זה משרטטות את הגבולות המקובלים על הציבור של חופש הביטוי ואת העמדות לגבי תפקידם הרצוי של מוסדות הביקורת במרחב הדמוקרטי.

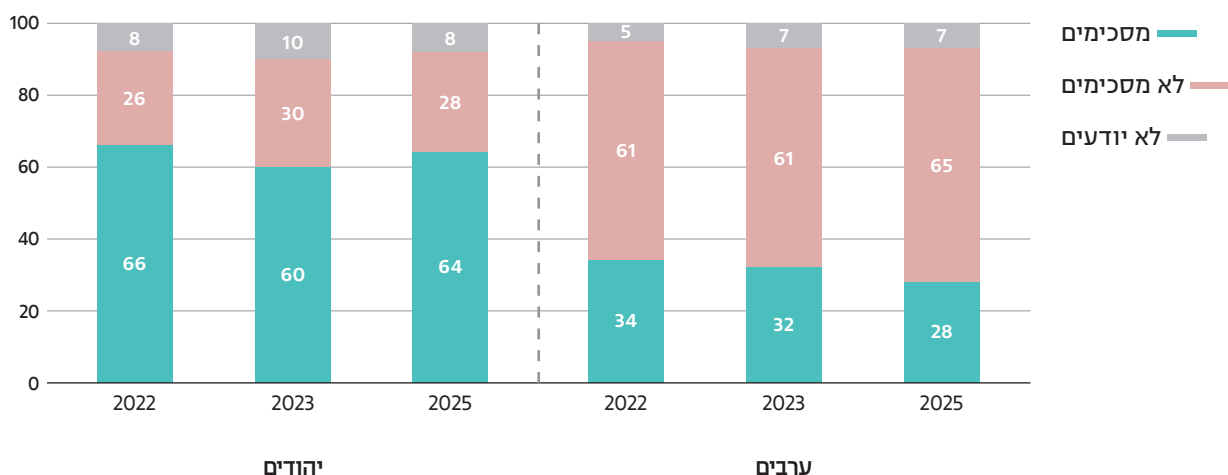
ארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה?

שאלה 30 נספח 1, עמ' 239 | נספח 2, עמ' 269

בדקנו גם השנה את מידת ההסכמה עם הטענה שארגוני זכויות האדם והאזרח, כמו "האגודה לזכויות האזרח" ו"בצלם", גורמים נזק למדינה. הממצאים משלוש המדידות האחרונות מצביעים על פערים משמעותיים ועקביים בין יהודים לערבים ועל יציבות בתוך כל אחת מהקבוצות הללו. בקרב היהודים כשני שלישים סבורים שהארגונים הללו גורמים נזק למדינה, ואילו בקרב הערבים רק כשליש חושבים כך – ושיעור זה אף נמצא בירידה מתונה.

תרשים 3.15 ארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה, 2022–2025

(%, יהודים וערבים)

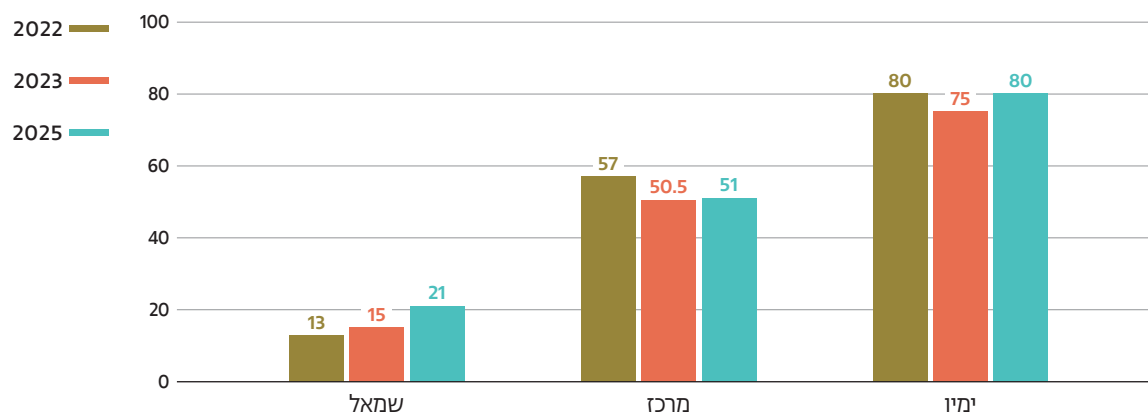

בקרב היהודים כשני שלישים סבורים שהארגונים לזכויות האדם גורמים נזק למדינה, ואילו בקרב הערבים רק כשליש חושבים כך.

פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מלמד על פערים מהותיים ועקביים. מאז התחלנו במדידות בימין רוב גדול סבורים שארגוני זכויות האדם גורמים נזק למדינה, ואילו בשמאל – להפך. במרכז, בכל המדידות כמחצית מהמשיבים גורסים שארגונים אלו גורמים נזק למדינה.

תרשים 3.16 מסכימים שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה,

לפי מחנות פוליטיים, 2022–2025 (%) (יהודים)

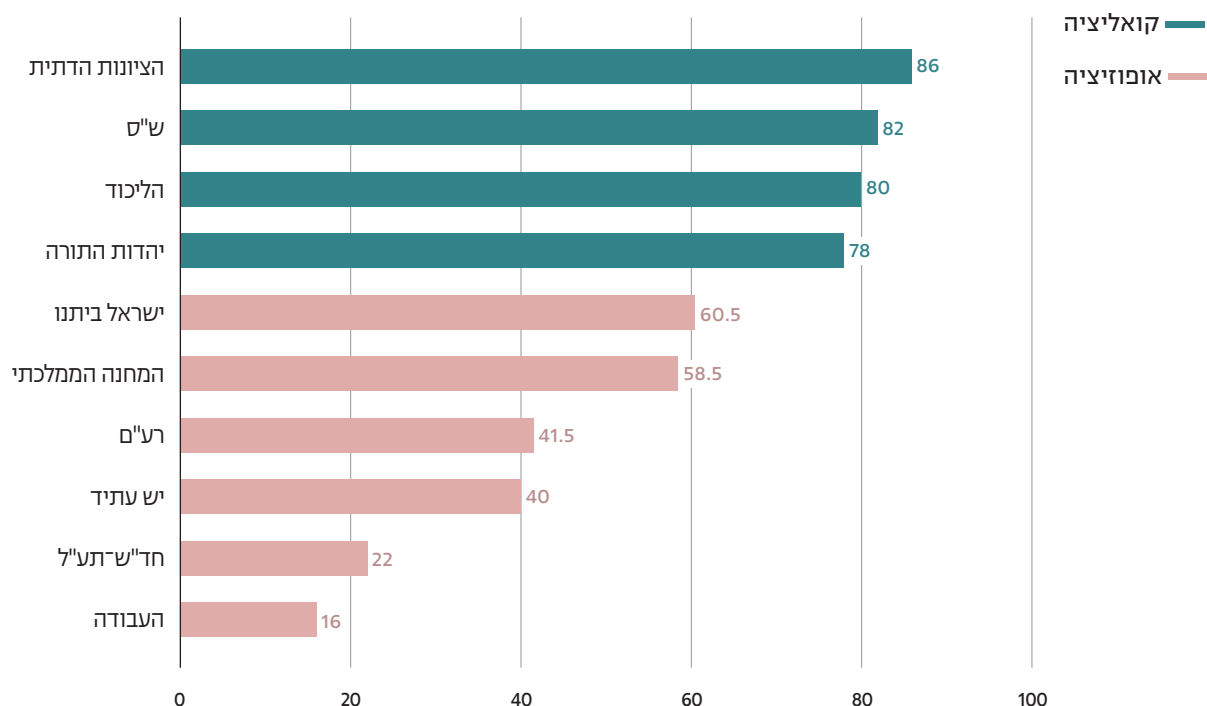

פילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) מעלה שבקרב כל הקבוצות השיעור הגבוה ביותר מסכימים עם הטענה, אלא שאצל החרדים, הדתיים, המסורתיים הדתיים והמסורתיים הלא-דתיים מדובר ברוב (79%, 84%, 70%, 74%, בהתאמה), ואילו אצל החילונים מדובר בפחות ממחצית (מסכימים – 49%; לא מסכימים – 42%).

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מעלה רוב בכל המחנות למי שלא מסכימים עם הטענה (דרוזים – 77%; מוסלמים – 65%; נוצרים – 59%).

בחינה לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 מגלה שרוב גדול ממצביעי כל מפלגות הקואליציה מסכימים שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה. לעומת זאת, מצביעי מפלגות האופוזיציה מציגים תמונה מגוונת: בקרב מצביעי ישראל ביתנו והמחנה הממלכתי הרוב מסכימים שארגונים אלו גורמים נזק למדינה, אך בקרב מצביעי יתר מפלגות האופוזיציה הרוב, או השיעור הגבוה ביותר (48%) ביש עתיד, סבורים להפך.

תרשים 3.17 מסכימים שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה, לפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (% כלל המדגם)

אילו תרומות צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל?

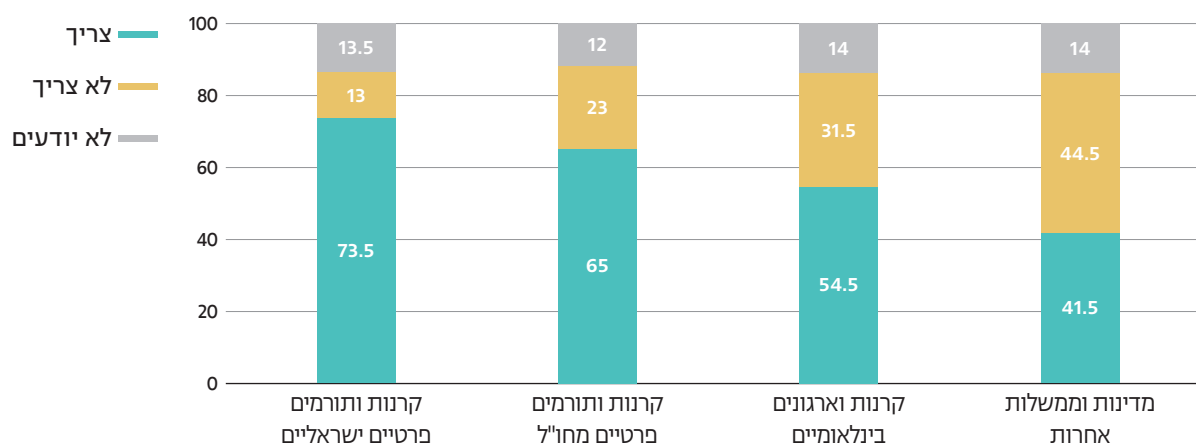
שאלות 38–41 נספח 1, עמ' 240–241

הדיון הציבורי בישראל לגבי מקורות המימון של עמותות וארגוני חברה אזרחית סב סביב השאלה אם יש להתיר לארגונים אלה לקבל תרומות מכל מקור שהוא, או שיש לאסור עליהם לקבל תרומות מתורמים מסוימים.

בציבור היהודי מקור המימון הזוכה ללגיטימציה הרבה ביותר הוא קרנות ותורמים פרטיים ישראלים. למימון מקרנות ומתורמים פרטיים מחו"ל יש תמיכה נמוכה יותר, אבל עדיין מדובר ברוב. לעומת זאת, קרנות וארגונים בינלאומיים נתפסים כמקור לגיטימי בעיני קצת יותר ממחצית בלבד מהנשאלים. המקור השנוי ביותר במחלוקת הוא מימון המגיע ממדינות וממשלות אחרות – כאן שיעור המתנגדים גבוה יותר משיעור התומכים.

תרשים 3.18 ממי צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל תרומות?

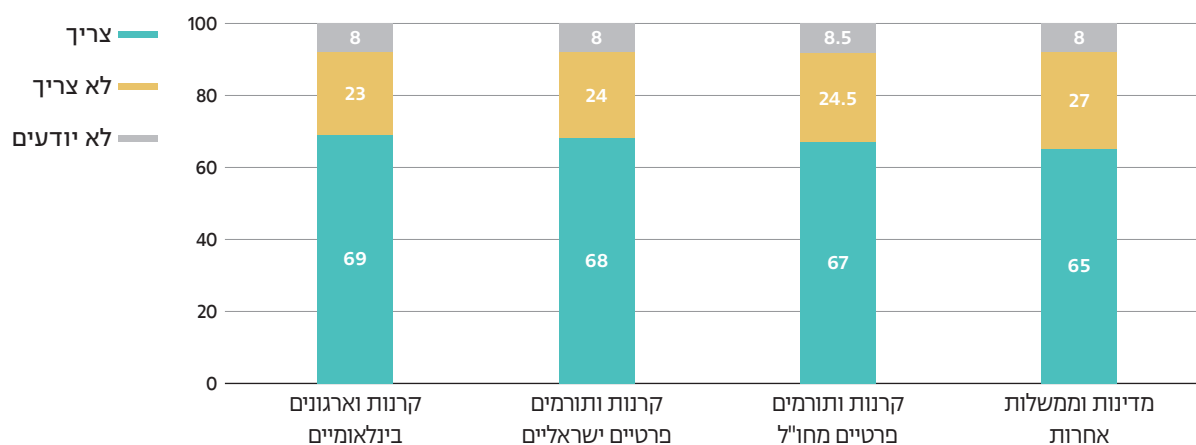
(%, יהודים)

אצל הערבים שיעורי ההסכמה לקבלת תרומות לעמותות וארגוני חברה אזרחית מכל ארבעת המקורות דומים מאוד וגבוהים.

תרשים 3.19 ממי צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל תרומות?

(%, ערבים)

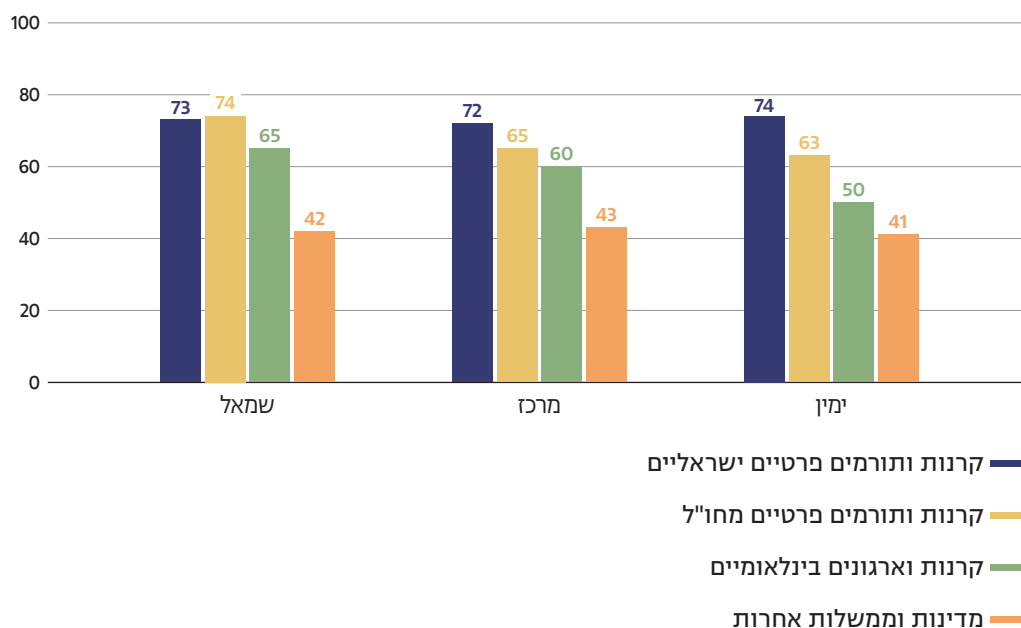

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מגלה דפוסים מורכבים. בנוגע לתרומות מקרנות ומתורמים פרטיים ישראלים, שיעורי התמיכה גבוהים ודומים בשלושת המחנות – כשלושה רבעים. יש דמיון רב בין המחנות גם בשיעור המתנגדים לתרומות ממדינות וממשלות זרות (שמאל – 44%; מרכז – 43%; ימין – 46%). הבדלים משמעותיים בין המחנות מתגלים ביחס לתרומות מקרנות ומתורמים פרטיים מחו"ל וביחס לתרומות מקרנות ומארגונים

בינלאומיים, שלגביהן השמאל מגלה פתיחות גדולה יותר בהשוואה למרכז ולימין, מן הסתם משום שאלו מקורות המימון העיקריים של הארגונים השייכים למחנה זה.

תרשים 3.20 ממי צריך להתיר לעמותות וארגוני חברה אזרחית לקבל תרומות?

לפי מחנות פוליטיים (% , יהודים)

בקרב הערבים מצאנו קשר ברור בין העמדות בשאלה אם ארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה לבין הלגיטימיות של קבלת תרומות ממקורות שונים: הסבורים שארגוני זכויות אדם לא גורמים נזק מגלים פתיחות רבה יותר לקבלת תרומות מכל המקורות. בקרב היהודים נצפה דפוס דומה אך חלש יותר לגבי תרומות שמקורן בחו"ל. היוצאות מן הכלל הן תרומות שמגיעות מקרנות ומתורמים ישראלים – שיעורי המסכימים שצריך לאפשרן גבוהים ודומים הן בקרב הסבורים שארגוני זכויות האדם גורמים נזק למדינה הן בקרב מי שלא מסכימים לכך.

לוח 3.6 חושבים או בטוחים שצריך להתיר קבלת תרומות לעמותות וארגוני חברה אזרחית ממקורות שונים, לפי הסכמה או אי־הסכמה שארגוני זכויות האדם והאזרח גורמים נזק למדינה (% ,יהודים וערבים)

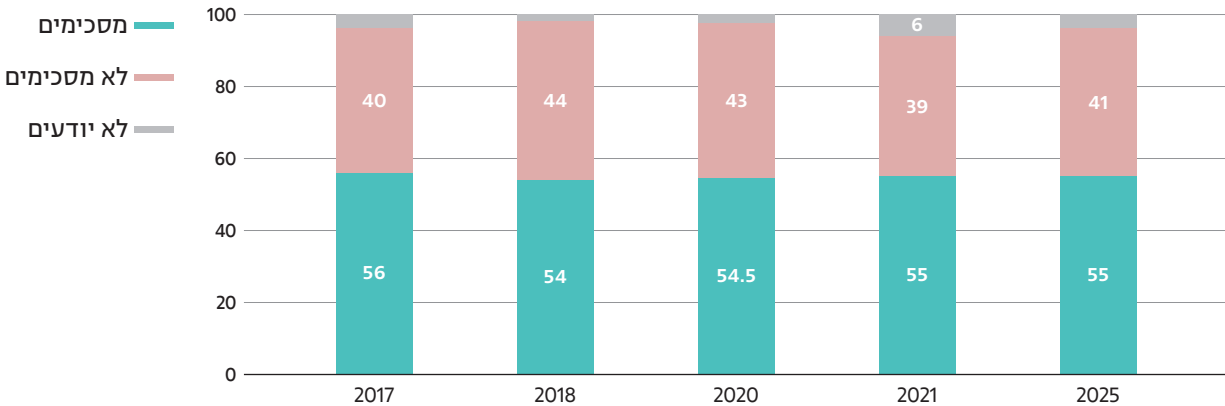
האם ארגוני זכויות אדם ואזרח גורמים נזק למדינה?				
ערבים		יהודים		
לא גורמים נזק	גורמים נזק	לא גורמים נזק	גורמים נזק	
73	56	71	75	מקרנות ותורמים פרטיים ישראלים
71	57	70	63	מקרנות ותורמים פרטיים מחו"ל
67	58	45	40	ממדינות וממשלות אחרות
74	61	62	51	מקרנות וארגונים בינלאומיים

אמינות המידע בתקשורת לגבי המצב במדינה

שאלה 29 נספח 1, עמ' 238 | נספח 2, עמ' 268

בחנו השנה שוב את מידת ההסכמה עם הטענה שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת. כמו במדידות קודמות, גם הפעם מצאנו רוב קטן של מסכימים עם הטענה שהתקשורת הישראלית מציגה תמונה שלילית מדי של המציאות בארץ. ההבדלים בין יהודים לערבים זניחים.

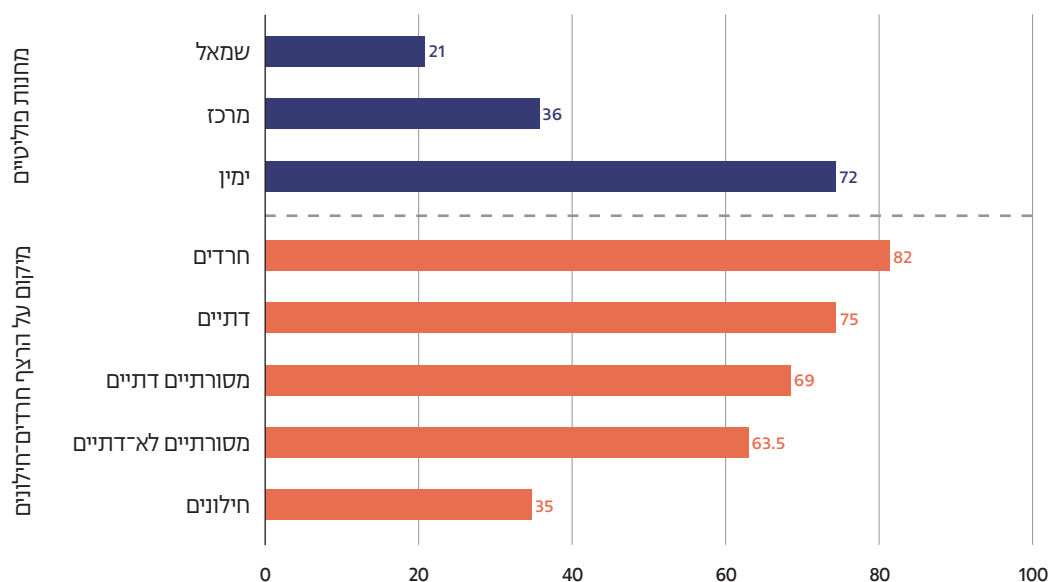
תרשים 3.21 כלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת, 2017–2025 (% ,כלל המדגם)

גם השנה מצאנו רוב קטן של מסכימים עם הטענה שהתקשורת הישראלית מציגה תמונה שלילית מדי של המציאות בארץ.

פילוח של מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מראה כי רוב המרואיינים בימין סבורים שכלי התקשורת מציגים את המצב כגרוע ממה שהוא באמת, שעה שבמרכז ובשמאל רק מיעוט חושבים כך. הוא הדין בפילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים: ככל שרמת החומרה הדתית גבוהה יותר, כך גבוה יותר שיעור המסכימים שהתקשורת מציגה מצג שווא שלילי; ורק בקרב החילונים הרוב (60%) אינם מסכימים עם הטענה הזו.

תרשים 3.22 מסכימים שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת, לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

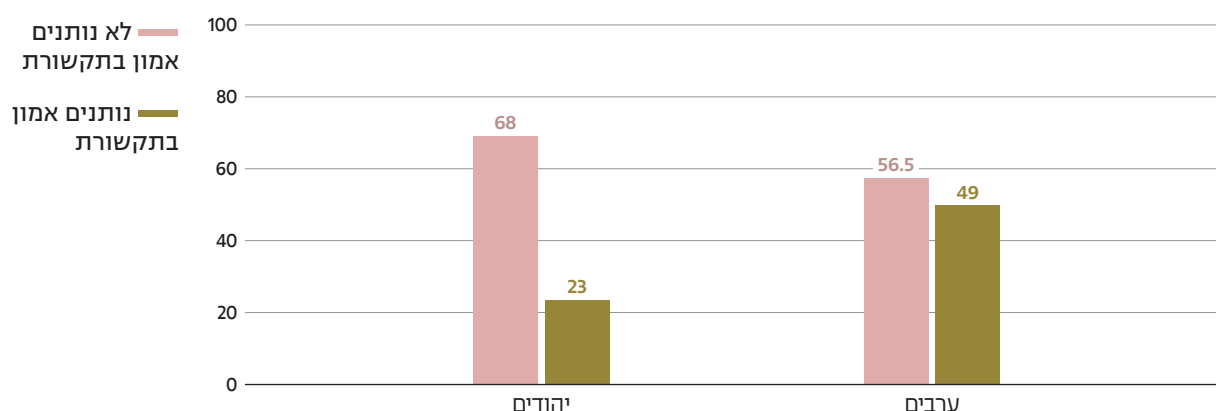

במדגם הערבים מצאנו ששיעור ההסכמה עם הטענה שהתקשורת מציגה את המצב כגרוע יותר מכפי שהוא באמת הוא הגבוה ביותר בקרב הדרוזים – 68%. בקרב המוסלמים 55% סבורים כך, ובקרב הנוצרים רק 44%.

האם הגיל משחק תפקיד? בקרב היהודים – כן: רוב הצעירים (גילי 18–34) סבורים שהתקשורת מציגה מצג שווא שלילי של המציאות (63.5%), בגילי הביניים (35–54) רוב קטן יותר חושבים כך (56%), ואילו בקרב המבוגרים (גילי 55 ומעלה) שיעור ההסכמה הוא 47% (לא מסכימים עם הטענה: 18–34 – 31.5%; 35–54 – 40%; 55 ומעלה – 49%) בקרב הערבים לא נמצאו הבדלים על בסיס גיל המרואיינים.

בקרב היהודים מצאנו קשר ברור בין מידת האמון בתקשורת לבין מידת ההסכמה להיגד שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כגרוע מכפי שהוא באמת: בקרב מי שאין להם אמון בתקשורת, רוב גדול סבורים שכלי התקשורת מתארים את המצב כגרוע מכפי שהוא באמת, שעה שפחות מרבע מנותני האמון בתקשורת חושבים כך. בקרב הערבים מצאנו קשר חלש יותר: בקרב מי שלא נותנים אמון בתקשורת, רוב קטן סבורים שהתקשורת מציגה מצג שווא שלילי, ואילו בקרב נותני האמון בתקשורת, שיעור המסכימים עם הטענה דומה לשיעורם של מי שלא מסכימים עימה.

תרשים 3.23 מסכימים שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת, לפי מידת האמון בתקשורת (%) (יהודים וערבים)

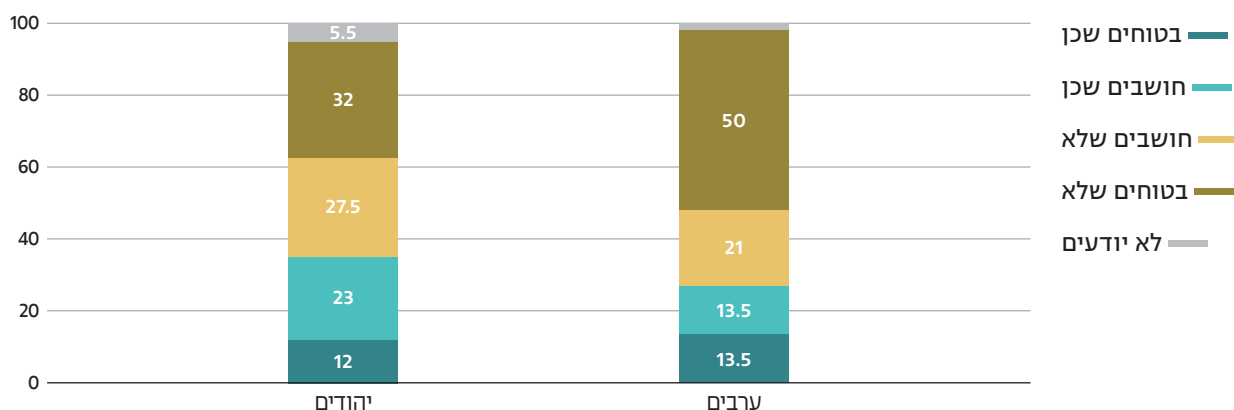
תמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים וזכות ההתערבות בקביעת התכנים

שאלה 59 נספח 1, עמ' 244

שאלנו: "כיום המדינה תומכת כספית בערוצי תקשורת כגון: כאן (תאגיד השידור) וגלי צה"ל. לדעתך, האם הדבר מקנה לה זכות להיות גם מעורבת בקביעת התכנים בערוצים אלו?" בכלל המדגם רוב המשיבים (61.5%) סבורים שלמדינה אין זכות להתערב בתוכני הערוצים הציבוריים על אף התמיכה הכספית בהם, ואילו 33.5% גורסים שיש למדינה זכות לעשות זאת. בקרב היהודים הרוב (59.5%) סבורים שאין מקום להתערבות כזו; בקרב הערבים שיעור זה אף גבוה יותר – 71%.

תרשים 3.24 מידת ההסכמה שתמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים מעניקה

לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים (% ,יהודים וערבים)

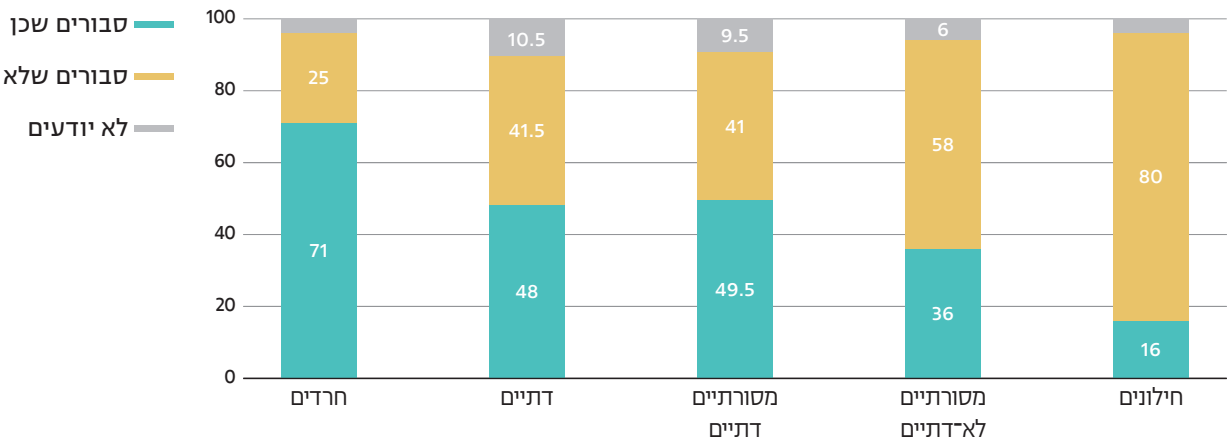
אצל היהודים, רוב גדול מהמשייכים עצמם למחנה המרכז, ועוד יותר מכך למחנה השמאל, מתנגדים למעורבות המדינה בקביעת התכנים בערוצי התקשורת (76.5%, 91.5%, בהתאמה). לעומת זאת, הימין חצוי: 48% חושבים שיש למדינה זכות להתערב בתכנים, ואילו 45% גורסים שאין לה זכות לעשות זאת.

מצאנו קשר גם בין מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) לעמדה לגבי מעורבות המדינה בתוכני התקשורת: כשלושה רבעים מהחרדים סבורים שלמדינה זכות להתערב בתכנים; בקרב הקבוצות הדתית והמסורתית הדתית ההתפלגות מאוזנת, עם יתרון קל לסבורים שיש מקום להתערבות מדינתית בהינתן מימון, ואילו אצל המסורתיים הלא-דתיים והחילונים הרוב חושבים שאין למדינה זכות להתערב בתכנים גם אם היא מממנת את התקשורת הציבורית.

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית חושף פערים גדולים: בקרב הנוצרים והמוסלמים רוב גדול חושבים שאין למדינה זכות להתערב בקביעת התכנים (81%, 71%, בהתאמה), שעה שבקרב הדרוזים התמונה מאוזנת הרבה יותר – 48% סבורים שיש למדינה זכות להתערב, ואילו 52% גורסים ההפך.

בכלל המדגם רוב המשיבים סבורים שלמדינה אין זכות להתערב בתוכני הערוצים הציבוריים על אף התמיכה הכספית בהם.

תרשים 3.25 תמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

הצלבנו את התשובות לשאלה זו עם שתי שאלות אחרות בסקר העוסקות בתקשורת: (1) אמון בתקשורת, ו-(2) האם כלי התקשורת מתארים את המצב כגרוע ממה שהוא באמת? בשתי ההצלבות מצאנו קשרים חזקים. כ-80% מקרב מי שנותרים אמון בתקשורת ומי שלא מסכימים שכלי התקשורת מציגים מצג שווה מתנגדים להתערבות המדינה בתכנים; גם בקרב מי שלא נותרים אמון בתקשורת ומי שגורסים שהתקשורת מציגה את המצב כגרוע מכפי שהוא באמת – מחצית ולמעלה מכך סבורים שאין מקום להתערבות המדינה בתכנים.

לוח 3.7 תמיכת המדינה בכלי תקשורת מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים, לפי מידת האמון בתקשורת ולפי מידת ההסכמה שכלי התקשורת מתארים את המצב כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת (%) (כלל המדגם)

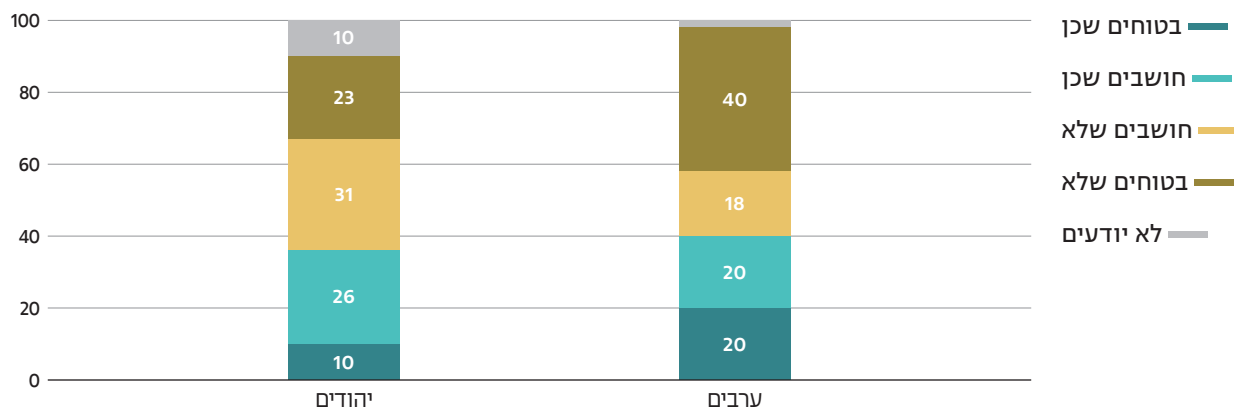
תמיכת המדינה בכלי תקשורת ציבוריים מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים?					
סך הכול	לא יודעים	סבורים שלא	סבורים שכן		
100	5.5	55	39.5	די מעט או בכלל לא	אמון בתקשורת
100	2.5	79	18.5	די הרבה והרבה מאוד	
100	4	78	18	בכלל לא או לא כל כך מסכימים	כלי התקשורת מתארים את המצב כגרוע מכפי שהוא באמת
100	4	50	46	די או מאוד מסכימים	

תמיכת המדינה בתרבות ואומנות וזכות ההתערבות בקביעת התכנים

שאלה 51 נספח 1, עמ' 243 | נספח 2, עמ' 277

שאלנו שאלה דומה לגבי מוסדות ופעילויות תרבות ואומנות: האם התמיכה הכספית שהמדינה מעניקה למוסדות אלה מקנה לה גם זכות התערבות בתכנים התרבותיים והאומנותיים? בדומה לעמדות לגבי זכות המדינה למעורבות בתוכני התקשורת, גם בנוגע למעורבות בקביעת התכנים האומנותיים והתרבותיים רוב הציבור (54.5%) מביע התנגדות למעורבות, ואילו 36.5% תומכים בהתערבות. רוב (לא גדול) מקרב היהודים (54%) ושיעור דומה של הערבים (58%) סבורים שאין למדינה זכות כזו. נציין כי בקרב היהודים ההתערבות בתקשורת שנדונה למעלה מעוררת התנגדות רבה יותר מההתערבות בתרבות ובאומנות.

תרשים 3.26 מידת ההסכמה שתמיכת המדינה במוסדות ובפעילויות תרבות ואומנות מעניקה לה זכות להיות מעורבת בקביעת התכנים (% יהודים וערבים)

גם בשאלה זו, בחינה של מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מראה שהרוב במרכז, ועוד יותר מכך בשמאל, מתנגדים למעורבות המדינה בתכנים המוצגים במוסדות ופעילויות תרבות ואומנות (63%, 85%, בהתאמה). הימין חצוי: 46% סבורים שלמדינה זכות להתערב בתכנים, לעומת 43% הגורסים שאין לה זכות כזאת.

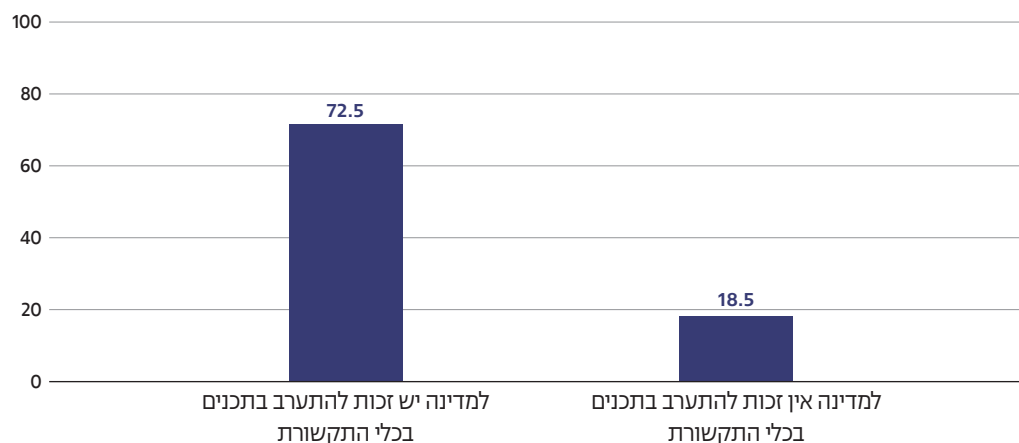
פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מעלה רוב גדול בקרב הנוצרים (69%) ורוב קטן בקרב המוסלמים (56%) המתנגדים למעורבות המדינה בקביעת התכנים גם כאשר היא מממנת את הפעילויות. הציבור הדרוזי חצוי – 49% סבורים שאין למדינה זכות להתערב בתכנים, ו-48% סבורים שיש לה זכות כזאת.

מצאנו חפיפה גבוהה בין שתי השאלות העוסקות בזכות של המדינה להתערבות בתכנים בעקבות המימון שהיא מעניקה לכלי התקשורת ולמוסדות תרבות ואומנות. כך, כשלושה רבעים ממי שסבורים שלמדינה יש זכות להתערב בתכנים של כלי התקשורת גם תומכים

במעורבות המדינה בתכנים של מוסדות ופעילויות אומנות ותרבות; וכשלושה רבעים ממי שמתנגדים למעורבות בכלי התקשורת גם מתנגדים למעורבות בתכנים המוצגים במוסדות ובפעילויות תרבות ואומנות.

תרשים 3.27 זכות המדינה להתערב בתכנים תרבותיים ואומנותיים, לפי העמדות

כלפי זכות המדינה להתערב בתכנים בכלי התקשורת (% כלל המדגם)

לסיכום חלק זה, מצאנו הבדלים משמעותיים בציבור בתפיסות הבסיסיות לגבי גבולות חופש הביטוי ופיקוח המדינה על פעולותיהם של מוסדות שונים: קהלים דתיים וימניים נוטים לראות בערך חופש הביטוי אמצעי שדרכו גורמים שליליים פוגעים במדינה, והם מגלים נכונות רבה יותר לפיקוח מצד המדינה ולמעורבות בתכנים של מוסדות הנהנים מתמיכתה. לעומתם, קהלים חילוניים ומהמרכז והשמאל רואים בחופש הביטוי ערך בסיסי הזקוק להגנה מפני התערבות שלטונית. הציבור הערבי, כמיעוט שמרגיש שחופש הביטוי שלו מוגבל, מציג עמדות עקביות של התנגדות להגבלות ופתיחות למקורות מימון זרים.

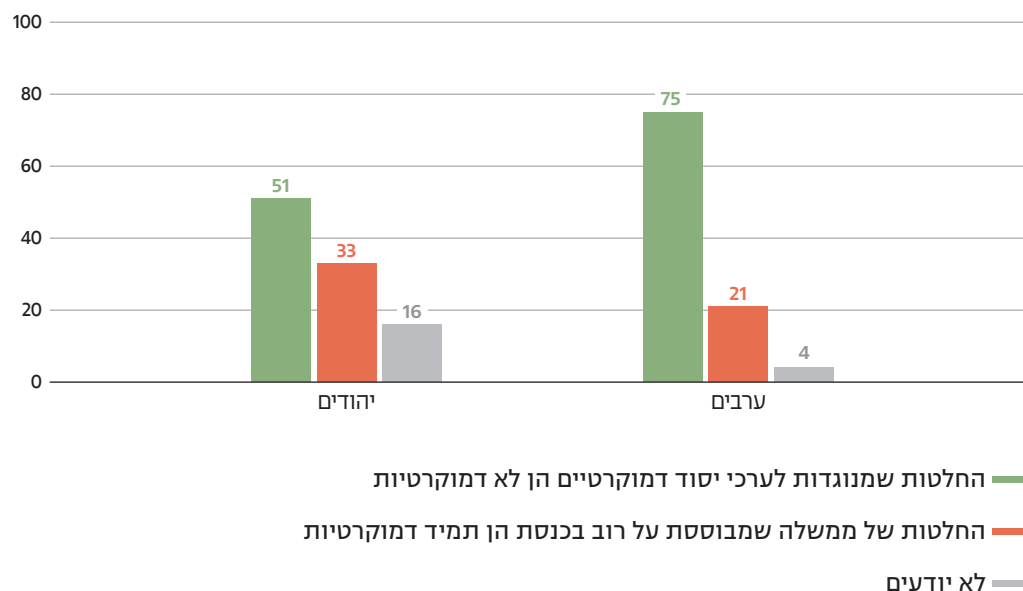
הרוב במרכז, ועוד יותר מכך בשמאל, מתנגדים למעורבות המדינה בתכנים המוצגים במוסדות ופעילויות תרבות ואומנות שבהם היא תומכת כלכלית (63%, 85% בהתאמה). הימין חצוי בשאלה זו.

מהי החלטה דמוקרטית?

שאלה 42 | נספח 1, עמ' 241 | נספח 2, עמ' 273

שאלנו את המרואיינים פעם נוספת השנה איזו משתי הטענות הבאות נכונה יותר לדעתם: 1. החלטות שמתקבלות על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת הן תמיד החלטות דמוקרטיות; 2. החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים, כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי, הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת. כמחצית מהיהודים ושלושה רבעים מהערבים סבורים שהחלטות המנוגדות לערכי יסוד אינן דמוקרטיות גם אם התקבלו ברוב בכנסת. רק שליש מהיהודים וכחמישית מהערבים גורסים ההפך.

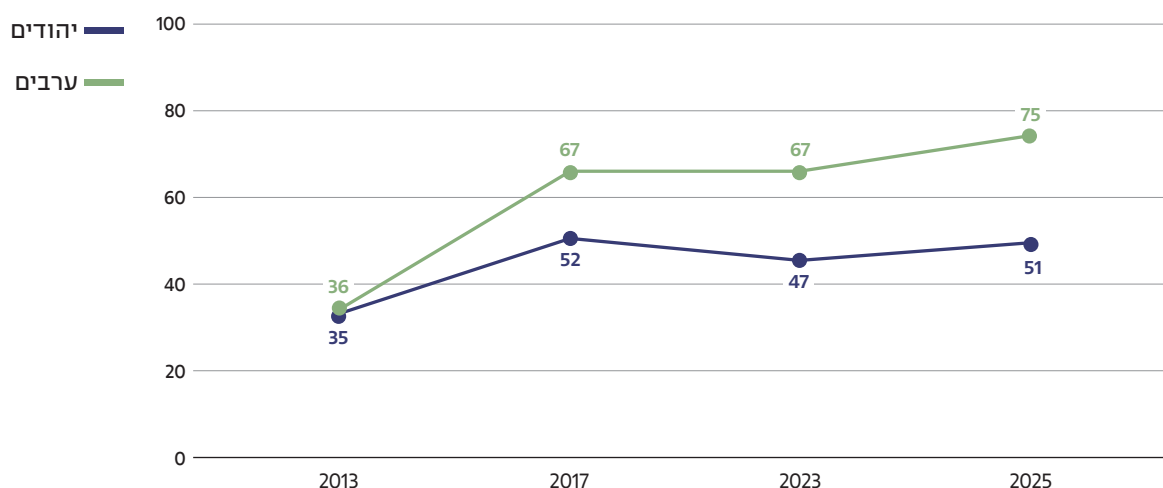
תרשים 3.28 מהי החלטה דמוקרטית? (% יהודים וערבים)

כמחצית מהיהודים ושלושה רבעים מהערבים סבורים שהחלטות המנוגדות לערכי יסוד אינן דמוקרטיות גם אם התקבלו על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת.

שאלה זו נשאלה פעמים אחדות החל ב-2013, ולמעט באותה שנה המדידות עקביות בשתי האוכלוסיות: כמחצית מהיהודים וכשני שלישים ומעלה מהערבים סבורים שערכי יסוד דמוקרטיים חשובים יותר מרצון הרוב.

תרשים 3.29 מסכימים שהחלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו חופש הביטוי וזכויות המיעוט אינן דמוקרטיות גם אם התקבלו על ידי הממשלה ורוב בכנסת, 2013–2025 (%) יהודים וערבים

במדגם היהודים, בקרב החרדים כשני שלישים מאמינים שהחלטות המבוססות על רוב הן העיקרון המנחה הדמוקרטי העליון, ורק כרבע סבורים שיש ערכים חשובים לא פחות שחייבים לעמוד בבסיס החלטה דמוקרטית. בקרב הדתיים והמסורתיים הדתיים השיעור הגבוה ביותר רואים בהחלטת רוב בכנסת החלטה דמוקרטית בכל מקרה. המסורתיים הלא-דתיים חצויים בשאלה זו, ואילו בקרב החילונים רוב גדול גורסים שערכי יסוד דמוקרטיים חשובים יותר מרצון הרוב בכנסת.

במרכז, ועוד יותר מכך בשמאל, הרוב הגדול סבורים שהחלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים אינן דמוקרטיות גם אם התקבלו על ידי רוב בכנסת. מנגד, בימין השיעור הגבוה יותר, אם כי לא הרוב, מאמינים שכל החלטה שמתקבלת ברוב בכנסת היא דמוקרטית.

ממצא מעניין במיוחד עולה כאשר בוחנים את עמדות החילונים בלבד לפי מחנות פוליטיים. ההבדלים בין השמאל והמרכז החילוניים לבין החילונים בכלל המדגם קטנים יחסית. אולם בימין מתגלה פער דרמטי: בעוד בקרב הימין בכלל המדגם רק כמעט מחצית (47%) תומכים בעליונות החלטת הרוב וכשליש (36%) מאמינים בעליונות ערכי היסוד, בקרב החילונים בימין התמונה הפוכה – הרוב (57%) מאמינים שערכי יסוד דמוקרטיים חשובים יותר מהחלטת הרוב בכנסת, ורק כרבע (26.5%) תומכים בעליונות החלטת הרוב. כלומר, חילונים ימניים נוטים להציג עמדה ליברלית בנושא זה הרבה יותר מכלל הימין.

לוח 3.8 מהי החלטה דמוקרטית? לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים ולפי מחנות

פוליטיים (% , יהודים)

סך הכול	לא יודעים	החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת	החלטות שמתקבלות על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת הן תמיד החלטות דמוקרטיות		
100	9	26.5	64.5	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
100	25	29	46	דתיים	
100	22	35	43	מסורתיים דתיים	
100	16	43	41	מסורתיים לא-דתיים	
100	13	72.5	14.5	חילונים	
100	8	86	6	שמאל	מחנות פוליטיים
100	14	70	16	מרכז	
100	17	36	47	ימין	

התערבות בג"ץ בהחלטות הממשלה

שאלה 34 נספח 1, עמ' 239 | נספח 2, עמ' 271

בחנו אם לדעת הציבור בג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה או לא. בדומה למדידות בעבר, גם השנה מחצית מהיהודים סבורים שבג"ץ אכן מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה (לא מסכימים – 43%). כמו כן, בדומה לשנים קודמות, גם השנה שיעור הערבים הסבורים שקיימת התערבות יתר של בג"ץ בהחלטות הממשלה גבוה מבקרב היהודים. אין לנו הסבר מניח את הדעת לדפוס הזה, ולאור החזרתיות אנחנו סבורים שנחוץ מחקר עומק להבנה טובה יותר של הנושא.

בחינה של מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מגלה מציאות מקוטבת. רוב גדול בשמאל ובמרכז (87.5%, 70%, בהתאמה) אינם מסכימים שבג"ץ מתערב יתר על המידה בהחלטות הממשלה, ואילו בימין – רוב גדול חושבים שהוא כן מתערב יתר על המידה (72%).

ניתוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מעלה שרק בקרב החילונים רוב גדול (68%) אינם מסכימים שבג"ץ מתערב יתר על המידה. בכל יתר הקבוצות רוב המשיבים סבורים שקיימת התערבות יתר (חרדים – 93.5%; דתיים – 75%; מסורתיים דתיים – 71%; מסורתיים לא-דתיים – 54.5%).

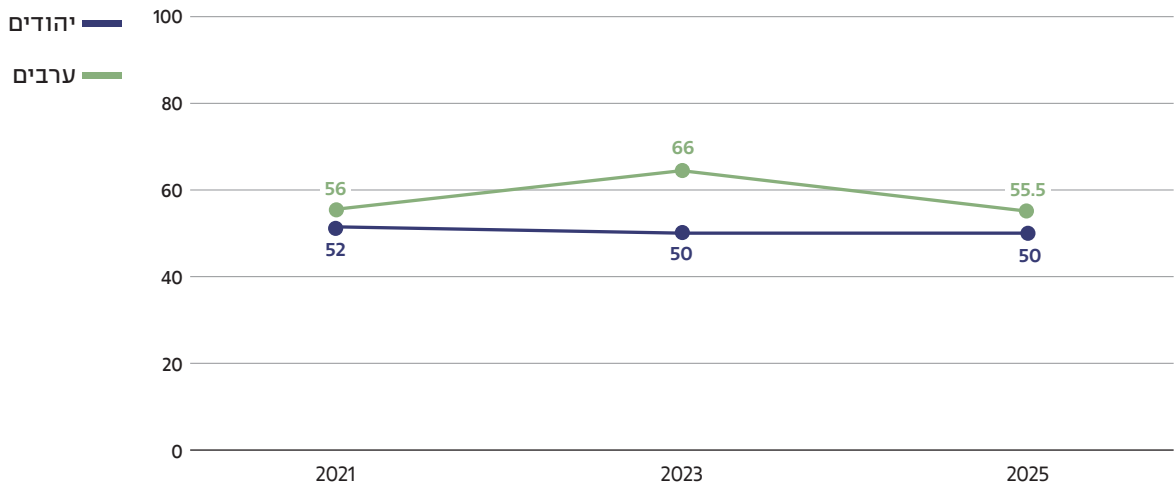
כאמור, שלא כצפוי שיעורי ההסכמה אצל הערבים גבוהים. בחינה של מדגם הערבים לפי עדה דתית מעלה ששיעור ההסכמה הגבוה ביותר הוא בקרב הדרוזים – 71% מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות ממשלה. בקרב הנוצרים 62% סבורים כך, ובקרב המוסלמים – 54% מסכימים עם הטענה.

בקרב היהודים שיעור המסכימים שבג"ץ מתערב יתר על המידה בענייני הממשלה יורד ככל שעולה גיל המשיבים. רוב (59%) הצעירים (גילי 18–34) הביעו הסכמה עם הטענה, לעומת מחצית (51%) מגילי הביניים (35–54) ומיעוט (41%) מהמבוגרים (55 ומעלה). במדגם הערבים לא נרשמו הבדלים משמעותיים לפי גיל.

גם השכלה משחקת תפקיד: רוב היהודים ללא השכלה אקדמית מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה (58%), לעומת 43% מהיהודים בעלי ההשכלה האקדמית. לא מצאנו הבדלים משמעותיים גם לפי משתנה זה במדגם הערבים.

תרשים 3.30 מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה, 2021–2025

(%, יהודים וערבים)

רוב גדול בשמאל ובמרכז אינם מסכימים שבג"ץ מתערב יתר על המידה בהחלטות הממשלה, ואילו בימין – רוב גדול חושבים שהוא כן מתערב יתר על המידה.

בחנו אם יש קשר בין העמדות בשאלה מהי החלטה דמוקרטית לבין העמדות כלפי מעורבות בג"ץ בהחלטות הממשלה. בקרב היהודים הקשר ברור: רוב גדול מהמאמינים שערכי יסוד חשובים יותר מהחלטת ממשלה המבוססת על רוב בכנסת מתנגדים לטענה שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות ממשלה. לעומתם, בקרב התומכים בהחלטת ממשלה כזאת כקריטריון להחלטה דמוקרטית התמונה הפוכה – הרוב סבורים שבג"ץ מתערב יותר מדי. בקרב הערבים לא מצאנו קשר בין התשובות לשתי השאלות.

תרשים 3.31 מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה, לפי מהי

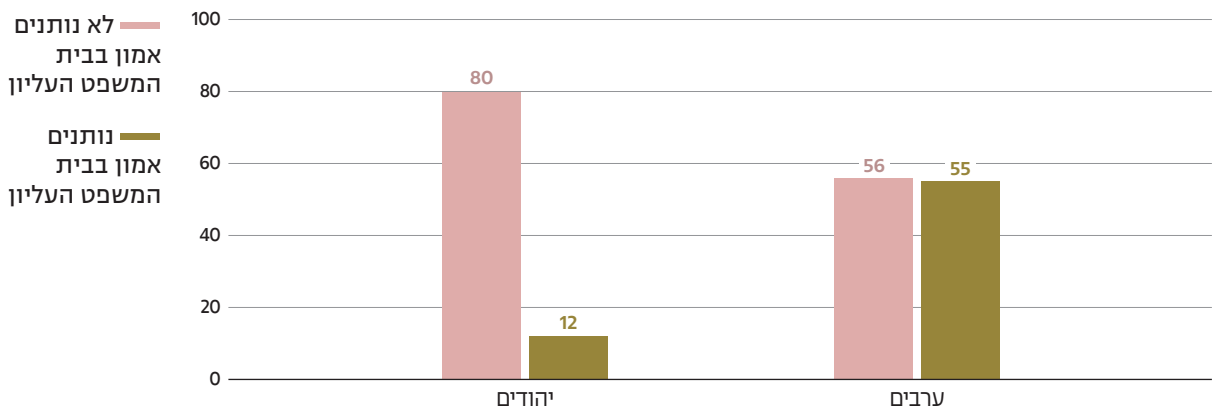
החלטה דמוקרטית? (% יהודים וערבים)

בחנו גם אם יש קשר בין מידת האמון בבית המשפט העליון, הנדונה בפרק הקודם, לבין הטענה שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה. בקרב היהודים הקשר ברור וצפוי: רוב גדול ממי שלא נותנים אמון בבית המשפט העליון חושבים שבג"ץ מתערב יתר על המידה בהחלטות הממשלה, ולהפך: רוב גדול ממי שנותנים אמון בבית המשפט העליון אינם מסכימים עם הטענה. בקרב הערבים לא נמצא שום קשר בין מידת האמון בבית המשפט העליון להסכמה עם הטענה.

תרשים 3.32 מסכימים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה, לפי מידת

האמון בבית המשפט העליון (% ,יהודים וערבים)

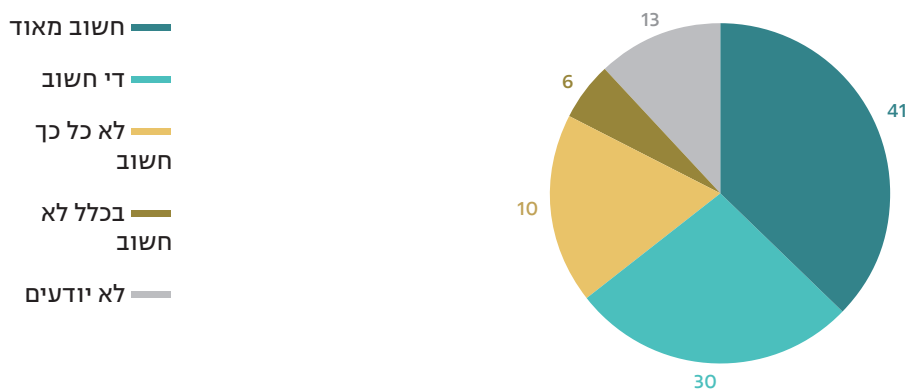

הצורך בחוקה והסיכוי להשגתה

שאלות 60-61 | נספח 1, עמ' 244-245 | נספח 2, עמ' 280

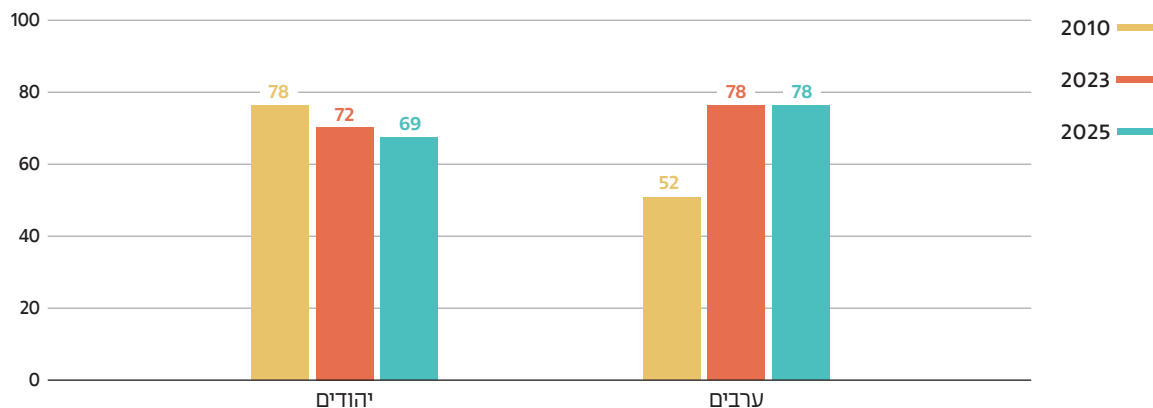
שאלנו: "מאז הקמתה אין לישראל חוקה. לדעתך, באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל?". בעניין זה יש קונצנזוס כמעט מלא: בקרב היהודים 69% סבורים שחשוב שלשראל תהיה חוקה, ובקרב הערבים – 78%.

תרשים 3.33 באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל? (% ,כלל המדגם)

בשלוש הפעמים ששאלנו שאלה זו העמדות בקרב היהודים היו פחות או יותר יציבות, שעה שאצל הערבים שיעורי ההסכמה בצורך בחוקה זהים במדידת 2023 ובמדידה הנוכחית, בעוד במדידת 2010 שיעור ההסכמה היה נמוך במידה ניכרת.

תרשים 3.34 מסכימים שחשוב שתהיה חוקה לישראל, 2010–2025 (%) יהודים וערבים)

פילוח מדגם היהודים מראה שבקרב החרדים פחות ממחצית רואים בחוקה צורך חשוב, לעומת יותר משליש המתנגדים לרעיון. הדתיים מציגים רוב קטן בעד חוקה ושיעור גבוה מאוד של "לא יודעים". קבוצות המסורתיות, ועוד יותר החילוניים, מציגים רוב ברור בעד חוקה. פילוח לפי מחנות פוליטיים מגלה שיעורי תמיכה גבוהים ודומים בחוקה בשמאל ובמרכז. לעומתם, הימין מציג תמיכה נמוכה יותר אך עדיין משמעותית, שוב עם שיעור גבוה של "לא יודעים".

לוח 3.9 באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל? לפי מיקום על הרצף חרדים-חילוניים ולפי מחנות פוליטיים (%) יהודים)

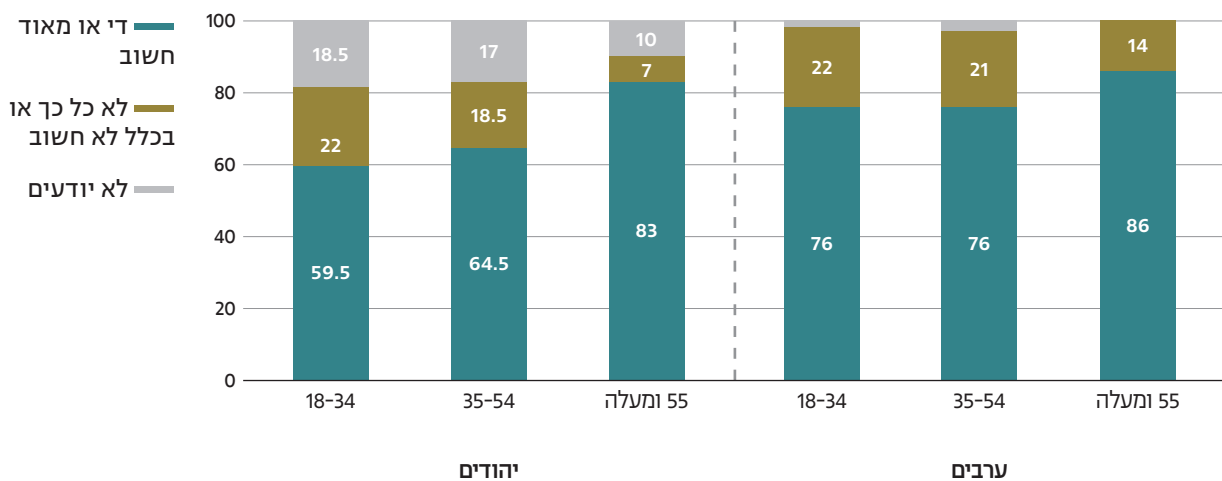
סך הכול	לא יודעים	לא כל כך או בכלל לא חשוב	די או מאוד חשוב		
100	14.5	37	48.5	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילוניים
100	25	24	51	דתיים	
100	18	16	66	מסורתיים דתיים	
100	14	14	72	מסורתיים לא-דתיים	
100	12	8	80	חילוניים	
100	6	8	86	שמאל	מחנות פוליטיים
100	11	7	82	מרכז	
100	18	21.5	60.5	ימין	

פילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית מראה שיעורי תמיכה גבוהים בנחיצות חוקה בכולן: נוצרים (91%) ואחריהם הדרוזים (83.5%) והמוסלמים (77%).

פילוח לפי מחנות פוליטיים מגלה בשמאל ובמרכז שיעורי תמיכה גבוהים ודומים בחשיבות החוקה. לעומתם, הימין מציג תמיכה נמוכה יותר אך עדיין משמעותית.

בחינת העמדות לפי גיל מגלה דפוס מעניין הן בקרב יהודים הן בקרב ערבים: שיעור המבוגרים ביותר (55 ומעלה) התומכים בחוקה גבוה משמעותית משיעורם בקבוצות הגיל הצעירות יותר, אולי כי הצעירים יותר לא היו חשופים לדיון קונקרטי בצורך בחוקה. הפער הגילי בולט במיוחד בקרב היהודים. עוד בולט בקרב היהודים השיעור הגבוה של "לא יודעים" אצל הצעירים ובקבוצת גיל הביניים.

תרשים 3.35 באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל? לפי גיל
(%, יהודים וערבים)

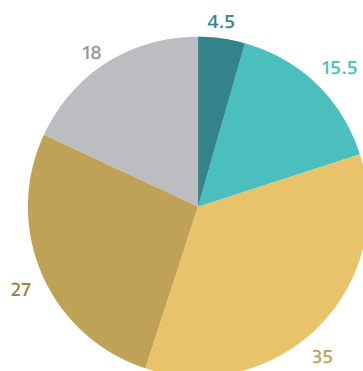
בחנו אם יש קשר בין העמדות בעניין חשיבות החוקה לבין התפיסה של מהות ההחלטה הדמוקרטית – בין עליונות החלטת הרוב לעליונות ערכי היסוד. מצאנו שמי שסבורים שהחלטת ממשלה המנוגדת לערכי יסוד דמוקרטיים, גם אם היא מבוססת על רוב בכנסת, אינה דמוקרטית מציגים תמיכה גבוהה משמעותית בחוקה (79%), לעומת הגורסים שכל החלטת ממשלה שמתקבלת ברוב בכנסת היא דמוקרטית (62.5%). הקשר הגיוני: מי שמאמין בצורך בהגבלות על כוח הרוב רואה בחוקה כלי חשוב להבטחת הגנה על ערכי יסוד וזכויות בסיסיות.

לוח 3.10 באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל? לפי האם כל החלטה של ממשלה שנבחרה בכנסת היא דמוקרטית או שיש ערכים שחשובים יותר? (% כלל המדגם)

האם חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל				
סך הכול	לא יודעים	לא כל כך או בכלל לא חשוב	די או מאוד חשוב	
100	8.5	12.5	79	החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים הן לא דמוקרטיות
100	12	25.5	62.5	החלטות שמתקבלות ברוב בכנסת הן תמיד דמוקרטיות

ומה לגבי הסיכוי שתהיה לישראל חוקה בעשר השנים הקרובות? אף שרוב הציבור מעוניין בחוקה, הוא לא אופטימי לגבי היתכנותה. רק 20% מכלל המרואיינים חושבים שיש סיכוי גבוה של ישראל תהיה חוקה בעשור הקרוב, כשני שלישים סבורים שהסיכוי נמוך, וכ-20% לא יודעים. הערבים אופטימיים מעט יותר: 28.5% מעריכים שיש סיכוי גבוה לכינון חוקה בעתיד הנראה לעין, לעומת 18.5% בלבד מהיהודים.

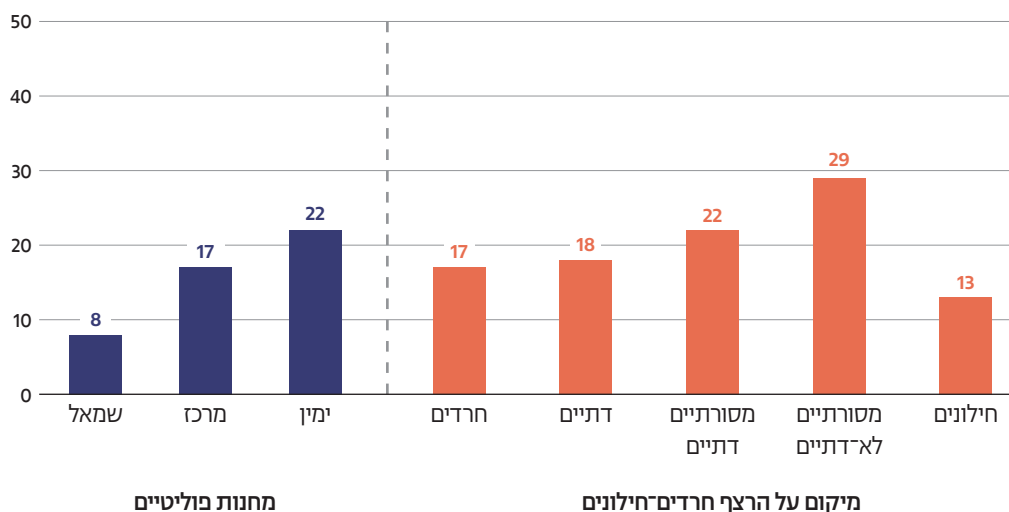
תרשים 3.36 מהו הסיכוי שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה? (% כלל המדגם)

- סיכוי גבוה מאוד
- סיכוי די גבוה
- סיכוי די נמוך
- סיכוי נמוך מאוד
- לא יודעים

במדגם היהודים כל קבוצות המשנה אינן אופטימיות לגבי הסיכויים לחקיקת חוקה בעתיד הקרוב. שיעור החילונים הסבורים שיש סיכוי גבוה לחוקה נמוך במיוחד, ואילו בקרב המסורתיים הלא־דתיים נמצא השיעור הגבוה ביותר. פילוח לפי מחנות פוליטיים מגלה שבימין אופטימיים יותר מבמרכז ובשמאל לגבי הסיכוי לכינון חוקה בעשור הקרוב.

תרשים 3.37 סבורים שיש סיכוי גבוה שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים ולפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

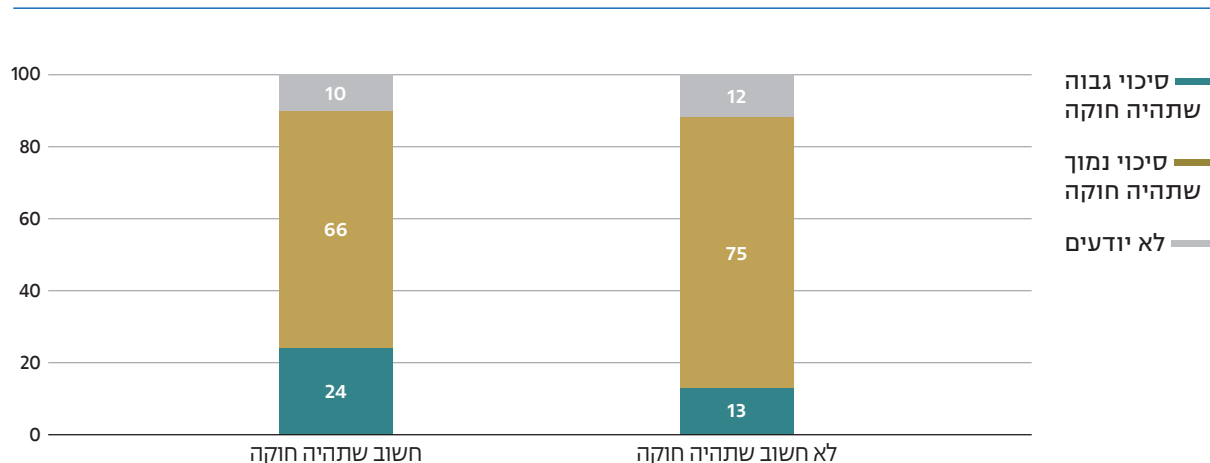

פילוח לפי עדה דתית (ערבים) מגלה הבדלים קטנים בלבד: 31% מהנוצרים, 29% מהמוסלמים ו-26% מהדרוזים מאמינים שיש סיכוי גבוה לכינון חוקה בעשור הקרוב. בחנו בכלל המדגם את הקשר בין ההערכה של חשיבות החוקה לבין הציפייה למימושה בעשור הקרוב. מצאנו שהן מי שרואים חשיבות לחוקה הן מי שחושבים ההפך אינם אופטימיים לגבי הסיכויים להשגתה בטווח הנראה לעין.

אף שרוב הציבור מעוניין בחוקה, הוא לא אופטימי לגבי היתכנותה; ורק מיעוט מכלל המרואיינים חושבים שיש סיכוי גבוה של ישראל תהיה חוקה בעשור הקרוב.

תרשים 3.38 הסיכוי שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה, לפי החשיבות

שמייחסים לכינון חוקה לישראל (% כלל המדגם)

לסיכום סעיף זה, הממצאים מגלים חברה מפוצלת בתפיסת מהות הדמוקרטיה. השאלה אם החלטות ממשלה המבוססות על רוב הן תמיד דמוקרטיות או שערכי יסוד גוברים עליהן מחלקת את הציבור לפי קווי מתאר דתיים ופוליטיים: קהלים דתיים וימניים נוטים לתמוך בעליונות עקרון הרוב, ואילו חילונים ואנשי שמאל סבורים שיש ערכים נוספים שיש להתחשב בהם. חלוקה דומה קיימת ביחס לבג"ץ – המצדדים בעליונות ערכי יסוד דמוקרטיים על החלטה מבוססת רוב תופסים אותו כמפקח לגיטימי על הממשלה, ואילו המאמינים בעליונות החלטה מבוססת רוב רואים בו גורם מתערב יתר על המידה. למרות הפילוג, הרעיון של חוקה זוכה לתמיכה לרוחב הקשת הפוליטית.

הדמוקרטיה בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות

מצב הדמוקרטיה בישראל לעומת דמוקרטיות אחרות

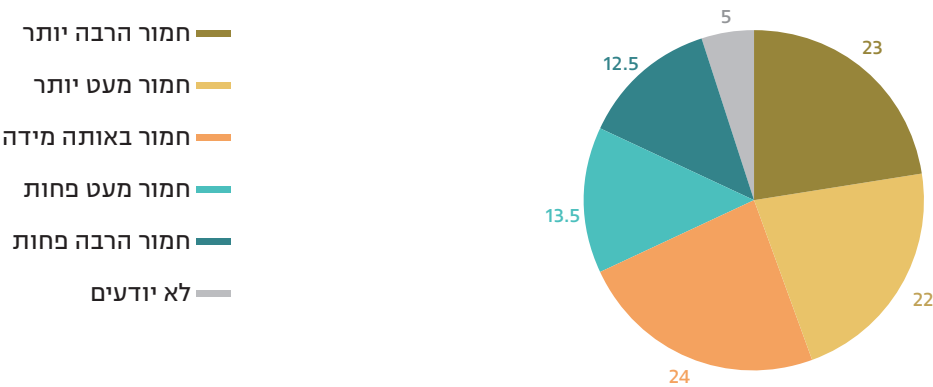
שאלה 8 נספח 1, עמ' 234

בשנים האחרונות דמוקרטיות רבות בעולם מתמודדות עם אתגרים כגון עליית הפופוליזם, פגיעה באיזונים ובלמים בין זרועות השלטון וירידה באמון הציבור בהנהגה. שאלנו את המרואיינים באיזו מידה הם סבורים שמצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר או פחות בהשוואה לדמוקרטיות אחרות בעולם. בכלל המדגם השיעור הגבוה ביותר סבורים שמצב הדמוקרטיה בישראל חמור יותר (45%), כרבע סבורים שמצבה דווקא טוב יותר (26%), וכרבע נוסף גורסים שמצבה דומה לשאר הדמוקרטיות (24%).

הפערים בין יהודים לערבים בנושא זה אינם מהותיים. בקרב הערבים כמחצית (51%) סבורים שמצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר, לעומת 29% החושבים שהוא חמור פחות ו-17% הטוענים שהוא דומה. בקרב היהודים פחות ממחצית (44%) סבורים שהוא

חמור יותר מבדמוקרטיות אחרות, 25% גורסים שהוא חמור פחות ו-25% שהוא חמור באותה מידה.

תרשים 3.39 באיזו מידה מצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר או פחות בהשוואה לדמוקרטיות אחרות? (% כלל המדגם)

במדגם היהודים, על אף הפערים הגדולים בין השמאל והמרכז, רוב המשיבים בשני המחנות סבורים שמצב הדמוקרטיה בישראל חמור יותר משל מקבילותיה בחו"ל. לעומת זאת, בימין התמונה מאוזנת: כשליש סבורים שהמצב חמור יותר, ושליש – שהמצב טוב יותר. השאר שהמצב חמור באותה המידה או שאינם יודעים. בקרב החרדים, ועוד יותר מכך בקרב החילונים, שיעור גבוה הרבה יותר של משיבים גורסים שמצב הדמוקרטיה בישראל חמור יותר ממצבה במדינות אחרות בעולם. בקבוצות האחרות התמונה מאוזנת יותר.

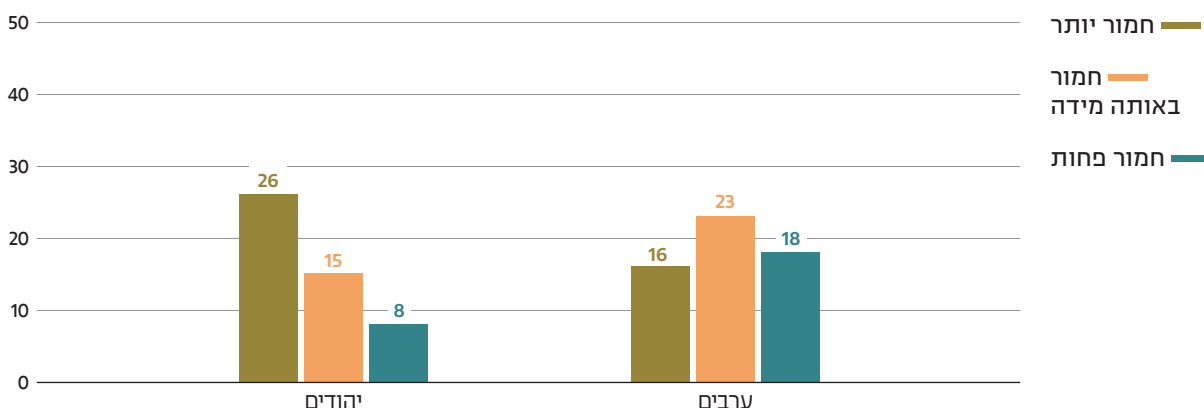
לוח 3.11 באיזו מידה מצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר או פחות בהשוואה לדמוקרטיות אחרות? לפי מחנות פוליטיים ולפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (% יהודים)

	חמור יותר	חמור באותה מידה	חמור פחות	לא יודעים	סך הכל	
מחנות פוליטיים	74	17.5	6.5	2	100	שמאל
	54.5	23	17	5.5	100	מרכז
	32.5	28	33	6.5	100	ימין
מיקום על הרצף חרדים-חילונים	43	22	29	6	100	חרדים
	27	29.5	33	10.5	100	דתיים
	27.5	33	33	6.5	100	מסורתיים דתיים
	36	25	33	6	100	מסורתיים לא-דתיים
	57	23	16	4	100	חילונים

רוב המשיבים במרכז ובשמאל סבורים שמצב הדמוקרטיה בישראל חמור יותר משל מקבילותיה בחו"ל. לעומת זאת, בימין כשליש סבורים שהמצב חמור יותר, ושליש – שהמצב טוב יותר.

בחנו אם יש קשר בין השוואת מצב הדמוקרטיה בישראל לדמוקרטיות אחרות לבין המוכנות לעבור ולחיות במדינה אחרת במערב (ראו בפרק 1). כצפוי, כרבע מהמשיבים היהודים המעריכים את מצב הדמוקרטיה בישראל כחמור יותר הביעו נכונות לעבור לחיות מעבר לים, לעומת רק 8% בקרב המעריכים את מצב הדמוקרטיה בישראל כחמור פחות. בקרב הערבים לא מצאנו קשר דומה.

תרשים 3.40 מעדיפים לעבור לחיות בחו"ל, לפי הערכת מצבה של הדמוקרטיה בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות (% , יהודים וערבים)

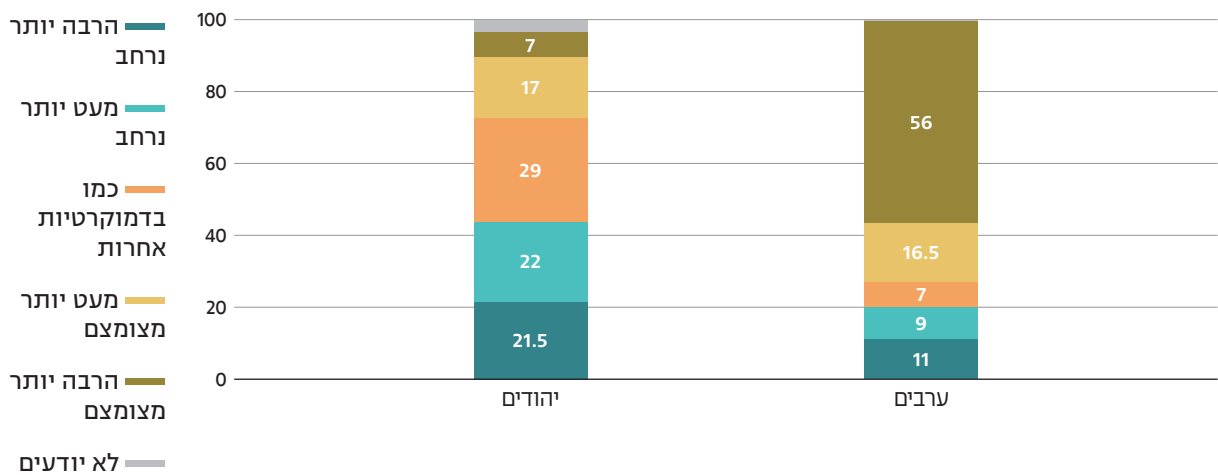
חופש הביטוי בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות

שאלה 10 נספח 1, עמ' 235

בעוד הפערים בין יהודים לערבים בהערכת מצב הדמוקרטיה הישראלית לעומת דמוקרטיות אחרות היו קטנים יחסית, כשמדובר בחופש הביטוי בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות נמצאו הבדלים משמעותיים בין שתי הקבוצות. כמעט שלושה רבעים מהערבים סבורים שחופש הביטוי בישראל מצומצם יותר מבדמוקרטיות אחרות (למעלה ממחצית סבורים שהוא "הרבה יותר מצומצם"). לעומת זאת, בקרב היהודים השיעור הגבוה ביותר (43.5%) חושבים שחופש הביטוי בישראל דווקא נרחב יותר, כמעט שליש חושבים שהמצב דומה למדינות אחרות, ורק כרבע סבורים שהוא מצומצם יותר.

כמעט שלושה רבעים מהערבים סבורים שחופש הביטוי בישראל מצומצם יותר מבדמוקרטיות אחרות. לעומת זאת, בקרב היהודים השיעור הגבוה ביותר חושבים שחופש הביטוי בישראל דווקא נרחב יותר.

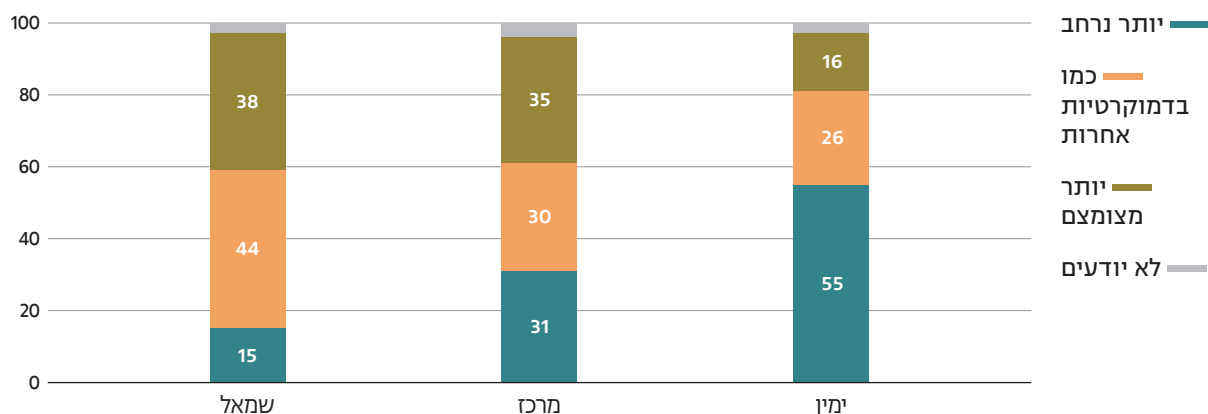
תרשים 3.41 חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות
(%, יהודים וערבים)

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מעלה כי למעלה ממחצית בימין סבורים שחופש הביטוי בישראל נרחב יותר מבדמוקרטיות אחרות, שעה שבשמאל רק מיעוט חושבים כך, והרוב נחלקים בין הסבורים שחופש הביטוי בארץ דומה לדמוקרטיות אחרות לבין החושבים שהוא מצומצם יותר. במרכז התמונה מאוזנת, עם יתרון קל לסבורים שחופש הביטוי בישראל מצומצם יותר.

פילוח של מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מעלה שבקרב הדתיים והמסורתיים למעלה ממחצית סבורים שחופש הביטוי בארץ נרחב יותר בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, ואילו שיעור החושבים שהוא מצומצם יותר הוא הקטן ביותר. החרדים והחילונים מציגים דפוס שונה משאר הקבוצות, ושיעורים נמוכים יותר סבורים שחופש הביטוי בארץ נרחב יותר מזה שבדמוקרטיות אחרות.

תרשים 3.42 חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

לוח 3.12 חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילוניים (% יהודים)

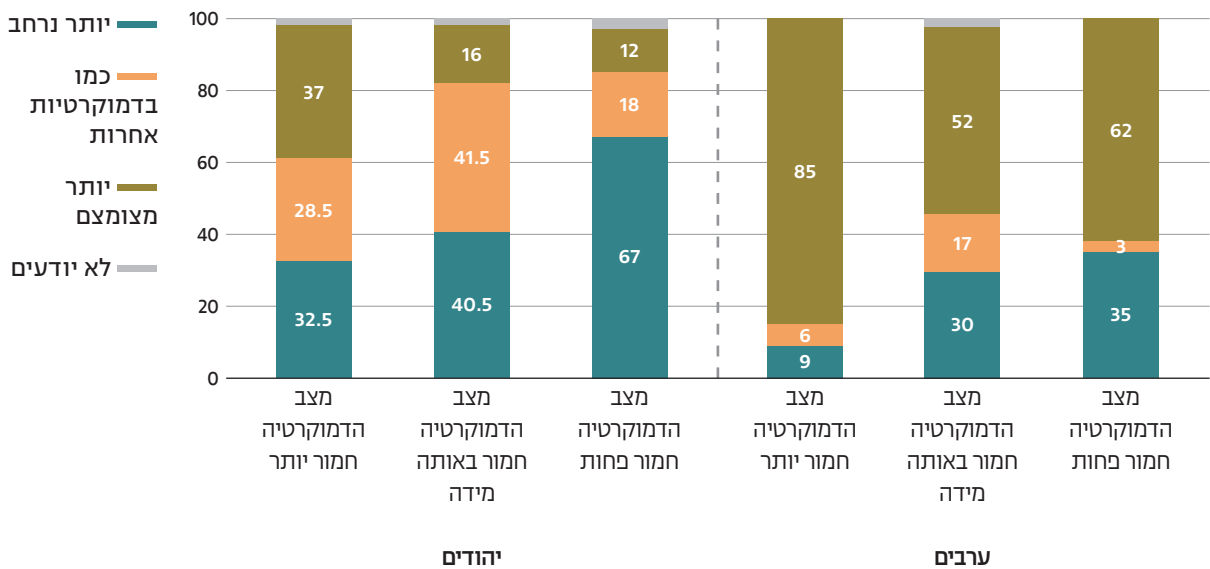
סך הכול	לא יודעים	יותר מצומצם	כמו בדמוקרטיות אחרות	יותר נרחב	
100	8	33	23	36	חרדים
100	4	10	22.5	63.5	דתיים
100	2	14.5	24.5	59	מסורתיים דתיים
100	3	18	26	53	מסורתיים לא-דתיים
100	3	31	35	31	חילונים

בפילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית הדרוזים בולטים בשיעור הגבוה ביותר של המשיבים הסבורים שחופש הביטוי בישראל נרחב יותר מזה שבחו"ל (45.5%). לעומתם, המוסלמים והנוצרים מציגים תפיסה הפוכה – הרוב הגדול בשתי הקבוצות סבורים שחופש הביטוי בישראל מצומצם מזה שבדמוקרטיות אחרות (מוסלמים – 77%; נוצרים – 63%).

בחנו את הקשר בין התשובות לשתי השאלות האחרונות: מצב הדמוקרטיה בישראל בהשוואה עולמית והערכת חופש הביטוי בישראל יחסית לדמוקרטיות אחרות. בקרב היהודים, כצפוי, רוב גדול מהסבורים שהדמוקרטיה בישראל במצב חמור פחות גם חושבים שחופש הביטוי בישראל נרחב יותר. ואולם מפתיע שגם בקרב היהודים המעריכים שמצב הדמוקרטיה בישראל חמור יותר מבדמוקרטיות אחרות, עדיין שיעור גבוה יחסית (כשליש) סבורים שחופש הביטוי בישראל נרחב יותר.

בקרב הערבים התמונה שונה: גם בקרב הסבורים שמצב הדמוקרטיה בישראל חמור פחות מבדמוקרטיות אחרות, הרוב הגדול (62%) חושבים שחופש הביטוי בישראל מצומצם יותר. בקרב הסבורים שהדמוקרטיה בישראל במצב חמור יותר התמונה עוד יותר חדה – רוב עוד יותר גדול (85%) חושבים שבישראל חופש הביטוי מצומצם יותר.

תרשים 3.43 חופש הביטוי בישראל כיום בהשוואה לדמוקרטיות אחרות, לפי מצב הדמוקרטיה בישראל לעומת דמוקרטיות אחרות (% ,יהודים וערבים)

אתגרי הדמוקרטיה בישראל בהשוואה לדמוקרטיות אחרות

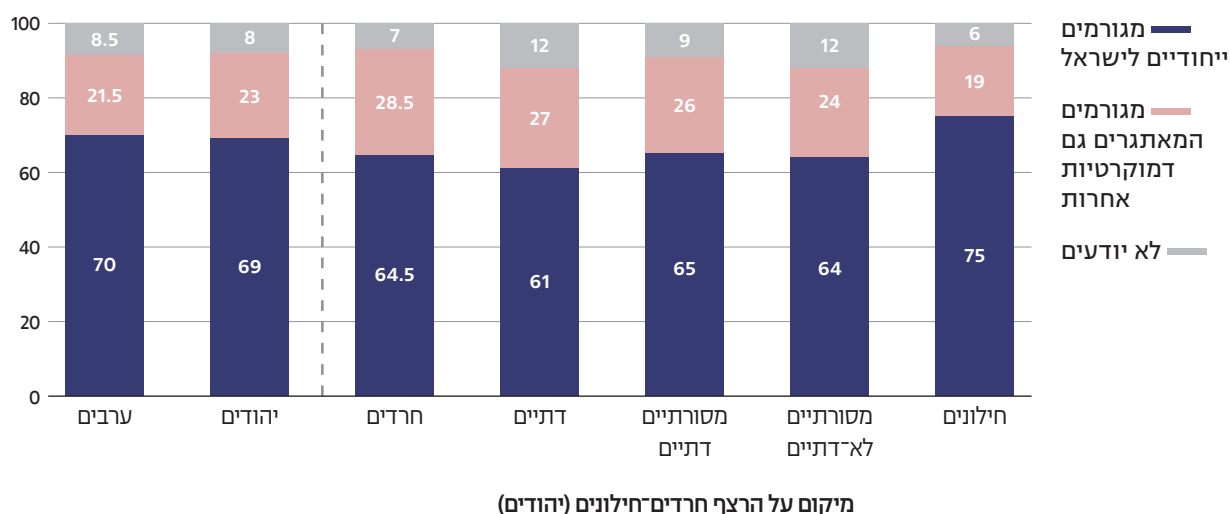
שאלה 9 נספח 1, עמ' 234

שאלנו את המרואיינים בסקר מה לדעתם מקור האתגרים העיקריים שהדמוקרטיה הישראלית מתמודדת איתם – גורמים ייחודיים או גורמים המאתגרים גם דמוקרטיות אחרות בעולם. הן בקרב יהודים הן בקרב ערבים למעלה משני שלישים מעריכים כי אתגרי הדמוקרטיה הישראלית נובעים מגורמים ייחודיים לישראל.

פילוח מדגם היהודים לפי קבוצות על הרצף חרדים-חילונים מעלה דמיון רב בין כולן. בקרב החרדים, הדתיים והמסורתיים הדתיים והלא-דתיים כשני שלישים מייחסים את האתגרים לגורמים ייחודיים לישראל. בקרב החילונים שיעור הסבורים כך גבוה עוד יותר (75%).

הן בקרב יהודים הן בקרב ערבים למעלה משני שלישים מעריכים כי אתגרי הדמוקרטיה הישראלית נובעים מגורמים ייחודיים לישראל.

תרשים 3.44 סבורים שאתגרי הדמוקרטיה בישראל נובעים יותר מגורמים ייחודיים או מגורמים המאתגרים גם דמוקרטיות אחרות (% יהודים וערבים)

לסיכום, הציבור הישראלי מעריך את מצב הדמוקרטיה בארץ באופן ביקורתי – כמעט מחצית סבורים שהיא במצב חמור מדמוקרטיות אחרות, והערבים רואים את מצב הדמוקרטיה הישראלית אף ביתר חומרה מהיהודים; בקרב היהודים השמאל והמרכז מעריכים את המצב כחמור יותר בהשוואה לימין. הפערים מתחדדים עוד יותר בשאלת חופש הביטוי: בעוד היהודים נוטים להעריך את חופש הביטוי בישראל כנרחב יחסית לעומת מדינות אחרות, הערבים רואים אותו כמצומצם יותר. בימין הרוב סבורים שחופש הביטוי נרחב יותר, ואילו בשמאל ובמרכז שיעור החושבים כך הוא הנמוך ביותר. עם זאת, קיים קונצנזוס רחב לגבי ייחודיות האתגרים הניצבים לפני הדמוקרטיה הישראלית: הרוב סבורים שהם נובעים מגורמים ספציפיים לישראל. תפיסה זו עשויה לשקף הכרה במורכבות הייחודית של המציאות הישראלית, אך גם עלולה להקשות על למידה מניסיון של דמוקרטיות אחרות ועל אימוץ פתרונות מוצלחים ממקומות אחרים לבעיות המקומיות.

מאוחדים או מפוצלים?

הנושאים הנדונים בפרק זה:

- סולידריות בחברה הישראלית
- ערבות הדדית בין האזרחים
- המתחים העיקריים בחברה
- נכונות לקבל בעלי דעות פוליטיות אחרות
- קבוצות חזקות וחלשות בחברה הישראלית

סולידריות בחברה הישראלית

שאלה 4 | נספח 1, עמ' 233 | נספח 2, עמ' 250

מידת הסולידריות בחברה הישראלית היא נושא טעון ושנוי במחלוקת. מחד גיסא, קיים בישראל אתוס חזק של ערבות ועזרה הדדית ושל לכידות, הבא לידי ביטוי בתמיכה קהילתית ובהתנדבות, בעיקר בתקופות חירום. מאידך גיסא, ריבוי זהויות, תרבויות ונרטיבים, לצד מתחים פוליטיים וחברתיים מתגברים על רקע משברים ביטחוניים תכופים, מחלוקות ציבוריות ופערים כלכליים, מביאים לקיטוב ולפיצול עמוק ומתמשך.

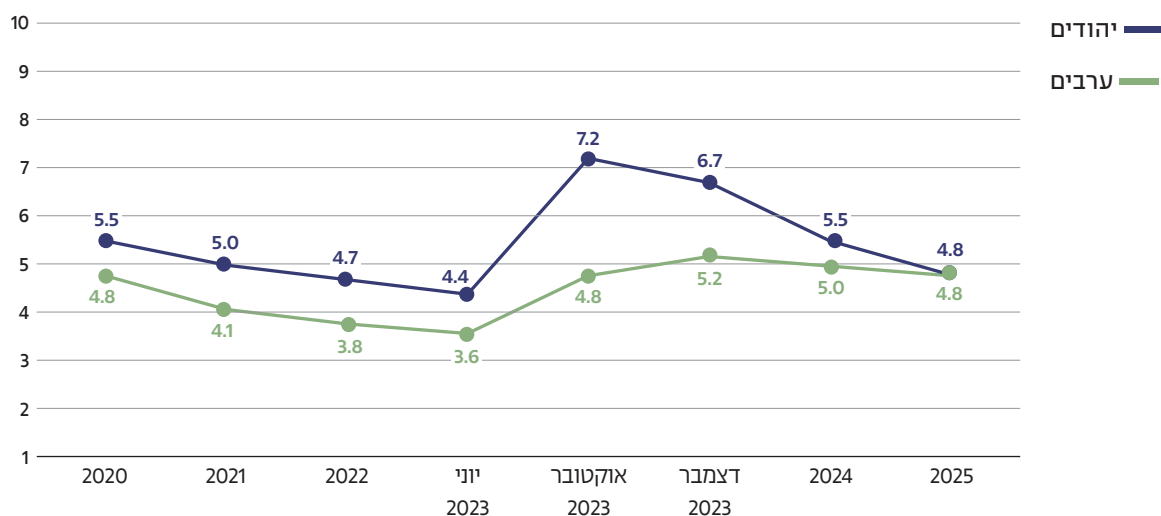
מדי פעם המשיבים על סקרי מדד הדמוקרטיה השנתיים מתבקשים להעריך את רמת הסולידריות (תחושת ה"ביחד") של כלל החברה הישראלית (יהודים, ערבים וכל שאר האזרחים) על סולם שבין 1 ל-10, שבו 1=אין בכלל סולידריות ו-10=יש סולידריות רבה מאוד. התרשים שלהלן מציג את מגמות השינוי בהערכת הסולידריות בקרב מדגמי יהודים וערבים בשנים האחרונות.

בכל המדידות, הערכת הסולידריות בחברה הישראלית בקרב המרואיינים היהודים הייתה גבוהה מזו שבקרב הערבים (ממוצע רב־שנתי בחמש השנים האחרונות: יהודים – 5.5;

ערבים – 4.5), עד למדידה הנוכחית, שבה נרשמה לראשונה השתוות בין שתי הקבוצות, בעיקר בשל הירידה בהערכת הסולידריות בקרב המרואיינים היהודים. ככל הנראה בשל המשבר הפוליטי המתמשך, הבחירות החוזרות והרפורמה המשפטית/ההפיכה השלטונית שגרמו להעמקת הפערים, בין 2020 ל-2023 נרשמה ירידה הדרגתית כמעט בשני המדגמים בהערכת הסולידריות, והיא הגיעה לשפל ביוני 2023. על רקע אירועי 7 באוקטובר ופרוץ המלחמה, נרשמה עלייה חדה בהערכת הסולידריות, בייחוד בקרב היהודים, אך במידת מה גם בקרב הערבים. ואולם, די מהר לאחר מכן ניכרה ירידה מתמשכת בהערכת הסולידריות בקרב היהודים, שבעקבותיה הציון הממוצע של הסולידריות ב-2025 הגיע רק מעט מעל לרמתו ערב המלחמה. לעומת זאת, בקרב הערבים רמת הסולידריות מאז תחילת המלחמה נותרה יציבה וחזרה למעשה לערכים של 2020.

תרשים 4.1 ציונים ממוצעים לסולידריות בחברה הישראלית, 2020-2025

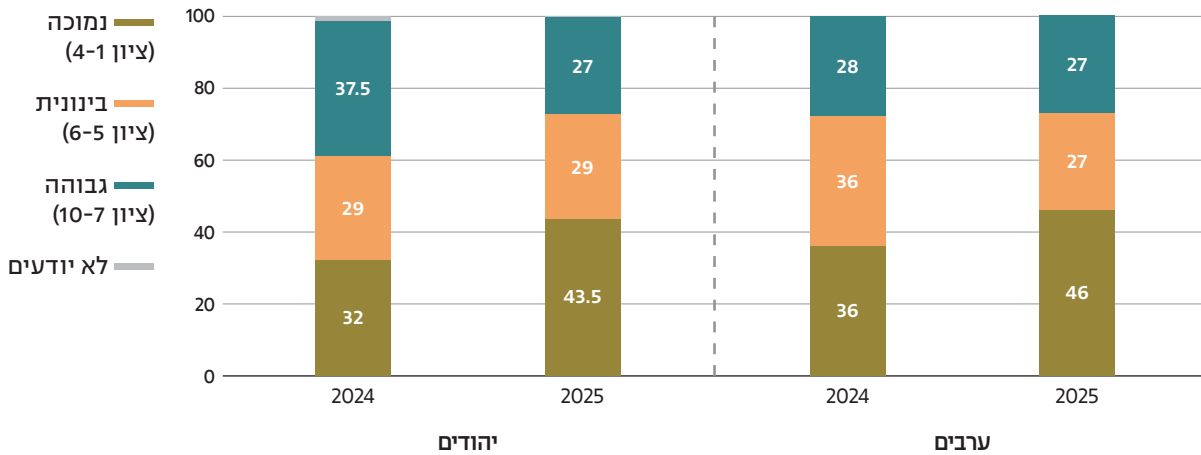
(יהודים וערבים)

חילקנו את סולם הציונים ל-3 רמות: הערכה נמוכה של הסולידריות (ציונים 1-4); הערכה בינונית שלה (ציונים 5-6); והערכה גבוהה (ציונים 7-10). כפי שהתרשים להלן מראה, שיעור הנותנים ציון נמוך לסולידריות הישראלית עלה השנה ונעשה השכיח ביותר (מעל 40%) בשני המדגמים, יהודים וערבים כאחד. בקרב היהודים נרשמה ירידה בשיעור המעריכים את הסולידריות כגבוהה; השיעור המקביל אצל הערבים כמעט לא השתנה לעומת השנה שעברה, אך ירד שיעור הנותנים לסולידריות ציון בינוני. כתוצאה מכך, בשנת 2025 כמעט אין הבדל בין יהודים לערבים בהתפלגות הערכות הסולידריות.

תרשים 4.2 הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית, 2024 ו-2025

(%, יהודים וערבים)

בדקנו אם יש הבדלים בין קבוצות אוכלוסייה שונות בהערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית. בדומה לשנים קודמות, מצאנו הבדלים ניכרים מאוד בפילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים): הציון הממוצע הגבוה ביותר לסולידריות התקבל בקבוצת הדתיים, והנמוך ביותר – בקבוצת החילונים והחרדים. כפי שהלוח הבא מלמד, בקבוצת הדתיים קרוב למחצית מעריכים את הסולידריות הישראלית כגבוהה, לעומת רק מיעוט שחושבים כך בשאר הקבוצות. השיעורים הגבוהים ביותר בקרב החילונים ובקרב החרדים (כמחצית) נותנים ציון נמוך לסולידריות.

בפילוח לפי מחנות פוליטיים מתגלה פער בין מחנה השמאל, שבו רוב ברור (כמעט 60%) סבורים שרמת הסולידריות בחברה הישראלית נמוכה, לבין המרכז והימין, שבהם מדובר רק במיעוט, אם כי גדול (כ-40%), הסבורים כך. אומנם המרכז והימין קרובים יותר זה לזה מבחינת הערכת רמת הסולידריות, ובכל זאת יש ביניהם גם הבדל: בקרב אנשי הימין כשליש מעריכים את רמת הסולידריות כגבוהה, לעומת כחמישית בלבד בקרב אנשי המרכז. בפילוח של קבוצת החילונים בלבד לפי מחנות פוליטיים, הפערים בין המחנות מצטמצמים, אם כי הפער בין השמאל לשני המחנות האחרים נשאר ניכר (מעריכים את הסולידריות כנמוכה: חילונים בשמאל – 60%; חילונים במרכז – 46%; חילונים בימין – 49%).

לוח 4.1 הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים ולפי מחנות פוליטיים (יהודים)

ציון ממוצע	לא יודעים	גבוהה (10-7)	בינונית (6-5)	נמוכה (4-1)		
4.2	4	23	24.5	48.5	חרדים	מיקום על הרצף חרדים- חילונים
5.8	0	48	20	32	דתיים	
5.0	2	29	31	38	מסורתיים דתיים	
5.3	0	34	29	37	מסורתיים לא-דתיים	
4.4	0.5	17.5	32	50	חילונים	
4.1	0	14	27	59	שמאל	מחנות פוליטיים
4.8	0.5	22	35	42.5	מרכז	
5.0	1	32	26	41	ימין	

פילוחים נוספים של מדגם היהודים מעלים שגברים נוטים לתת ציון מעט יותר גבוה לסולידריות מנשים (5.0, 4.6, בהתאמה). כמו כן, משיבים מבוגרים מעריכים את רמת הסולידריות בחברה הישראלית כגבוהה יותר בהשוואה למשיבים צעירים (18-34 – 4.6; 35-54 – 4.7; 55 ומעלה – 5.0). לא מצאנו הבדלים לפי מוצא עדתי, השכלה או הכנסה.

במדגם הערבים, בדומה לשנה שעברה, נמצא כי הציון הממוצע לסולידריות בקרב הדרוזים גבוה בעליל מציוני המוסלמים והנוצרים. מעניין שהשנה הערכת הסולידריות בקרב כל אחת מהעדות הדתיות אצל הערבים גבוהה מזו שנרשמה אצל היהודים החילונים והחרדים. כמו בשנים קודמות, הערבים שהצביעו למפלגות ציוניות נותנים ציון גבוה יותר לרמת הסולידריות בחברה, לעומת ערבים שהצביעו למפלגות ערביות או לא הצביעו בבחירות כלל.

לוח 4.2 הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית, לפי עדה דתית ולפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022 (ערבים)

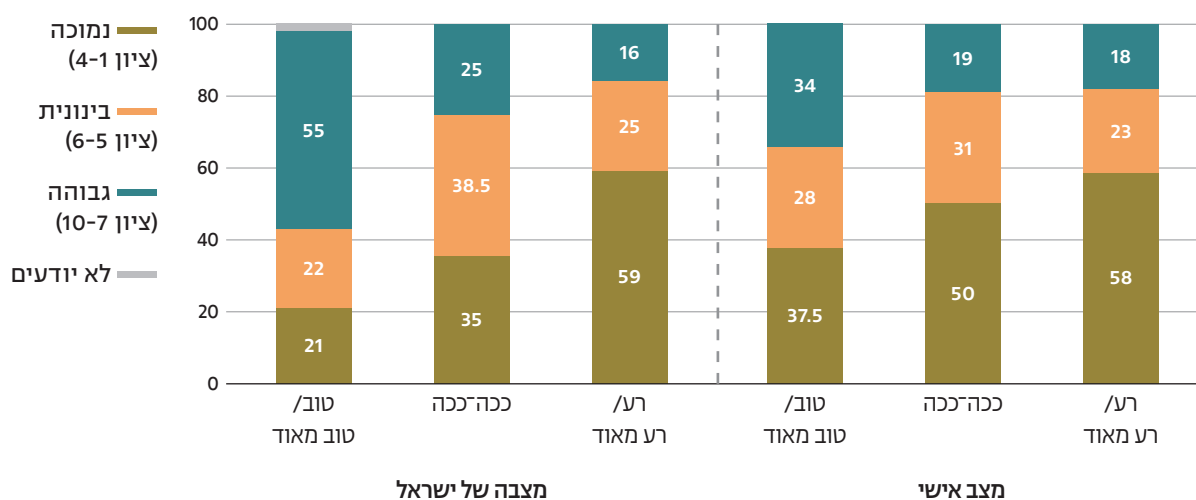
ציון ממוצע	לא יודעים	גבוהה (10-7)	בינונית (6-5)	נמוכה (4-1)		
4.8	0	26	29	45	מוסלמים	עדה דתית
4.7	0	28	19	53	נוצרים	
5.5	0	38.5	22.5	39	דרוזים	
5.7	0	43	20	37	למפלגות ציוניות	הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022
4.5	0	23	28	49	למפלגות ערביות	
4.7	2	25	27	46	לא הצביעו	

בשונה ממדגם היהודים, לא מצאנו הבדלים בפילוח מדגם הערבים לפי מין או גיל. עם זאת, פילוח לפי השכלה והכנסה מעלה פערים ניכרים. ערבים בעלי השכלה אקדמית נותנים ציון נמוך יותר לסולידריות בישראל, לעומת ערבים בעלי השכלה לא־אקדמית (4.2, 5.1, בהתאמה). כמו כן, ערבים בעלי הכנסה גבוהה מעריכים את הסולידריות כנמוכה יותר בהשוואה לערבים עם הכנסה נמוכה יותר (בעלי הכנסה מעל החציונית – 3.9; כמו החציונית – 5.2; מתחת לחציונית – 5.1). כלומר, ערבים ממעמד חברתי־כלכלי גבוה נוטים לתפוס את רמת הסולידריות בחברה הישראלית כנמוכה יותר בהשוואה לערבים ממעמד חברתי־כלכלי נמוך יותר.

בכל הקבוצות הדמוגרפיות שנבחנו לעיל, הן במדגם היהודים הן במדגם הערבים, נרשמה השנה ירידה בציון הממוצע של רמת הסולידריות בהשוואה למדידה הקודמת (למעשה, מדובר בירידה מתמשכת מאז נקודת השיא שנרשמה בתחילת המלחמה).

תחושת הסולידריות היא אחד המשתנים המרכזיים בהבנת הלך הרוח הציבורי בישראל, וניתן להניח כי קיים קשר בינה לבין מדדים אחרים. בדומה לשנים קודמות, מצאנו קשר הדוק בין הערכת הסולידריות לבין הערכת המצב הכללי במדינה. בקרב המעריכים את מצבה של ישראל טוב או טוב מאוד, הרוב נותנים ציון גבוה לסולידריות; ולהפך – בקרב המעריכים את מצבה של המדינה רע או רע מאוד, הרוב סבורים גם שרמת הסולידריות בחברה נמוכה. הקשר בין הציון לרמת הסולידריות לבין הערכת המצב האישי של המרואייין חלש יותר: בכל הקבוצות, בכלל זה אצל מי שמכריזים שמצבם האישי טוב, רק מיעוט סבורים שרמת הסולידריות החברתית גבוהה.

תרשים 4.3 הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית, לפי הערכת המצב הכללי במדינה ולפי הערכת המצב האישי (%) (כלל המדגם)

בכל הקבוצות הדמוגרפיות שנבחנו לעיל, הן במדגם היהודים הן במדגם הערבים, נרשמה השנה ירידה בציון הממוצע של רמת הסולידריות בהשוואה למדידה הקודמת.

בדקנו את הקשר בין הערכת רמת הסולידריות לבין עמדות נוספות המשקפות הלכי רוח כלליים בחברה. מצאנו שמשיבים האופטימיים לגבי העתיד של ישראל נותנים בממוצע ציון גבוה יותר לרמת הסולידריות, לעומת מי שפסימיים לגבי העתיד. כן נמצא כי מי שסבורים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו נותנים, בממוצע, ציון גבוה יותר לרמת הסולידריות ממי שאינם סבורים כך. בנוסף, תחושת שייכות למדינה ולבעיותיה מלווה בהערכה גבוהה יותר של הסולידריות החברתית, בהשוואה למי שאינם חשים שייכות כזו.

לוח 4.3 ציונים ממוצעים לסולידריות בחברה הישראלית (כלל המדגם)

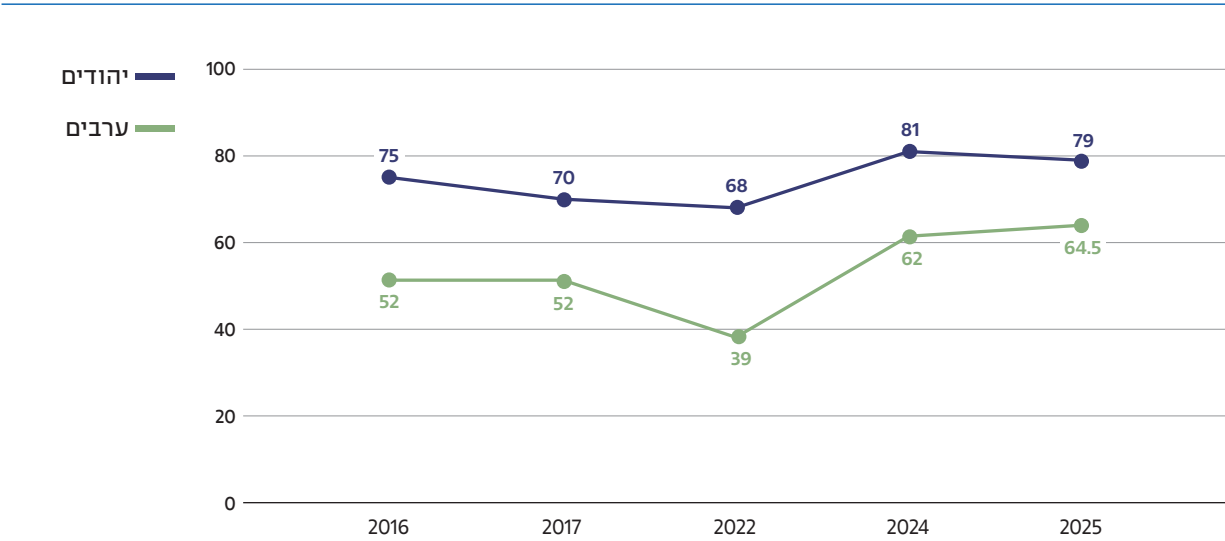
ציון ממוצע		
5.3	אופטימיים	אופטימיות/פסימיות לגבי עתידה של ישראל
4.1	פסימיים	
5.2	מסכימים	ישראל היא מקום שטוב לחיות בו
4.0	לא מסכימים	
5.0	במידה רבה מאוד/די רבה	באיזו מידה אתה מרגיש את עצמך חלק ממדינת ישראל ובעיותיה?
3.9	במידה די מועטה/בכלל לא	

ערבות הדדית בין האזרחים בעת צרה

שאלה 27 נספח 1, עמ' 238 | נספח 2, עמ' 267

גם השנה, בדומה לשנים הקודמות, שאלנו את המרואיינים על אחד מהיבטי הסולידריות – עזרה הדדית: "באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה?" רוב ברור בשני המדגמים הביעו הסכמה עם האמירה, אבל הרוב בקרב היהודים גדול יותר. כן עולה שבניגוד לשאלה בנוגע לרמת הסולידריות, בשאלה זו הנתונים כמעט זהים לשנה החולפת. דהיינו, בשאלת הערבות ההדדית של ישראלים לא נמדדה השנה ירידה בהשוואה לציונים הגבוהים שהתקבלו בשנה שעברה על רקע האירועים דאז.

תרשים 4.4 מסכימים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה, 2016-2025 (% יהודים וערבים)

בפילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) נמצא שבשלושתם יש רוב לסבורים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים, אם כי הרוב הזה הוא הגדול ביותר בימין (ימין – 83%; מרכז – 76%; שמאל – 68%). בשום מחנה לא מצאנו שינויים ניכרים בהשוואה לשנה שעברה.

פילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מעלה כי השנה ברוב הקבוצות לא נרשם שינוי ניכר בהשוואה לשנה שעברה. שוב, למעט החרדים, שבקרובם חלה עלייה ניכרת, והשיעור אצלם השתווה לזה של הדתיים, כך שהשנה שתי הקבוצות (חרדים ודתיים) מציגות את רמות ההסכמה הגבוהות ביותר עם טענה זו.

לוח 4.4 מסכימים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2022-2025 (% יהודים)

2025	2024	2022	
87	79.5	74	חרדים
87	92	79	דתיים
82	87.5	72	מסורתיים דתיים
82	81.5	71	מסורתיים לא-דתיים
72	76	61	חילונים

במדגם הערבים לא חלו השנה שינויים משמעותיים בשאלה זו בקרב המוסלמים והנוצרים, ואילו בקרב הדרוזים חלה ירידה, אם כי שיעור ההסכמה אצלם נותר הגבוה ביותר. השיעורים הגבוהים בכל הקבוצות תומכים בהשערה שמדידת 2024 לא הייתה מופע חד-פעמי של סולידריות אזרחית גבוהה.

לוח 4.5 מסכימים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה, לפי עדה דתית, 2025-2022 (%) (ערבים)

2025	2024	2022	
64	60	39	מוסלמים
59	65	36	נוצרים
74	90	46	דרוזים

פילוח מדגם הערבים לפי הצבעה בבחירות ב־2022 מעלה כי מי שהצביעו למפלגות ציוניות נוטים יותר להסכים עם האמירה שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים בעת צרה, לעומת שאר הערבים (מצביעי מפלגות ציוניות – 81%; מצביעי מפלגות ערביות – 59%; לא הצביעו בבחירות – 63%).

בדקנו אם יש קשר בין רמת ההסכמה עם הטענה שבעת צרה תמיד אפשר לסמוך על המדינה לבין רמת ההסכמה עם הטענה שאפשר לסמוך על אזרחים אחרים. הממצאים מראים כי הן בקרב יהודים הן בקרב ערבים, רוב גדול מהמאמינים כי ניתן לסמוך על המדינה בעת צרה סבורים גם שניתן לסמוך על אזרחים ישראלים אחרים באותן נסיבות. ואולם כאשר בוחנים את העמדות של מי שאינם סומכים על המדינה, מקבלים תמונה שונה: במדגם היהודים, מבין מי שאינם סבורים כי ניתן לסמוך על המדינה בעת צרה, רוב, אם כי קטן יותר (73%), גם מאמינים שניתן לסמוך על ישראלים אחרים. לעומת זאת, במדגם הערבים רוב ברור אינם מסכימים עם קביעה זו.

פילוח מדגם הערבים לפי הצבעה בבחירות ב־2022 מעלה כי מי שהצביעו למפלגות ציוניות נוטים יותר להסכים עם האמירה שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים בעת צרה, לעומת מי שהצביעו למפלגות ערביות או לא הצביעו כלל.

לוח 4.6 **ישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה,**
לפי ישראלים תמיד יכולים לסמוך על המדינה בעת צרה (% יהודים וערבים)

סך הכול	ישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים בעת צרה				
	לא יודעים	לא מסכימים	מסכימים		
100	0.5	5.5	94	מסכימים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה בעת צרה	יהודים
100	1	26	73	לא מסכימים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה בעת צרה	
100	4.5	15.5	80	מסכימים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה בעת צרה	ערבים
100	3	60	37	לא מסכימים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה בעת צרה	

המתחים בחברה הישראלית

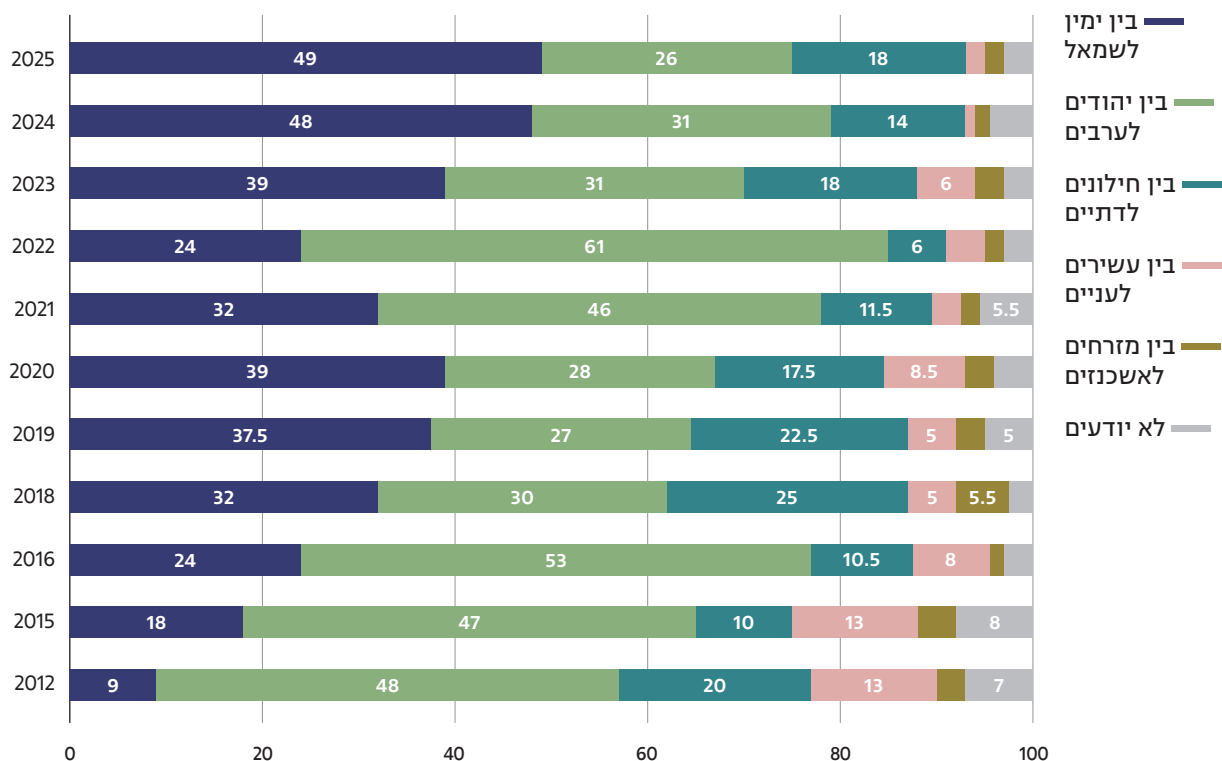
שאלה 12 נספח 1, עמ' 235 | נספח 2, עמ' 255

מדי שנה נבחנת במדד הדמוקרטיה השאלה איזה מהמתחים בחברה הישראלית נתפס על ידי הציבור כחזק ביותר. בשנת 2025 השיעור הגבוה ביותר (כמחצית) בציבור ממשיכים לראות במתח בין ימין לשמאל את המתח העיקרי. מדובר במגמה מתמשכת של התחזקות בולטת של מתח זה מאז 2022, במקביל להעמקת המשבר הפוליטי. בה בעת, חלה ירידה קלה בתפיסת המתח בין יהודים לערבים כחזק ביותר, ועלייה מתונה בשיעור המצביעים על המתח בין חילונים לדתיים כבולט ביותר.

במדגם היהודים, מעל מחצית מציבים את המתח בין ימין לשמאל בראש הרשימה ובמקום השני את המתחים בין יהודים לערבים ובין דתיים לחילונים. בקרב הערבים המתח בין יהודים לערבים נתפס כחזק ביותר, והמתח בין המחנות הפוליטיים נמצא במקום השני.

במדגם היהודים, מעל מחצית מציבים את המתח בין ימין לשמאל בראש הרשימה ובמקום השני את המתחים בין יהודים לערבים ובין דתיים לחילונים. בקרב הערבים המתח בין יהודים לערבים נתפס כחזק ביותר, והמתח בין המחנות הפוליטיים נמצא במקום השני.

תרשים 4.5 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית, 2012-2025 (% כלל המדגם)

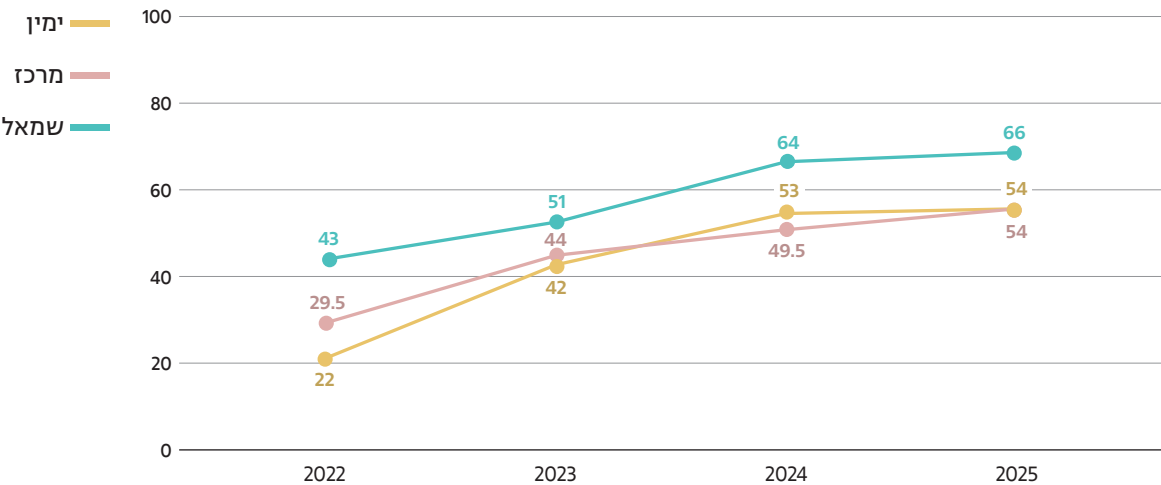

לוח 4.7 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית (% יהודים וערבים)

ערבים	יהודים	
בין יהודים לערבים (54)	בין ימין לשמאל (55)	1
בין ימין לשמאל (21)	בין יהודים לערבים (20)	2
בין דתיים לחילונים (10.5)	בין דתיים לחילונים (20)	3

בשנים 2024-2022 נרשמה עלייה חדה בשלושת המחנות הפוליטיים (יהודים) בתפיסת המתח בין ימין לשמאל כעיקרי בחברה הישראלית. ואולם ב-2025 הנתון נשאר כמעט ללא שינוי בכל המחנות. ממצא מעניין הוא שבשאלה זו המרכז קרוב יותר לימין מאשר לשמאל.

תרשים 4.6 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין ימין לשמאל, לפי מחנות פוליטיים, 2022-2025 (%) (יהודים)

השנה מתגלים פערים ברורים בין המחנות גם בנוגע למתח בין יהודים לערבים. שיעור המייחסים למתח הזה מרכזיות נשאר כמעט ללא שינוי בימין וירד משמעותית במרכז ובשמאל.

לוח 4.8 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין יהודים לערבים, לפי מחנות פוליטיים, 2024 ו-2025 (%) (יהודים)

2025	2024	
6	17	שמאל
12	22	מרכז
27	30	ימין

כפי שראינו לעיל, תפיסת המתח בין דתיים לחילונים כמתח המרכזי בחברה התחזקה השנה, מן הסתם על רקע המאבק בנושא גיוס החרדים. פילחנו את תשובות היהודים בנושא לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים. בכל הקבוצות מצאנו עלייה בשיעור המציבים מתח זה בראש סולם המתחים, והעלייה הניכרת ביותר נרשמה בקרב המשיבים הדתיים והמסורתיים הלא-דתיים. עם זאת, בדומה למדידה הקודמת, השיעורים הגבוהים ביותר של המצביעים על המתח בין דתיים לחילונים כמרכזי מאפיינים דווקא את "הקצוות" – החרדים והחילונים.

לוח 4.9 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין דתיים לחילונים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים, 2024 ו-2025 (%) (יהודים)

2025	2024	
25	19	חרדים
14	7	דתיים
9	5	מסורתיים דתיים
20	11	מסורתיים לא-דתיים
23	20	חילונים

חשוב לציין כי בכל הקבוצות על הרצף חרדים-חילונים המתח בין ימין לשמאל מוביל ברשימת המתחים, ובכולן קרוב למחצית או מעט יותר הצביעו עליו כחזק ביותר (חרדים – 46%; דתיים – 57%; מסורתיים דתיים – 54%; מסורתיים לא-דתיים – 51.5%; חילונים – 58.5%). במקום השני בכל הקבוצות נמצא המתח בין יהודים לערבים, למעט בקבוצת החילונים, שאצלם המתח בין דתיים לחילונים עולה השנה למקום השני.

מפילוח מדגם הערבים לפי עדה דתית עולה כי שיעור הדרוזים הסבורים שהמתח בין יהודים לערבים הוא החזק ביותר בחברה הישראלית נמוך משמעותית מזה שבקרב המוסלמים והנוצרים: רק כשליש מהדרוזים ציינו זאת השנה, בניגוד למדידה הקודמת ב-2024, אז כמחצית חשבו כך. ממדידות קודמות אנחנו לומדים כי בעבר הדרוזים דמו מאוד לשתי העדות האחרות בהערכת המתח בין יהודים לערבים, כך שאיננו יודעים אם הנתון שהתקבל השנה הוא מדידה חריגה או תחילתו של שינוי. השנה 39% מהדרוזים הצביעו על המתח בין ימין לשמאל כמתח העיקרי בחברה (שיעור דומה ואפילו גבוה מעט מזה שהצביעו על המתח בין יהודים לערבים), עלייה משמעותית בהשוואה לשנה הקודמת (26%).

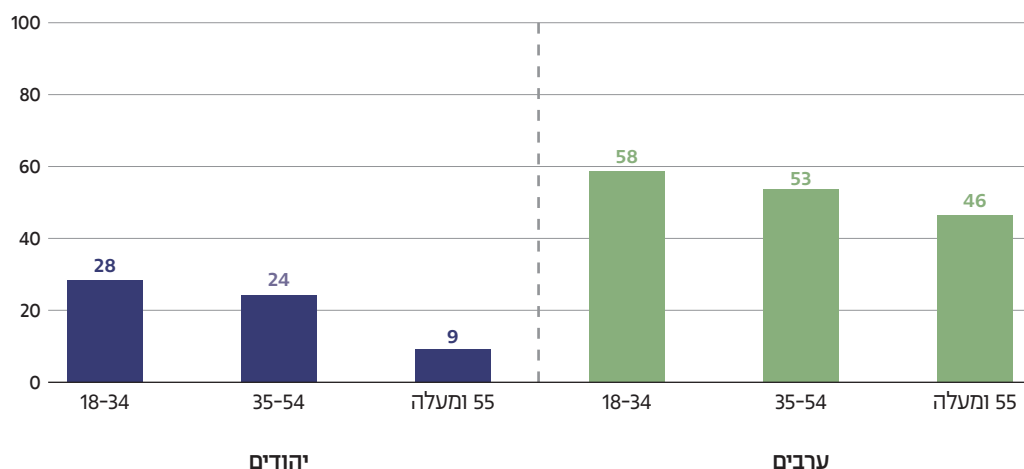
לוח 4.10 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין יהודים לערבים, לפי עדה דתית, 2024 ו-2025 (%) (ערבים)

2025	2024	
56	56.5	מוסלמים
59	52.5	נוצרים
35	51	דרוזים

במדגם היהודים התקבל פער גילי ניכר מאוד: צעירים נוטים לתפוס את המתח בין יהודים לערבים כחזק ביותר בשיעור גבוה הרבה יותר מיהודים מבוגרים יותר. מגמה דומה נרשמה גם במדגם הערבים, אם כי השיעורים אצל הערבים גבוהים יותר באופן כללי, והפערים בין קבוצות הגיל ניכרים פחות.

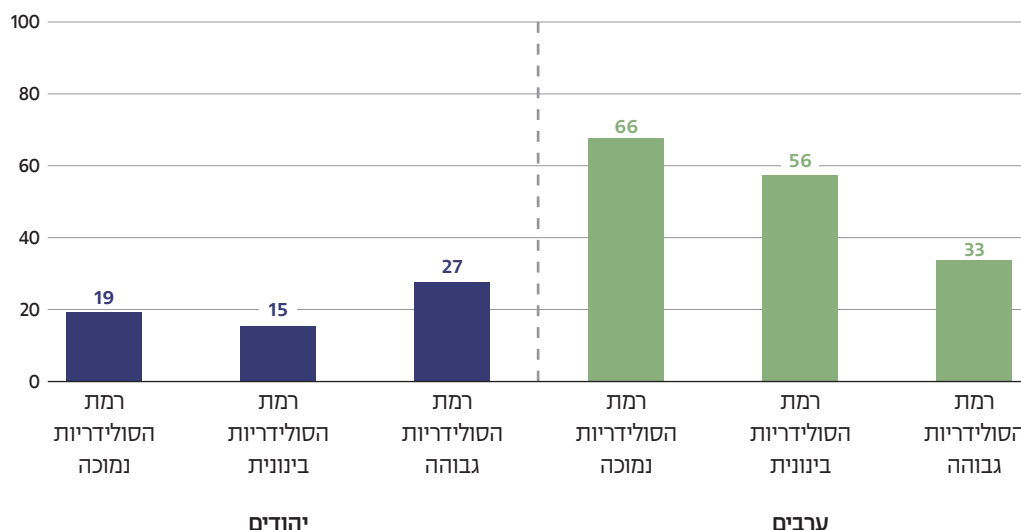
תרשים 4.7 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין יהודים לערבים, לפי גיל

(%, יהודים וערבים)

הצלבנו את התשובות לשאלה על המתחים בחברה הישראלית עם הערכת רמת הסולידריות בחברה. במדגם הערבים נמצא קשר ברור מאוד בין ההערכה הכללית לסולידריות לבין החשיבות המיוחסת למתח בין יהודים לערבים: בקרב הערבים שמעריכים את רמת הסולידריות בחברה הישראלית כגבוהה, רק שליש סבורים שהמתח החזק ביותר הוא בין יהודים לערבים, לעומת שיעור כפול (כשני שלישים) בקרב המעריכים את רמת הסולידריות כנמוכה. לעומת זאת, במדגם היהודים לא נמצא דפוס ברור לקשר בין הערכת רמת הסולידריות בחברה הישראלית לבין תפיסת המתח בין יהודים לערבים כמתח החזק ביותר. ייתכן שממצא זה מעיד שכאשר יהודים נשאלים על החברה הישראלית בכללותה, יש מי שמתייחסים בראש ובראשונה לסולידריות הבין-יהודית.

תרשים 4.8 המתח החזק ביותר בחברה הישראלית – בין יהודים לערבים, לפי הערכת רמת הסולידריות בחברה (% יהודים וערבים)

נכונות לקבל בעלי דעות פוליטיות אחרות

שאלות 64-67 נספח 1, עמ' 245-246

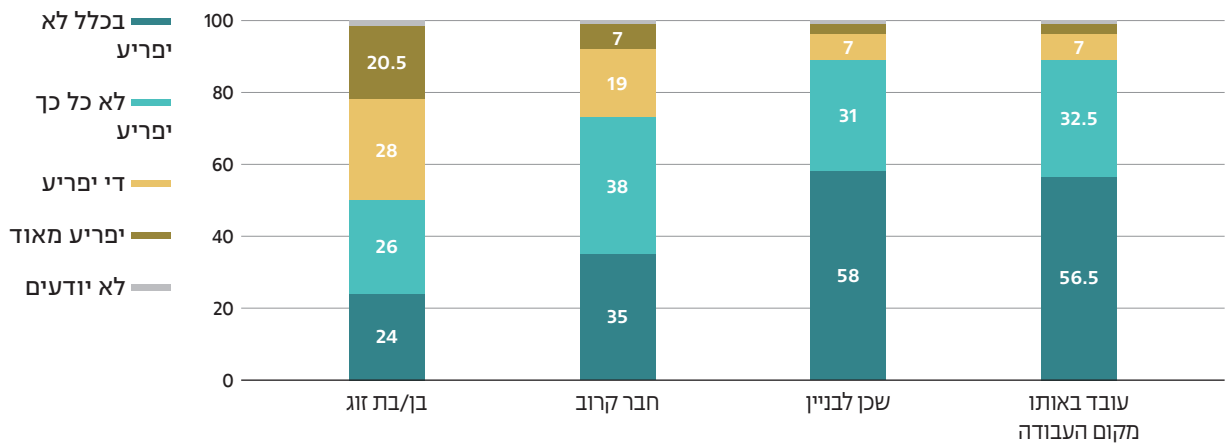
השנה בדקנו בפעם הראשונה את מידת הנכונות של ישראלים לקבל את ה"אחר", במובן של דעות פוליטיות אחרות. שאלנו את המרואיינים עד כמה יפריע או לא יפריע להם לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה משלהם, ברמות שונות של קרבה: כבן או בת זוג, כחבר קרוב, כשכן לבניין וכעובד באותו מקום עבודה.

תגובת המרואיינים הערבים הייתה מתונה בהרבה מתגובת המרואיינים היהודים, ומיעוט זניח בלבד בקרבם (פחות מ-10%) ענו שדי יפריע להם או יפריע להם מאוד לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה משלהם בכל אחת מרמות הקרבה שנבדקו. לפיכך בהמשך ניתוח זה נתמקד במדגם היהודים בלבד.

כמעט מחצית מהמשיבים היהודים הצהירו שדעה פוליטית מנוגדת תפריע להם בבחירת בן או בת זוג, נתון המעיד על פיצול פוליטי-חברתי עמוק. עם זאת, רוב המרואיינים היהודים בסקר מוכנים לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה כחבר קרוב. בנוגע ליחסים קרובים פחות – שכנים בבניין או עמיתים בעבודה – המשיבים מציגים סובלנות גדולה יותר: רוב מכריע אמרו שדעות פוליטיות הפוכות משלהם לא יפריעו להם במקרים האלה.

תרשים 4.9 עד כמה יפריע לך או לא יפריע לך לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה

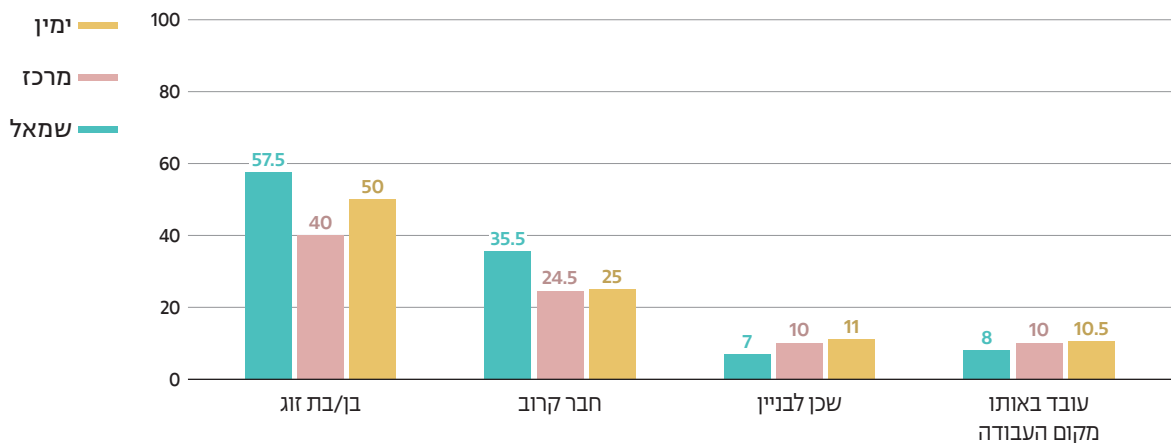
משלך כ... (% יהודים)

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מעלה כי התנגדות לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה כבן או בת זוג חזקה יותר בשמאל ובימין, ומתונה יותר במרכז. בנוגע להתנגדות לקבל חבר קרוב עם דעה הפוכה לא נמצא הבדל בין המרכז לימין (כרבע של מתנגדים בשני מחנות אלה), בעוד אנשי השמאל מגלים פחות סובלנות בעניין – מעל שליש מהם מתנגדים לכך.

תרשים 4.10 התנגדות לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה ברמות שונות של קרבה,

לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

כמעט מחצית מהמשיבים היהודים הצהירו שדעה פוליטית מנוגדת תפריע להם בבחירת בן או בת זוג, נתון המעיד על פיצול פוליטי-חברתי עמוק.

בפילוח מדגם היהודים לפי מין מצאנו כי מעל מחצית מהנשים (56%) אינן מוכנות להיות בזוגיות עם אדם מהצד הפוליטי האחר, לעומת מיעוט (40%) בקרב הגברים שענו כך. הדבר יכול להעיד על רגישות גבוהה יותר בקרב נשים להרמוניה ערכית וזהותית בקשר הזוגי. כהסבר נוסף – ייתכן שגברים סבורים שהם פגיעים פחות להשפעות של בת זוג בעלת דעות שונות משלהם, בשל תפיסות מסורתיות של שליטה או התפקידים השונים של נשים וגברים במערכת יחסים. כפי שהלוח הבא מלמד, הפער בין גברים לנשים בעניין זה ניכר בכל שלושת המחנות הפוליטיים, והוא בולט ביותר במחנה השמאל.

לוח 4.11 התנגדות לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה כבן/בת זוג, לפי מחנות פוליטיים ומגדר (%) (יהודים)

ימין	מרכז	שמאל	
42	31	44	גברים
58	48	72	נשים

בפילוח מדגם היהודים לפי קבוצות גיל נמצא כי בני 55 ומעלה מגלים רמה גבוהה יותר של סובלנות כלפי בני זוג בעלי דעה פוליטית שונה, בהשוואה למשיבים צעירים יותר. המגמה דומה בכל המחנות, אם כי הפער בין קבוצות הגיל גדול יותר בימין לעומת המרכז והשמאל.

לוח 4.12 התנגדות לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה כבן/בת זוג, לפי מחנות פוליטיים וגיל (%) (יהודים)

ימין	מרכז	שמאל	
59	46	60	34-18
52	42	66	54-35
34	36	50	55 ומעלה

פילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מעלה כי ההתנגדות לקבל אדם עם תפיסות פוליטיות מנוגדות כבן או בת זוג נמוכה יחסית בקרב מסורתיים לא־דתיים (40%) ודתיים (44%), וגבוהה יחסית בקבוצות האחרות (חרדים – 52%; מסורתיים דתיים וחילונים – 51%).

כפי שראינו לעיל, הנכונות לקבל אדם עם תפיסות פוליטיות מנוגדות כחבר קרוב גבוהה יחסית בהשוואה לקבלה של בן או בת זוג: כשלושה רבעים מכלל היהודים מוכנים לחברות כזאת. כן ראינו בתרשים לעיל שההתנגדות לחברות מסוג זה גבוהה יותר בשמאל בהשוואה למרכז ולימין. גם כאן, בדומה לתחום הזוגיות, נמצא כי נשים פתוחות מעט פחות מגברים לחברות קרובה עם בעלי דעות פוליטיות הפוכות (29% ו-23% של מתנגדים, בהתאמה). בכל הנוגע לקבלה של שכנים או עמיתים בעבודה עם דעות פוליטיות הפוכות התקבלו שיעורים גבוהים מאוד (קרוב ל-90%) של סובלנות בכל הקבוצות הדמוגרפיות במדגם היהודים.

קבוצות חזקות וחלשות בחברה הישראלית

שאלה 5 | נספח 1, עמ' 234 | נספח 2, עמ' 251

שאלה נוספת שנשאלת במדד הדמוקרטיה כמעט מדי שנה בוחנת את תחושת המרכזיות או השוליות החברתית של המרואיינים: "כל חברה בעולם מתחלקת לקבוצות חזקות וחלשות. להרגשתך, לאיזו קבוצה בחברה הישראלית אתה שייך?". לאורך השנים, וכך גם השנה, נמצא כי רוב (כ-60%, והשנה 61%) מתוך המשיבים בכלל המדגם מגדירים את עצמם שייכים לקבוצה חזקה או די חזקה.

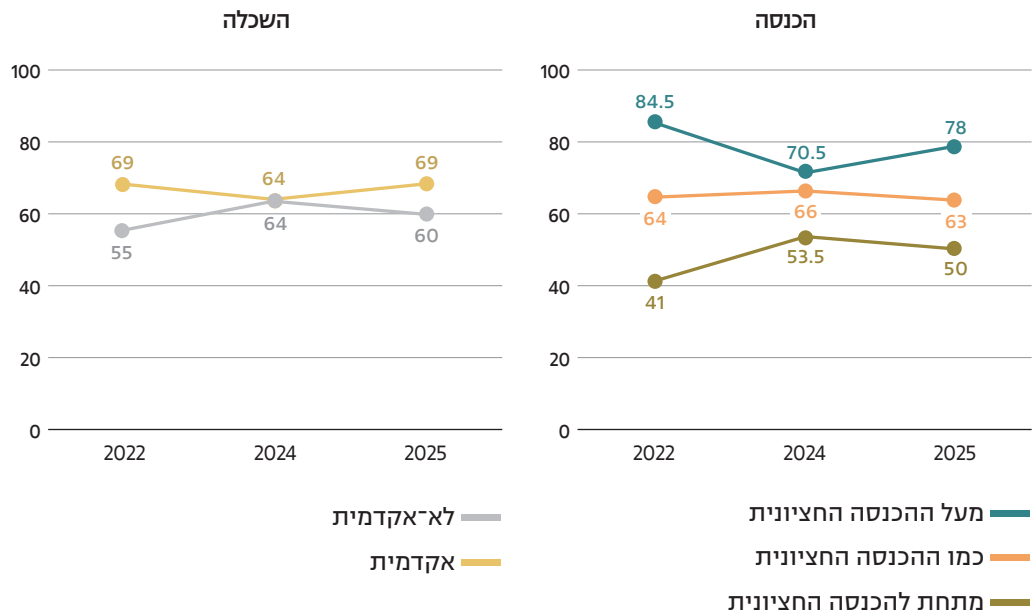
הפער הברור והיציב ביותר בשיוך העצמי לקבוצות חלשות או חזקות בחברה הוא בין יהודים לערבים (ממוצע רב־שנתי: יהודים – 66%; ערבים – 44%).¹⁷ השנה, 65% מהיהודים שייכו את עצמם לקבוצות חזקות, לעומת 43% בלבד מהערבים. התפלגות תשובות היהודים לא השתנתה כלל בשנים האחרונות, בעוד בקרב הערבים ניתן לראות את המעבר לקצוות: מקבוצה די חלשה לקבוצה חלשה וכן מקבוצה די חזקה לקבוצה חזקה.¹⁸

17 | הממוצע הרב־שנתי של מדידות 2012-2025.

18 | מגמה זו נרשמה בקרב כל העדות הדתיות: מוסלמים, נוצרים ודרוזים.

תרשים 4.12 תחושת השתייכות לקבוצות חזקות בחברה, לפי השכלה והכנסה

(%, יהודים)

פילוח מדגם היהודים לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים מעלה כי בשנים האחרונות תחושת השייכות לקבוצות חזקות בחברה מאפיינת ביותר את קבוצת הדתיים. גם השנה, למרות מגמת ירידה קלה, הדתיים מובילים מבחינת תחושת ההשתייכות לקבוצות חזקות. בין שאר הקבוצות לא נרשמו פערים משמעותיים. לאורך כל השנים החרדים מאופיינים ברמה הנמוכה ביותר של תחושת שייכות לקבוצות החזקות בחברה, אם כי שיעור החרדים המשייכים עצמם לקבוצות אלו עלה משמעותית ב-2024, ונשאר יציב ב-2025. התחזקות בתחושת השייכות לקבוצות חזקות בשנים 2025-2022 נרשמה גם בקרב המסורתיות, בייחוד המסורתיות הדתיים.

בפילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) בולטת בעיקר הירידה בשמאל בשיעור החשים שייכות לקבוצות חזקות. בעוד בעבר תחושת השייכות לקבוצות חזקות אפיינה יותר את מחנה השמאל מאשר את המרכז והימין (ממוצע רב-שנתי, 2022-2012: שמאל – 73.3; מרכז – 67.2; ימין – 66.2), מאז 2024 הפערים הצטמצמו, וכיום שיעור השיוך לקבוצות חזקות דומה בשלושת המחנות.

בפילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) בולטת בעיקר הירידה בשמאל
בשיעור החשים שייכות לקבוצות חזקות.

לוח 4.13 תחושת השתייכות לקבוצות חזקות בחברה, לפי מיקום על הרצף
חרדים-חילונים ולפי מחנות פוליטיים, 2025-2022 (%) (יהודים)

2025	2024	2022		
60	61	54	חרדים	מיקום על הרצף חרדים-חילונים
71	72	75	דתיים	
65	66	56	מסורתיים דתיים	
65	62	60	מסורתיים לא-דתיים	
64	63	65	חילונים	
63	61	73	שמאל	מחנות פוליטיים
62.5	65	62	מרכז	
66	64	62	ימין	

במדגם הערבים לא נמצא קשר בין תחושת השייכות לקבוצות חזקות לבין משתנים חברתיים-כלכליים כמו השכלה והכנסה. לעומת זאת, התגלו פערים משמעותיים בהתאם לעדה הדתית ולדפוס ההצבעה בבחירות לכנסת. דרוזים נוטים יותר להרגיש שייכות לקבוצות חזקות בהשוואה למוסלמים או לנוצרים. קשר מובהק במיוחד נמצא גם בין תחושת השייכות לקבוצות חזקות לבין ההצבעה בבחירות 2022: רוב מתוך המשיבים הערבים שהצביעו למפלגות ציוניות רואים עצמם חלק מקבוצות חזקות, לעומת כשליש בלבד ממצביעי המפלגות הערביות, וכ-40% בקרב מי שלא הצביעו כלל. מעבר לכך, בקרב מצביעי המפלגות הציוניות חלה עלייה חדה בתחושת השייכות לקבוצות חזקות, וב-2025 למעלה משלושה רבעים מהם מזהים עצמם כך.

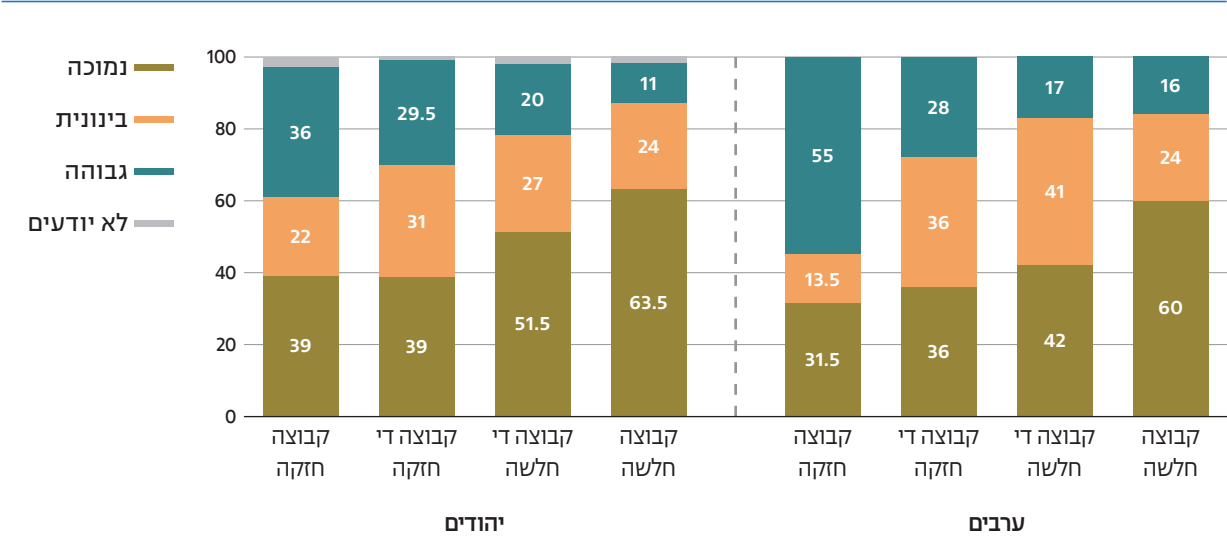
לוח 4.14 תחושת השתייכות לקבוצות חזקות בחברה, לפי עדה דתית ולפי הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022, 2024 ו־2025 (% ערבים)

2025	2024		
41	41	מוסלמים	עדה דתית
47	37	נוצרים	
61	57	דרוזים	
77	57	למפלגות ציוניות	הצבעה בבחירות לכנסת ב־2022
36	31	למפלגות ערביות	
41	45	לא הצביעו	

מהנתונים שהוצגו לעיל עולה כי ניתן לזהות שתי קבוצות של גורמים המשפיעים על תחושת השייכות לקבוצות חזקות בחברה הישראלית: גורמים חברתיים־כלכליים וגורמים הקשורים לזהות דתית ופוליטית. ראינו כי במדגם היהודים גורמים חברתיים־כלכליים ממלאים תפקיד חשוב, אך בשנים האחרונות תפקיד משמעותי בשיוך עצמי לקבוצות חזקות ממלאים גם גורמי זהות דתית ופוליטית. במדגם הערבים גורמי הזהות הדתית והפוליטית הם המשפיעים ביותר על תחושת השייכות לקבוצות חזקות.

בהמשך לדיון על תחושת הסולידריות בחברה הישראלית שניתחנו בתחילת הפרק, בדקנו את הקשר בין תפיסת הסולידריות לבין תחושת השייכות לקבוצות חזקות או חלשות. מהנתונים עולה כי מדובר בקשר חזק במיוחד: בשני המדגמים – היהודי והערבי – ככל שהמראיין מזהה את עצמו עם קבוצה חזקה יותר, כך גם הערכתו את רמת הסולידריות בחברה גבוהה יותר.

תרשים 4.13 הערכת הסולידריות בחברה הישראלית, לפי תחושת השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (% יהודים וערבים)

יחסי יהודים וערבים

הנושאים הנדונים בפרק זה:

- ישראל – דמוקרטיה גם לאזרחים הערבים?
- השתלבות הערבים בחברה הישראלית
- נאמנות מורכבת – גם לעם הפלסטיני וגם למדינת ישראל?
- הפרדה בין יהודים לערבים
- האם יש לעודד הגירת אזרחים ערבים?
- צירוף מפלגות ערביות לממשלה

מהפרק הקודם עולה כי המתח בין יהודים לערבים נתפס כחזק ביותר בעיני רוב הערבים, בעוד בקרב הציבור היהודי, שהוא קבוצת הרוב, מתח זה נדחק למקום השני אחרי המתח הפנים-יהודי בין המחנות הפוליטיים. פרק זה בוחן אפוא לעומק את יחסי שני הציבורים בסוגיות של מעמד האזרחים הערבים במדינה, השתלבותם בחברה הישראלית, האפשרות לזהות מורכבת (פלסטינית וישראלית בו־זמנית) ולשותפות פוליטית.

הממצאים מצביעים על פער מהותי: הערבים מוטרדים יותר מהמתח בין שני הלאומים ומהיחס של מדינת ישראל כלפיהם, אך מביעים עמדות חיוביות יותר כלפי שילוב בחברה, נאמנות למדינת ישראל והשתתפות פוליטית – מגמות שנותרו יציבות השנה. לעומת זאת, במדגם היהודים גם השנה נמשכת ההידרדרות בכל התחומים שנבדקו: ירידה בתפיסת מדינת ישראל כדמוקרטית גם לערבים; ירידה באמונה שרוב הערבים מעוניינים בהשתלבות בחברה, וביכולת שלהם להיות נאמנים למדינת ישראל ובו בזמן להרגיש שייכות לעם הפלסטיני; ירידה בתמיכה בצירוף מפלגות ערביות לממשלה; ועלייה בתמיכה בהפרדה פיזית בין יהודים לערבים ואף בעידוד הגירת אזרחים ערבים מהארץ. כצפוי, נמצאו פערים

גדולים בין המחנות הפוליטיים, אך ההידרדרות ניכרת בשלושתם – בכלל זה בשמאל. מצאנו גם כי יהודים צעירים נוטים לעמדות מחמירות וספקניות יותר כלפי שילוב הערבים והאפשרות לזהות מורכבת, בהשוואה למבוגרים יותר.

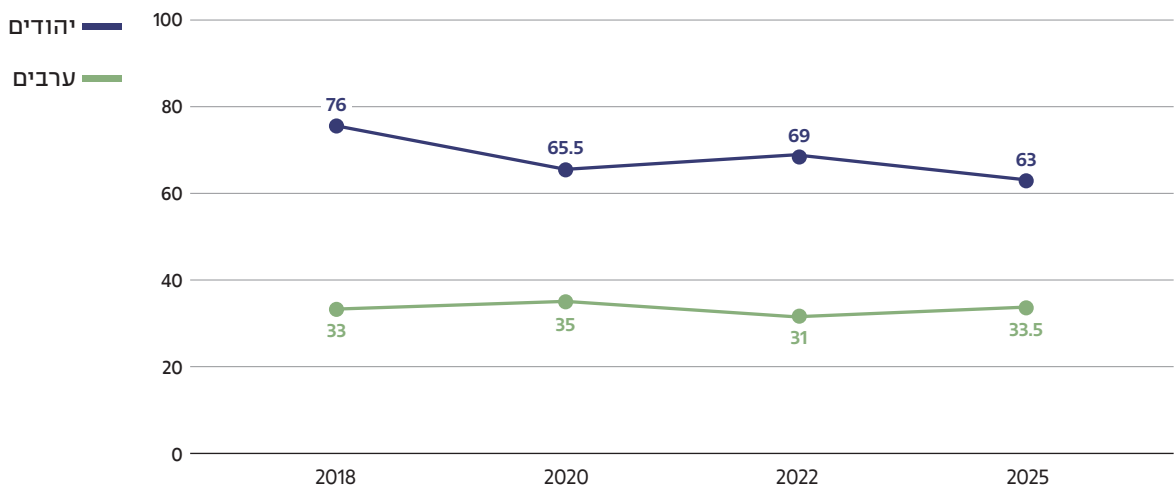
ישראל – דמוקרטיה גם לאזרחים הערבים?

שאלה 46 | נספח 1, עמ' 242 | נספח 2, עמ' 275

אחד המבחנים החשובים לתפקוד דמוקרטיה הוא הדרך שבה היא מתייחסת למיעוטים החיים בה. הציבור הערבי בישראל הוא מיעוט גדול ומשמעותי – כ-21% מאזרחי המדינה. בהקשר זה בדקנו עד כמה המרואיינים – יהודים וערבים – מסכימים או אינם מסכימים עם ההיגד שהמשטר בישראל כיום הוא דמוקרטי גם עבור האזרחים הערבים. מצאנו שרוב היהודים סבורים שהמשטר בישראל דמוקרטי גם לערבים, אבל שיעור הסבורים כך נמצא בשנים האחרונות בירידה. בקרב הערבים רק כשליש מסכימים עם הטענה. שיעור זה נשאר יציב וללא שינוי מאז המדידה הראשונה ב-2018.

תרשים 5.1 מסכימים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים,

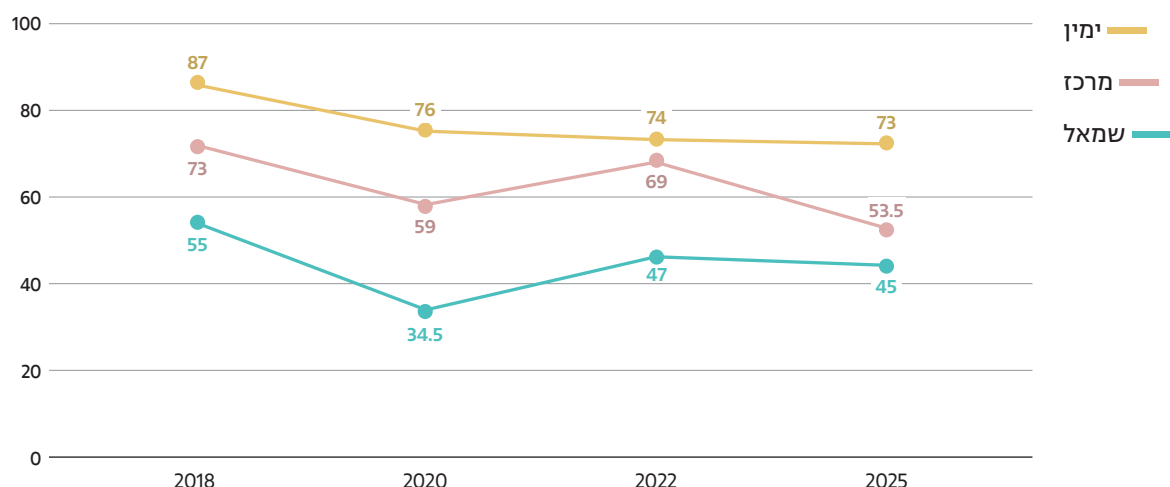
2025-2018 (% יהודים וערבים)

רוב היהודים סבורים שהמשטר בישראל דמוקרטי גם לערבים, אבל שיעור הסבורים כך נמצא בשנים האחרונות בירידה. בקרב הערבים רק כשליש מסכימים עם הטענה הזו.

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מעלה כי בימין יש לאורך השנים רוב ברור לסבורים שישראל היא דמוקרטית גם לאזרחיה הערבים. לעומת זאת במרכז, שבעבר היה בו רוב שסברו שישראל דמוקרטית גם לערבים, רק מעט מעל מחצית סבורים כך כיום. בשמאל פחות ממחצית מסכימים עם היגד זה השנה.

תרשים 5.2 מסכימים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים, לפי מחנות פוליטיים, 2018-2025 (%) (יהודים)

פילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) מצביע שבכל הקבוצות יש רוב לסבורים כי ישראל היא דמוקרטית גם עבור הערבים, אך הרוב בקרב החילונים קטן יחסית – 55% בלבד – לעומת שיעורים גבוהים יותר בקבוצות האחרות: מסורתיים לא-דתיים – 71%; מסורתיים דתיים – 67%; דתיים – 73%; חרדים – 70%.

במדגם הערבים נמצא השנה כי מעל מחצית מהדרוזים הסכימו עם הטענה שישראל היא דמוקרטית גם לערבים, לעומת כשליש בלבד בקרב המוסלמים ושיעור נמוך עוד יותר בקרב הנוצרים.

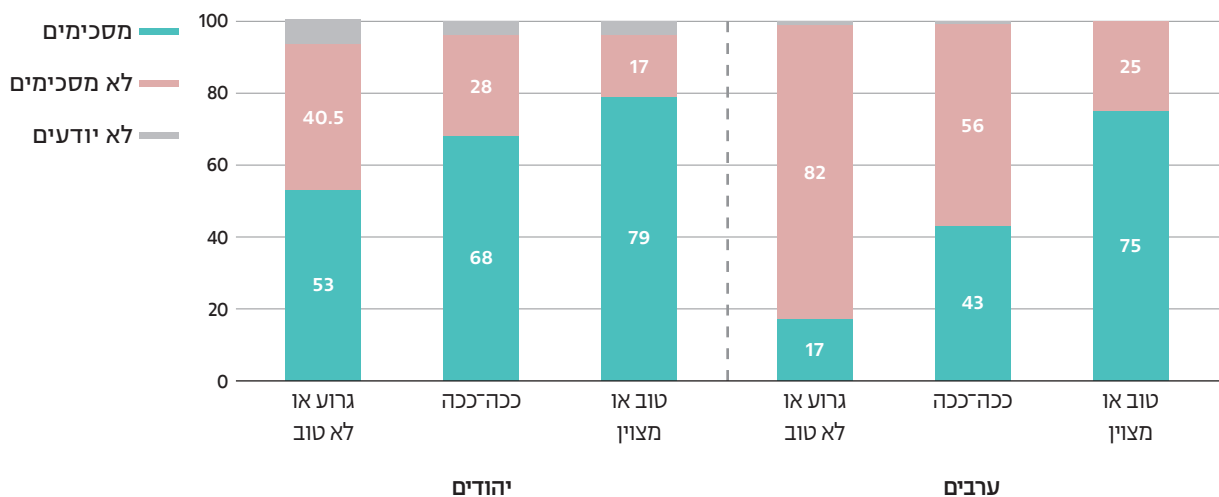
לוח 5.1 מסכימים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים, לפי עדה דתית, 2018-2025 (%) (ערבים)

2025	2022	2020	2018	
32	26	33	32	מוסלמים
28	29	33	32	נוצרים
55	56	49	39	דרוזים

בפילוח מדגם הערבים לפי ההצבעה בבחירות האחרונות לכנסת, בכל הקבוצות נמצא מיעוט של המסכימים שהמשטר בישראל דמוקרטי גם לערבים, אם כי מיעוט זה הוא הגדול ביותר אצל הערבים שהצביעו למפלגות ציוניות (40%), קטן יותר בקרב מי שלא הצביעו בבחירות (35%), והקטן ביותר בקרב מצביעי מפלגות ערביות (25%). בפילוח לפי רמת ההשכלה, בכל הקטגוריות נמצא רק מיעוט של הסבורים שישראל היא דמוקרטיה גם לערבים, אך מיעוט זה קטן יותר בקרב בעלי השכלה אקדמית (25% בלבד), בהשוואה לבעלי השכלה נמוכה יותר (38%).

בחנו את הקשר בין רמת ההסכמה עם הטענה שהמשטר בישראל דמוקרטי גם לערבים לבין הציון הכללי שהמשיבים נותנים למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (ראו דיון בפרק 3). מצאנו מתאם חיובי בין שני הנושאים הן במדגם היהודים הן במדגם הערבים, אבל בקרב הערבים הקשר בולט יותר. במדגם היהודים אפילו בקרב המשיבים המעניקים ציונים נמוכים לדמוקרטיה בישראל, הרוב תופסים אותה כדמוקרטית עבור אזרחיה הערבים, ואילו בקרב הערבים מצאנו רוב כזה רק אצל מי שנתנו לדמוקרטיה הישראלית ציון טוב או מצוין.

תרשים 5.3 המשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים, לפי הציון למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום (% יהודים וערבים)

במדגם היהודים אפילו בקרב המשיבים המעניקים ציונים נמוכים לדמוקרטיה בישראל, הרוב תופסים אותה כדמוקרטית עבור אזרחיה הערבים, ואילו בקרב הערבים מצאנו רוב כזה רק אצל מי שנתנו לדמוקרטיה הישראלית ציון טוב או מצוין.

השתלבות הערבים בחברה הישראלית

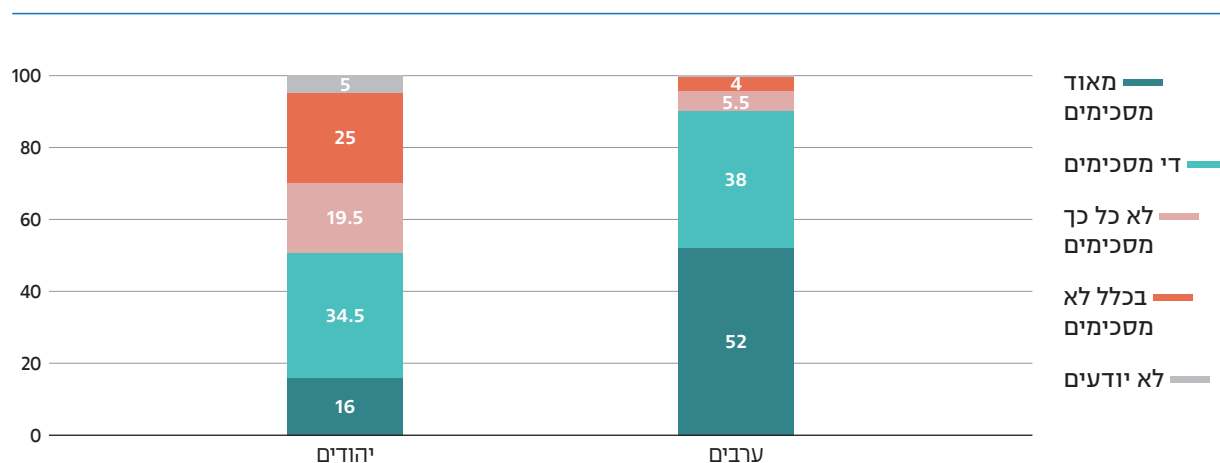
שאלות 49, 45, 37 נספח 1, עמ' 240-242 | נספח 2, עמ' 274 (שאלה 45)

סוגיית ההשתלבות של האזרחים הערבים בחברה הישראלית נבחנה באמצעות שלוש שאלות משלימות. הראשונה עסקה בעמדתם האישית של המרואיינים: "האם מסכימים שרצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית?". שתי השאלות האחרות בחנו תפיסות לגבי עמדות הרוב: האם "רוב הערבים" או "רוב היהודים" או "רוב ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית ולהיות חלק ממנה?", והאם "רוב היהודים" או "רוב ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה?".

בניתוח העמדות האישיות התקבל פער עצום בין תשובות היהודים לתשובות הערבים: אצל הערבים הרוב המכריע (90%) חושבים שרצוי שהערבים ישתלבו, בעוד כמחצית בלבד מהיהודים תומכים בכך.

תרשים 5.4 רצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה

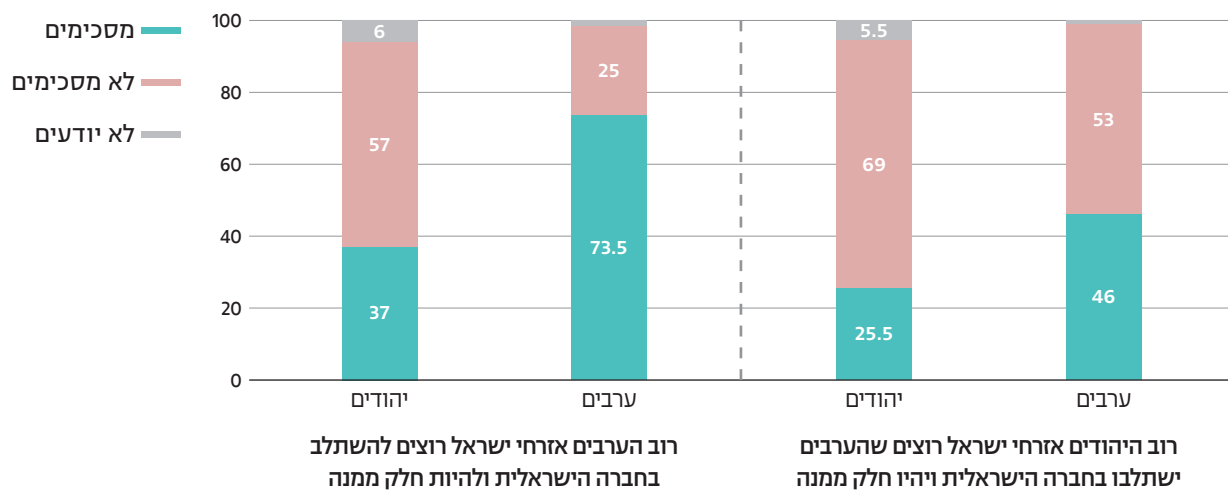
(%, יהודים וערבים)

באשר לעמדות הרוב בנוגע לשילוב הערבים בחברה, מצאנו כי הערכות הערבים חיוביות יותר מהערכות היהודים. יהודים וערבים כאחד מאמינים יותר ברצון הערבים להשתלב מאשר ברצון היהודים בשילוב כזה. כשלושה רבעים מהמרואיינים הערבים סבורים שרוב הציבור הערבי רוצים להשתלב, לעומת מיעוט בלבד בקרב היהודים החושבים כך. כמעט מחצית מהערבים מאמינים שרוב היהודים תומכים בשילוב הערבים, לעומת כרבע בלבד מהיהודים עצמם הסבורים כך.

יהודים וערבים כאחד מאמינים יותר ברצון הערבים להשתלב מאשר ברצון היהודים בשילוב כזה. כמעט מחצית מהערבים מאמינים שרוב היהודים תומכים בשילוב הערבים, לעומת כרבע בלבד מהיהודים עצמם הסבורים כך.

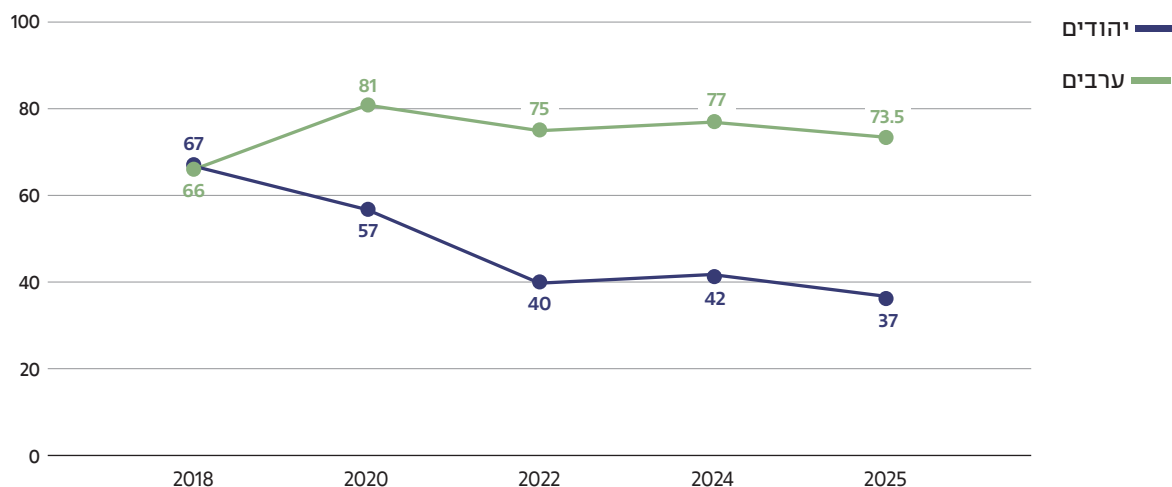
תרשים 5.5 עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית
(%, יהודים וערבים)

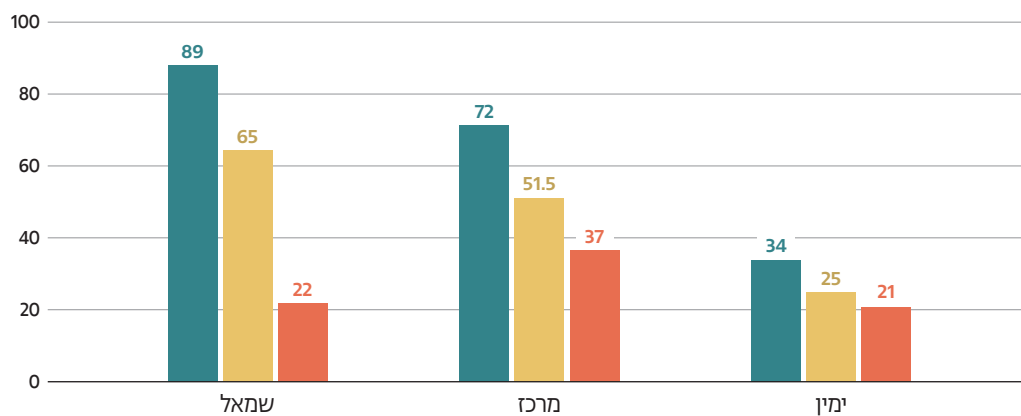
גם בעבר בחנו את רמת ההסכמה עם העמדה שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית: במדידה הראשונה ב־2018 תמכו בטענה זו כשני שלישים הן מהיהודים הן מהערבים; בשנים שלאחר מכן חלה עלייה ואחר כך התייצבות בשיעור המסכימים לה בקרב הערבים, ובמקביל נרשמה ירידה מתמשכת במדגם היהודים, כך שכיום רק מיעוט מסכימים שרוב הערבים מעוניינים בהשתלבות.

כצפוי, במדגם היהודים מצאנו פער ניכר בין המחנות הפוליטיים. בתשובה על השאלה לגבי העמדה האישית, הרוב המכריע מאנשי השמאל ורוב גדול מאנשי המרכז הביעו תמיכה בהשתלבות הערבים, לעומת כשליש בלבד בימין. פער דומה נמצא גם בהערכת הרצון של הערבים להשתלב בחברה הישראלית: בשמאל כשני שלישים חושבים שרוב הערבים רוצים להשתלב, לעומת כמחצית במרכז וכרבע בלבד בימין. דפוס שונה התקבל לגבי הערכת המרואיינים את עמדות רוב הציבור היהודי בנושא: בכל שלושת המחנות נמצא רק מיעוט של המאמינים שרוב היהודים תומכים בהשתלבות הערבים בחברה. שיעור הסבורים כך גבוה מעט יותר במרכז, לעומת השמאל והימין.

תרשים 5.6 סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית, 2018-2025 (%) (יהודים וערבים)

תרשים 5.7 עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי מחנות פוליטיים (%) (יהודים)

תומכים בהשתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית
 סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית
 סבורים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית

הרוב המכריע מאנשי השמאל ורוב גדול מאנשי המרכז הביעו תמיכה בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית, לעומת כשליש בלבד בימין.

לאורך השנים, שיעור המאמינים בציבור היהודי שהערבים רוצים להשתלב בחברה הישראלית נמצא במגמת ירידה ברורה בכל שלושת המחנות. ב־2018 נרשם בכולם רוב של הסבורים כך, בעוד השנה מצאנו רוב ברור בקרב השמאל בלבד. מעניין לציין שבתחילת המדידות (2018) שיעור היהודים בשמאל ובמרכז שהאמינו ברצון של רוב הערבים להשתלב בחברה היה גבוה יותר מזה שבקרב הערבים עצמם. אחר כך, בשנים 2020-2024, שיעור אנשי השמאל שסברו שרוב הערבים רוצים להשתלב היה דומה לזה של הערבים. אולם השנה, לראשונה, אפילו בשמאל שיעור המשיבים החושבים שהערבים מעוניינים בהשתלבות נמוך משמעותית מהשיעור המקביל בקרב הערבים (73.5%).

לוח 5.2 סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית,

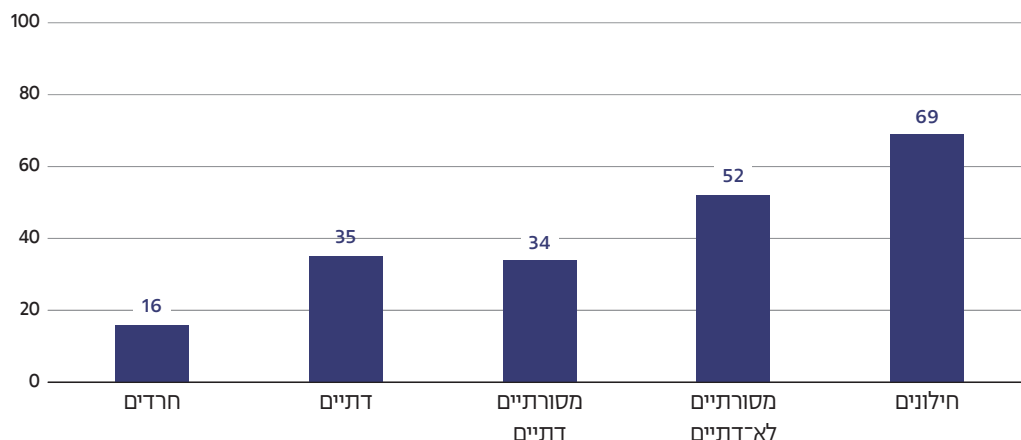
לפי מחנות פוליטיים, 2018-2025 (% יהודים)

2025	2024	2022	2020	2018	
65	74	77	82.5	87	שמאל
51.5	51	53	65	75.5	מרכז
25	31	29	47	57	ימין

בפילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) מצאנו רוב ברור של התומכים בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית רק בקבוצת החילונים. לכמחצית מהמסורתיים הלא-דתיים דעה חיובית בנושא, לעומת מיעוט בלבד בקבוצות אחרות.

גם בתפיסות כלפי רצון ההשתלבות של הערבים ניכר דפוס דומה: כמחצית מהחילונים מאמינים שהערבים רוצים להשתלב, בעוד בקבוצות האחרות מדובר במיעוט בלבד. מעניין לראות שכאשר המרואיינים נשאלים אם לדעתם רוב היהודים תומכים בשילוב הערבים, התמונה אחידה יותר: בכל הקבוצות, בכלל זה החילונים, רק מיעוט סבורים כך. כלומר, גם כאשר התמיכה האישית בשילוב הערבים גבוהה, רבים אינם מאמינים שהיא משותפת לרוב הציבור היהודי.

תרשים 5.8 תומכים בהשתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילוניים (%) (יהודים)

לוח 5.3 עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילוניים (%) (יהודים)

סבורים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית	
16	14	חרדים
25	28	דתיים
21	22	מסורתיים דתיים
28	39	מסורתיים לא-דתיים
28	49	חילונים

בנוסף, בקרב היהודים מצאנו פער מגדרי מפתיע למדי: רוב הגברים (57%) תומכים בהשתלבות הערבים, לעומת מיעוט בלבד מהנשים (44%). פערים גדולים מאוד נמצאו גם בפילוח לפי גיל: בני 55 ומעלה תומכים בהשתלבות בשיעור כפול מהצעירים (18-34 – 34%; 35-54 – 49%; 55 ומעלה – 68%). בכל המחנות הפוליטיים הצעירים תומכים פחות בהשתלבות אזרחים ערבים לעומת המבוגרים.

התמיכה בהשתלבות הערבים גבוהה יותר בקרב יהודים בעלי השכלה אקדמית, לעומת בעלי השכלה לא-אקדמית (61% לעומת 40%), וכן בקרב בעלי הכנסה גבוהה לעומת בעלי הכנסות נמוכות יותר (הכנסה מעל החציונית – 61%; הכנסה כמו החציונית – 47%; הכנסה מתחת לחציונית – 40%).

לוח 5.4 תומכים בהשתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי מחנות פוליטיים וגיל (%) (יהודים)

55 ומעלה	54-35	34-18	
95.5	86	78.5	שמאל
78	69	62	מרכז
50	36	21	ימין

נמצא פער בולט יותר בפילוח לפי גיל: יהודים בני 55 ומעלה נוטים להיות חיוביים יותר מהצעירים בהתייחס לרצון להשתלבות – הן מצד הערבים עצמם הן מצד היהודים כלפיהם. ההבדלים בין קבוצת גיל 55 ומעלה לבין המשיבים הצעירים יותר נרשמו בכל שלושת המחנות הפוליטיים.

לוח 5.5 עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי גיל (%) (יהודים)

סבורים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית	
17	22	34-18
19	34	54-35
40	53	55 ומעלה

הדעות בקרב הערבים אחידות יותר. בכל קבוצות המשנה מצאנו רוב מכריע (מעל 85%) הסבורים כי רצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה. גם מבחינת תפיסת עמדות הרוב לא נרשמו הבדלים. פער משמעותי התקבל רק לפי רמת ההשכלה: הערבים בעלי השכלה אקדמית נוטים פחות מהלא־אקדמאים להאמין הן ברצון רוב הערבים להשתלב בחברה הישראלית, הן ברצון רוב היהודים בהשתלבות הערבים.

לוח 5.6 עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, לפי השכלה

(%, ערבים)

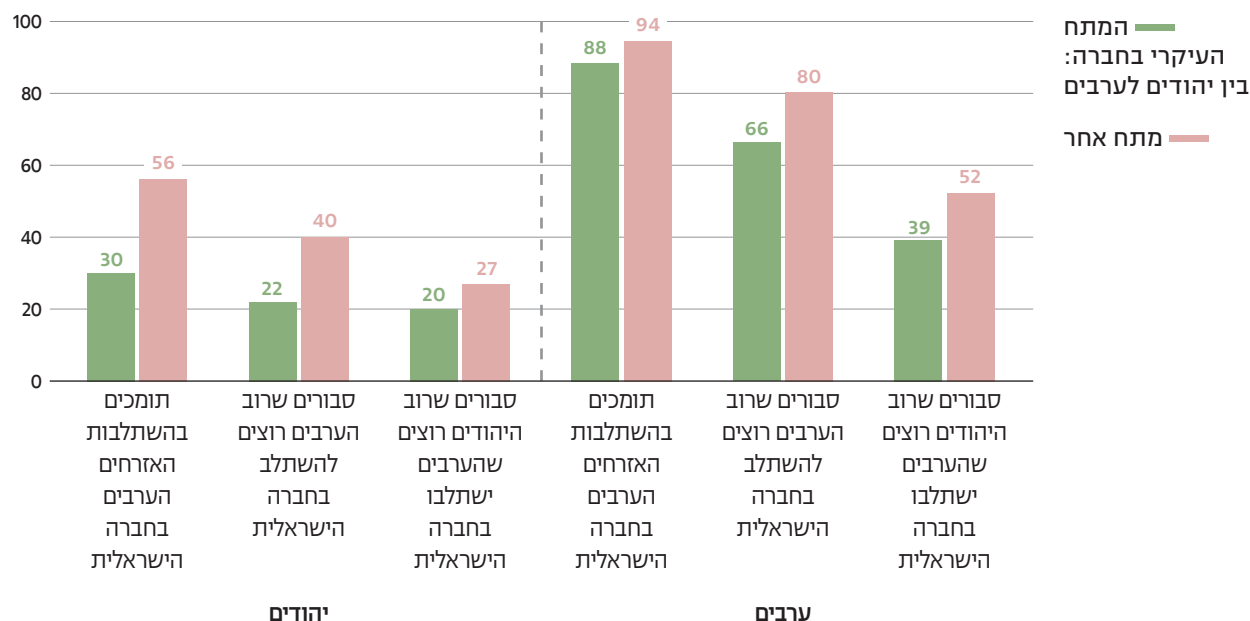
סבורים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	סבורים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית	
38	65	השכלה אקדמית/אקדמית חלקית
51	78	השכלה לא-אקדמית

בחנו את הקשר בין העמדות כלפי השתלבות הערבים בחברה לבין תפיסות המתחים בחברה הישראלית. חילקנו את המשיבים לשתי קבוצות: אלה שחושבים שהמתח בין יהודים לערבים הוא החזק ביותר כיום בחברה, ואלה שמצביעים על מתח אחר כמרכזי. בקרב היהודים שרואים במתח בין יהודים לערבים את המתח העיקרי, פחות משליש (30%) תומכים בהשתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית, ואילו בקרב יהודים שצינו מתח אחר כמרכזי, הרוב תומכים בהשתלבות ערבים (56%).

בקרב הערבים לתפיסת המתח העיקרי בחברה השפעה ניכרת על תפיסת העמדות של היהודים – רק מיעוט (39%) בקרב המשיבים שהגדירו את המתח בין יהודים לערבים כעיקרי מאמינים שרוב היהודים תומכים בהשתלבות, לעומת יותר ממחצית בקרב מי שצינו מתח אחר כמרכזי (52%).

תרשים 5.9 עמדות כלפי השתלבות האזרחים הערבים בחברה הישראלית,

לפי המתח החזק ביותר בחברה (%, יהודים וערבים)

הערבים אופטימיים יותר לגבי עמדות שני הציבורים: הם מאמינים יותר ברצון הערבים להשתלב ובנכונות היהודים לקבל אותם; ואילו היהודים מגלים ספקנות רבה יותר הן כלפי רצון הערבים בהשתלבות הן כלפי התמיכה של רוב הציבור היהודי בהשתלבות הערבים.

כמו כן, בקרב הערבים בלבד נמצא קשר בין הערכת עמדתם של רוב היהודים בנוגע להשתלבות הערבים לבין מידת ההסכמה עם הטענה שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לערבים. בקרב המשיבים הסבורים שישראל היא דמוקרטיה גם לערבים, כשני שלישים (68%) גם חושבים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה. לעומת זאת, בקרב המשיבים שאינם מסכימים שישראל היא דמוקרטיה גם לערבים, כשליש בלבד (35%) מאמינים שרוב היהודים מעוניינים בהשתלבות הערבים בחברה.

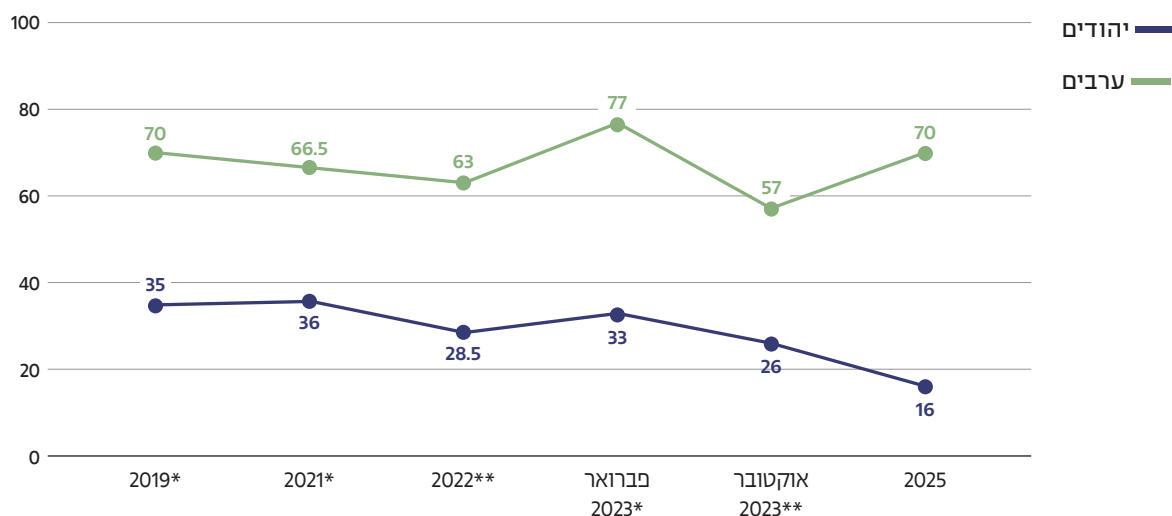
לסיכום ניתוח סוגיית השתלבות הערבים בחברה הישראלית – מצאנו פערים עמוקים בין יהודים לערבים. בעוד הרוב המכריע של הערבים רואים בהשתלבות דבר רצוי, הציבור היהודי חלוק בדעותיו בעניין זה, ורק כמחצית תומכים בהשתלבות הערבים. יתרה מכך, הערבים אופטימיים יותר לגבי עמדות שני הציבורים: הם מאמינים יותר ברצון הערבים להשתלב ובנכונות היהודים לקבל אותם; ואילו היהודים מגלים ספקנות רבה יותר הן כלפי רצון הערבים בהשתלבות הן כלפי התמיכה של רוב הציבור היהודי בהשתלבות הערבים.

שייכות לעם הפלסטיני ונאמנות לישראל

שאלה 50 | נספח 1, עמ' 242 | נספח 2, עמ' 276

שבנו ושאלנו: "האם ערבי אזרחי ישראל, המרגיש חלק מהעם הפלסטיני, יכול גם להיות אזרח נאמן למדינת ישראל?". לאורך השנים רוב הערבים השיבו על כך בחיוב, לעומת מיעוט בקרב היהודים. ואולם לאחר אירועי 7 באוקטובר חלה הרעה ניכרת בעמדות שתי הקבוצות באשר לאפשרות של הזהות המורכבת. בציבור היהודי גם בשנת 2025 נמשכת מגמת הירידה בשיעור הסבורים שהדבר אפשרי, ואילו בקרב הערבים ניכרת השנה התאוששות בהערכה שניתן לשלב בין הנאמנות האזרחית הישראלית לבין הזהות הפלסטינית.

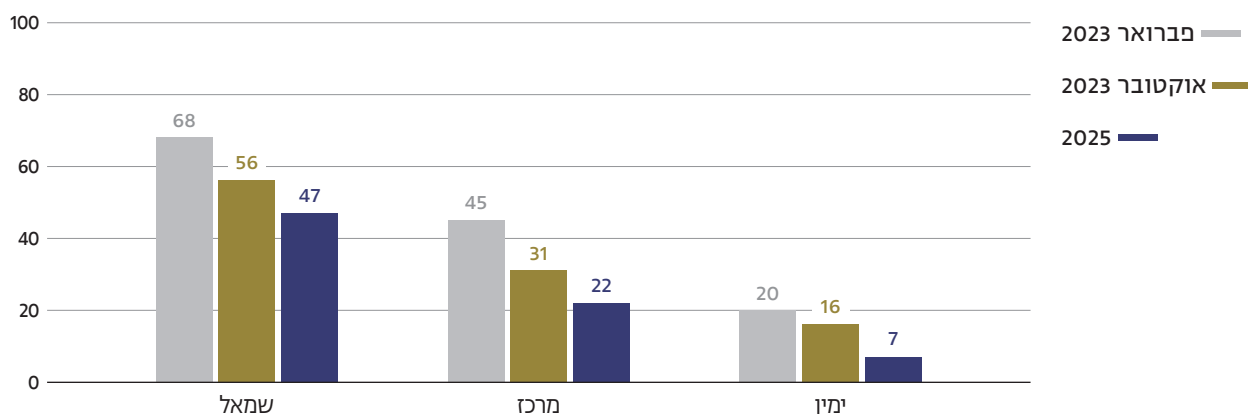
תרשים 5.10 סבורים שערכי אזרח ישראל, שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני, יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל, 2019-2025 (% יהודים וערבים)

* סקרי שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל. נתוני 2021 מציגים ממוצע של שתי מדידות: אפריל ואוגוסט.
 ** סקרי הקול הישראלי

כצפוי, מצאנו פער ניכר בשאלה זו בין המחנות הפוליטיים (יהודים): בשמאל כמעט מחצית מאמינים באפשרות של זהות מורכבת ישראלית-פלסטינית, לעומת כחמישית בלבד במרכז ומיעוט זניח בימין. עם זאת, ניתן להבחין בירידה עקבית בכל המחנות בשיעור הסבורים שמי שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני יכולים להיות גם אזרחים נאמנים למדינת ישראל, כך שהשונה, לראשונה, אפילו במחנה השמאל אין רוב לסבורים שהדבר אפשרי.

תרשים 5.11 סבורים שערכי אזרח ישראל, שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני, יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל, לפי מחנות פוליטיים, 2023 ו-2025 (% יהודים)

בשמאל כמעט מחצית מאמינים באפשרות של זהות מורכבת ישראלית-פלסטינית, לעומת כחמישית בלבד במרכז ומיעוט זניח בימין.

בפילוח מדגם היהודים לפי משתני גיל ומיקום על הרצף חרדים-חילונים מצאנו בכל קבוצות המשנה רק מיעוט החושבים שנאמנות מורכבת ישראלית-פלסטינית אפשרית. המיעוט הזה גדול יותר בקרב בני 55 ומעלה, לעומת משיבים צעירים יותר (18-34 – 9%; 35-54 – 13%; 55 ומעלה – 26%). כמו כן הוא גדול יחסית בקבוצת החילונים לעומת קבוצות אחרות על הרצף חרדים-חילונים (26% לעומת 6%-10% בקבוצות אחרות).

במדגם הערבים לא מצאנו הבדלים בפילוח לפי מין, גיל, השכלה או הכנסה, ולא בהתאם לדפוס ההצבעה בבחירות לכנסת (מפלגות ערביות או ציוניות). בפילוח לפי עדה דתית נמצא כי שיעור הסבורים שזהות מורכבת אפשרית גבוה יותר בקרב מוסלמים לעומת נוצרים ודרוזים, אבל בשלושתן יש רוב הסבורים שהדבר אפשרי (מוסלמים – 72%; נוצרים – 59%; דרוזים – 61%).

הצלבנו בין התשובות לשאלת העמדה כלפי האפשרות של זהות מורכבת לבין התמיכה בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית. בקרב יהודים שמאמינים שערבי שמרגיש חלק מהעם הפלסטיני יכול להיות גם אזרח נאמן לישראל, רוב מכריע (91%) סבורים שרצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית. לעומת זאת, בקרב יהודים שלא מאמינים באפשרות כזו, מעל מחצית (55%) מתנגדים לה. אצל הערבים הן בקרב משיבים המאמינים באפשרות של זהות מורכבת הן בקרב משיבים שאינם מאמינים בה יש רוב בעד השתלבות (94%, 80%, בהתאמה).

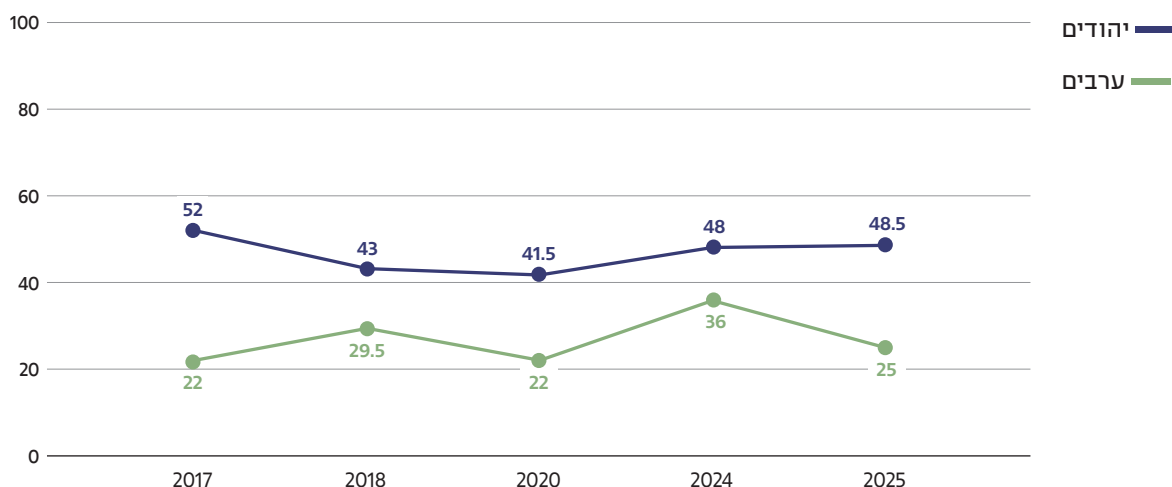
חיים בנפרד?

שאלה 47א, ב | נספח 1, עמ' 242 | נספח 2, עמ' 275

שבנו לבדוק השנה את ההיבט המעשי של חיים משותפים – הפרדה במגורים בין יהודים לערבים. היהודים נשאלו אם כדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שיהודים וערבים בישראל יחיו בנפרד, והערבים נשאלו אם כדי לשמור על הזהות הערבית עדיף שערבים ויהודים יחיו בנפרד.

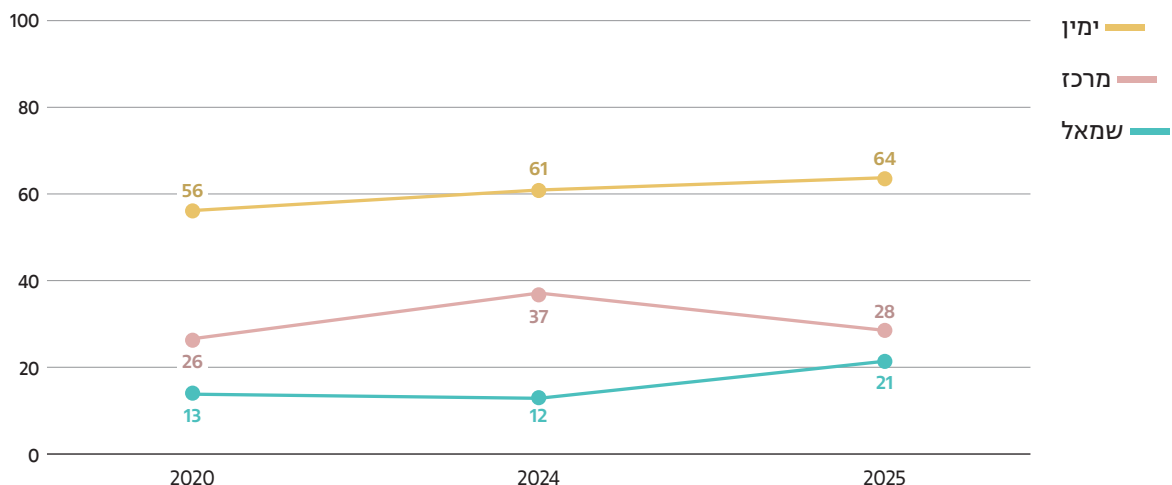
בכל המדידות לאורך השנים שיעור היהודים שתמכו בהפרדה בין המגזרים עלה על השיעור המקביל בקרב הערבים. השנה שיעור היהודים התומכים בהפרדה הגיע לכדי כמחצית. במדגם הערבים רק מיעוט תומכים בהפרדה לאורך השנים, ושיעור זה אף ירד משמעותית השנה.

תרשים 5.12 מסכימים שכדי לשמור על הזהות היהודית/הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, 2017-2025 (%) (יהודים וערבים)

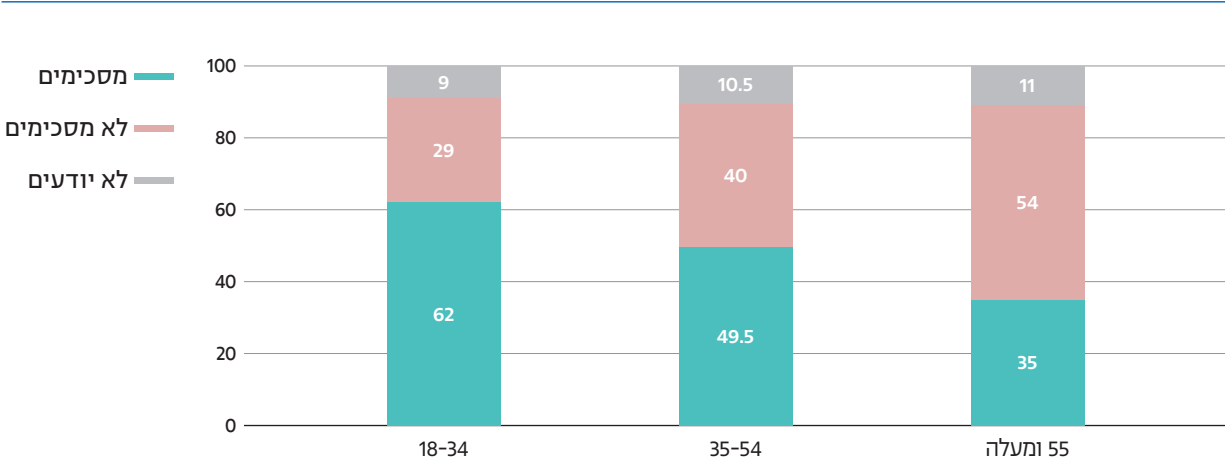
פילחנו לפי מחנות פוליטיים את תשובות היהודים בשלוש המדידות האחרונות, וכצפוי מצאנו פער ניכר. בימין הרוב תומכים בחיים בנפרד, ושיעור זה נמצא בעלייה מתונה אך עקבית. בשמאל מיעוט קטן בלבד תומכים בהפרדה, אך השנה נרשמה עלייה ברורה בשיעור זה. במרכז רק מיעוט תומכים בהפרדה בכל שלוש המדידות, אבל במחנה זה יש תנודתיות רבה יותר: לאחר אירועי 7 באוקטובר ניכרה עלייה בתמיכה בהפרדה אך ב-2025 חלה בה ירידה, כך שרמתה מתקרבת לזו שבשמאל.

תרשים 5.13 מסכימים שכדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי מחנות פוליטיים, 2020-2025 (%) (יהודים)

פערים ניכרים נמצאו בפילוח מדגם היהודים לפי גיל: יהודים צעירים מפגינים תמיכה גדולה יותר בהפרדה מאשר המבוגרים: רוב ברור מבני 18-34 חושבים שעדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, בעוד בקבוצת בני 35-54 רק כמחצית תומכים בכך, ובקרב בני 55 ומעלה רק מיעוט.

תרשים 5.14 כדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי גיל (% ,יהודים)

שיעור גבוה יותר של תומכים בהפרדה בקרב הצעירים לעומת המבוגרים נרשם בשלושת המחנות הפוליטיים.

לוח 5.7 מסכימים שכדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי מחנות פוליטיים וגיל (% ,יהודים)

55 ומעלה	54-35	34-18	
12	25	34	שמאל
24	31	32	מרכז
53	61	74	ימין

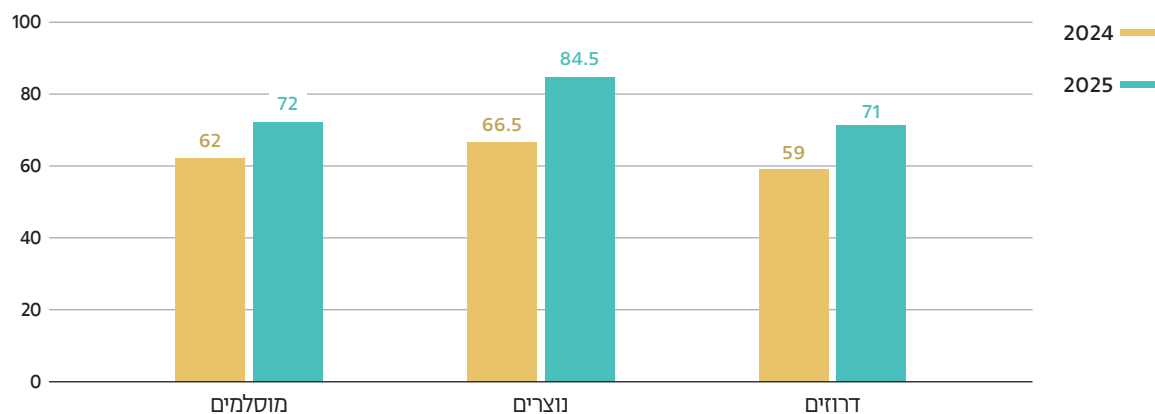
יהודים צעירים תומכים יותר בחיים בהפרדה מאשר המבוגרים: רוב ברור מבני 18-34 חושבים שעדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, בעוד בקבוצת בני 35-54 רק כמחצית תומכים בכך, ובקרב בני 55 ומעלה רק מיעוט.

בפילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים), רק בקבוצת החילונים מיעוט תומכים בהפרדה בין יהודים לערבים (32%). בקרב המסורתיים הלא-דתיים כמחצית תומכים בהפרדה (48%). בשאר הקבוצות רוב ברור מצדדים בה (מסורתיים דתיים – 65%; דתיים – 61%; חרדים – 79%).

שיעור התומכים בהפרדה נמוך יותר בקרב יהודים בעלי השכלה אקדמית, לעומת בעלי השכלה נמוכה יותר (41%, 56%, בהתאמה).

כפי שראינו לעיל, רוב הערבים מתנגדים להפרדה בין יהודים לערבים בישראל, והתנגדות זו התחזקה השנה בכל העדות הדתיות.

תרשים 5.15 לא מסכימים שכדי לשמור על הזהות הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי עדה דתית 2024 ו-2025 (% ערבים)

פילוח מדגם הערבים לפי אזור מגורים מלמד כי הרוב בכל האזורים מתנגדים להפרדה, אם כי רוב זה גדול יותר בקרב תושבי הנגב והערם המעורבות, בהשוואה לגליל ולמשולש.

לוח 5.8 לא מסכימים שכדי לשמור על הזהות הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי אזור מגורים (% ערבים)

80.5	נגב
80	ערם מעורבות
74	גליל
67	משולש

הצלבתנו בין עמדת המשיבים כלפי השתלבות הערבים בחברה הישראלית לבין תמיכה או התנגדות לחיים בהפרדה. במדגם היהודים מצאנו קשר הדוק בין שני הנושאים: בקרב הסבורים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה, רוב ברור מתנגדים לחיים בנפרד של יהודים וערבים, בעוד בקרב מי שאינם מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו, הרוב המכריע תומכים בהפרדה כזו. במדגם הערבים הקשר בולט פחות: המשיבים נוטים להתנגד להפרדה בכל מקרה, אם כי בקרב הערבים שאינם חושבים שרצוי לערבים להשתלב בחברה הישראלית שיעור המתנגדים לחיים בנפרד נמוך יותר.

לוח 5.9 כדי לשמור על הזהות היהודית/הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד, לפי תמיכה בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית (%) , יהודים וערבים)

סך הכול	כדי לשמור על הזהות היהודית/הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד				
	לא יודעים	לא מסכימים	מסכימים		
100	11	68	21	מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	יהודים
100	4	14	82	לא מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	
100	1	76	23	מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	ערבים
100	3	53	44	לא מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	

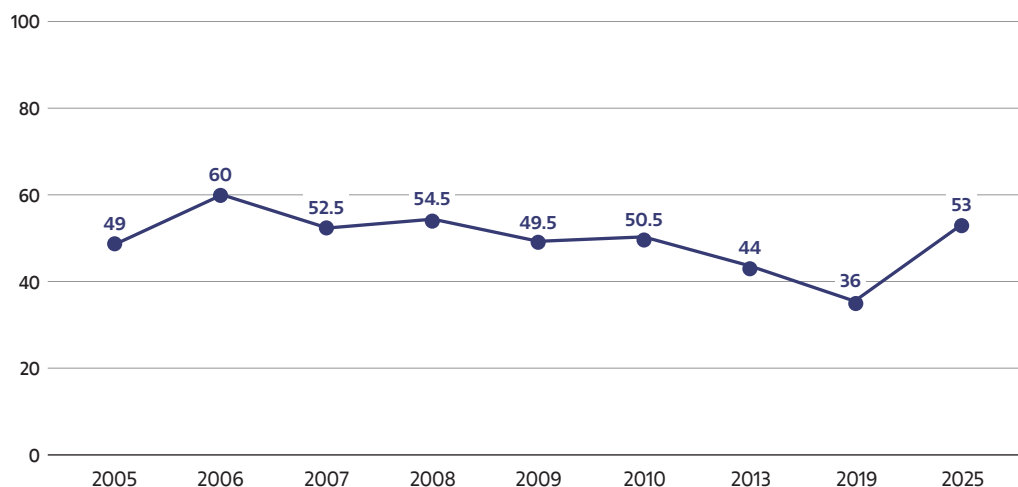
על הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים?

שאלה 36 | נספח 1, עמ' 240 | נספח 2, עמ' 272

חזרנו ושאלנו השנה את המרואיינים היהודים באיזו מידה הם מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ. מצאנו כי אחרי הירידה ההדרגתית בשני העשורים האחרונים בתמיכה בעידוד של הגירת אזרחים ערבים מישראל, ב־2025 נרשמה עלייה חדה בשיעור התומכים בכך בהשוואה למדידה הקודמת ב־2019.

אחרי הירידה ההדרגתית בשני העשורים האחרונים בתמיכה בעידוד של הגירת אזרחים ערבים מישראל, ב־2025 נרשמה עלייה חדה בשיעור התומכים בכך.

תרשים 5.16 מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, 2025-2005 (% יהודים)

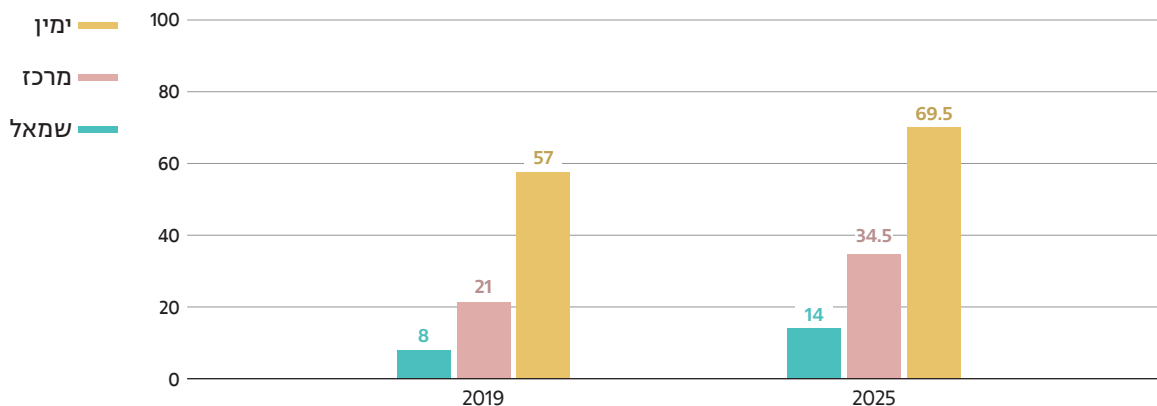

פילוח לפי מחנות פוליטיים מראה כי שיעור התומכים בעידוד הגירת ערבים עלה בהשוואה ל־2019 בכל המחנות, אם כי רק במחנה הימין נמצא בשתי המדידות רוב של התומכים בכך. בפילוח לפי קבוצות גיל מצאנו שגם כאן, בדומה לנושאים אחרים בפרק זה, יהודים מבוגרים מציגים עמדות מתונות יותר כלפי הערבים אזרחי ישראל בהשוואה למשיבים צעירים. בכלל המדגם היהודי נמצא כי כמעט שני שלישים (65%) מהצעירים בני 18-34 מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת ערבים מהארץ, לעומת מעט יותר ממחצית (54%) בקרב בני 35-54, ומיעוט בלבד בקרב בני 55 ומעלה (40%). דפוס זה בפילוח על פי גיל מתקיים בכל אחד מהמחנות הפוליטיים.

בפילוח לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים), מיעוט (34.5%) של המסכימים שיש לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ נמצא רק בקרב החילונים. בשאר הקבוצות רוב ברור תומכים בעידוד הגירת הערבים (המסורתיים הלא־דתיים – 58%; המסורתיים הדתיים והדתיים – 68%; החרדים – 78%).

תרשים 5.17 מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ,

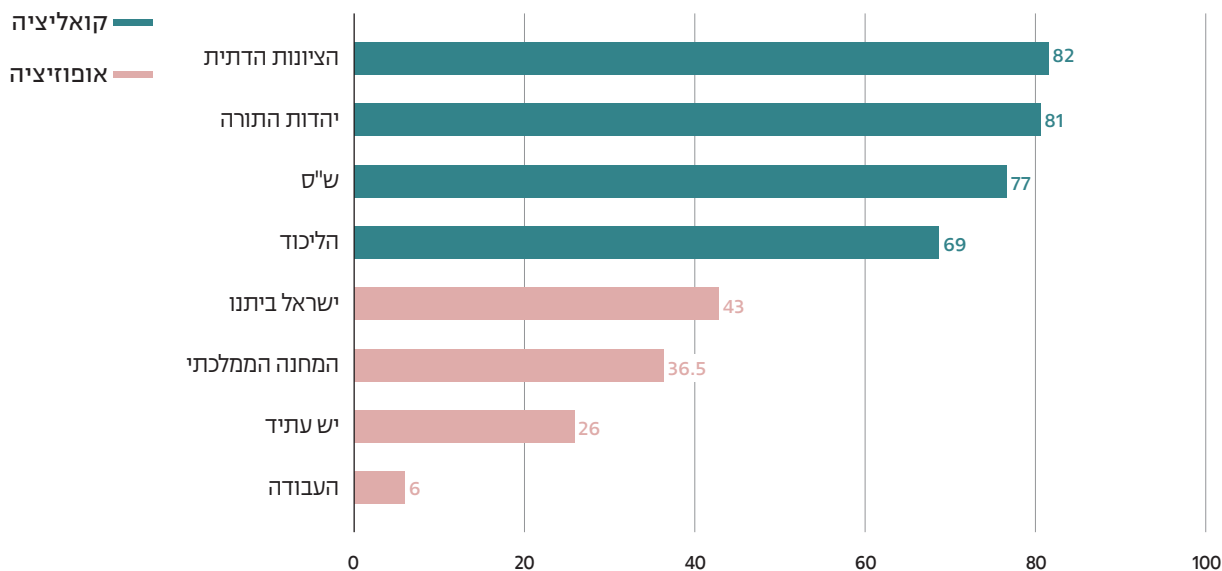
לפי מחנות פוליטיים, 2019 ו-2025 (%) (יהודים)

פילוח לפי ההצבעה בבחירות האחרונות לכנסת העלה כי בקרב מצביעי מפלגות הקואליציה שיעור התומכים בעידוד של הגירת הערבים נע בין רוב מוחלט (הציונות הדתית, יהדות התורה וש"ס) לבין רוב קטן יותר (הליכוד). בקרב מצביעי מפלגות האופוזיציה רמת התמיכה משתנה ממיעוט גדול (ישראל ביתנו) למיעוט זניח בלבד (העבודה).

תרשים 5.18 מסכימים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, לפי

הצבעה בבחירות לכנסת ב-2022 (%) (יהודים)

בקרב יהודים התומכים בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית רק מיעוט תומכים בעידוד ההגירה, לעומת רוב גדול בקרב מי שאינם תומכים בהשתלבות כזאת.

בקרב יהודים התומכים בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית רק מיעוט תומכים בעידוד ההגירה, לעומת רוב גדול בקרב מי שאינם תומכים בהשתלבות כזאת. עוד מצאנו כי רוב המעדיפים חיים בהפרדה תומכים בעידוד הגירת הערבים, לעומת מיעוט בלבד בקרב המתנגדים להפרדה. כמו כן, רוב ברור מהיהודים שאינם מאמינים באפשרות של זהות מורכבת תומכים בעידוד הגירת ערבים, לעומת מיעוט בקרב החושבים שנאמנות כזאת אפשרית.

לוח 5.10 על הממשלה לעודד הגירת ערבים מהארץ, לפי שאלות שונות בנושא יחסי יהודים-ערבים (%) (יהודים)

סך הכול	על הממשלה לעודד הגירת ערבים מהארץ				
	לא יודעים	לא מסכימים	מסכימים		
100	11	61	28	מסכימים	רצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית
100	4	15	81	לא מסכימים	
100	5	18	77	מסכימים	עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד
100	7.5	65.5	27	לא מסכימים	
100	7	75	18	מסכימים	ערבי אזרח ישראל שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל
100	9	29	62	לא מסכימים	

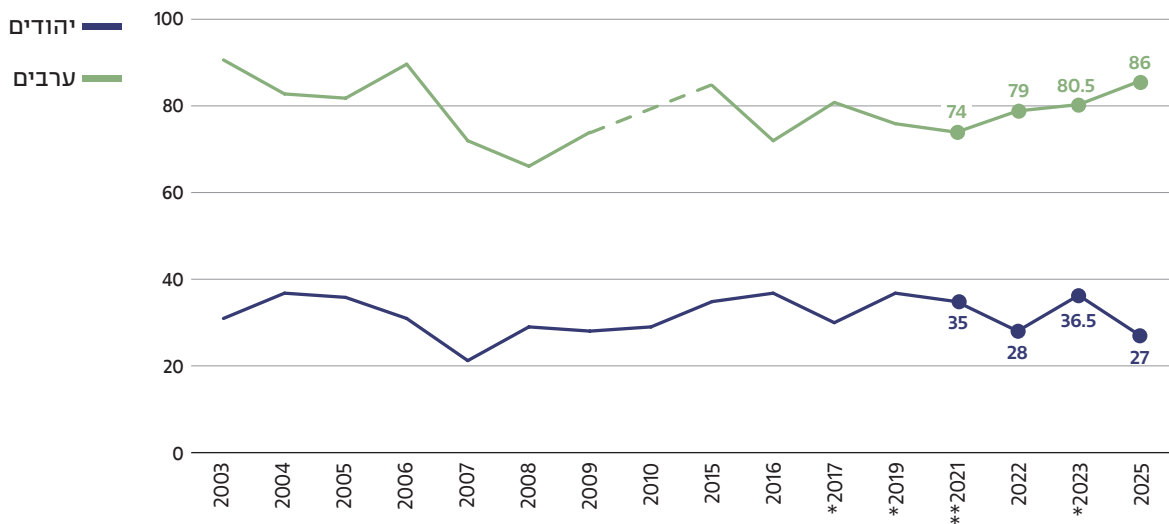
צירוף מפלגות ערביות לממשלה

שאלה 48 נספח 1, עמ' 242 | נספח 2, עמ' 276

לאורך השנים רוב גדול בציבור הערבי תומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה, ואילו בקרב היהודים רק מיעוט תומכים בכך. בשנים האחרונות התמיכה בצירוף מפלגות ערביות לממשלה נמצאת בעלייה הדרגתית ויציבה בקרב הערבים, ואילו במדגם היהודים יש תנודתיות מסוימת. השנה נרשמה ירידה ניכרת בשיעור התומכים בהשוואה למדידה הקודמת במאי 2023.

תרשים 5.19 תומכים בצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, 2003-2025 (% יהודים)

(וערבים)

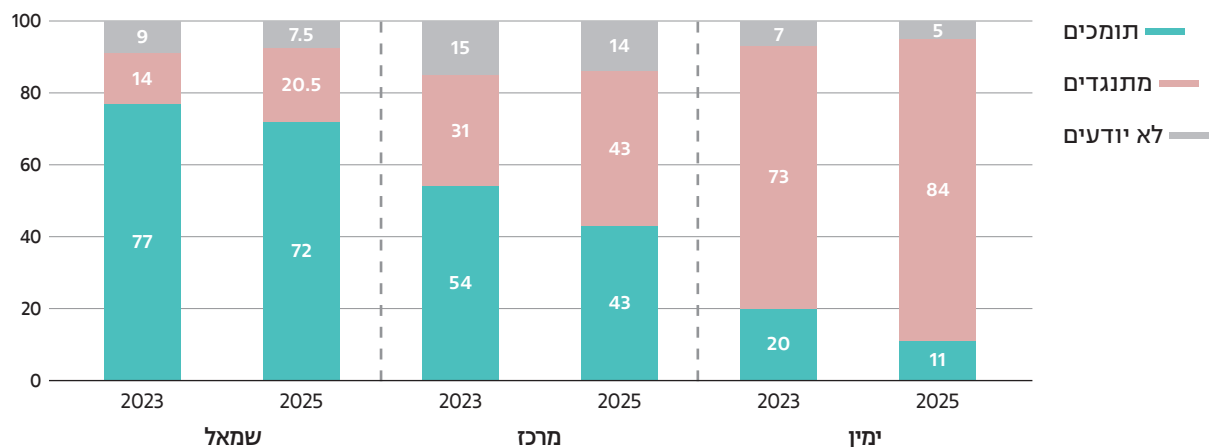
* סקרי שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל

** סקר הקול הישראלי, פברואר 2021

פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) העלה ירידה בתמיכה בצירוף מפלגות ערביות לממשלה בשלושת המחנות, אם כי בשמאל חלה ירידה קטנה בלבד, כך שעדיין הרוב, כמעט שלושה רבעים, תומכים בצירוף כזה. הירידה במרכז ניכרת יותר: ב-2023 מעל מחצית תמכו בצירוף מפלגות ערביות לממשלה, ואילו השנה מדובר בשיעור זהה של תומכים ושל מתנגדים. בימין רוב גדול מתנגדים לצירוף ערבים לממשלה, והרוב הזה גדל מאוד בשנתיים האחרונות.

לאורך השנים רוב גדול בציבור הערבי תומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה, ואילו בקרב היהודים רק מיעוט תומכים בכך. פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) העלה ירידה בתמיכה בצירוף מפלגות ערביות לממשלה בשלושת המחנות.

תרשים 5.20 תומכים או מתנגדים לצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, לפי מחנות פוליטיים, 2023 ו-2025 (%) (יהודים)

בכל הקבוצות על הרצף חרדים-חילונים (יהודים) נמצא מיעוט בלבד של תומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה: חילונים – 44%; מסורתיים לא-דתיים – 20%; מסורתיים דתיים – 14%; דתיים – 13%; חרדים – 5%.

פילחנו את מדגם היהודים גם לפי ההצבעה בבחירות האחרונות לכנסת, ורק בקרב מצביעי העבודה מצאנו רוב התומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה (80%). בקרב מצביעי מפלגות אופוזיציה אחרות רק כמחצית או פחות תומכים בצירוף כזה (יש עתיד – 48%; ישראל ביתנו – 41%; המחנה הממלכתי – 40%). בקרב מצביעי מפלגות הקואליציה נמצא מיעוט זניח בלבד התומכים בכך (ש"ס – 10%; הליכוד – 9%; יהדות התורה והציונות הדתית – 5%).

בפילוח מדגם הערבים לפי משתנים דמוגרפיים שונים מצאנו בכל הקבוצות רוב גדול של מעוניינים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה, ללא פערים משמעותיים. גם פילוח לפי ההצבעה בבחירות האחרונות לא העלה הבדלים ניכרים בשיעורי התמיכה (מצביעי מפלגות ציוניות – 92.5%; מצביעי מפלגות ערביות – 87%; ערבים שלא הצביעו בבחירות – 83%).

כצפוי, הן במדגם היהודים הן במדגם הערבים נמצא קשר חזק מאוד בין תמיכה בצירוף מפלגות ערביות לממשלה לבין תמיכה בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית. אצל היהודים יש התנגדות כמעט מוחלטת לצירוף מפלגות ערביות לממשלה בקרב המרואיינים שאינם מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה. לעומת זאת, מחצית מהיהודים התומכים בהשתלבות הערבים בחברה, תומכים גם בצירוף מפלגות ערביות לממשלה. הערבים שאינם מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה חצויים בנושא צירוף מפלגות ערביות לממשלה, ואצל הערבים שכן מעוניינים בהשתלבות, רוב מכריע תומכים בהצטרפות לממשלה.

לוח 5.11 תומכים או מתנגדים לצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, לפי תמיכה בהשתלבות הערבים בחברה הישראלית (% יהודים וערבים)

סך הכול	צירוף מפלגות ערביות לממשלה				
	לא יודעים	מתנגדים	תומכים		
100	12	38	50	מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	יהודים
100	2	94	4	לא מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	
100	1	9	90	מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	ערבים
100	3	47	50	לא מסכימים שרצוי שהערבים ישתלבו בחברה הישראלית	

בדקנו גם את הקשר בין התמיכה בצירוף מפלגות ערביות לממשלה לבין העמדה ביחס לאפשרות של זהות ישראלית-פלסטינית מורכבת. אצל היהודים נמצא כי שלושה רבעים מהסבורים שזהות כזו אפשרית גם תומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה. לעומת זאת, בקרב היהודים שסבורים כי היא אינה אפשרית, כשלושה רבעים מתנגדים לצירוף מפלגות ערביות לממשלה. אצל הערבים נמצא רוב של התומכים בצירוף מפלגות ערביות לממשלה בשתי הקבוצות.

כצפוי, במדגם היהודים נמצא כי המשיבים התומכים בעידוד הגירת אזרחים ערבים מהארץ, וכן התומכים בחיים בהפרדה בין יהודים לערבים, נוטים להתנגד לצירוף מפלגות ערביות לממשלה.

לוח 5.12 תומכים או מתנגדים לצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, לפי עמדות כלפי עידוד הגירת הערבים מהארץ וכלפי הפרדה בין יהודים לערבים בישראל (% יהודים)

סך הכול	צירוף מפלגות ערביות לממשלה				
	לא יודעים	מתנגדים	תומכים		
100	5	85	10	מסכימים	על הממשלה לעודד הגירת ערבים מהארץ
100	10	37	53	לא מסכימים	
100	2.5	87	10.5	מסכימים	עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד
100	11	40	49	לא מסכימים	

לסיכום, הממצאים מעידים על פערים עמוקים ושיטתיים בין יהודים לערבים בתפיסת היחסים ביניהם, המשקפים משבר אמון הדדי עמוק. בציבור הערבי נשמרת נכונות עקבית מוצהרת להשתלבות חברתית ולשותפות פוליטית, אך היא מלווה בחוסר אמון ניכר הן כלפי האופי הדמוקרטי של המשטר בישראל הן כלפי עמדות הרוב היהודי. מנגד, שיעור גבוה מהיהודים מטילים ספק ברצון הערבים להשתלב בחברה.

בציבור היהודי המחנה הפוליטי הוא גורם מרכזי בעיצוב העמדות: במחנה השמאל שיעורי התמיכה בשוויון, בשילוב הערבים ובשותפות פוליטית עימם גבוהים, ואילו בימין בולטת נטייה חזקה יותר להטיל ספק בנאמנות הערבים ולתמוך בהפרדה ובעידוד הגירה שלהם מן הארץ. עמדות המרכז לרוב ממוקמות בתווך, עם נטייה קלה לשמאל. נוסף על כך מצאנו כי יהודים צעירים נוטים לעמדות מחמירות וספקניות יותר כלפי שילוב הערבים והאפשרות לזהות מורכבת, בהשוואה ליהודים מבוגרים.

כשהבחירות באופק

הנושאים הנדונים בפרק זה:

- ❑ האם יש מפלגה המייצגת אותך בצורה טובה?
- ❑ הוגנות הבחירות הבאות
- ❑ הסיכויים להטיית תוצאות הבחירות
- ❑ מה משפיע עבור איזו מפלגה להצביע?
- ❑ השפעת עמדת המפלגה בנושא הפשיעה
- ❑ לא חשוב למי מי מצביעים, זה לא משנה את המצב

על רקע השיח המתפתח בעת כתיבת הדברים הללו בדבר האפשרות של הקדמת הבחירות, והיות שגם אם הבחירות לא יוקדמו הן בלאו הכי צפויות להתקיים ב־2026, הכנסנו לסקר הנוכחי מספר שאלות בעניין הציפיות מהבחירות הבאות והנושאים והאירועים שישפיעו על ההחלטה לאיזו מפלגה להצביע.

האם יש מפלגה המייצגת אותך בצורה טובה?

שאלה 52 | נספח 1, עמ' 243 | נספח 2, עמ' 278

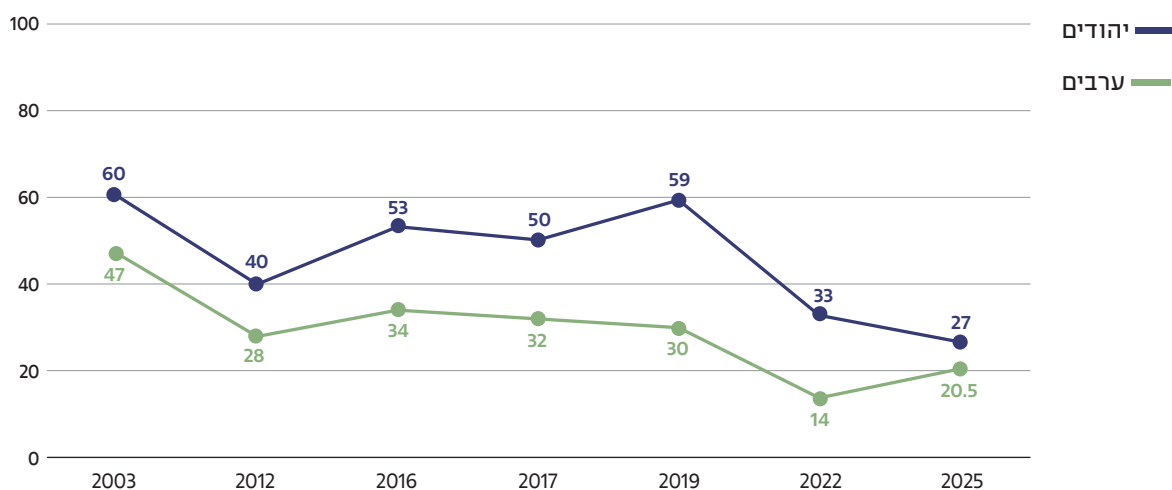
בפרק 3 ראינו כי, כבעבר, מידת האמון במפלגות היא נמוכה מאוד. לפיכך רצינו לדעת אם בעיני המרואיינים יש מפלגות המייצגות אותם בצורה טובה. שאלה זו נשאלת בסקר זה בפעם השביעית מאז 2003, וכפי שאפשר לראות מהתרשים שלהלן, הפעם קיבלנו את השיעור הנמוך ביותר של מי שענו בחיוב מאז תחילת המדידות.

בכלל המדגם מצאנו הפעם כי רק כרבע מרגישים שיש מפלגה המייצגת אותם באופן מלא (26%), וכשליש השיבו שיש מפלגה המייצגת אותם באופן חלקי (35%) או שכלל אין מפלגה המייצגת את עמדותיהם (34%).

ההבדלים בין היהודים לערבים בולטים לעין – שיעור הערבים החשים שיש מפלגה המייצגת אותם היטב נמוכים בכל המדידות משיעורם אצל היהודים. למעשה, בשנים האחרונות אפשר לראות התקרבות הדרגתית של מדגמי היהודים לאלו של הערבים מבחינת החולשה של הערכת הייצוגיות של המפלגות.

תרשים 6.1 מסכימים שיש במדינת ישראל מפלגה שמייצגת בצורה טובה את

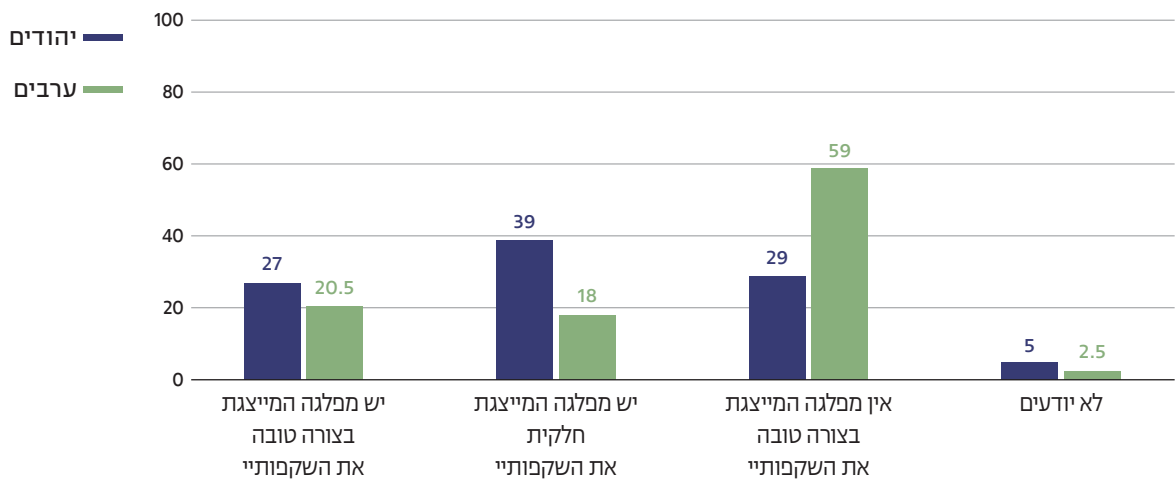
השקפותיהם, 2003-2025 (% כלל המדגם)

עם זאת, השוואה בין התפלגות תשובות היהודים והערבים השנה מעלה כי בקרב הערבים יש רוב ברור למרואיינים שהשיבו כי אין מפלגה המייצגת בצורה טובה את דעותיהם (בקרב היהודים רק כרבע השיבו כך). פילוח של מדגם הערבים לפי עדה דתית העלה כי השיעור הגדול ביותר של העונים שאין מפלגה המייצגת אותם בצורה טובה הוא בקרב הנוצרים (65%), אם כי גם בקרב המוסלמים והדרוזים מדובר ברוב שענו כך (59%, 55% בהתאמה).

פילוח תשובות מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מראה כי במרכז שיעור החשים שיש מפלגה המייצגת את השקפותיהם בצורה טובה הוא הנמוך ביותר – כחמישית, בשמאל הוא הגבוה ביותר – כשליש, ככל הנראה בגלל האיחוד בין מרצ לעבודה שייתכן שהפיח תקווה בקרב מצביעי מחנה זה, והימין נמצא בתווך. כשמדובר בייצוג חלקי – בימין ובמרכז יש שיעור זהה (40%) של מי שחשים כך, ובשמאל – שיעור נמוך יותר. ההבדלים בין המחנות בשיעור מי שענו שאין אף מפלגה המייצגת טוב את עמדותיהם גבוה מעט יותר במרכז מאשר בשני המחנות האחרים, אבל ההבדלים זניחים.

תרשים 6.2 האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה? (% יהודים וערבים)

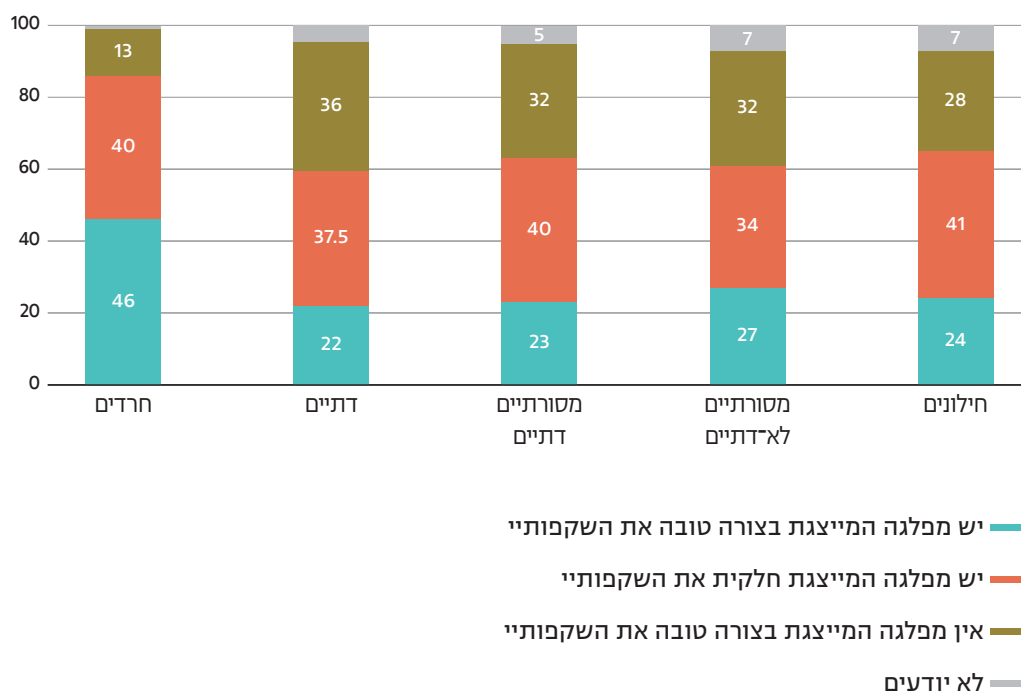
לוח 6.1 האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה? לפי מחנות פוליטיים (% יהודים)

ימין	מרכז	שמאל	
29	20.5	34	יש מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי
40	40	36	יש מפלגה המייצגת חלקית את השקפותיי
27	31.5	27	אין מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי
4	8	3	לא יודעים

פילוח של מדגם היהודים לפי מיקום עצמי על הרצף חרדים-חילונים מראה כי החרדים מרגישים הכי מיוצגים על ידי מפלגה כזו או אחרת, ואילו בקרב הדתיים נמצא השיעור הגבוה ביותר של מי שאין שום מפלגה המייצגת אותם טוב להרגשתם. ייתכן שאפשר ליחס את השיעור הנמוך הזה להיעדרה בבחירות האחרונות של מפלגה דתית לאומית שאינה בימין הקיצוני. למעט החרדים, בכל הקבוצות השיעורים הגבוהים ביותר ענו שיש מפלגה המייצגת את עמדותיהם באופן חלקי.

בקרב הערבים יש רוב ברור למרואיינים שהשיבו כי אין מפלגה המייצגת בצורה טובה את דעותיהם, בעוד בקרב היהודים פחות משליש השיבו כך.

תרשים 6.3 האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה? לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (%) (יהודים)

הוגנות הבחירות הבאות

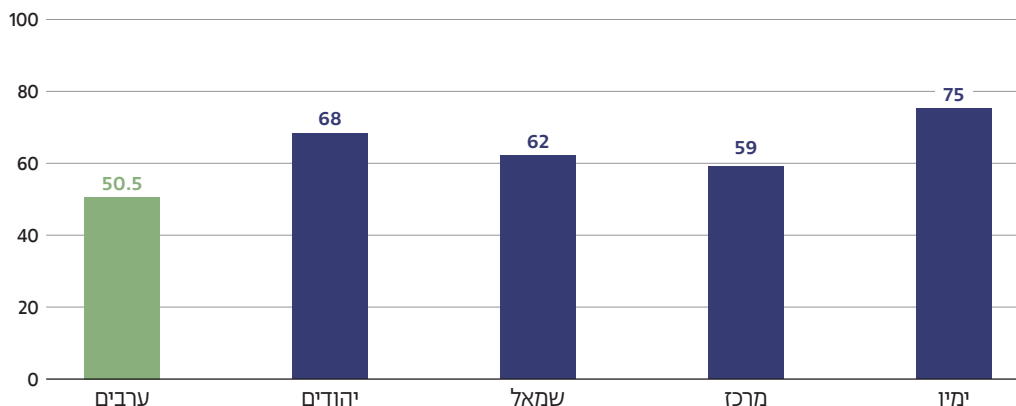
שאלה 55 נספח 1, עמ' 243

בשיח הציבורי יש מי שמביעים את העמדה שבגלל השחיקה בדמוקרטיה הישראלית, הבחירות הבאות לא יהיו הוגנות ולא ישקפו את התוצאות האמיתיות. שאלנו "האם לדעתך הבחירות הבאות לכנסת יהיו הוגנות וחופשיות?" רוב ברור בכלל המדגם (65%) השיבו בחיוב, כלומר שיח הבחירות ה"מקולקלות" אינו שולט, אם כי אין להתעלם מכך שיותר מרבע חוששים מהיעדר הוגנות. עם זאת, ההבדל בין הערכת המרואיינים היהודים והערבים בולט לעין – בקרב היהודים מדובר ברוב של מעל שני שלישים שענו בחיוב על השאלה, כלומר הם צופים שהבחירות הבאות יהיו הוגנות וחופשיות, ואילו בקרב הערבים רק כמחצית מעריכים כי הבחירות הבאות יהיו כאלו.

פילוח מדגם היהודים לפי מחנות פוליטיים מעלה רוב בכל המחנות שבטוחים או חושבים שהבחירות הבאות יהיו חופשיות והוגנות, אך רוב זה גדול במיוחד בימין.

תרשים 6.4 בטוחים או חושבים שהבחירות הבאות לכנסת יהיו הוגנות וחופשיות

(% כלל המדגם, יהודים וערבים, יהודים לפי מחנות פוליטיים)

הסיכויים להטיית תוצאות הבחירות

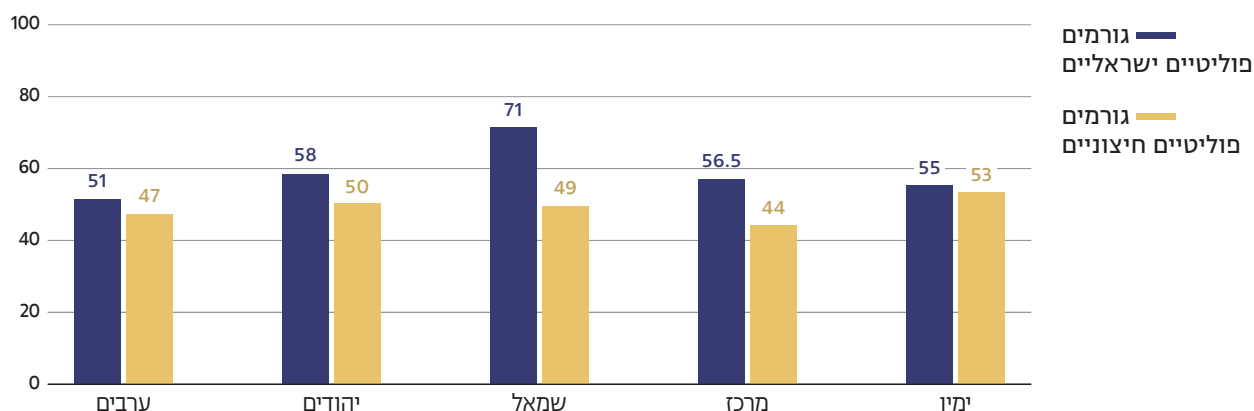
שאלות 56-57 נספח 1, עמ' 244

בהקשר דומה בחנו עוד שתי שאלות: הראשונה הייתה "מה הסיכויים שגורמים פוליטיים **ישראלים** ינסו בדרכים לא כשרות להטות את תוצאות הבחירות הבאות?"; והשנייה "מה הסיכויים שגורמים פוליטיים **חיצוניים** (למשל מדינות זרות) ינסו בדרכים שונות להטות את תוצאות הבחירות הבאות בישראל?". מצאנו שככלל, הערבים חשדנים מעט פחות מהיהודים לגבי הסיכויים להתערבות פנימית או חיצונית בתוצאות הבחירות על מנת להטות אותן, אם כי כאן וגם כאן מדובר בכמעט מחצית ויותר המעריכים שהסיכויים לכך די או מאוד גבוהים.

כשמדובר בגורמי פנים שעלולים להתערב בתהליך, בשמאל חשדנים יותר מבימין ובמרכז. לעומת זאת, כשמדובר בגורמי חוץ – השיעור בימין הסבורים שיש לכך סיכויים גבוהים הוא הגבוה ביותר, במרכז – הנמוך ביותר והשמאל בתווך. כמו כן אפשר לראות שהחשש מהתערבות בתוצאות של גורמי פנים גבוה בכל המחנות מהחשש להתערבות של גורמים חיצוניים.

שיח הבחירות ה"מקולקלות" אינו שולט, אם כי אין להתעלם מכך שיותר מרבע חוששים מהיעדר הוגנות.

תרשים 6.5 סבורים שיש סיכויים די גבוהים או גבוהים מאוד שגורמים ישראליים או חיצוניים ינסו להטות את תוצאות הבחירות (% יהודים וערבים, יהודים לפי מחנות פוליטיים)

שלא במפתיע מצאנו קשר בין מידות החשדנות באשר לשני סוגי הגורמים העלולים להתערב בבחירות בישראל: 68% מהסבורים שגורמים ישראליים ינסו להטות את הבחירות גם סבורים שגורמים זרים ינסו להטות אותן; 77.5% מהסבורים שגורמים חיצוניים ינסו להטות את הבחירות, גם סבורים שגורמים ישראליים ינסו להטות אותן.

מה משפיע עבור איזו מפלגה להצביע?

שאלות 53 ו-58 | נספח 1, עמ' 243-244 | נספח 2, עמ' 279 (שאלה 53)

רצינו לדעת מה משפיע על הבוחרים לאיזו מפלגה להצביע. שאלנו שתי שאלות בנדון: הראשונה הייתה "איזה מבין הגורמים הבאים ישפיע ביותר על החלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הקרובות?". האפשרויות שנתנו היו:

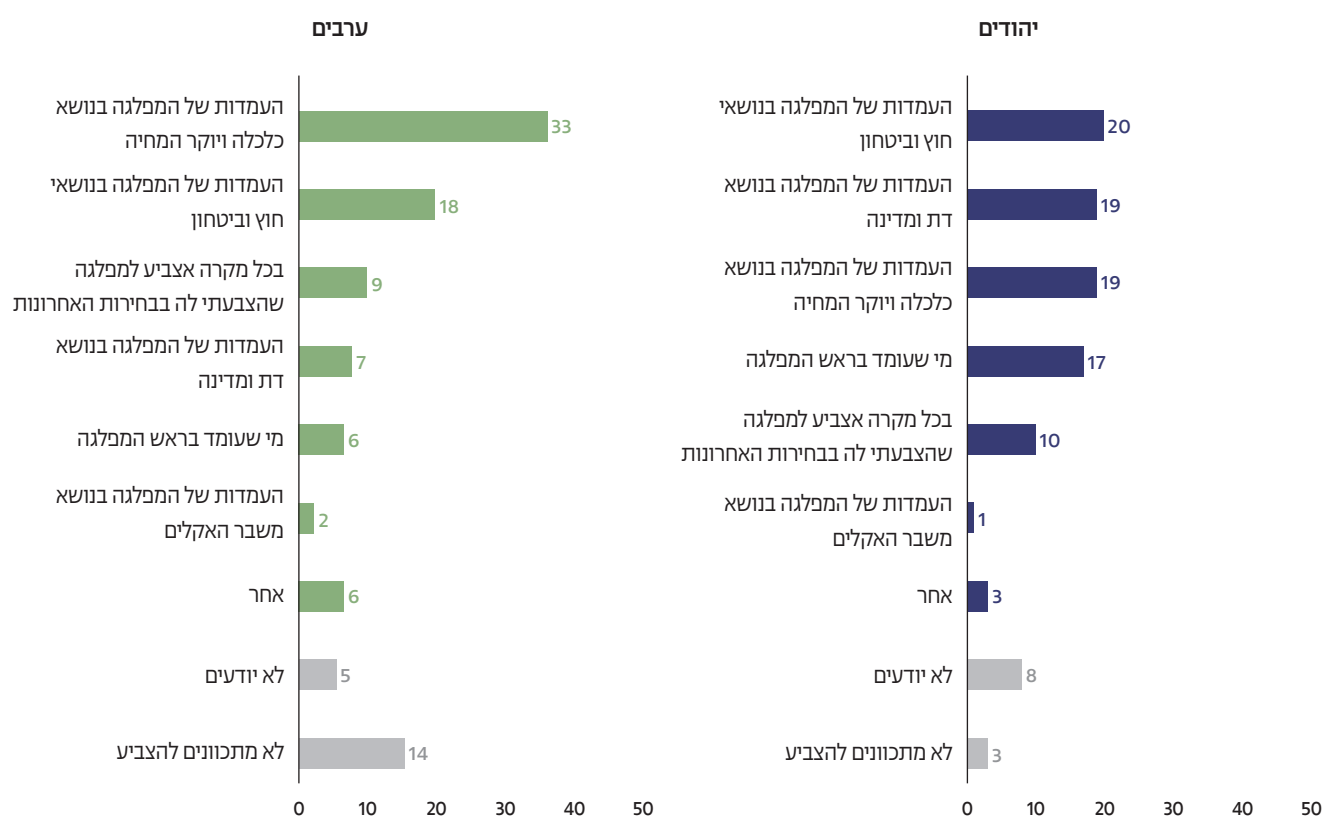
1. העמדות של המפלגה בנושאי חוץ וביטחון
2. העמדות של המפלגה בנושא דת ומדינה
3. העמדות של המפלגה בנושא כלכלה ויוקר המחיה
4. העמדות של המפלגה בנושא משבר האקלים
5. מי שעומד בראש המפלגה
6. בכל מקרה אצביע למפלגה שהצבעתי לה בבחירות האחרונות
7. לא אצביע/לא יודע

אצל היהודים שלושה גורמים עומדים בראש הרשימה עם שיעור זהה כמעט של מרואיינים שמייחסים להם חשיבות עליונה, ושלושתם נוגעים למדיניות: עמדות בנושאי חוץ וביטחון,

עמדות בנושא דת ומדינה ועמדות בנושאי כלכלה ויוקר המחיה (20%, 19%, 19%, בהתאמה). מעט תחתם מופיע הגורם הפרסונלי – העומד בראש המפלגה. אצל המרואיינים הערבים בולט נושא אחד, והוא עמדות המפלגה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה, שכשליש – השיעור הגבוה ביותר – מהמרואיינים הערבים הצביעו עליו כראשון במעלה מבחינתם בהחלטה לאיזו מפלגה להצביע.

תרשים 6.6 הגורמים המשפיעים ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע

בבחירות הקרובות (% ,יהודים וערבים)

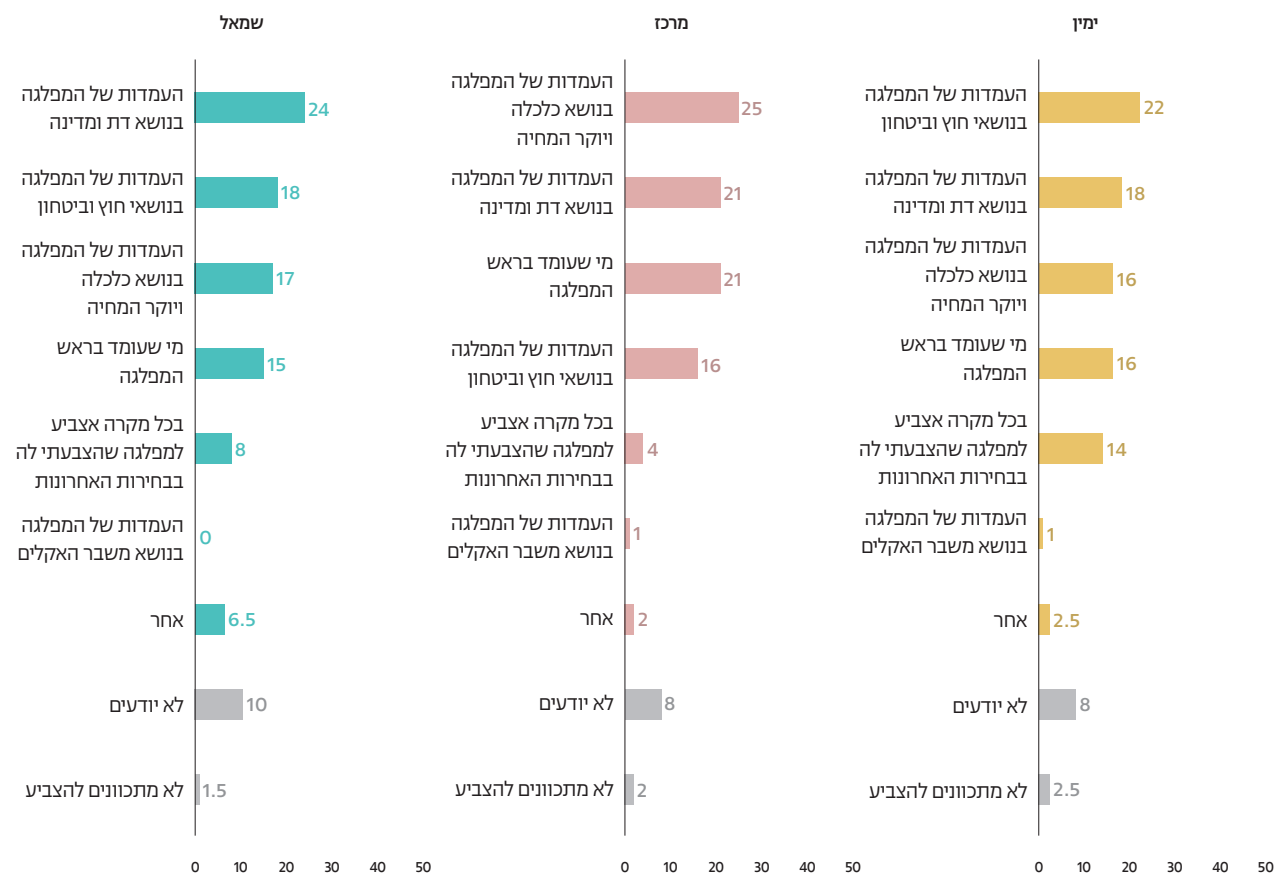
פילחנו את תשובות המרואיינים היהודים לפי מחנות פוליטיים ומצאנו שהשיעור הגבוה ביותר בקרב מי שזיהו עצמם עם השמאל דיווחו כי עמדות המפלגה בנושאי דת ומדינה הן המכריעות מבחינתם. מי שזיהו עצמם עם מפלגות המרכז דיווחו שעמדות המפלגה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה הן החשובות להם ביותר בבואם להכריע לאיזו מפלגה להצביע, ואילו עבור מי שמיקמו עצמם בימין – עמדות המפלגה בנושאי חוץ וביטחון הן לדעת השיעור הגדול ביותר החשובות בעת ההחלטה באיזו מפלגה לבחור.

השיעור הגבוה ביותר בקרב מי שזיהו עצמם עם השמאל דיווחו כי עמדות המפלגה בנושאי דת ומדינה הן המכריעות מבחינתם בהחלטה לאיזו מפלגה להצביע. מי שזיהו עצמם עם מפלגות המרכז דיווחו שעמדות המפלגה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה הן החשובות להם ביותר, ואילו מי שמיקמו עצמם בימין ציינו את עמדות המפלגה בנושאי חוץ וביטחון.

ממצא ראוי לציון הוא שבניגוד למדינות רבות במערב, בישראל שאלת משבר האקלים כמעט איננה זוכה לתשומת לב בעת קבלת ההחלטה לאיזו מפלגה להצביע. בכלל המדגם רק אחוז אחד (!) דיווחו כי מדיניות המפלגה בנושא זה תשפיע על ההצבעה עבודה. מפתיע עוד יותר הוא שבקרב מי שהגדירו עצמם שמאל, מחנה פוליטי שעניין איכות הסביבה מוכר בעולם כולו כנושא מרכזי באידיאולוגיה שלו, שיעור המרואיינים שהצביעו על מדיניות המפלגה בנושא משבר האקלים כגורם החשוב בהחלטתם לאיזו מפלגה להצביע אפילו לא הגיע לשיעור הכללי. ממצא מפתיע אחר, בהתחשב בידוע לנו על סדרי העדיפויות של צעירים ברחבי העולם, הוא שקבוצת הגיל הצעירה 18-34 אינה מייחסת למדיניות המפלגה בנושא משבר האקלים חשיבות רבה יותר מקבוצות הגיל המבוגרות יותר.

תהינו אם שיוך עצמי לקבוצות חזקות או חלשות בחברה משפיע על סדרי העדיפויות בהצבעה למפלגה, ובעיקר על הדגש במדיניותה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה. מצאנו שאצל יהודים המשייכים עצמם לקבוצות חזקות, הנושא שהשיעור הגבוה ביותר הצביעו עליו כחשוב ביותר בהחלטה לאיזו מפלגה להצביע היה עמדותיה בנושאי חוץ וביטחון. לעומת זאת, מי ששייכו עצמם לקבוצות חלשות ציינו בשיעור הגבוה ביותר את עמדות המפלגה בנושאי דת ומדינה. כשמדובר בעמדות המפלגה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה נמצא הבדל קטן בלבד בין הקבוצות (קבוצות חזקות – 18.5%; קבוצות חלשות – 21%). לעומת זאת, במדגם הערבים המדיניות בנושאי כלכלה ויוקר המחיה הייתה הדומיננטית ביותר הן אצל מי ששייכו עצמם לקבוצות חזקות הן אצל מי ששייכו עצמם לקבוצות חלשות; אצל הראשונים שיעור מי שציינו את הנושא כחשוב להם ביותר בבואם להחליט למי להצביע היה גבוה יותר (36.5%, 30%, בהתאמה). בדקנו גם את שאלת הקשר בין הנושאים המשפיעים על הבחירה למי להצביע לבין ההכנסה. אצל היהודים לא מצאנו הבדלים בדגש הניתן לנושא בסדר היום הכלכלי של המפלגה בין רמות שונות של שכר. לעומת זאת בקרב הערבים מצאנו כי בעלי ההכנסות מתחת לחציונית וכמו החציונית ייחסו לנושא זה יותר חשיבות ממי שהכנסתם מעל החציונית (38%, 36%, 22%, בהתאמה).

תרשים 6.7 הגורמים המשפיעים ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הקרובות, לפי מחנות פוליטיים (% ,יהודים)

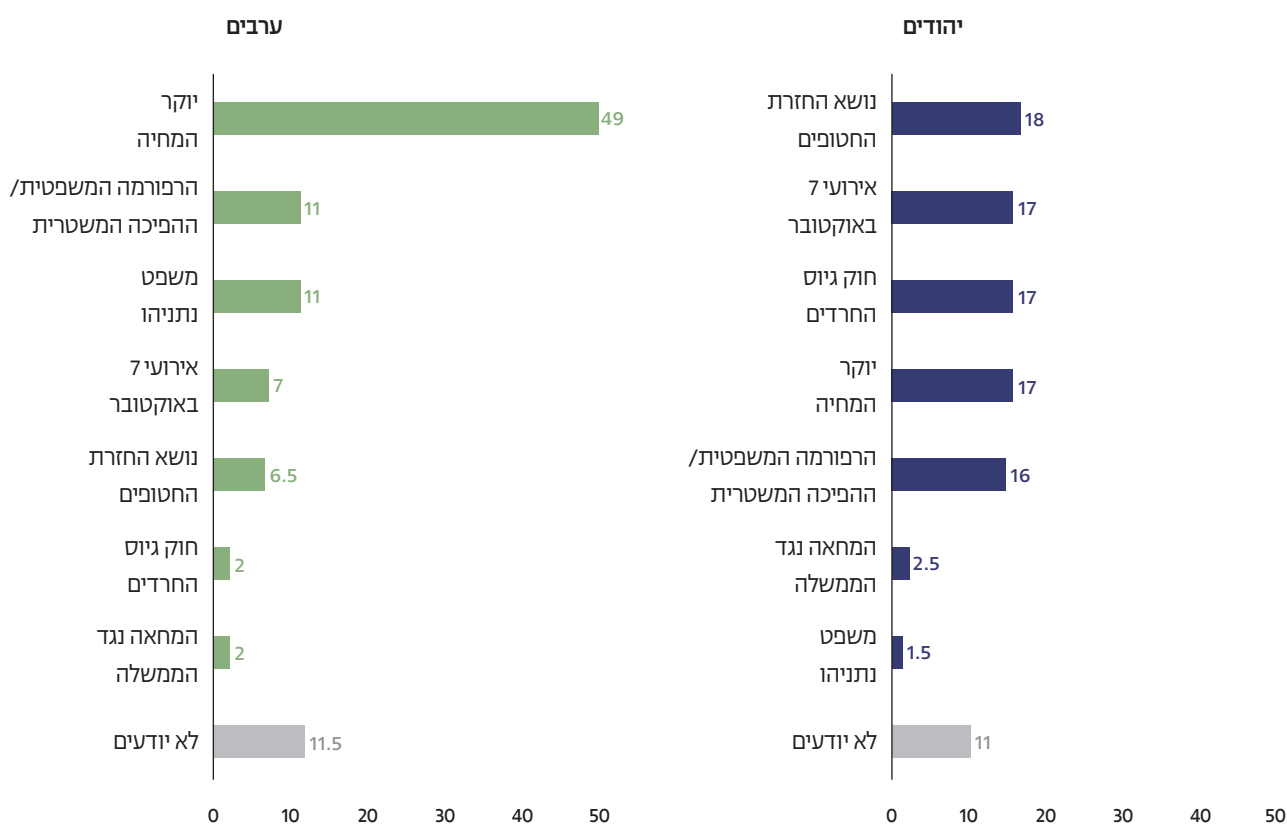

השאלה השנייה ששאלנו בהקשר זה הייתה "מבין הנושאים/האירועים הבאים, מה ישפיע במידה הרבה ביותר על החלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הבאות?". האפשרויות שהצגנו הן:

1. אירועי 7 באוקטובר
2. הרפורמה המשפטית/ההפיכה המשטרית
3. חוק גיוס החרדים
4. המחאה נגד הממשלה
5. משפט נתניהו
6. יוקר המחיה
7. נושא החזרת החטופים

בקרב המרואיינים הערבים, ובהתאמה לשאלה הקודמת, שעליה כזכור השיעור הגבוה ביותר השיבו שמדיניות המפלגה בנושאי כלכלה ויוקר המחיה היא שתכריע למי יצביעו, גם בשאלה זו השיעור הגבוה ביותר של מרואיינים ערבים, כמחצית, השיבו כי נושא יוקר המחיה הוא החשוב ביותר עבורם בבואם להחליט למי להצביע. בקרב היהודים מצאנו חמישה נושאים/אירועים עם שיעורים כמעט זהים של המצביעים עליהם כגורמים הדומיננטיים בקביעת המפלגה שיצביעו לה: החזרת החטופים, אירועי 7 באוקטובר, חוק גיוס החרדים, יוקר המחיה והרפורמה המשפטית/ההפיכה המשטרית.

תרשים 6.8 הנושאים/האירועים המשפיעים במידה הרבה ביותר על ההחלטה עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הבאות (% ,יהודים וערבים)

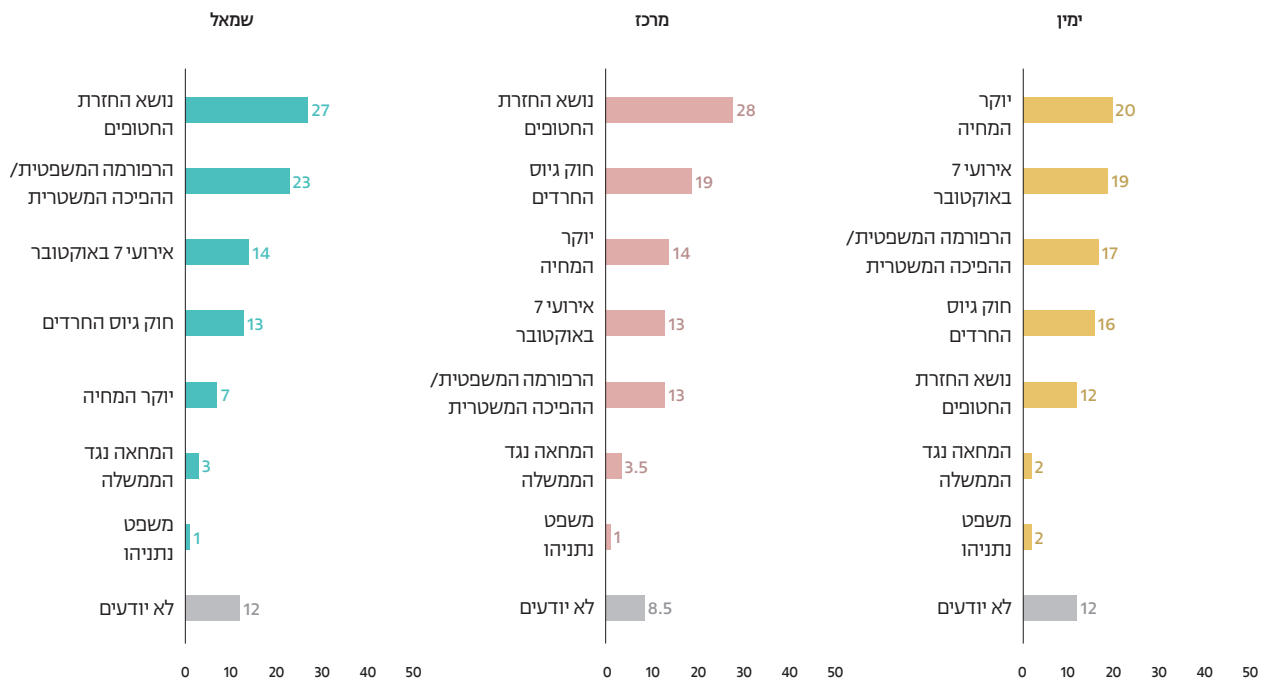

פילוח של תשובות המרואיינים היהודים לפי מחנות פוליטיים העלה כי מבחינת מחנה השמאל שני האירועים המכריעים שייקבעו את הצבעתם הם נושא החזרת החטופים והרפורמה המשפטית/ההפיכה המשטרית. במרכז בולטים החזרת החטופים וחוק הגיוס לחרדים כנושאים מכריעים, ואילו בימין יוקר המחיה הוא הנושא העיקרי, ובצמוד לו אירועי 7 באוקטובר. כמו כן מעניין הפער בין החשיבות הרבה המיוחסת לעניין החזרת החטופים

בשמאל ובמרכז (27%, 28%, בהתאמה), לעומת החשיבות הפחותה המיוחסת לו בימין. פער זה מדגים היטב את תהליך הפוליטיזציה שהנושא עבר.

תרשים 6.9 הנושאים/האירועים המשפיעים במידה הרבה ביותר על ההחלטה

עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הבאות, לפי מחנות פוליטיים (% , יהודים)

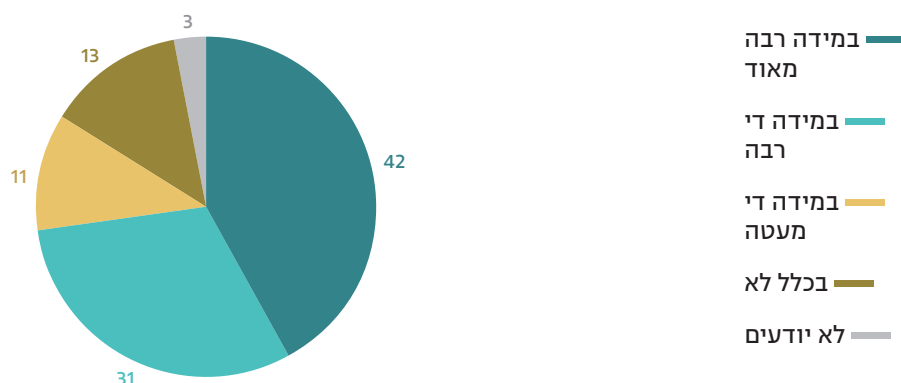
מדיניות המפלגה בנושא הפשיעה הפלילית והצבעה בבחירות

שאלה 54 נספח 1, עמ' 243

שאלנו רק את המרואיינים הערבים שאלה נוספת בנוגע לקביעת ההעדפות האלקטורליות שלהם: "עד כמה עמדות מפלגה בנושא המאבק בפשיעה הפלילית יהיו שיקול מרכזי בהחלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות?". התונים מורים שרוב ברור של כשלושה רבעים מייחסים חשיבות רבה לעניין זה.

פילוח לפי עדות דתיות העלה רוב למייחסים לנושא חשיבות רבה בכל שלוש העדות שבדקנו, אבל רוב זה הוא הקטן ביותר בקרב המוסלמים (71%) והגדול ביותר בקרב הדרוזים (81%), והנוצרים נמצאם בתווך (78%). לא מצאנו הבדל בנושא זה על פי מגדר, אף שבסקרים קודמים מצאנו רגישות רבה יותר לשאלת הפשיעה בקרב נשים ערביות. ההבדלים על פי גיל אינם שיטתיים (18-34: 74.5% – 35-54: 69% – 55 ומעלה: 74%).

תרשים 6.10 עד כמה עמדות מפלגה בנושא המאבק בפשיעה הפלילית יהיו שיקול מרכזי בהחלטתן עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות? (% ערבים)

לא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב

שאלה 35 | נספח 1, עמ' 240 | נספח 2, עמ' 270

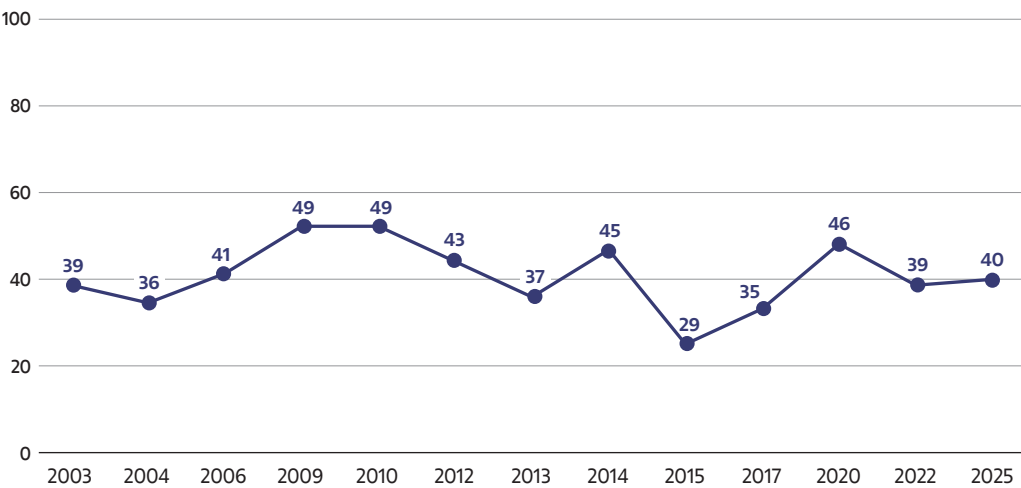
לסיום פרק זה העוסק בבחירות, להלן ננתח את התשובות שניתנו לשאלה עד כמה מסכימים או לא מסכימים עם האמירה "לא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב". שאלה זו נשאלה כבר 13 פעמים בסקרי מדד הדמוקרטיה. שיעורי המסכימים עם אמירה זו אינם משתנים דרמטית לאורך השנים – ממוצע של 40.6% בכלל המדגמים (נתון תחתית – 29%; נתון שיא – 49%). ממצא מעניין הוא שאין קשר ברור בין שיעור המסכימים עם אמירה זו לאורך השנים לבין היותה של שנה זו או אחרת שנת בחירות. כך למשל, 2009 הייתה שנת בחירות, וכמעט מחצית המשיבים (שיא) הסכימו שלא משנה למי מצביעים, זה לא משנה את המצב; לעומת זאת, ב-2015, שגם היא הייתה שנת בחירות, רק 29% הסכימו עם האמור. עם זאת נראה ששנת 2020, אחד משיאי המשבר הפוליטי שגרר כמה וכמה סבבי בחירות, שיעור מי שהשיבו בחיוב על השאלה עלה לכמעט מחצית (46%)!

בסקר 2025, בכלל המדגם 40% הסכימו עם אמירה זו ו-56% לא הסכימו איתה. בקרב היהודים שיעור הלא מסכימים היה גבוה בהרבה משיעור המסכימים, אבל בקרב הערבים שתי הדעות היו כמעט שקולות.

פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) העלה כי שיעור המסכימים ש"לא משנה למי מצביעים המצב אינו משתנה" הוא הנמוך ביותר בקרב מי שהגדירו עצמם שמאל (15%), והגבוה ביותר בימין (43%), ומי שמיקמו עצמם במרכז נמצאים בתווך (36%). ייתכן שניתן להסביר את השיעור הגבוה בימין שמסכימים עם האמירה שתוצאות ההצבעה אינן משנות את המצב בחלחול של קמפיין ה"דיף סטייט" של הנהגת מחנה זה, שלפיו גם אם הימין מנצח בבחירות, יריביו עדיין מחזיקים בעמדות הכוח במדינה ושולטים במצב לפי האינטרסים

שלהם. חיזוק מסוים לממצא זה אפשר למצוא בהשוואה בין שיעורי ההסכמה עם אמירה זו של אשכנזים לעומת מזרחים – בקרב הקבוצה הראשונה, המזוהה יותר עם המרכז והשמאל, 35.5% מסכימים עם האמירה הנדונה, לעומת 43% בקרב הקבוצה השנייה, המזוהה יותר פוליטית עם הימין.¹⁹

תרשים 6.11 מסכימים שלא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב, 2025-2003 (% כלל המדגם)

פילוח לפי גיל מראה כי שיעורי ההסכמה עם האמירה המובאת בשאלה, הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים, של שתי קבוצות הגיל הצעירות גבוהים יותר מבקרב הקבוצה המבוגרת.

לוח 6.2 מסכימים שלא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב, לפי גיל (יהודים וערבים)

ערבים	יהודים	
50	40	34-18
50	43	54-35
37	31.5	55 ומעלה

19 בסקר הנוכחי, בקרב אשכנזים 18.5% מזדהים כשמאל, 31% כמרכז ו-49% כימין. לעומת זאת, בקרב מזרחים 5% מזדהים כשמאל, 20% כמרכז ו-73% כימין.

בדקנו אם יש קשר בין שיוך עצמי לקבוצות חזקות או חלשות בחברה להסכמה עם האמירה שלא משנה למי מצביעים המצב אינו משתנה. מצאנו כי מי שמשייכים עצמם לקבוצות חלשות הסכימו איתה יותר ממי ששייכו עצמם לקבוצות חזקות.

לוח 6.3 מסכימים שלא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב, לפי תחושת

השתייכות לקבוצות חזקות או חלשות בחברה (% , יהודים וערבים)

ערבים	יהודים	
41	35	משייכים עצמם לקבוצות חזקות
53	46	משייכים עצמם לקבוצות חלשות

הצלבנו את התשובות לשאלה זו עם התשובות לשאלה "באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שהכי טוב היה להרוס את כל המוסדות הפוליטיים במדינה ולהתחיל הכול מחדש?" (ראו בפרק 2). מצאנו שאומנם יש קשר מסוים אבל הוא אינו מלא. כך, מבין מי שמסכימים שלא משנה למי מצביעים, רוב של 57% גם סבורים שיש להרוס את כל המוסדות ולהתחיל לבנות הכול מההתחלה, לעומת מיעוט של 35% שאינם מסכימים שיש להרוס הכול. בקרב מי שאינם מסכימים שלא משנה למי מצביעים המצב לא משתנה הדעות חלוקות, עם נטייה שלא להסכים גם לכך שיש להרוס הכול ולהתחיל לבנות מחדש.

לוח 6.4 מסכימים שצריך להרוס את כל המוסדות הפוליטיים ולבנות מחדש, לפי התשובות לשאלה "לא משנה למי מצביעים המצב לא משתנה" (% , כלל המדגם)

סך הכול	לא יודעים	לא מסכימים שיש להרוס את כל המוסדות ולבנות אותם מחדש	מסכימים שיש להרוס את כל המוסדות ולבנות אותם מחדש	
100	8	35	57	מסכימים שזה לא משנה למי מצביעים, המצב לא משתנה
100	10	49	41	לא מסכימים שזה לא משנה למי מצביעים, המצב לא משתנה

המדדים הבינלאומיים

לצד הצגת עמדות הציבור בישראל, גם השנה אנו מדווחים בפרק זה של מדד הדמוקרטיה הישראלית על תוצאות מדדים בינלאומיים הרלוונטיים לתפקוד הדמוקרטי של המדינה שמכוני מחקר מן העולם מחשבים ומפרסמים. מדדים אלו מחושבים על בסיס סקרי מומחים, סקרי דעת קהל ונתונים סטטיסטיים רשמיים. הם מאפשרים לבחון את מצב הדמוקרטיה הישראלית כיום הן בהשוואה לעבר, הן בהשוואה לכלל מדינות העולם והן בהשוואה למדינות ה-OECD.

המדדים הבינלאומיים "מפגרים" בשנה, כלומר המדדים המתפרסמים השנה (2025) עוסקים במצב הדמוקרטיה במדינות העולם ב-2024.

מה נמדד?

השנה אנו מציגים 11 מדדים בינלאומיים שיפורטו להלן ויתרכזו ב-5 תחומים:²⁰

1. זכויות וחירויות דמוקרטיות (זכויות פוליטיות; זכויות אזרחיות; חופש העיתונות)
2. התהליך הדמוקרטי (השתתפות פוליטית; רכיב השוויון; רכיב ההשתתפות; דמוקרטיה דיונית; תרבות פוליטית דמוקרטית)
3. משילות (תפקוד הממשלה)
4. שחיתות פוליטית (תפיסת השחיתות)
5. חלוקה שוויונית של משאבים

עבור כל אחד מ-11 המדדים יוצגו חמישה נתונים: (1) **הציון** של ישראל בשנה החולפת – 2024; (2) **הציון** של ישראל בהשוואה לציוני עבר; (3) **המקום** של ישראל ביחס לכלל מדינות העולם שנכללו בכל מדד; (4) **המקום** של ישראל בקרב 38 מדינות הארגון לשיתוף פעולה ולפיתוח כלכלי (OECD); (5) **השינויים במקומה** של ישראל ביחס לכלל מדינות העולם ב-2024 בהשוואה ל-2023.

ההבדל בין **ציון למקום** הוא חשוב: הציון מחושב למדינה נתונה בשנה נתונה, ואילו המקום מתייחס למקומה בקרב מדינות העולם. במילים אחרות, **ציון** של מדינה יכול להישאר כשהיא, אבל אם מדינות אחרות השתפרו או הידרדרו מבחינה דמוקרטית, **המקום** היחסי שלה ישתנה. ולהפך – **הציון** יכול להשתנות, אבל אם ציוני כל המדינות האחרות השתנו

20 בעבר כלל פרק זה גם דיווח על מדדי הדמוקרטיה השנתיים של הבנק העולמי. לא כללנו אותם הפעם, היות שהשנה מדדים אלו לא פורסמו לפני שדוח זה ירד לדפוס.

באותו כיוון, המקום יכול להישאר כשהיה. הציון מוצג במספר מוחלט בין 0 ל-100, ואילו המקום במדרג המדינות מוצג בשתי צורות – מספר מוחלט ואחוזון.

הערה מתודולוגית: מכוני המחקר מציגים את הציונים על גבי סולמות מדידה משתנים: לעיתים בין 0 ל-10, בין 0 ל-40, בין 0 ל-60, בין 0 ל-1 ועוד. כדי להקל את השוואת הציונים של ישראל במדדים השונים, תקננו את ציוני כל המדדים לסולם אחיד בין 0 ל-100; ככל שהציון גבוה יותר, כך התפקוד של הדמוקרטיה במדינה טוב יותר.

המדדים הבינלאומיים במבט-על

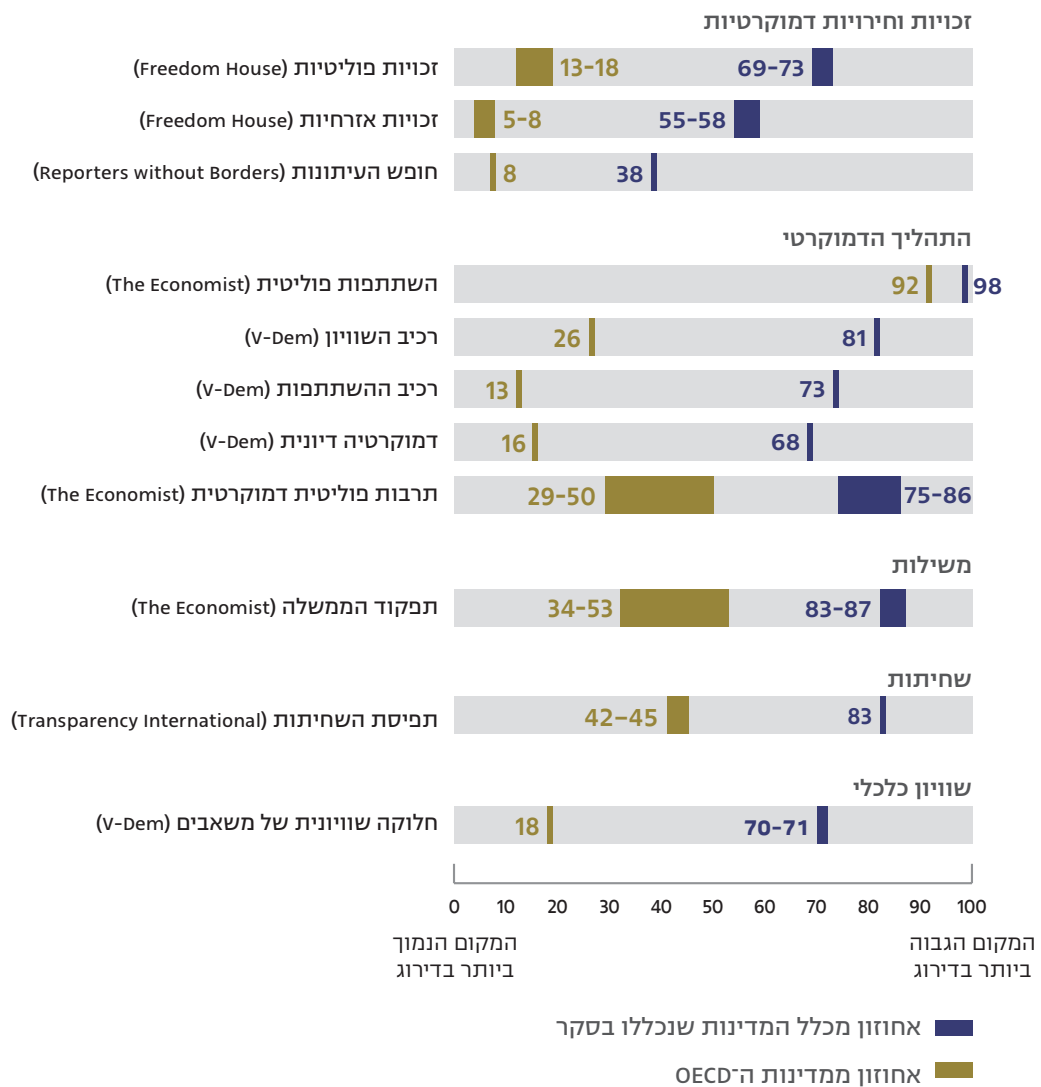
מדדים בינלאומיים: נתוני 2024

לוח 7.1 ישראל במדדים הבינלאומיים, 2024

		מקום במדרג מדינות ה-OECD (מתוך 38 מדינות)	אחוזון מכלל מדינות העולם	מקום במדרג מדינות העולם שבמדד*		
זכויות וחירויות דמוקרטיות	זכויות פוליטיות (Freedom House)	33-31/38	73-69	64-57/208	85.0	18-13
	זכויות אזרחיות (Freedom House)	36-35/38	58-55	94-87/208	65.0	8-5
	חופש העיתונות (Reporters without Borders)	35/38	38	112-111/180	51.1	8
התהליך הדמוקרטי	השתתפות פוליטית (Economist Intelligence Unit)	3/38	98	3/167	94.4	92
	רכיב השוויון (V-Dem)	28/38	81	34/179	80.8	26
	רכיב ההשתתפות (V-Dem)	33/38	73	48/179	60.1	13
	דמוקרטיה דיונית (V-Dem)	32/38	68	57/179	77.3	16
	תרבות פוליטית דמוקרטית (Economist Intelligence Unit)	27-19/38	86-75	42-24/167	68.8	50-29
משילות	תפקוד הממשלה (Economist Intelligence Unit)	25-18/38	87-83	29-21/167	75.0	53-34
שחיתות	תפיסת השחיתות (Transparency International)	22-21/38	83	31-30/180	64.0	45-42
שוויון כלכלי	חלוקה שוויונית של משאבים (V-Dem)	31/38	71-70	53-52/179	81.0	18

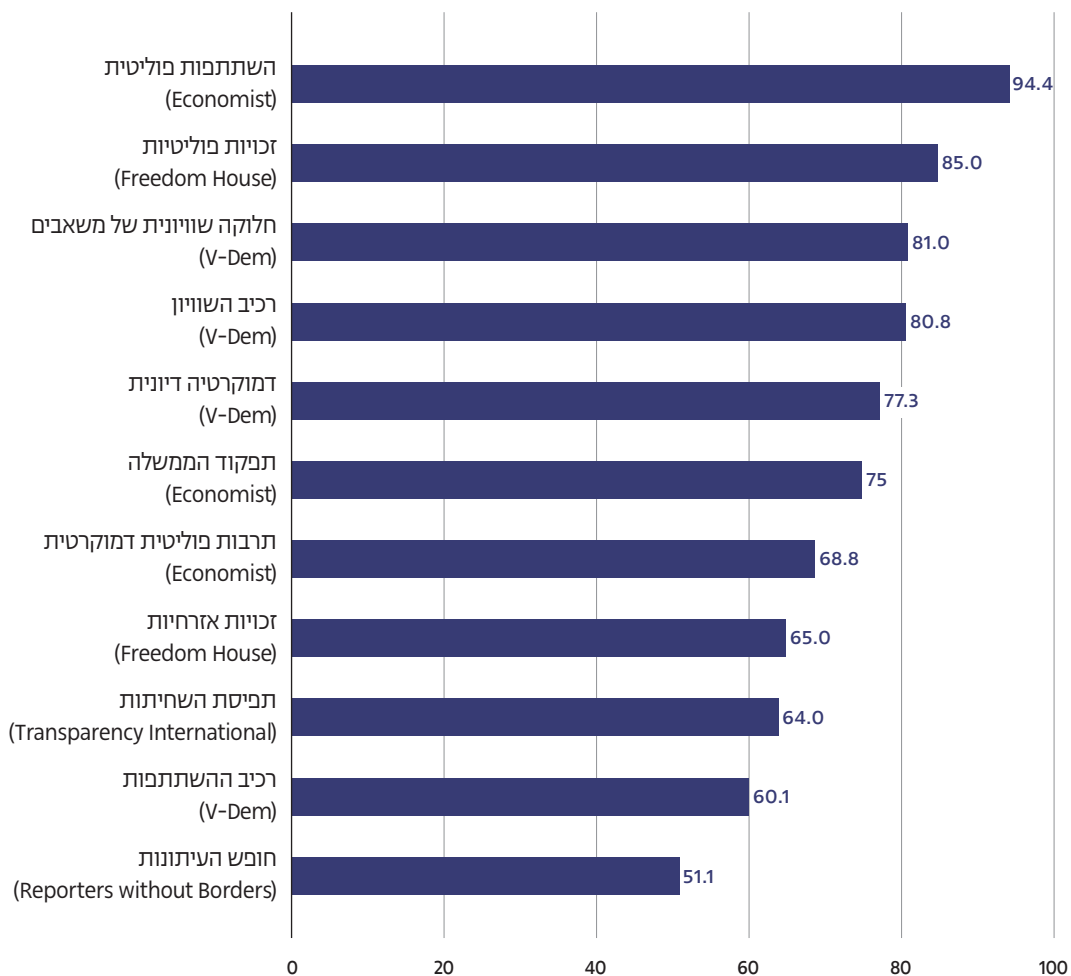
* המספר מימין ללוחסן מציין את מספר המדינות שנוכללו במדד.

תרשים 7.1 האחוזון של ישראל במדדים הבינלאומיים, 2024

הציונים הגבוהים ביותר של הדמוקרטיה הישראלית ב-2024 הם במדד ההשתתפות הפוליטית של יחידת המחקר של השבועון *The Economist* ובמדד הזכויות הפוליטיות של ארגון Freedom House. את הרשימה סוגרים שני מדדים: חופש העיתונות של ארגון Reporters without Borders ורכיב ההשתתפות של מיזם V-Dem.

תרשים 7.2 הציון של ישראל במדדים הבינלאומיים, 2024

מדדים בינלאומיים: 2024 בהשוואה לשנה שעברה ולממוצע הרב-שנתי

במבט-על (לוח 7.2) אנחנו רואים כי בהשוואה ל-2023, במדידת 2024 חלו עליות בשלושה מדדים, ירידות בשני מדדים, ובכל היתר התקבלו ציונים זהים ל-2023 או שחלו בהם שינויים מינוריים מאוד.

לפי מדד הדמוקרטיה העולמי של יחידת המחקר של השבועון *The Economist* ישראל מסווגת כבר זמן מה כ"דמוקרטיה פגומה" (Flawed Democracy),²¹ כלומר היא אינה עומדת בכל הקריטריונים שנקבעו להגדרת "דמוקרטיה מלאה". בדוח השנתי של היחידה לשנת 2024 ישראל קיבלה ציונים זהים לציונה ב-2023 בכל שלושת המדדים שאנחנו מדווחים עליהם: השתתפות פוליטית (המדד שבו ישראל זוכה לציון הגבוה ביותר), תרבות פוליטית דמוקרטית ותפקוד הממשלה.

בדוח Freedom in the World של ארגון Freedom House, המעריך שתי קטגוריות עיקריות – זכויות פוליטיות וחירויות אזרחיות – ישראל מוסיפה להיות מדורגת "מדינה חופשית",²² קרי בעלת רמה גבוהה של זכויות פוליטיות וחירויות אזרחיות. עם זאת, בעוד במדד הזכויות הפוליטיות לא חל שינוי לעומת 2023, במדד הזכויות האזרחיות נרשמה הפעם ירידה קלה.

במדד חופש העיתונות של Reporters Without Borders נמשכת מגמת הירידה בציון של ישראל, ואילו במדד תפיסת השחיתות של Transparency International דווקא נרשמה ב-2024 עלייה קלה.

בשניים מתוך ארבעת מדדי V-Dem (רכיב השוויון ודמוקרטיה דיונית) נרשמו עליות קלות (במדדים "רכיב ההשתתפות האזרחית" ו"חלוקה שוויונית של משאבים" ציוניה של ישראל נותרו יציבים). למרות זאת, ישראל עדיין מוגדרת "דמוקרטיה אלקטורלית", כלומר מדינה המקיימת בחירות חופשיות ותחרותיות, אך לא בהכרח עומדת בכל העקרונות הדמוקרטיים כגון איזונים ובלמים, הגבלת כוחו של השלטון והגנה על זכויות האדם והאזרח.

21 יחידת המחקר של *The Economist* מבחינה בין 4 סוגי משטרים: דמוקרטיות מלאות, דמוקרטיות פגומות, משטרים היברידיים ומשטרים אוטוריטריים.

22 ארגון Freedom House מחלק את סוגי המשטרים ל-3 קטגוריות: מדינה חופשית, מדינה חופשית חלקית ומדינה לא חופשית.

לוח 7.2 ציוניה ומקומה של ישראל במדדי 2024 לעומת מדדי 2023²³

המדי	ציון 2024	המקום 2024, **	האחוזון ב־2024	ציון 2023	המקום ב־2023	האחוזון ב־2023	השינוי בציון
זכויות וחירויות דמוקרטיות	85.0	64-57/208	73-69	85.0	62-57/210	73-70	=
	65.0	94-87/208	58-55	66.7	86-85/210	60-59	↓
	51.1	112-111/180	38	53.2	101/180	44	↓
התהליך הדמוקרטי	94.4	3/167	98	94.4	3/167	98	=
	80.8	34/179	81	77.0	48/179	73	↑
	60.1	48/179	73	60.2	49/179	73	=
	77.3	57/179	68	75.2	66/179	63	↑
	68.8	42-24/167	86-75	68.8	42-24/167	86-75	=
משילות	75.0	29-21/167	87-83	75.0	30-25/167	85-82	=
שחיתות	64.0	31-30/180	83	62.0	33/180	82	↑
שוויון כלכלי	81.0	53-52/179	71-70	79.9	57/179	68	=

* המספר מימין ללוחסן מציין את מספר המדינות שנכללו במדד.
** מקומה של ישראל בקרב כלל מדינות העולם.

↑ שיפור לעומת 2023
= אין שינוי לעומת 2023
↓ הרעה לעומת 2023

כאשר משווים את ציוניה של ישראל ב־2024 לציון הממוצע הרב־שנתי שלה בכל אחד מ־11 המדדים (לוח 7.3), מצטיירת התמונה הבאה: ב־3 מדדים הציון שקיבלה ישראל השנה גבוה יותר מהממוצע הרב־שנתי, והעלייה הגדולה ביותר נרשמה במדד ההשתתפות הפוליטית של *The Economist*. ב־6 מדדים הציון של ישראל השנה נמוך מהממוצע הרב־שנתי, בעיקר במדדים הקשורים לזכויות ולחירויות דמוקרטיות, וביתר שאת במדד חופש העיתונות, שם הפער הוא של כ־30%. בכל יתר המדדים התקבלו ציונים דומים או קרובים לממוצע הרב־שנתי.

23 לעיתים נתוני העבר של מדדים מסוימים מתעדכנים בדיעבד, למשל אם מתקבל מידע חדש. אי לכך ייתכנו הבדלים בנתוני המדידות הקודמות המוצגים בדוח של שנה מסוימת בהשוואה לנתונים שהוצגו בדוח הקודם.

לוח 7.3 הציון של ישראל במדדי 2024 לעומת הציון הממוצע הרב־שנתי

השינוי %	הציון הממוצע הרב־שנתי*	הציון ב־2024	המדד	
-4.9% ↓	89.4	85.0	זכויות פוליטיות (Freedom House)	זכויות וחירויות דמוקרטיות
-11.9% ↓	73.8	65.0	זכויות אזרחיות (Freedom House)	
-29.9% ↓	72.9	51.1	חופש העיתונות (Reporters without Borders)	
7.0% ↑	88.2	94.4	השתתפות פוליטית (Economist Intelligence Unit)	התהליך הדמוקרטי
-0.4% =	81.1	80.8	רכיב השוויון (V-Dem)	
3.8% ↑	57.9	60.1	רכיב ההשתתפות (V-Dem)	
-3.9% ↓	80.4	77.3	דמוקרטיה דיונית (V-Dem)	
-6.8% ↓	73.8	68.8	תרבות פוליטית דמוקרטית (Economist Intelligence Unit)	משילות
0.7% =	74.5	75.0	תפקוד הממשלה (Economist Intelligence Unit)	
4.2% ↑	61.4	64.0	תפיסת השחיתות (Transparency International)	שחיתות
-5.7% ↓	85.9	81.0	חלוקה שוויונית של משאבים (V-Dem)	שוויון כלכלי

* הממוצע לא כולל את מדידת 2024.

- ↑ שיפור בציון של ישראל לעומת ציון הממוצע הרב־שנתי
- = אין שינוי מהותי (יותר מ־1%) בציון של ישראל לעומת ציון הממוצע הרב־שנתי
- ↓ הרעה בציון של ישראל לעומת ציון הממוצע הרב־שנתי

מדדי הזכויות והחירויות הדמוקרטיות

מדד החופש בעולם (Freedom in the World) מבוסס על הערכות מומחים, והוא מחושב בכל שנה על ידי הארגון Freedom House. מדד זה מורכב משני מדדי משנה המבטאים את הערכת התפקוד של המדינות בשני תחומים: זכויות פוליטיות (Political Rights) וזכויות אזרחיות (Civil Liberties).

מדד הזכויות הפוליטיות

הגוף המבצע: Freedom House

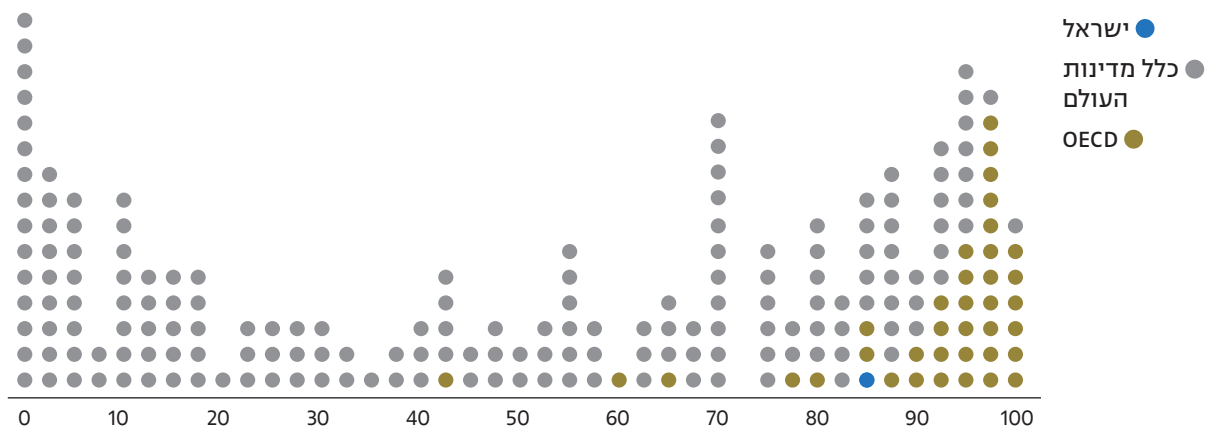
הציון של ישראל: 85.0

מספר המדינות הנכללות במדד: 208

כלל המדינות — המקום של ישראל: 64-57; האחוזון של ישראל: 73-69

מדינות ה-OECD — המקום של ישראל: 33-31; האחוזון של ישראל: 18-13

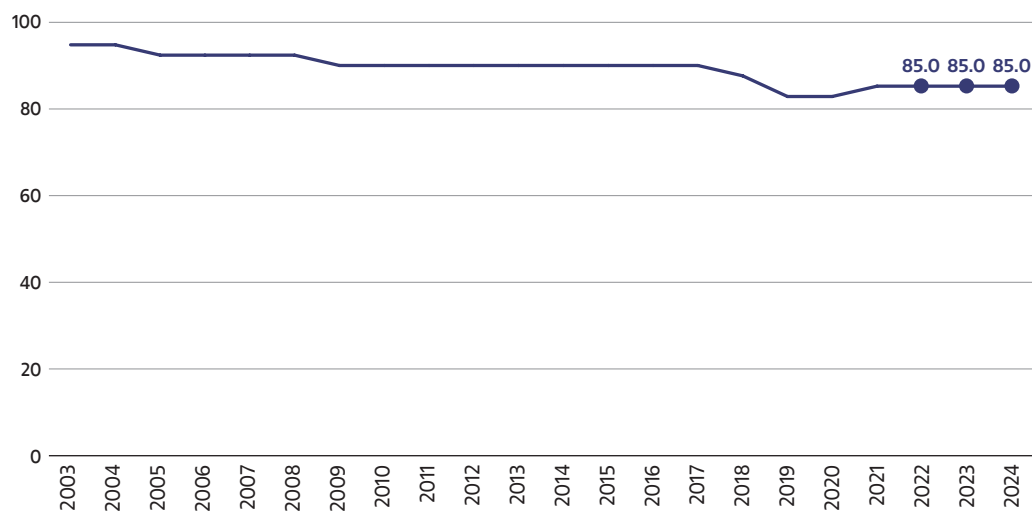
תרשים 7.3 התפלגות הציונים במדד הזכויות הפוליטיות, 2024

מדד הזכויות הפוליטיות בוחן אם מתקיימות במדינה בחירות חופשיות והוגנות, אם ישנה תחרות חופשית בין המפלגות, מהי מידת השליטה בפועל של הנציגים הנבחרים, אם ישנה אופוזיציה חזקה ומשפיעה, מהי רמת השחיתות, ומהי מידת השמירה על זכויות המיעוטים. כן המדד בודק אם שורר במדינה שלטון צבאי, ואם יש התערבות זרה בענייניה.

מאז 2021 הציון של ישראל במדד הזכויות הפוליטיות נותר יציב ועומד על 85.0. ב-2024 הציון הזה מציב את ישראל במקום 64-57 (אחוזונים 73-69) בקרב כלל המדינות, ובקרב מדינות ה-OECD בחלקה התחתון של הרשימה, במקום 33-31 (אחוזון 18-13), בצד פולין וארצות הברית ולפני קוריאה הדרומית, קולומביה, מקסיקו, הונגריה וטורקיה.

תרשים 7.4 הציון של ישראל במדד הזכויות הפוליטיות, 2003–2024

מדד הזכויות האזרחיות

הגוף המבצע: Freedom House

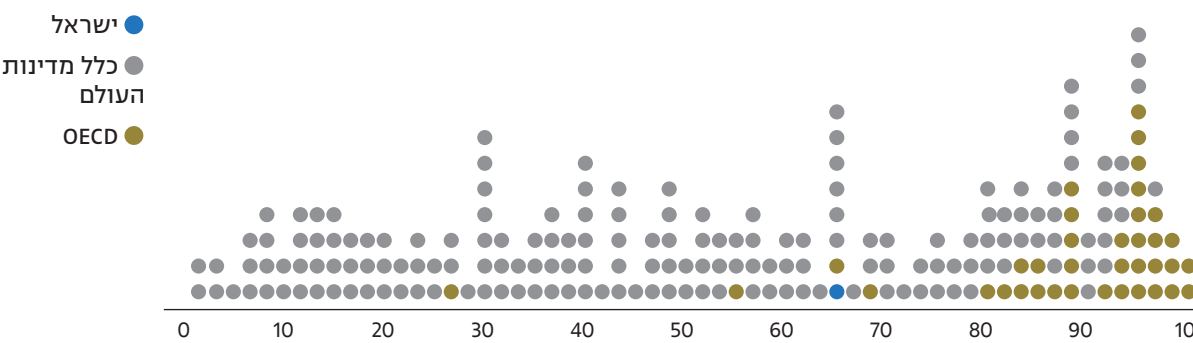
הציון של ישראל: 65.0

מספר המדינות הנכללות במדד: 208

כלל המדינות — המקום של ישראל: 87–94; האחוזון של ישראל: 55–58

מדינות ה־OECD — המקום של ישראל: 35–36; האחוזון של ישראל: 5–8

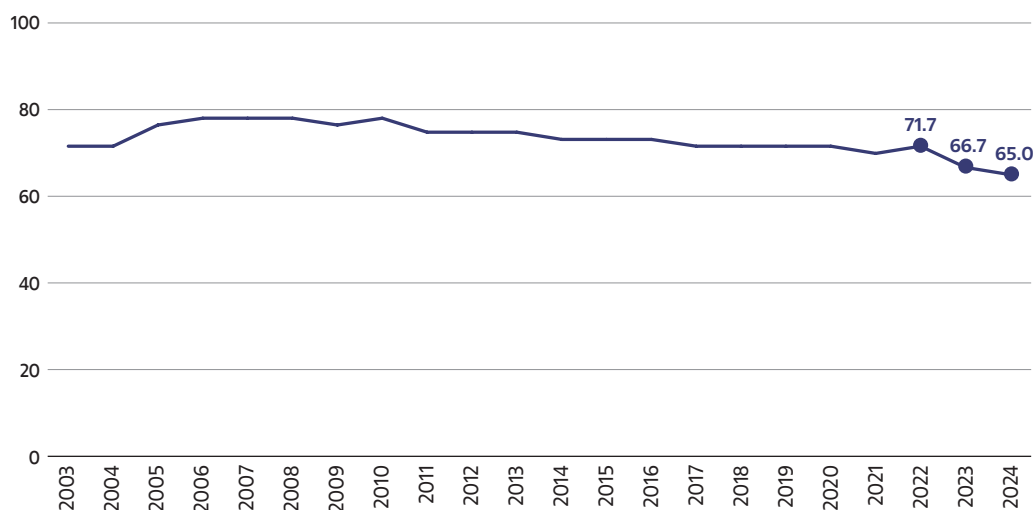
תרשים 7.5 התפלגות הציונים במדד הזכויות האזרחיות, 2024

מדד הזכויות האזרחיות משקף עד כמה המדינה עומדת באמות מידה של חירויות דמוקרטיות דוגמת חופש הביטוי, חופש העיתונות, חופש התנועה, חופש הדת, חופש אקדמי, חופש בנושאי אישות ומשפחה וחופש ההתאגדות. כן נכללות בחישוב מדד זה מידת העצמאות של מערכת המשפט, מידת הביטחון האישי, השוויון בפני החוק, מידת האלימות הפוליטית, השמירה על זכויות קניין והשוויון המגדרי.

ציונה של ישראל במדד הזכויות האזרחיות עומד ב־2024 על 65.0 – הציון הנמוך ביותר שנמדד עד כה. מדובר בהמשך ישיר למגמת הירידה שהחלה ב־2022. מתוך כלל מדינות העולם ישראל מדורגת ב־2024 במקומות 87-94, ובאחוזון 55-58. דירוגה הנמוך בולט במיוחד בהשוואה למדינות ה־OECD, שם ישראל מדורגת בתחתית הרשימה, במקום ה־35-36 (אחוזון 5-8), בצמוד לקולומביה ורק לפני מקסיקו וטורקיה.

תרשים 7.6 הציון של ישראל במדד הזכויות האזרחיות, 2003–2024

מדד חופש העיתונות

הגוף המבצע: Reporters without Borders

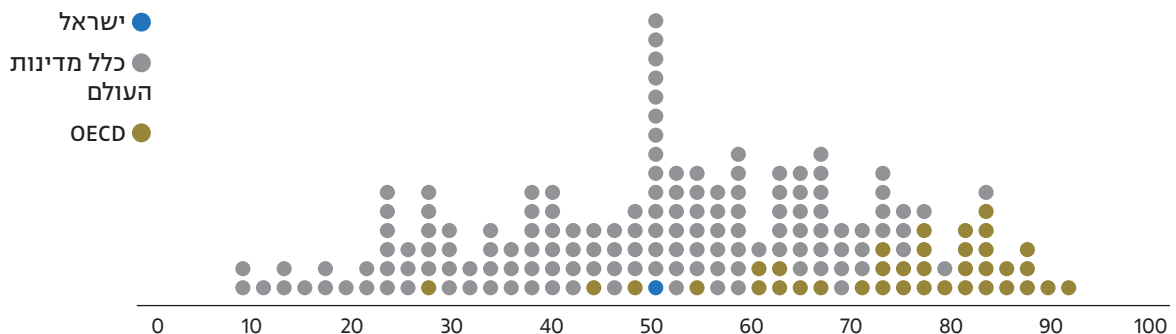
הציון של ישראל: 51.1

מספר המדינות הנכללות במדד: 180

כלל המדינות – המקום של ישראל: 111-112; האחוזון של ישראל: 38

מדינות ה־OECD – המקום של ישראל: 35; האחוזון של ישראל: 8

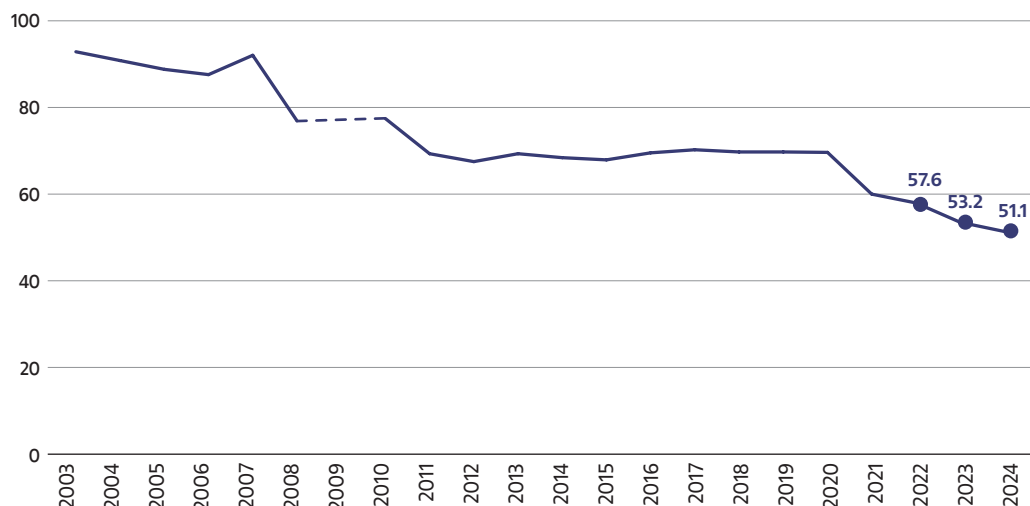
תרשים 7.7 התפלגות הציונים במדד חופש העיתונות, 2024

מדד חופש העיתונות (Press Freedom Index) של ארגון Reporters without Borders בוחן את מידת חופש הפעולה של עיתונאים ב-180 מדינות בעולם. המדד מחושב על בסיס ניתוח משולב של נתונים כמותיים אובייקטיביים, דוגמת מספר העיתונאים שנפגעו במהלך השנה, ושל הערכות מומחי תקשורת לגבי היבטים שונים כמו עצמאות התקשורת, ריבוי הדעות בתקשורת, צנזורה ושקיפות.

הציון של ישראל במדד זה בשנת 2024 הוא 51.1. זהו הציון הנמוך ביותר מאז 2003, והוא ממשיך מגמת ירידה שהחלה ב-2020. בהשוואה לכלל מדינות העולם, ניתן לראות ירידה מתמשכת במקומה של ישראל במדד זה (2021 – 86; 2022 – 97; 2023 – 101; 2024 – 111). בהשוואה למדינות ה-OECD מקומה של ישראל נמוך מאוד (35), והיא מקדימה רק את קולומביה, מקסיקו וטורקיה.

תרשים 7.8 הציון של ישראל במדד חופש העיתונות, 2003–2024

מדדי התהליך הדמוקרטי

מדד ההשתתפות הפוליטית

הגוף המבצע: Economist Intelligence Unit

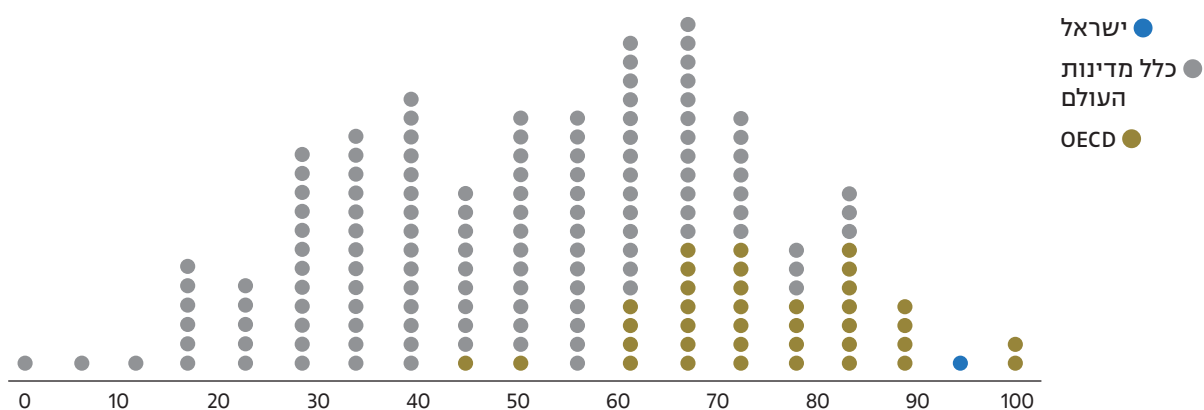
הציון של ישראל: 94.4

מספר המדינות הנכללות במדד: 167

כלל המדינות — המקום של ישראל: 3; האחוזון של ישראל: 98

מדינות ה-OECD — המקום של ישראל: 3; האחוזון של ישראל: 92

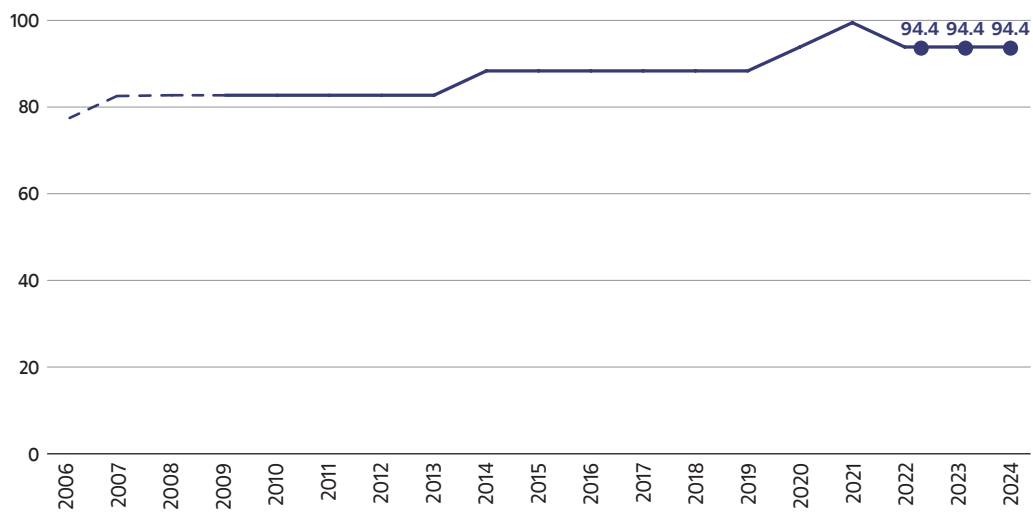
תרשים 7.9 התפלגות הציונים במדד ההשתתפות הפוליטית, 2024

מדד ההשתתפות הפוליטית (Political Participation) של מחלקת המחקר של השבועון *The Economist* מבוסס על שילוב של הערכות מומחים, סקרי דעת קהל ונתונים סטטיסטיים רשמיים הבוחנים את הפרמטרים האלה: שיעורי ההצבעה בבחירות, זכות ההצבעה וההתארגנות למיעוטים, שיעור הנשים בפרלמנט, שיעור החברות במפלגות, העניין של האזרחים בנעשה במדינה בכלל ובמערכת הפוליטית בפרט, רמת המעורבות הפוליטית שלהם, נכונותם להשתתף בהפגנות חוקיות והעידוד מצד רשויות המדינה להשתתפות פוליטית.

מאז 2022 ציונה של ישראל במדד ההשתתפות הפוליטית נותר גבוה ויציב. ציון זה מציב את ישראל במקום השלישי במדינות העולם ובמדינות ה-OECD, מעט אחרי נורווגיה וניו זילנד.

תרשים 7.10 הציון של ישראל במדד ההשתתפות הפוליטית, 2006–2024

מדד רכיב השוויון

הגוף המבצע: V-Dem

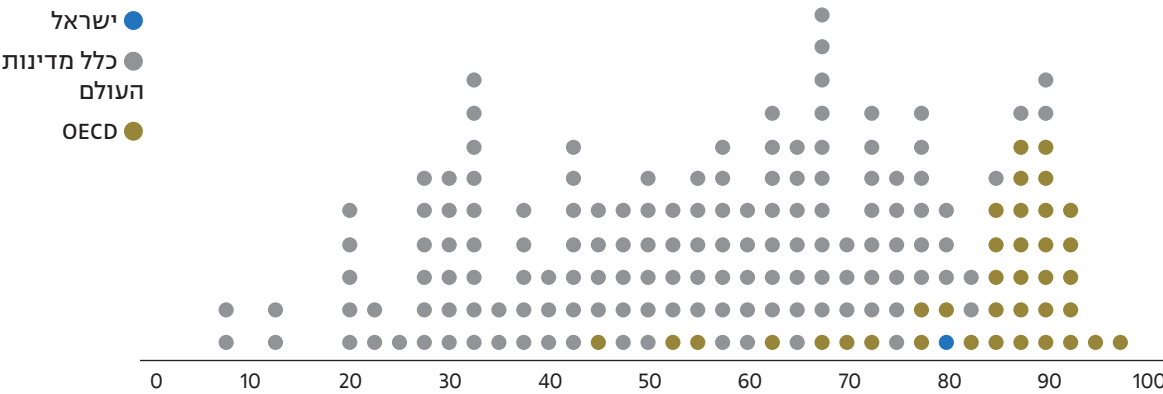
הציון של ישראל: 80.8

מספר המדינות הנכללות במדד: 179

כלל המדינות — המקום של ישראל: 34; האחוזון של ישראל: 81

מדינות ה־OECD — המקום של ישראל: 28; האחוזון של ישראל: 26

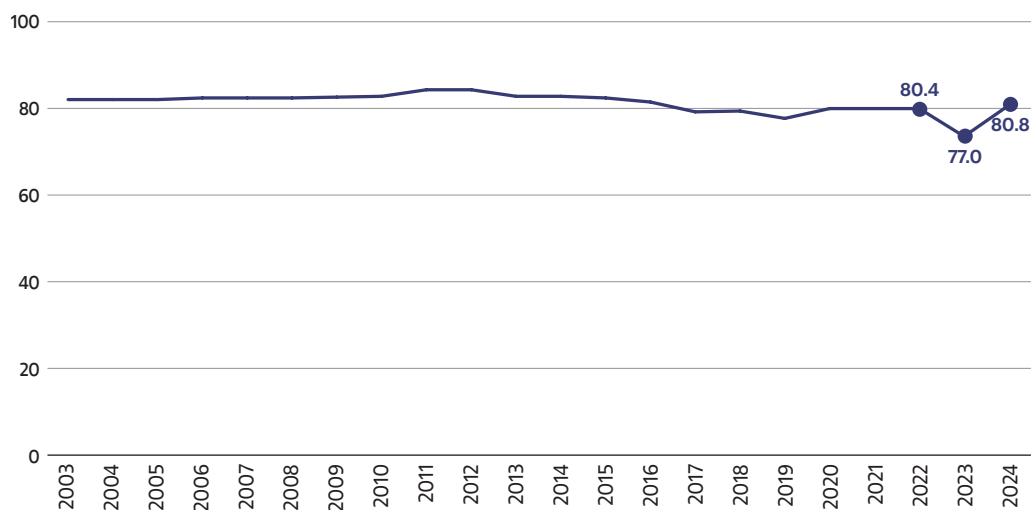
תרשים 7.11 התפלגות הציונים במדד רכיב השוויון, 2024

מדד רכיב השוויון (Egalitarian Component Index) נסמך על סקר מומחים מרחבי העולם, והוא אחד ממדדי הדמוקרטיה שהתגבשו במסגרת הפרויקט Varieties of Democracy (V-Dem). בבסיסו עומדת התפיסה שחלוקה שוויונית של המשאבים בין הקבוצות בחברה תורמת להגברת השוויוניות הפוליטית, ומכאן שגם לאיכות הדמוקרטיה של המשטר במדינה. לפיכך המדד בוחן עד כמה לכל קבוצה בחברה יש אפשרות שווה להשתתף בנעשה בזירה הפוליטית, להתמודד בבחירות, להביע דעה או להשפיע על קבלת ההחלטות במדינה.

ב-2024 נרשמה עלייה בציונה של ישראל במדד רכיב השוויון – מציון 77 ב-2023 לציון 80.8 – וחזרה לרמות דומות שנמדדו בשנים 2020-2022. מתוך כלל מדינות העולם חלה עלייה ניכרת במקומה של ישראל – מהמקום ה-48 בשנת 2023 למקום ה-34 ב-2024 (מאחוזון 73 לאחוזון 81). גם בקרב מדינות ה-OECD נצפתה עלייה – מהמקום ה-31 בשנת 2023 למקום ה-28 ב-2024 (מאחוזון 18 לאחוזון 26) – והיא מקדימה 10 מדינות, בהן פורטוגל, בריטניה וסלובקיה.

תרשים 7.12 הציון של ישראל במדד רכיב השוויון, 2003–2024

מדד רכיב ההשתתפות

הגוף המבצע: V-Dem

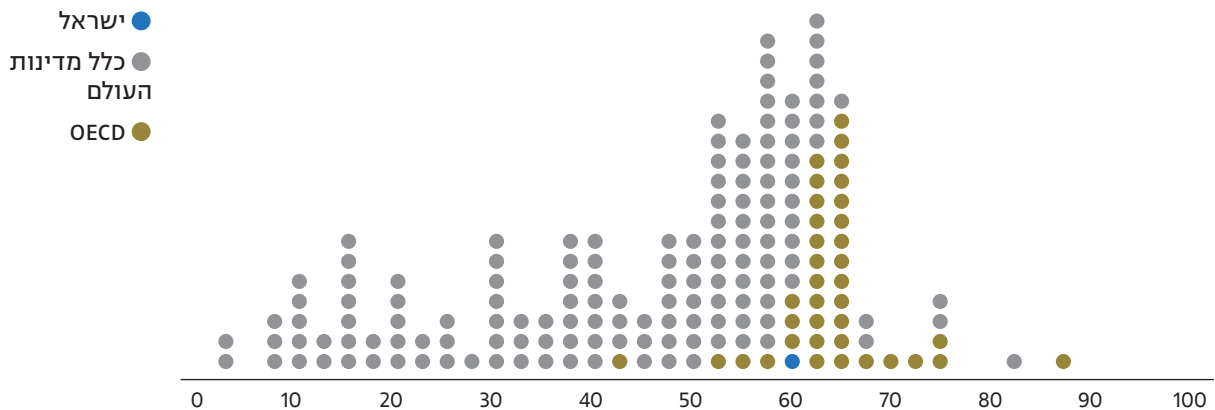
הציון של ישראל: 60.1

מספר המדינות הנכללות במדד: 179

כלל המדינות – המקום של ישראל: 48; האחוזון של ישראל: 73

מדינות ה-OECD – המקום של ישראל: 33; האחוזון של ישראל: 13

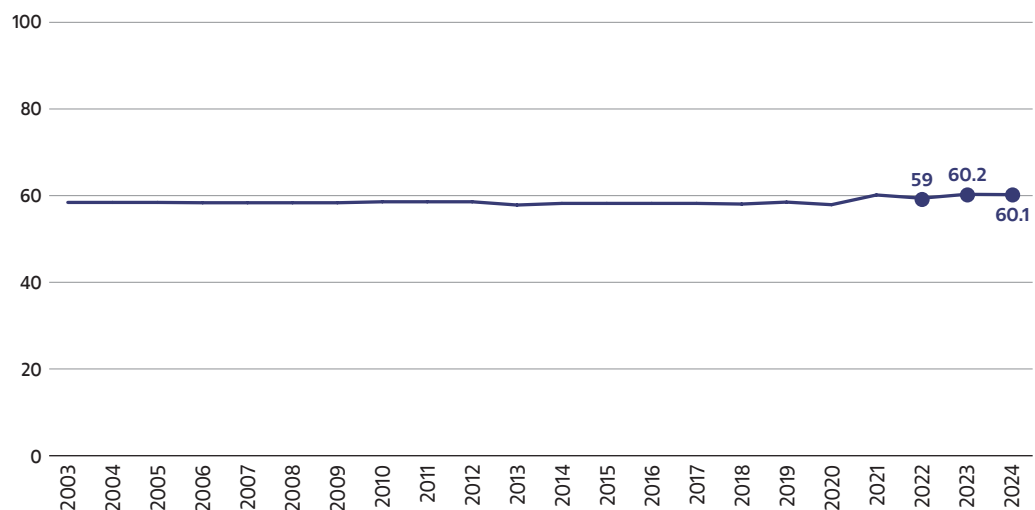
תרשים 7.13 התפלגות הציונים במדד רכיב ההשתתפות, 2024

מדד רכיב ההשתתפות (Participatory Component Index) של פרויקט V-Dem מבוסס על ההנחה שבדמוקרטיה מהותית מעורבותם של האזרחים בפוליטיקה אינה יכולה להסתכם רק בהצבעה בבחירות אחת לכמה שנים, אלא חייבת לכלול גם השתתפות פעילה ומתמשכת. מדד זה בודק אפוא את המעורבות של האזרחים בארגוני חברה אזרחית ובגופים נבחרים ברמה המקומית או האזורית.

בשנת 2024 הציון של ישראל במדד רכיב ההשתתפות הוא 60.1, ציון כמעט זהה לזה של 2023 (60.2). בשני המקרים מדובר בציונים הגבוהים ביותר שנמדדו עד כה. גם במקומה של ישראל בקרב מדינות העולם ובקרב מדינות ה-OECD כמעט שלא חלו שינויים לעומת 2023: מתוך כלל מדינות העולם ישראל דורגה ב-2024 במקום ה-48 (49 ב-2023), ובקרב מדינות ה-OECD במקום ה-33 (32 ב-2023).

תרשים 7.14 הציון של ישראל במדד רכיב ההשתתפות, 2003–2024

מדד הדמוקרטיה הדיונית

הגוף המבצע: V-Dem

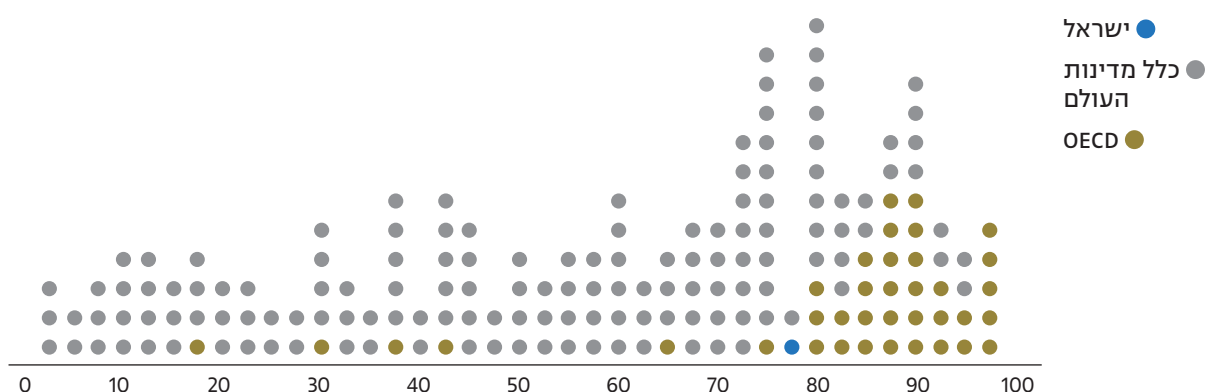
הציון של ישראל: 77.3

מספר המדינות הנכללות במדד: 179

כלל המדינות — המקום של ישראל: 57; האחוזון של ישראל: 68

מדינות ה-OECD — המקום של ישראל: 32; האחוזון של ישראל: 16

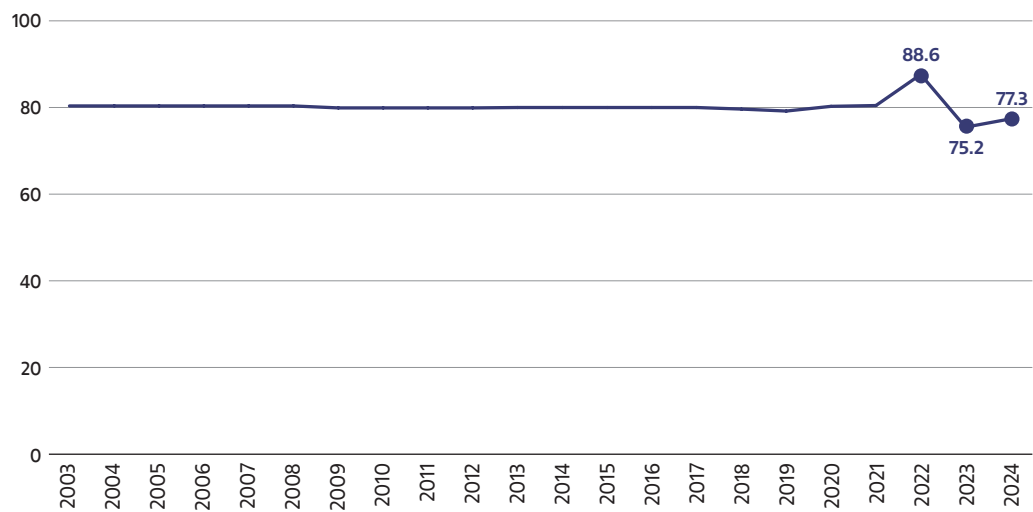
תרשים 7.15 התפלגות הציונים במדד הדמוקרטיה הדיונית, 2024

מדד הדמוקרטיה הדיונית (Deliberative Component Index) של פרויקט V-Dem מתמקד בתהליך קבלת ההחלטות הפוליטיות. תהליך דיוני (דליברטיבי) משמעו שההחלטות הפוליטיות מתקבלות בתהליך ציבורי ששם במרכז את הטוב המשותף, בניגוד להחלטות שמתקבלות בהסתמך על אינטרסים מגזריים או פוליטיים צרים או בכפייה מלמעלה. הדיוניות הדמוקרטית נמדדת לפי המידה שבה האליטות הפוליטיות מספקות לציבור נימוקים לעמדותיהן בנושאים המרכזיים העומדים על הפרק, מכירות בעמדות המנוגדות לעמדותיהן ופתוחות לדיאלוג מתוך יחס מכבד למי שחולקים על דעתן.

הציון של ישראל ב-2024 במדד הדמוקרטיה הדיונית הוא 77.3. אומנם בהשוואה ל-2023 מדובר בעלייה מתונה (מ-75.2 ל-77.3), אך כאשר בוחנים את המגמה לאורך זמן, הציון הנוכחי נמוך מהרמות שנמדדו בשנים 2003-2022. בקרב כלל המדינות עלה מקומה של ישראל מהמקום ה-66 למקום ה-57 (מאחוזון 63 לאחוזון 68); ובקרב מדינות ה-OECD מקומה נותר 32 (אחוזון 16), והיא מקדימה 6 מדינות: קנדה, קולומביה, מקסיקו, סלובקיה, הונגריה וטורקיה.

תרשים 7.16 הציון של ישראל במדד הדמוקרטיה הדיונית, 2003–2024

מדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית

הגוף המבצע: Economist Intelligence Unit

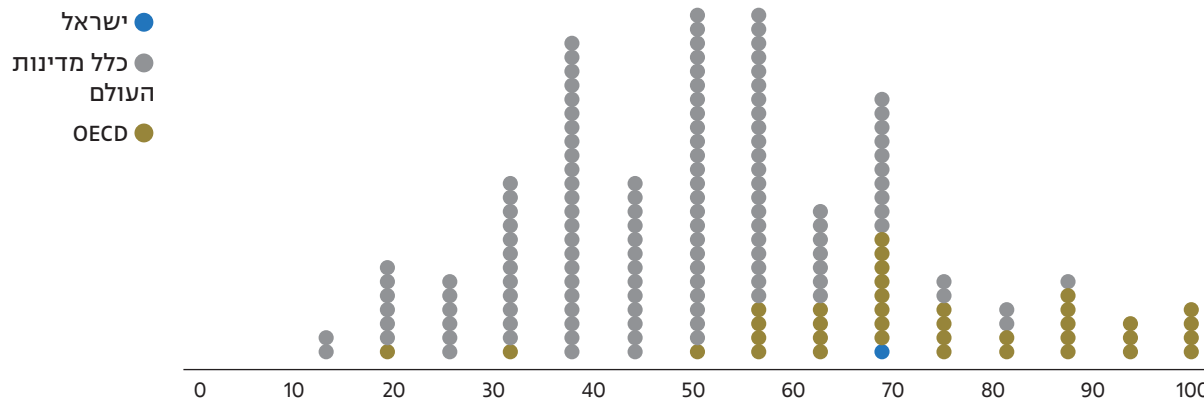
הציון של ישראל: 68.8

מספר המדינות הנכללות במדד: 167

כלל המדינות — המקום של ישראל: 42-24; האחוזון של ישראל: 86-75

מדינות ה־OECD — המקום של ישראל: 27-19; האחוזון של ישראל: 50-29

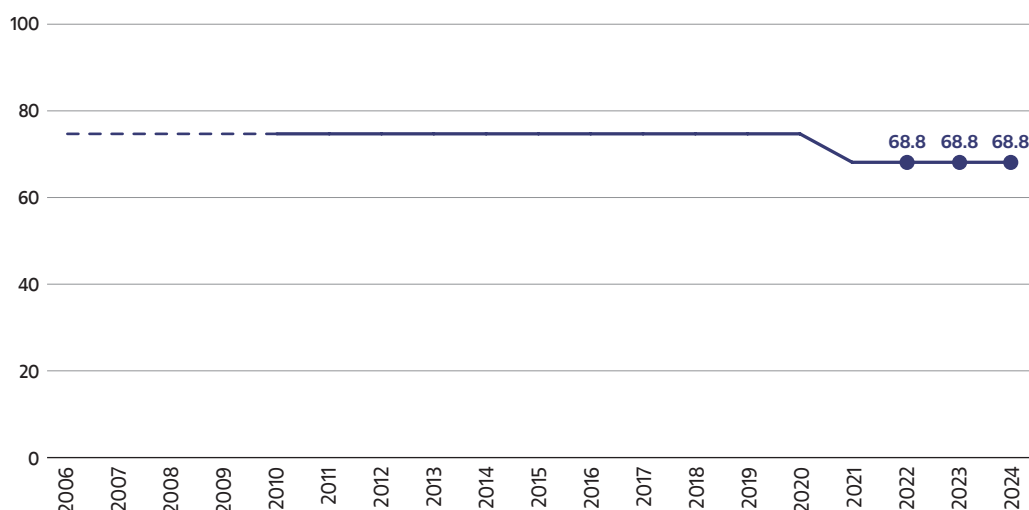
תרשים 7.17 התפלגות הציונים במדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית, 2024

מדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית (Democratic Political Culture) של מחלקת המחקר של השבועון *The Economist* מבוסס על הערכות מומחים וסקרי דעת קהל. המדד מביא בחשבון את ההיבטים האלה: מידת התמיכה של האזרחים במשטר הדמוקרטי וההתנגדות ל"מנהיג חזק", ההתנגדות למשטר צבאי או להנהגה טכנוקרטית, שכיחות התפיסה שדמוקרטיה מועילה לסדר הציבורי ולשגשוג הכלכלי של המדינה וקיומה של הפרדת הדת מהמדינה.

מאז 2021 ציונה של ישראל במדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית נותר יציב ועומד על 68.8; גם מקומה השנה נותר יציב הן בקרב כלל מדינות העולם הן בקרב מדינות ה-OECD.

תרשים 7.18 הציון של ישראל במדד התרבות הפוליטית הדמוקרטית, 2006–2024

מדד המשילות

מדד תפקוד הממשלה

הגוף המבצע: Economist Intelligence Unit

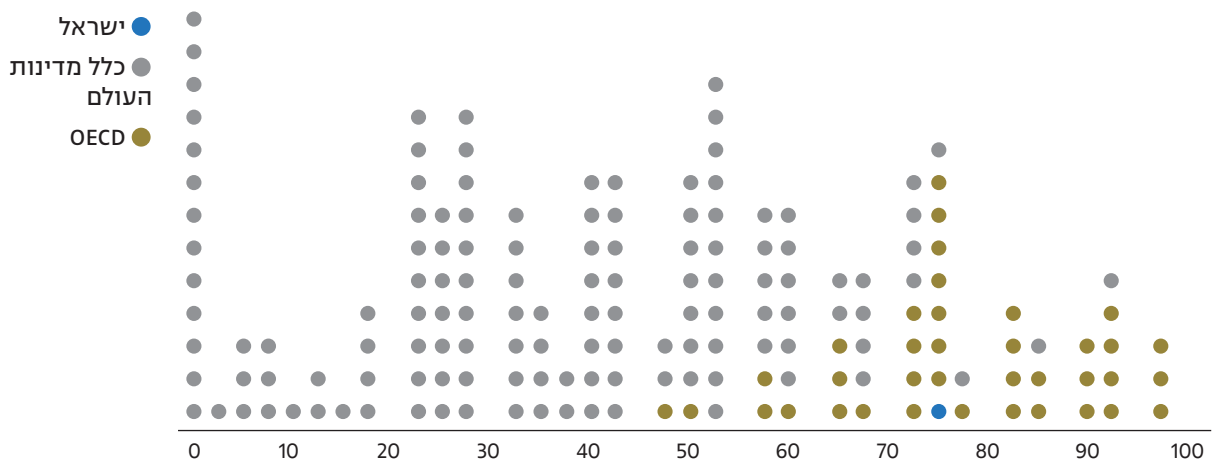
הציון של ישראל: 75.0

מספר המדינות הנכללות במדד: 167

כלל המדינות — המקום של ישראל: 21-29; האחוזון של ישראל: 83-87

מדינות ה-OECD — המקום של ישראל: 18-25; האחוזון של ישראל: 34-53

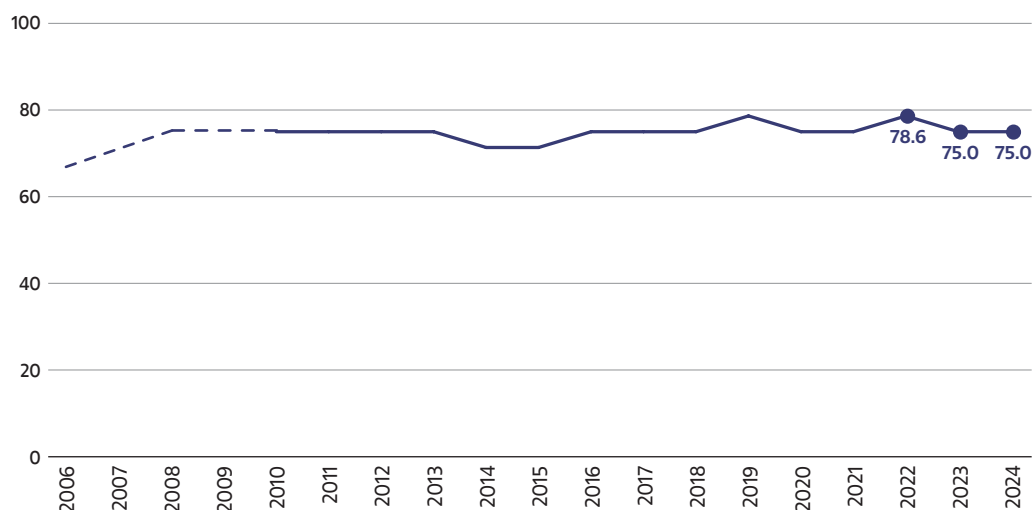
תרשים 7.19 התפלגות הציונים במדד תפקוד הממשלה, 2024

מדד תפקוד הממשלה (Functioning of Government) של *The Economist* מבוסס על הערכות מומחים, סקרי דעת קהל ונתונים סטטיסטיים רשמיים המשקפים את רמת התפקוד הדמוקרטי ואת היעילות של מוסדות הממשלה בתחומים רבים. למשל: יכולתה של הממשלה לגבש מדיניות וחסינותה מפני לחצים של גורמים אינטרסנטיים; המידה שבה קיימת במדינה מערכת איזונים ובלמים בין רשויות השלטון; היכולת של הפרלמנט לפקח על הממשלה; מידת המעורבות של הצבא או של גורמים חוץ-פוליטיים אחרים בפוליטיקה; מידת השקיפות והאחריות של הממשל; מידת השחיתות השלטונית ורמת האמון של הציבור במוסדות הממשל.

בדומה ל-2023, הציון של ישראל במדד תפקוד הממשלה לשנת 2024 הוא 75.0. בקרב מדינות העולם ישראל ממוקמת במקום 21-29 (אחוזון 83-87), ובקרב מדינות ה-OECD במקום 18-25 (אחוזון 34-53), והיא ניצבת בשורה אחת עם בריטניה, קוסטה ריקה, אוסטרליה, ספרד, צרפת, סלובניה וקוריאה הדרומית. בהשוואה לשנה שעברה לא נצפו שינויים מהותיים במקומה של ישראל הן ברמת כלל המדינות הן ברמת מדינות ה-OECD.

תרשים 7.20 הציון של ישראל במדד תפקוד הממשלה, 2006–2024

מדד השחיתות

מדד תפיסת השחיתות

הגוף המבצע: Transparency International

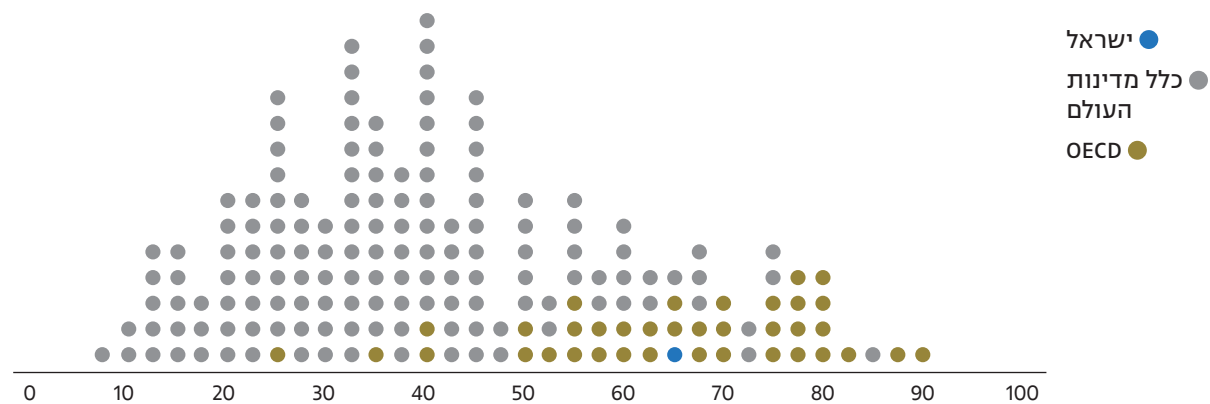
הציון של ישראל: 64

מספר המדינות הנכללות במדד: 180

כלל המדינות — המקום של ישראל: 30-31; האחוזון של ישראל: 83

מדינות ה-OECD — המקום של ישראל: 21-22; האחוזון של ישראל: 42-45

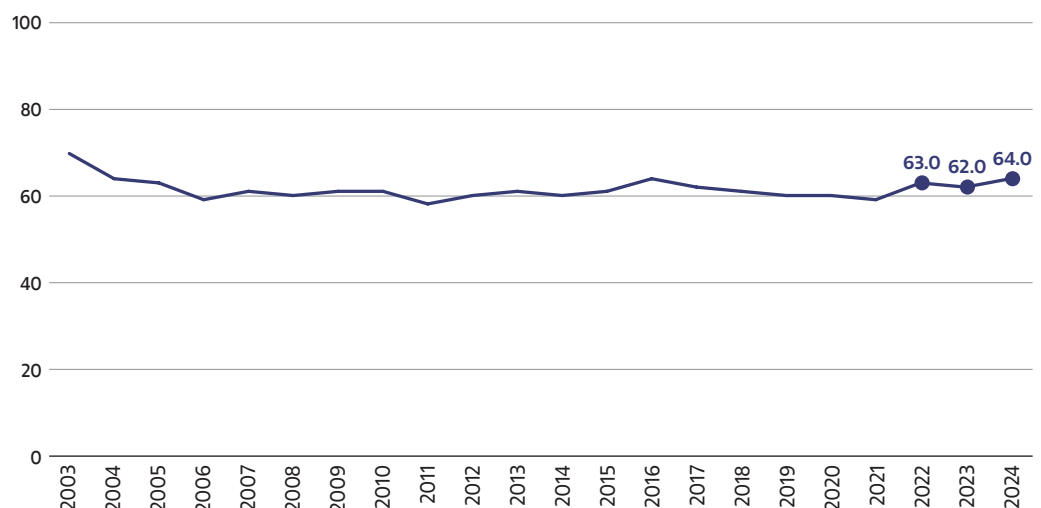
תרשים 7.21 התפלגות הציונים במדד תפיסת השחיתות, 2024

מדד תפיסת השחיתות (Corruption Perception Index) של ארגון השקיפות הבינלאומי (Transparency International) מסתמך על ניתוח מדדים שמפרסמים 12 מכוני מחקר עצמאיים מרחבי העולם. המדד מתמקד בהערכות מומחים בעניין מידת השחיתות במגזר הציבורי במדינות השונות, בדגש על ניצול לרעה של כוח לשם השגת רווחים אישיים, שוחד, המידה שבה יש במדינה מנגנונים לחשיפת שחיתות והעמדה לדין של חשודים בשחיתות, הגנה על חושפי שחיתות, נפוטיזם בשירות המדינה ועוד.

במדד תפיסת השחיתות לשנת 2024 ציונה של ישראל השתפר במעט ועלה מ-62 ב-2023 ל-64. שיפור זה בא לידי ביטוי גם בהתקדמות במקומה של ישראל: בכלל מדינות העולם ישראל עלתה מהמקום ה-33 למקום ה-30-31, ובקרב מדינות ה-OECD מהמקום ה-23 למקום ה-21-22.

תרשים 7.22 הציון של ישראל במדד תפיסת השחיתות, 2003–2024

שוויוניות בחלוקת משאבים

מדד השוויוניות בחלוקת משאבים

הגוף המבצע: V-Dem

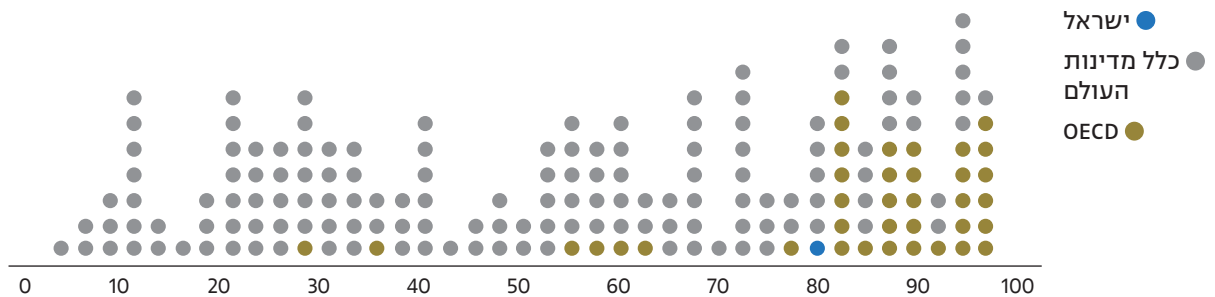
הציון של ישראל: 81.0

מספר המדינות הנכללות במדד: 179

כלל המדינות — המקום של ישראל: 52-53; האחוזון של ישראל: 70-71

מדינות ה-OECD — המקום של ישראל: 31; האחוזון של ישראל: 18

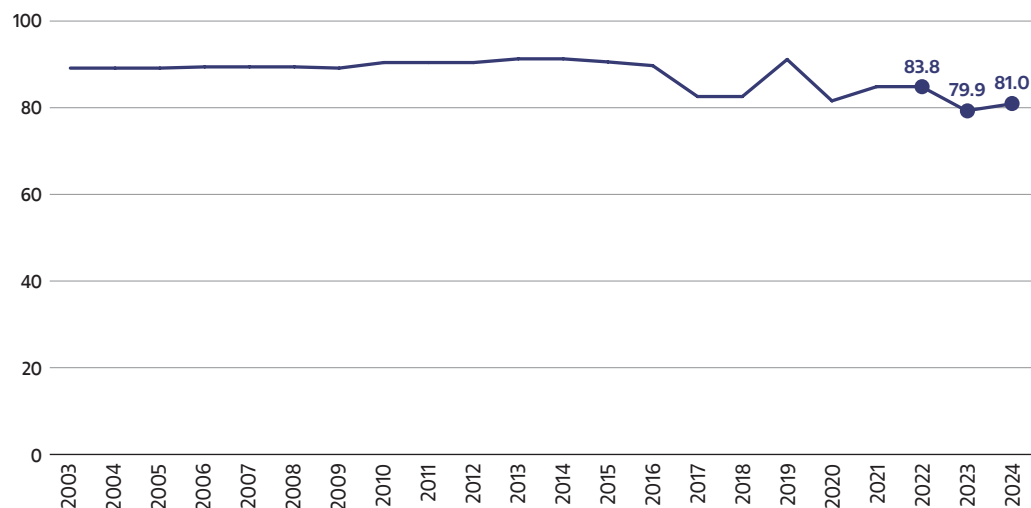
תרשים 7.23 התפלגות הציונים במדד השוויוניות בחלוקת משאבים, 2024

מדד השוויוניות בחלוקת משאבים (Equal Distribution of Resources) הוא עוד אחד ממדדי הדמוקרטיה של פרויקט V-Dem. המדד בוחן את המידה שבה לרשות האזרחים במדינה עומדים המשאבים הבסיסיים הנחוצים כדי שיוכלו לממש את זכויותיהם וחירויותיהם הדמוקרטיות. מדד זה בוחן, בין היתר, את שיעורי העוני והפערים הכלכליים במדינה ואת השוויון בנגישות של קבוצות באוכלוסייה למזון, לחינוך ולשירותי בריאות. הוא גם מביא בחשבון את החלוקה של כוח פוליטי-חברתי בין קבוצות שונות ואת החפיפה של פערי כוחות אלו עם פערים כלכליים.

ב-2024 הציון של ישראל במדד השוויוניות בחלוקת משאבים הוא 81. בהשוואה ל-2023 חלה עלייה במדד זה, ולפיכך מקומה של ישראל השתפר במעט בכלל מדינות העולם – מהמקום ה-57 למקום ה-52 (מאחזון 68 לאחזון 71). בקרב מדינות ה-OECD חלה עלייה מהמקום ה-32 למקום ה-31 (מאחזון 16 לאחזון 18), והיא ממוקמת מעל פינלנד, הונגריה, צ'ילה, ארצות הברית, טורקיה, קולומביה ומקסיקו.

תרשים 7.24 הציון של ישראל במדד השוויוניות בחלוקת משאבים, 2003–2024

נספחים

התפלגות התשובות, מדד הדמוקרטיה 2025

(%, כלל המדגם, מדגם יהודים, מדגם ערבים)

דיון בעמוד 23

1. מה לדעתך המצב של ישראל היום באופן כללי?

סך הכול	לא יודעים	רע מאוד	רע	ככה־ככה	טוב	טוב מאוד	
100	0.2	21.9	23.2	33.9	17.3	3.5	יהודים
100	0.4	39.9	24.4	18.9	9.3	7.1	ערבים
100	0.2	25.0	23.4	31.4	15.9	4.1	כלל המדגם

דיון בעמוד 27

2. והמצב שלך באופן אישי?

סך הכול	לא יודעים	רע מאוד	רע	ככה־ככה	טוב	טוב מאוד	
100	0.2	1.6	6.1	37.9	40.4	13.8	יהודים
100	0.3	8.8	9.9	26.5	36.0	18.5	ערבים
100	0.3	2.8	6.7	35.9	39.7	14.6	כלל המדגם

דיון בעמוד 34

3. עד כמה אתה גאה בהיותך ישראלי?

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא גאה	לא כל כך גאה	די גאה	מאוד גאה	
100	1.3	3.8	12.3	33.7	48.9	יהודים
100	8.0	29.2	18.9	27.9	16.0	ערבים
100	2.5	8.1	13.4	32.7	43.3	כלל המדגם

4. איזה ציון אתה נותן לרמת הסולידריות (תחושת ה"ביחד") כיום של כלל החברה הישראלית (יהודים, ערבים וכל שאר האזרחים)? תן ציון בסולם שבין 1 ל־10, שבו 1="אין בכלל סולידריות"

דיון בעמוד 149

10־="יש סולידריות רבה מאוד"

ממוצע	סך הכול	לא יודעים	10 – יש סולידריות / תחושת ביחד רבה מאוד	9	8	7	6	5	4	3	2	1 – אין בכלל סולידריות / תחושת ביחד	
4.81	100	1.1	2.0	3.2	8.4	13.1	12.2	16.6	10.5	14.5	7.7	10.7	יהודים
4.78	100	0.8	15.4	0.8	4.4	6.3	9.4	17.3	7.9	7.5	6.0	24.2	ערבים
4.80	100	1	4.3	2.8	7.7	12.0	11.7	16.7	10.1	13.3	7.4	13.0	כלל המדגם

5. כל חברה בעולם מתחלקת לקבוצות חזקות וחלשות. להרגשתך, לאיזו קבוצה בחברה הישראלית אתה שייך?

דיון בעמוד 165

סך הכול	לא יודעים	לקבוצה חלשה	לקבוצה די חלשה	לקבוצה די חזקה	לקבוצה חזקה	
100	10.4	5.6	19.3	49.9	14.8	יהודים
100	3.8	38.3	14.9	20.6	22.4	ערבים
100	9.3	11.1	18.6	44.9	16.1	כלל המדגם

6. באיזו מידה אתה מרגיש את עצמך חלק ממדינת ישראל ובעיותיה?

דיון בעמוד 37

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא	במידה די מועטה	במידה די רבה	במידה רבה מאוד	
100	1.5	1.9	9.4	47.6	39.6	יהודים
100	1.9	18.7	25.6	30.7	23.1	ערבים
100	1.6	4.8	12.1	44.7	36.8	כלל המדגם

7. בסולם ציונים של 1 עד 5, כאשר 1=גרוע ו-5=מצוין, איזה ציון אתה נותן למצבה של הדמוקרטיה הישראלית היום?

דיון בעמוד 105

ממוצע	סך הכול	לא יודעים	5=מצוין	4	3	2	1=גרוע	
2.62	100	1.5	7.7	16.4	29.4	20.9	24.1	יהודים
2.21	100	1.2	12.4	6.3	18.7	13.1	48.3	ערבים
2.55	100	1.4	8.5	14.7	27.5	19.6	28.3	כלל המדגם

8. בשנים האחרונות, דמוקרטיות רבות בעולם מתמודדות עם אתגרים כגון עליית הפופוליזם, פגיעה באיזונים ובלמים בין זרועות שלטון וירידה באמון הציבור בהנהגה. באיזו מידה אתה סבור שמצבה של הדמוקרטיה בישראל חמור יותר או חמור פחות בהשוואה לדמוקרטיות אחרות בעולם?

דיון בעמוד 142

סך הכול	לא יודעים	חמור הרבה פחות	חמור מעט פחות	חמור באותה מידה	חמור מעט יותר	חמור הרבה יותר	
100	5.9	11.7	13.4	25.3	24.3	19.4	יהודים
100	3.2	16.0	13.2	16.6	9.9	41.1	ערבים
100	5.3	12.4	13.4	23.9	21.9	23.1	כלל המדגם

9. ממה לדעתך האתגרים העומדים בפני הדמוקרטיה בישראל נובעים יותר:

דיון בעמוד 147

סך הכול	לא יודעים	מגורמים המאתגרים גם דמוקרטיות אחרות	מגורמים ייחודיים לישראל	
100	8.3	23.0	68.7	יהודים
100	8.5	21.5	70.0	ערבים
100	8.2	22.8	69.0	כלל המדגם

10. בהשוואה לדמוקרטיות אחרות בעולם, לדעתך, האם חופש הביטוי בישראל כיום הוא: דיון בעמוד 144

	הרבה יותר נרחב	מעט יותר נרחב	כמו בדמוקרטיות אחרות	מעט יותר מצומצם	הרבה יותר מצומצם	לא יודעים	סך הכול
יהודים	21.5	21.9	29.0	17.0	7.0	3.6	100
ערבים	11.3	9.1	6.9	16.4	55.8	0.5	100
כלל המדגם	19.7	19.7	25.3	16.9	15.3	3.1	100

11. "אני מעדיף לשתוק ולא לבטא בקול את דעתי הפוליטית בנוכחות אנשים שאני לא מכיר" דיון בעמוד 113

	מאוד מסכים	די מסכים	לא כל כך מסכים	בכלל לא מסכים	לא יודעים	סך הכול
יהודים	13.9	38.9	27.1	18.6	1.5	100
ערבים	54.7	15.4	9.7	19.7	0.5	100
כלל המדגם	20.9	34.9	24.1	18.8	1.3	100

12. איזה מתח בחברה הישראלית הכי חזק היום בעיניך? דיון בעמוד 157

	המתח בין מזרחים לאשכנזים	המתח בין דתיים לחילונים	המתח בין ימין לשמאל	המתח בין עשירים לעניים	המתח בין יהודים לערבים	לא יודעים	סך הכול
יהודים	1.7	19.7	54.9	1.3	20.0	2.4	100
ערבים	2.5	10.5	21.1	5.2	53.9	6.8	100
כלל המדגם	1.8	18.1	49.1	2.0	25.8	3.2	100

13. ישראל מוגדרת מדינה יהודית ודמוקרטית. האם, לדעתך, יש או אין היום שיווי משקל/איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי? דיון בעמוד 90

	יש היום שיווי משקל/ איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי	הרכיב היהודי חזק מדי	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	לא יודעים	סך הכול
יהודים	18.8	43.7	23.9	13.6	100
ערבים	12.7	80.0	3.8	3.5	100
כלל המדגם	17.7	49.9	20.5	11.9	100

כמה אמן יש לך בכל אחד מהמוסדות האלה:

14. התקשורת דיון בעמוד 65

	אין לי בכלל אמן	יש לי די מעט אמן	יש לי די הרבה אמן	יש לי הרבה מאוד אמן	לא יודעים	סך הכול
יהודים	40.8	30.6	21.6	5.2	1.8	100
ערבים	47.8	25.3	13.8	12.0	1.1	100
כלל המדגם	42.0	29.7	20.3	6.4	1.6	100

15. בית המשפט העליון

דיון בעמוד 57

סך הכול	לא יודעים	יש לי הרבה מאוד אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי די מעט אמון	אין לי בכלל אמון	
100	3.6	21.5	20.4	18.5	36.0	יהודים
100	6.6	17.2	22.6	18.7	34.9	ערבים
100	4.2	20.8	20.7	18.5	35.8	כלל המדגם

16. המשטרה

דיון בעמוד 62

סך הכול	לא יודעים	יש לי הרבה מאוד אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי די מעט אמון	אין לי בכלל אמון	
100	1.5	9.4	30.0	43.0	16.1	יהודים
100	1.4	12.4	12.7	23.0	50.5	ערבים
100	1.5	9.9	27.1	39.6	21.9	כלל המדגם

17. נשיא המדינה

דיון בעמוד 59

סך הכול	לא יודעים	יש לי הרבה מאוד אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי די מעט אמון	אין לי בכלל אמון	
100	5.5	15.3	26.8	30.3	22.1	יהודים
100	5.4	13.9	12.1	15.3	53.3	ערבים
100	5.4	15.1	24.3	27.8	27.4	כלל המדגם

18. הכנסת

דיון בעמוד 68

סך הכול	לא יודעים	יש לי הרבה מאוד אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי די מעט אמון	אין לי בכלל אמון	
100	1.2	4.4	12.7	40.3	41.4	יהודים
100	4.6	8.8	8.8	23.1	54.7	ערבים
100	1.9	5.1	12.0	37.4	43.6	כלל המדגם

19. צה"ל

דיון בעמוד 55

סך הכול	לא יודעים	יש לי הרבה מאוד אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי די מעט אמון	אין לי בכלל אמון	
100	0.7	45.7	37.8	12.1	3.7	יהודים
100	7.1	15.9	17.3	17.1	42.6	ערבים
100	1.7	40.7	34.3	13.0	10.3	כלל המדגם

20. הממשלה

דיון בעמוד 66

	אין לי בכלל אמון	יש לי די מעט אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי הרבה מאוד אמון	לא יודעים	סך הכול
יהודים	50.6	25.4	16.7	6.5	0.8	100
ערבים	57.7	20.0	8.8	9.7	3.8	100
כלל המדגם	51.8	24.5	15.4	7.0	1.3	100

21. המפלגות

דיון בעמוד 71

	אין לי בכלל אמון	יש לי די מעט אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי הרבה מאוד אמון	לא יודעים	סך הכול
יהודים	41.0	46.0	7.4	1.5	4.1	100
ערבים	52.5	26.4	11.6	5.7	3.8	100
כלל המדגם	43.0	42.7	8.1	2.3	3.9	100

22. העירייה או הרשות המקומית שבה את/ה מתגורר/ת

דיון בעמוד 72

	אין לי בכלל אמון	יש לי די מעט אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי הרבה מאוד אמון	לא יודעים	סך הכול
יהודים	11.2	29.2	42.8	14.3	2.5	100
ערבים	42.6	23.0	21.7	11.8	0.9	100
כלל המדגם	16.5	28.2	39.2	13.9	2.2	100

23. היועצת המשפטית לממשלה

דיון בעמוד 74

	אין לי בכלל אמון	יש לי די מעט אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי הרבה מאוד אמון	לא יודעים	סך הכול
יהודים	42.6	13.6	15.1	24.3	4.4	100
ערבים	33.6	19.5	19.2	15.6	12.1	100
כלל המדגם	41.1	14.6	15.8	22.8	5.7	100

24. השב"כ

דיון בעמוד 77

	אין לי בכלל אמון	יש לי די מעט אמון	יש לי די הרבה אמון	יש לי הרבה מאוד אמון	לא יודעים	סך הכול
יהודים	15.9	21.4	32.2	27.5	3.0	100
ערבים	44.4	16.8	12.9	12.7	13.2	100
כלל המדגם	20.7	20.7	28.9	25.0	4.7	100

25. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו?

דיון בעמוד 31

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	1.8	6.8	25.5	38.0	27.9	יהודים
100	1.6	19.7	17.1	32.9	28.7	ערבים
100	1.7	9.0	24.1	37.1	28.1	כלל המדגם

26. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש

הביטוי כדי לפגוע במדינה?

דיון בעמוד 115

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	2.8	5.1	12.9	32.0	47.2	יהודים
100	5.0	16.5	21.6	33.9	23.0	ערבים
100	3.2	7.0	14.4	32.3	43.1	כלל המדגם

27. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים

אחרים שיעזרו להם בעת צרה?

דיון בעמוד 154

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	1.6	3.7	15.8	48.3	30.6	יהודים
100	3.9	11.3	20.4	36.9	27.5	ערבים
100	1.9	5.0	16.6	46.4	30.1	כלל המדגם

28. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באליומנות

להשגת מטרות פוליטיות?

דיון בעמוד 118

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	1.7	3.5	5.4	20.9	68.5	יהודים
100	0.8	13.3	12.6	24.2	49.1	ערבים
100	1.5	5.2	6.6	21.5	65.2	כלל המדגם

29. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב

במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת?

דיון בעמוד 125

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	4.2	13.3	27.1	24.4	31.0	יהודים
100	4.3	18.5	22.8	29.1	25.3	ערבים
100	4.1	14.2	26.4	25.2	30.1	כלל המדגם

30. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שארגוני זכויות האדם והאזרח, כמו "האגודה לזכויות האזרח" ו"בצלם", גורמים נזק למדינה?

דיון בעמוד 120

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	8.0	11.1	16.5	20.6	43.8	יהודים
100	6.6	33.1	32.4	18.8	9.1	ערבים
100	7.8	14.8	19.2	20.3	37.9	כלל המדגם

31. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבני הנוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר?

דיון בעמוד 38

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	5.5	26.1	38.2	21.9	8.3	יהודים
100	4.9	13.6	14.8	30.8	35.9	ערבים
100	5.3	24.0	34.3	23.4	13.0	כלל המדגם

32. לדעתך, מי חושש היום יותר בישראל להביע את דעתו הפוליטית – אנשי הימין או אנשי השמאל?

דיון בעמוד 110

סך הכול	לא יודעים	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	אנשי השמאל חוששים יותר	אנשי הימין חוששים יותר	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	
100	6.4	17.2	28.0	29.6	18.8	יהודים
100	9.5	20.5	41.6	12.4	16.0	ערבים
100	6.9	17.8	30.3	26.7	18.3	כלל המדגם

33. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה?

דיון בעמוד 101

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	2.0	32.7	36.1	23.3	5.9	יהודים
100	0.8	15.0	21.7	39.5	23.0	ערבים
100	1.8	29.7	33.7	26.0	8.8	כלל המדגם

34. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה?

דיון בעמוד 134

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	7.2	25.2	17.6	13.9	36.1	יהודים
100	10.8	12.7	21.1	32.7	22.7	ערבים
100	7.9	23.0	18.2	17.1	33.8	כלל המדגם

35. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שלא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב? דיון בעמוד 206

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	4.5	27.6	29.6	26.0	12.3	יהודים
100	2.7	30.1	19.5	26.1	21.6	ערבים
100	4.3	28.0	27.9	26.0	13.8	כלל המדגם

36. [יהודים] באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שעל הממשלה לעודד הגירת אזרחים

ערבים מהארץ?

דיון בעמוד 187

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	9.3	18.0	20.0	21.7	31.0	יהודים

37. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שרוב היהודים אזרחי ישראל רוצים שהערבים

ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה?

דיון בעמוד 174

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	5.5	29.3	39.7	19.7	5.8	יהודים
100	1.5	23.9	28.6	30.9	15.1	ערבים
100	4.8	28.4	37.8	21.6	7.4	כלל המדגם

לדעתך, ממי צריך להתיר קבלת תרומות עבור עמותות וארגוני חברה אזרחית?

38. מקרנות ומתורמים פרטיים ישראליים

דיון בעמוד 122

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא צריך	חושב שלא צריך	חושב שצריך	בטוח שצריך	
100	13.5	3.1	10.1	41.9	31.4	יהודים
100	7.7	12.3	12.1	29.7	38.2	ערבים
100	12.6	4.6	10.4	39.8	32.6	כלל המדגם

39. מקרנות ומתורמים פרטיים מחו"ל

דיון בעמוד 122

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא צריך	חושב שלא צריך	חושב שצריך	בטוח שצריך	
100	12.0	7.7	15.6	41.7	23.0	יהודים
100	8.6	13.7	10.9	32.2	34.6	ערבים
100	11.4	8.7	14.8	40.1	25.0	כלל המדגם

40. ממדינות/ממשלות אחרות

דיון בעמוד 122

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא צריך	חושב שלא צריך	חושב שצריך	בטוח שצריך	
100	13.9	22.5	22.0	25.8	15.8	יהודים
100	8.1	13.5	13.7	30.0	34.7	ערבים
100	13.0	20.9	20.6	26.5	19.0	כלל המדגם

41. מקרנות וארגונים בינלאומיים

דיון בעמוד 122

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא צריך	חושב שלא צריך	חושב שצריך	בטוח שצריך	
100	13.7	16.0	15.7	36.4	18.2	יהודים
100	7.9	11.6	11.2	33.3	36.0	ערבים
100	12.6	15.3	14.9	35.9	21.3	כלל המדגם

42. עם איזו דעה מהדעות הבאות אתה מסכים יותר?

דיון בעמוד 132

סך הכול	לא יודעים	החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת	החלטות שמתקבלות על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת הן תמיד החלטות דמוקרטיות	
100	15.7	51.2	33.1	יהודים
100	4.4	74.8	20.8	ערבים
100	13.8	55.2	31.0	כלל המדגם

43. לדעתך, עד כמה מדינת ישראל מצליחה כיום לדאוג לביטחון של אזרחיה?

דיון בעמוד 94

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא	במידה די מועטה	במידה די רבה	במידה רבה מאוד	
100	1.0	13.4	39.9	39.0	6.7	יהודים
100	0.3	35.1	31.8	21.3	11.5	ערבים
100	0.9	17.1	38.5	36.0	7.5	כלל המדגם

44. ועד כמה היא מצליחה כיום לדאוג לרווחה של אזרחיה?

דיון בעמוד 98

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא	במידה די מועטה	במידה די רבה	במידה רבה מאוד	
100	1.3	27.4	50.1	18.6	2.6	יהודים
100	0.6	31.1	35.4	20.6	12.3	ערבים
100	1.3	28.0	47.6	18.9	4.2	כלל המדגם

45. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה

דיון בעמוד 174

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	6.2	21.9	35.0	29.3	7.6	יהודים
100	1.1	12.7	12.7	41.3	32.2	ערבים
100	5.3	20.3	31.2	31.4	11.8	כלל המדגם

46. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים?

דיון בעמוד 171

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	5.9	8.9	21.8	39.7	23.7	יהודים
100	0.5	36.6	29.4	21.4	12.1	ערבים
100	5.0	13.6	23.1	36.6	21.7	כלל המדגם

47א. [יהודים] באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שכדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד?

דיון בעמוד 183

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	10.3	15.2	26.0	22.5	26.0	יהודים

47ב. [ערבים] באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שכדי לשמור על הזהות הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד?

דיון בעמוד 183

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	1.3	42.6	31.1	17.0	8.0	ערבים

48. האם אתה תומך או מתנגד לצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, כולל מינוי שרים ערבים?

דיון בעמוד 190

סך הכול	לא יודעים	מאוד מתנגד	די מתנגד	די תומך	מאוד תומך	
100	8.3	46.2	18.5	20.5	6.5	יהודים
100	1.9	5.2	7.2	23.1	62.6	ערבים
100	7.3	39.2	16.5	21.0	16.0	כלל המדגם

49. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שרצוי שהאזרחים הערבים ישתלבו בחברה הישראלית ויהיו חלק ממנה?

דיון בעמוד 174

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	4.5	25.3	19.5	34.5	16.2	יהודים
100	0.6	3.9	5.5	37.8	52.2	ערבים
100	3.7	21.7	17.2	35.1	22.3	כלל המדגם

50. לדעתך, האם ערבי אזורי ישראל שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל?

דיון בעמוד 181

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	4.9	54.5	24.6	13.2	2.8	יהודים
100	5.3	10.1	14.9	34.0	35.7	ערבים
100	5.0	47.0	22.9	16.7	8.4	כלל המדגם

51. כיום המדינה תומכת כספית במוסדות ופעילויות תרבות ואומנות. האם, לדעתך, הדבר מקנה לה זכות להיות מעורבת גם בקביעת התכנים התרבותיים והאומנותיים במוסדות ופעילויות אלו?

דיון בעמוד 130

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	10.2	22.6	31.2	26.1	9.9	יהודים
100	2.2	39.8	17.6	20.0	20.4	ערבים
100	8.7	25.6	28.9	25.1	11.7	כלל המדגם

52. האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה?

דיון בעמוד 195

סך הכול	לא יודעים	אין מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי	יש מפלגה המייצגת חלקית את השקפותיי	יש מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי	
100	5.8	28.7	38.8	26.7	יהודים
100	3.3	58.6	17.6	20.5	ערבים
100	5.3	33.8	35.2	25.7	כלל המדגם

53. איזה מבין הגורמים הבאים ישפיע ביותר על החלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הקרובות?

דיון בעמוד 200

סך הכול	לא מתכוונים להצביע	לא יודעים	אחר	בכל מקרה אצביע למפלגה שהצבעתי לה בבחירות האחרונות	מי שעומד בראש המפלגה	העמדות של המפלגה בנושא משבר האקלים	העמדות של המפלגה בנושא כלכלה ויוקר המחיה	העמדות של המפלגה בנושא דת ומדינה	העמדות של המפלגה בנושא חוץ וביטחון	
100	2.7	8.1	2.9	10.2	17.1	0.8	18.9	19.4	19.9	יהודים
100	13.7	4.7	6.6	8.7	6.3	1.7	33.0	7.4	17.9	ערבים
100	4.5	7.5	3.6	10.0	15.3	0.9	21.3	17.3	19.6	כלל המדגם

54. [ערבים] עד כמה עמדות מפלגה בנושא המאבק בפשיעה הפלילית יהיו שיקול מרכזי בהחלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות?

דיון בעמוד 205

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא	במידה די מועטה	במידה די רבה	במידה רבה מאוד	
100	3.1	13.2	11.3	30.7	41.7	ערבים

55. האם לדעתך הבחירות הבאות לכנסת יהיו הוגנות וחופשיות?

דיון בעמוד 198

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	8.7	4.6	18.3	46.0	22.4	יהודים
100	5.3	15.9	28.4	27.4	23.0	ערבים
100	8.1	6.5	20.0	42.9	22.5	כלל המדגם

56. לדעתך, מהם הסיכויים שגורמים פוליטיים ישראלים ינסו בדרכים לא כשורות להטות את תוצאות הבחירות הבאות?

דיון בעמוד 199

סך הכול	לא יודעים	סיכויים מאוד נמוכים/כלל לא	סיכויים די נמוכים	סיכויים די גבוהים	סיכויים מאוד גבוהים	
100	7.9	8.9	25.6	40.8	16.8	יהודים
100	6.9	16.4	25.5	31.3	19.9	ערבים
100	7.7	10.2	25.6	39.2	17.3	כלל המדגם

57. ומהם, לדעתך, הסיכויים שגורמים פוליטיים חיצוניים (למשל מדינות זרות) ינסו בדרכים שונות להטות את תוצאות הבחירות הבאות בישראל?

דיון בעמוד 199

סך הכול	לא יודעים	סיכויים מאוד נמוכים/כלל לא	סיכויים די נמוכים	סיכויים די גבוהים	סיכויים מאוד גבוהים	
100	11.1	10.4	28.6	36.0	13.9	יהודים
100	6.9	20.0	26.2	28.5	18.4	ערבים
100	10.3	12.1	28.2	34.7	14.7	כלל המדגם

58. מבין הנושאים/האירועים הבאים, מה ישפיע במידה הרבה ביותר על החלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הבאות?

דיון בעמוד 200

סך הכול	לא יודעים	נושא החזרת החטופים	יוקר המחיה	משפט נתניהו	חוק הגיוס לחרדים	המחאה נגד הממשלה	הרפורמה המשפטית/הפיכה המשטרית	אירועי 7 באוקטובר	
100	11.2	18.1	16.8	1.5	16.6	2.5	16.4	16.9	יהודים
100	12.1	6.5	49.1	10.7	1.7	1.6	11.2	7.1	ערבים
100	11.3	16.2	22.2	3.1	14.1	2.4	15.5	15.2	כלל המדגם

59. כיום המדינה תומכת כספית בערוצי תקשורת כגון: כאן (תאגיד השידור) וגלי צה"ל. לדעתך, האם הדבר מקנה לה זכות להיות גם מעורבת בקביעת התכנים בערוצים אלו?

דיון בעמוד 127

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	5.8	32.0	27.5	22.9	11.8	יהודים
100	2.2	49.7	20.9	13.5	13.7	ערבים
100	5.1	35.0	26.4	21.3	12.2	כלל המדגם

60. מאז הקמתה אין לישראל חוקה. לדעתך, באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל?

דיון בעמוד 137

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא חשוב	לא כל כך חשוב	די חשוב	חשוב מאוד	
100	14.9	5.5	10.2	30.7	38.7	יהודים
100	2.2	10.8	9.1	25.0	52.9	ערבים
100	12.8	6.4	10.0	29.7	41.1	כלל המדגם

61. ולדעתך, מהו הסיכוי שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה? דיון בעמוד 137

סך הכול	לא יודעים	סיכוי נמוך מאוד	סיכוי די נמוך	סיכוי די גבוה	סיכוי גבוה מאוד	
100	20.2	25.6	35.8	14.8	3.6	יהודים
100	6.3	34.3	30.9	19.2	9.3	ערבים
100	17.8	27.1	35.0	15.5	4.6	כלל המדגם

62א. [יהודים] לדעתך, כיום היכן בטוח יותר ליהודים לחיות: דיון בעמוד 33

סך הכול	לא יודעים	בשני המקומות באותה מידה	לא בישראל	בישראל	
100	4.4	17.0	6.2	72.4	יהודים

62ב. [ערבים] לדעתך, כיום היכן בטוח יותר לערבים לחיות: דיון בעמוד 33

סך הכול	לא יודעים	בשני המקומות באותה מידה	לא בישראל	בישראל	
100	1.9	22.7	23.0	52.4	ערבים

63. אם תהיה לך אפשרות לקבל אזרחות אמריקאית או אזרחות של מדינה אחרת במערב, האם תעדיף לעבור ולחיות שם או שתעדיף להישאר לחיות בישראל? דיון בעמוד 43

סך הכול	לא יודעים	אעדיף להישאר לחיות בישראל	אעדיף לעבור לחיות שם	
100	10.1	72.3	17.6	יהודים
100	1.1	81.7	17.2	ערבים
100	8.6	73.9	17.5	כלל המדגם

עד כמה יפריע לך או לא יפריע לך לקבל בעל דעה פוליטית הפוכה משלך כ...

64. בן/בת זוג דיון בעמוד 162

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא יפריע	לא כל כך יפריע	די יפריע	יפריע מאוד	
100	1.6	23.8	26.4	27.7	20.5	יהודים
100	0.3	71.9	18.7	5.2	3.9	ערבים
100	1.3	32.0	25.1	23.9	17.7	כלל המדגם

65. חבר קרוב דיון בעמוד 162

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא יפריע	לא כל כך יפריע	די יפריע	יפריע מאוד	
100	0.7	34.8	38.4	18.9	7.2	יהודים
100	0.3	71.9	18.4	6.1	3.3	ערבים
100	0.7	41.1	35.0	16.7	6.5	כלל המדגם

66. שכן באותו הבניין

דיון בעמוד 162

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא יפריע	לא כל כך יפריע	די יפריע	יפריע מאוד	
100	1.0	57.9	31.1	6.9	3.1	יהודים
100	0.3	72.7	18.7	5.0	3.3	ערבים
100	1.0	60.4	29.0	6.5	3.1	כלל המדגם

67. עובד במקום עבודתך

דיון בעמוד 162

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא יפריע	לא כל כך יפריע	די יפריע	יפריע מאוד	
100	1.0	56.6	32.5	7.1	2.8	יהודים
100	0.9	73.0	18.1	5.2	2.8	ערבים
100	1.0	59.4	30.1	6.7	2.8	כלל המדגם

מה אתה חושב שיקרה או לא יקרה בעתיד הלא רחוק, ב־10–15 השנים הבאות:

68. הצביון היהודי הדתי של ישראל יתחזק

דיון בעמוד 40

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	9.0	3.4	18.6	46.6	22.4	יהודים
100	8.5	11.2	18.9	26.2	35.2	ערבים
100	8.8	4.7	18.7	43.2	24.6	כלל המדגם

69. ישראל תהיה מסוגלת להגן על עצמה צבאית־ביטחונית

דיון בעמוד 40

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	6.1	3.5	10.9	48.4	31.1	יהודים
100	4.5	9.3	14.2	31.1	40.9	ערבים
100	5.8	4.4	11.5	45.5	32.8	כלל המדגם

70. ייחתמו הסכמי שלום עם מדינות ערביות נוספות

דיון בעמוד 40

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	10.9	6.9	18.3	52.3	11.6	יהודים
100	4.2	4.9	11.6	40.1	39.2	ערבים
100	9.7	6.5	17.2	50.3	16.3	כלל המדגם

71. ישראל תהיה בבידוד בינלאומי יותר מאשר היום

דיון בעמוד 40

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	10.7	16.8	38.7	27.6	6.2	יהודים
100	4.1	16.5	20.3	29.4	29.7	ערבים
100	9.6	16.7	35.6	27.9	10.2	כלל המדגם

72. ישראל תשמור על מעמדה כמדינת היי־טק מובילה

דיון בעמוד 40

סך הכול	לא יודעים	בטוח שלא	חושב שלא	חושב שכן	בטוח שכן	
100	6.2	2.3	14.8	48.2	28.5	יהודים
100	6.0	7.9	14.1	28.4	43.6	ערבים
100	6.2	3.2	14.7	44.9	31.0	כלל המדגם

73. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שהכי טוב היה להרוס את כל המוסדות הפוליטיים

דיון בעמוד 103

במדינה ולהתחיל הכול מחדש?

סך הכול	לא יודעים	בכלל לא מסכים	לא כל כך מסכים	די מסכים	מאוד מסכים	
100	11.7	18.0	23.9	22.9	23.5	יהודים
100	6.0	22.4	25.0	26.8	19.8	ערבים
100	10.6	18.8	24.1	23.6	22.9	כלל המדגם

74. באופן כללי, האם אתה אופטימי או פסימי לגבי העתיד של ישראל?

דיון בעמוד 46

סך הכול	לא יודעים	מאוד פסימי	די פסימי	די אופטימי	מאוד אופטימי	
100	4.3	8.0	30.7	40.7	16.3	יהודים
100	2.5	20.5	31.6	34.2	11.2	ערבים
100	3.9	10.2	30.9	39.6	15.4	כלל המדגם

התפלגות התשובות לשאלות החוזרות,

סקר 2025 לעומת סקרי עבר

(%, כלל המדגם, מדגם יהודים, מדגם ערבים)

1. מה לדעתך המצב של ישראל היום באופן כללי?

דיון בעמוד 23

2025	2024	דצמבר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
20	12	22	21	25	31	37	50	53	48	37	41	44	35	38	28	40	31	28	15	22	30	13	11	טוב+טוב מאוד	כלל המדגם
31.5	28	31.5	34	37	42	40	31	30	33	40	39	37	41	40	41	35	38	36	34	38	35	33	26	ככה־ככה	
48.5	60	45	45	37	26	22	18	16	17	23	18	17	22	20	30	24	29	34	50	39	35	53	63	רע+רע מאוד	
0	0	1.5	0	1	1	1	1	1	2	0	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1	0	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
21	11	24	21	27	32	39	50	56	49	36	44	43	37	38	29	37	31	27	12	22	28	13	10	טוב+טוב מאוד	יהודים
34	30	33.5	36	39	45	41	33	29	33	41	38	38	43	41	43	39	42	37	35	39	37	35	27	ככה־ככה	
45	59	41	42	34	22	19	16	14	16	22	16	17	18	19	27	23	26	36	53	39	34	52	62	רע+רע מאוד	
0	0	1.5	1	0	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	0	0	0	1	0	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
16.5	15	9	18	18	24	29	48	39	42	39	29	55	27	37	22	55	35	37	28	26	36	15	16	טוב+טוב מאוד	ערבים
19	18	22	23	30	27	37	22	32	33	32	40	27	31	38	32	16	13	31	33	35	27	23	18	ככה־ככה	
64.5	67	65	59	52	48	34	29	26	24	28	29	18	39	25	46	25	50	28	37	39	37	62	66	רע+רע מאוד	
0	0	4	0	0	1	0	1	3	1	1	2	0	3	0	0	4	2	4	2	0	0	0	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

* מדד הקול הישראלי

הערה: בשל עיגולי האחוזים למספרים שלמים ייתכן שהאחוזים אינם מסתכמים ב־100.

2025	2022	2020	2018	2017	2016	2015	2014		
54	58	61	80	73	75	75	66	טוב+טוב מאוד	כלל המדגם
36	33	30	17	20	20	20	22	ככה־ככה	
10	9	8	3	5	4	5	9	רע+רע מאוד	
0	0	1	0	2	1	0	3	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
54	62	62	83	77	78	76	69	טוב+טוב מאוד	יהודים
38	32	31	15	18	18	18	21	ככה־ככה	
8	6	7	2	4	4	5	8	רע+רע מאוד	
0	0	0	0	1	0	1	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
54.5	41	54	65	56	61	65	50	טוב+טוב מאוד	ערבים
26.5	36	28	29	33	31	29	28	ככה־ככה	
19	22	18	6	11	8	6	20	רע+רע מאוד	
0	1	0	0	0	0	0	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

3. עד כמה אתה גאה בהיותך ישראלי?

דיון בעמוד 34

2025	2022	2021	**2019	2018	*2017	2016	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
76	77	75	88	82	80	81	82	76	81	83	79	78	78	75	85	82	77	84	די גאה+מאוד גאה	כלל המדגם
22	21	20	11	16	17	17	16	21	17	16	19	21	20	23	14	16	21	16	לא כל כך גאה+בכלל לא גאה	
2	2	5	1	2	3	2	2	3	2	1	2	1	2	2	1	2	2	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
83	85	84	92	88	86	86	85	83	89	88	85	84	85	84	90	88	82	90	די גאה+מאוד גאה	יהודים
16	14	14	7	11	13	14	13	15	10	11	13	15	14	15	9	11	17	10	לא כל כך גאה+בכלל לא גאה	
1	1	2	1	1	1	0	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
44	38	28	65	51	51	55	65	40	45	53	45	37	42	30	57	57	54	40	די גאה+מאוד גאה	ערבים
48	55	55	32	43	40	37	34	56	50	42	49	58	55	67	41	41	42	60	לא כל כך גאה+בכלל לא גאה	
8	7	17	3	6	9	8	1	4	5	5	6	5	3	3	2	2	4	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* "מדד השלום", אפריל 2017
** "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2019"

4. איזה ציון נותן לרמת הסולידריות (תחושת ה"ביחד") של כלל החברה הישראלית כיום (יהודים, ערבים וכל שאר האזרחים)?
תן ציון בסולם שבין 1 ל-10, שבו 1="אין בכלל סולידריות" ו-10="יש סולידריות רבה מאוד"

דיון בעמוד 149

2025	2024	דצמבר **2023	אוקטובר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2015	2014	2011		
4.80	5.43	6.46	6.79	4.26	4.5	4.86	5.35	5.13	4.71	4.78	ציון ממוצע בין 1-10	כלל המדגם
4.81	5.52	6.68	7.18	4.39	4.65	5.01	5.46	5.26	4.83	4.83	ציון ממוצע בין 1-10	יהודים
4.78	5.01	5.19	4.77	3.62	3.75	4.09	4.76	4.48	3.99	4.49	ציון ממוצע בין 1-10	ערבים

* סקר "חרבות ברזל"
** "מדד הקול הישראלי"

דיון בעמוד 165

5. כל חברה בעולם מתחלקת לקבוצות חזקות וחלשות. להרגשתך, לאיזו קבוצה בחברה הישראלית אתה שייך?

2025	2024	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2015	2014	2013	2012		
61	60	59	68	59	67	73	61	60	58	55	65	כלל המדגם	קבוצה די חזקה+חזקה
30	28	33	23	33	26	22	31	34	31	37	29		קבוצה די חלשה+חלשה
9	12	8	9	8	7	5	8	6	11	8	6		לא יודעים
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		סך הכול
65	64	62	72	63	73	75	66	65	61	57	68	יהודים	קבוצה די חזקה+חזקה
25	23	29	19	29	19	20	26	28	29	34	25		קבוצה די חלשה+חלשה
10	13	9	9	8	8	5	8	7	10	9	7		לא יודעים
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		סך הכול
43	42	44	52	40	36	60	39	31	45	41	49	ערבים	קבוצה די חזקה+חזקה
53	54	52	45	59	59	36	56	66	46	49	48		קבוצה די חלשה+חלשה
4	4	4	3	1	5	4	5	3	9	10	3		לא יודעים
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		סך הכול

6. באיזו מידה אתה מרגיש את עצמך חלק ממדינת ישראל ובעיותיה?*

2025	2024	פברואר ***2024	נובמבר **2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
81.5	83	79	90	79	79	76	79	76	77	79	75	77	83	85	83	84	76	78	87	86	88	90	במידה די רבה+ רבה מאוד	כלל המדגם
17	16	19	8	19	20	22	20	23	22	19	22	20	16	15	16	16	22	20	13	9	12	10	במידה די מועטה+ בכלל לא	
1.5	1	2	2	2	1	2	1	1	1	2	3	3	1	0	1	0	2	2	0	5	0	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
87	86	86	94	85	86	82	85	83	84	88	78	83	88	91	87	88	80	84	91	88	91	94	במידה די רבה+ רבה מאוד	יהודים
11	12	12	5	12	12	16	14	16	15	10	18	16	10	9	12	12	19	16	9	6	8	6	במידה די מועטה+ בכלל לא	
2	2	2	1	3	2	2	1	1	1	2	4	1	2	0	1	0	1	0	0	6	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
54	66	46	70	48	41	43	43	42	39	32	59	44	45	48	53	51	50	48	51	69	66	53	במידה די רבה+ רבה מאוד	ערבים
44	33	50	24	51	58	53	56	58	59	67	38	51	54	51	46	46	47	49	49	29	34	46	במידה די מועטה+ בכלל לא	
2	1	4	6	1	1	4	1	0	2	1	3	5	1	1	1	3	3	3	0	2	0	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* בשנים 2003–2013 היו 5 אפשרויות תשובה: במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מסוימת, במידה מועטה, במידה מועטה מאוד. לצורך השוואה בין השנים פילחנו באופן יחסי את העונים "במידה מסוימת" פרופורציונית בין העונים במידה רבה לעונים במידה מועטה.

** סקר "חרבות ברזל"

*** "מדד הקול הישראלי"

דיון בעמוד 105

7. בסולם ציונים של 1 עד 5, כאשר 1= גרוע ו-5=מצוין, איזה ציון אתה נותן למצב של הדמוקרטיה הישראלית היום?

2025	2023	2019	2018		
28	25	17	18	1=גרוע	כלל המדגם
20	23	18	13	2	
27.5	24	31	33	3	
15	17	21	23	4	
8.5	9	13	13	5=מצוין	
1	2	0	0	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
2.55	2.63	2.95	3.01	ציון ממוצע בין 1-5	
24	18	15	14	1=גרוע	יהודים
21	25	19	12	2	
29.5	24	30	33	3	
16	20	23	27	4	
8	10	12	14	5=מצוין	
1.5	3	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
2.62	2.77	2.99	3.14	ציון ממוצע בין 1-5	
48	56	27	35	1=גרוע	ערבים
13	11	11	16	2	
19	23	36	34	3	
6	4	12	6	4	
12.5	6	14	9	5=מצוין	
1.5	0	0	0	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
2.21	1.93	2.75	2.36	ציון ממוצע בין 1-5	

2025	2017	2016		
56	42	38.5	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
43	56	61	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1	2	0.5	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	
53	38	37	די+מאוד מסכים	יהודים
46	60	62	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1	2	1	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	
70	62.5	45	די+מאוד מסכים	ערבים
29.5	35	53	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
0.5	2.5	2	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	

2025	2024	דצמבר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2016	2015	2012		
2	1.5	2	3	2	2	3	3	5	1	4	3	המתח בין מזרחים לאשכנזים	כלל המדגם
18	14	9	18	6	11	17	22	25	11	10	20	המתח בין דתיים לחילוניים	
49	48	42	39	24	32	39	37	32	24	18	9	המתח בין ימין לשמאל	
2	1	2	6	4	3	8	5	5	8	13	13	המתח בין עשירים לעניים	
26	31	34	31	61	46	28	27	30	53	47	48	המתח בין יהודים לערבים	
3	4.5	11	3	3	6	5	6	3	3	8	7	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	יהודים
2	1	2	3	2	2	4	3	3	1	4	3	המתח בין מזרחים לאשכנזים	
20	15	9	19	6	12	19	24	24	11	10	21	המתח בין דתיים לחילוניים	
55	53	46	43	26	36	42	40	36	27	20	9	המתח בין ימין לשמאל	
1	1	2	4	4	3	8	4	6	8	14	14	המתח בין עשירים לעניים	
20	26	31.5	26	60	43	25	23	28	50	44	47	המתח בין יהודים לערבים	
2	4	9.5	5	2	4	2	6	3	3	8	6	לא יודעים	ערבים
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
2.5	2	4	3	3	3	2	2	16	1	1	4	המתח בין מזרחים לאשכנזים	
10.5	9.5	7	12	6	10	11	13	27	10	12	16	המתח בין דתיים לחילוניים	
21	22	21	14	15	12	22	21	12	6	8	9	המתח בין ימין לשמאל	
5	4	3	14	6	4	12	8	1	8	7	8	המתח בין עשירים לעניים	
54	55.5	47.5	53	65	64	48	44	43	68	64	50	המתח בין יהודים לערבים	
7	7	17.5	4	5	7	5	12	1	7	8	13	לא יודעים	סך הכול
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* "מדד הקול הישראלי"

2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016		
18	19	22	18	19	20	28	28	27	26	יש היום שיווי משקל/איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי	כלל המדגם
50	43	44	38	45	47	47	45	47	45	הרכיב היהודי חזק מדי	
20.5	21.5	21	25	22	23	18	21	20	23	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	
11.5	16.5	13	19	14	10	7	6	6	6	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
19	19	21	20	21	22	31	30	29	29	יש היום שיווי משקל/איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי	יהודים
44	37	41	29	38	42	41	39	42	39	הרכיב היהודי חזק מדי	
24	25	24	30	24	25	20	24	23	25	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	
13	19	14	21	17	11	8	7	6	7	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
13	18	27	7	8	9	13	17	16	7	יש היום שיווי משקל/איזון נכון בין הרכיב היהודי לרכיב הדמוקרטי	ערבים
80	72	60	86	82	76	77	77	74	80	הרכיב היהודי חזק מדי	
4	5.5	9	3	7	14	8	5	6	9	הרכיב הדמוקרטי חזק מדי	
3	4.5	4	4	3	1	2	1	4	4	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

כמה אמון יש לך בכל אחד מהמוסדות האלה:

דיון בעמוד 65

14. התקשורת

2025	2024	דצמבר **2023	אוקטובר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
72	74	66.5	59	74	76	71	65	62	68	71	75	63	67	50	52	47	65	64	62	54	56	49	49	51	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	כלל המדגם
27	25	31	38	24	22	27	33	36	31	28	24	36	30	47	46	52	34	34	37	44	44	50	51	49	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1	1	2.5	3	2	2	2	2	2	1	1	1	1	3	3	2	1	1	2	1	2	0	1	0	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
71	72	68	59	72	74	68	65	62	66	69	74	66	68	51	54	49	64	64	64	57	59	53	51	52	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	יהודים
27	27	30	39	25	24	30	33	36	33	30	26	33	28	47	43	50	35	36	36	42	40	47	49	48	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
2	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1	0	1	4	2	3	1	1	0	0	1	1	0	0	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
73	83	60	59	82	86	83	65	60	81	82	83	48	60	45	39	36	72	68	55	35	37	33	36	48	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	ערבים
26	16	36	34	18	14	16	35	36	18	18	15	51	37	48	60	63	25	25	43	57	63	67	63	52	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1	1	4	7	0	0	1	0	4	1	0	2	1	3	7	1	1	3	7	2	8	0	0	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* סקר "חרבות ברזל"
** "מדד הקול הישראלי"

2025	2024	דצמבר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
54	61	51	57	56	49	44	42	45	40	41	32	32	32	23	27	44	40	49	37	31	28	21	30	אין לי בכלל+יש לי די מעט	כלל המדגם
41.5	37	44	39	41	47	54	55	52	56	56	62	61	61	73	69	52	51	47	58	67	71	76	70	יש לי די הרבה+יש לי הרבה מאוד	
4.5	2	5	4	3	4	2	3	3	4	3	6	7	7	4	4	4	9	4	5	2	1	3	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
54.5	59	54	54	56	49	46	43	42	41	41	32	31	30	24	26	39	38	47	39	32	28	21	31	אין לי בכלל+יש לי די מעט	יהודים
42	39	42.5	42	41	48	52	55	55	57	57	62	62	63	72	69	56	54	50	57	65	71	76	69	יש לי די הרבה+יש לי הרבה מאוד	
3.5	2	3.5	4	3	3	2	2	3	2	2	6	7	7	4	5	5	8	3	4	3	1	3	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
53.5	72	34.5	70	57	51	38	37	61	39	42	32	37	43	19	30	69	61	62	29	27	27	18	24	אין לי בכלל+יש לי די מעט	ערבים
40	26	53	26	40	44	60	56	36	54	52	63	60	50	78	69	26	29	35	64	73	73	81	76	יש לי די הרבה+יש לי הרבה מאוד	
6.5	2	12.5	4	3	5	2	7	3	7	6	5	3	7	3	1	5	10	3	7	0	0	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

* "מדד הקול הישראלי"

2025	2024	דצמבר **2023	אוקטובר *2023	יוני 2023	2022	2021	2022	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
61.5	58	41	44	67	66	61	56	55	52	58	59	54	49	38	37	42	57	58	67	57	56	44	34	34	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	כלל המדגם
37	41	55	52	32	32	37	43	43	47	40	40	42	47	59	61	56	41	38	32	40	43	56	65	66	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1.5	1	4	4	1	2	2	1	2	1	2	1	4	4	3	2	2	2	4	1	3	1	0	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
59	55	38.5	37	64	62	56	54	54	47	56	57	54	51	36	37	39	54	56	67	58	56	43	33	32	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	יהודים
39	44	58.5	59	35	36	42	44	44	52	42	42	42	45	62	61	59	45	40	31	40	42	56	66	68	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
2	1	3	4	1	2	2	2	2	1	2	1	4	4	2	2	2	1	4	2	2	2	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
73.5	77	55	77	82	86	85	66	61	80	69	72	54	41	50	36	60	73	73	63	53	51	46	38	43	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	ערבים
25	22	38	17	17	13	14	33	38	18	29	27	44	57	44	62	39	23	19	33	40	48	54	60	57	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1.5	1	7	6	1	1	1	1	1	2	2	1	2	2	6	2	1	4	8	4	7	1	0	2	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

* סקר "חרבות ברזל"
** "מדד הקול הישראלי"

17. נשיא המדינה

דיון בעמוד 59

2025	2024	דצמבר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
55	53	36	47	42	36	39	28	35	29	36	22	25	24	19	21	29	38	52	74	32	34	25	32	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	כלל המדגם
39.5	43	57	48	51	56	58	66	61	65	61	70	69	73	79	78	68	58	46	20	64	64	69	67	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
5.5	4	7	5	7	8	3	6	4	6	3	8	6	3	2	1	3	4	2	6	4	2	6	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
52.5	47	33	40	35	32	34	23	27	24	30	16	22	19	14	15	22	33	49	76	28	31	22	28	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	יהודים
42	48	61	54	58	60	63	71	68	71	68	76	71	79	84	84	75	63	49	19	68	68	73	71	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
5.5	5	6	6	7	8	3	6	5	5	2	8	7	2	2	1	3	4	2	5	4	1	5	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
69	82	51.5	77	77	52	68	53	72	56	66	56	39	51	44	54	68	68	67	63	55	55	44	57	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	ערבים
26	15	38	18	17	35	29	37	26	34	26	39	56	42	52	44	27	23	29	28	43	45	51	42	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
5	3	10.5	5	6	13	3	10	2	10	8	5	5	7	4	2	5	9	4	9	2	0	5	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* "מדד הקול הישראלי"

2025	2024	דצמבר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
81	85.5	75	74	83	68	67	68	71	72	72	61	59	45	44	47	61	61	70	65	67	60	53	48	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	כלל המדגם
17	13	20	23	14	27	32	29	28	26	27	35	35	52	53	52	36	36	28	32	33	39	46	51	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
2	1.5	5	3	3	5	1	3	1	2	1	4	6	3	3	1	3	3	2	3	0	1	1	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
82	85	77	73	82	68	67	68	69	71	71	62	61	43	44	45	58	59	69	68	69	61	55	47	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	יהודים
17	13	19	24	15	29	32	30	30	27	28	34	35	54	53	53	39	38	30	30	31	38	43	52	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1	2	4	3	3	3	1	2	1	2	1	4	4	3	3	2	3	2	1	1	0	1	1	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	99	100	99	100	100	99	100	סך הכול	
78	86	63	79	87	70	67	67	83	76	77	53	52	53	46	55	74	72	77	49	57	52	40	57	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	ערבים
17.5	12	28	18	11	22	31	24	16	19	18	44	36	39	51	44	21	18	20	42	42	46	59	43	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
4.5	2	9	3	2	8	2	9	1	5	5	3	12	8	3	1	5	10	3	9	1	2	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

* "מדד הקול הישראלי"

2025	2024	דצמבר **2023	אוקטובר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
23	30	16	20	24	25	18	21	16	22	17	17	14	14	16	13	13	19	19	29	25	21	22	14	16	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	כלל המדגם
75	69	79	77	75	73	79	75	82	78	81	82	84	82	82	85	86	79	79	70	73	78	78	85	83	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
2	1	5	3	1	2	3	4	2	0	2	1	2	4	2	2	1	2	2	1	2	1	0	1	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
16	22	10	12	13	14	9	14	9	10	11	9	6	10	8	5	6	10	11	21	20	14	15	7	10	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	יהודים
83.5	77	86.5	87	86	85	90	82	90	89	88	90	93	88	91	94	94	89	88	78	80	86	84	93	89	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
0.5	1	3.5	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	2	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
60	67.5	44	62	76	82	64	60	54	79	49	62	56	38	56	52	53	70	75	71	57	60	54	51	62	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	ערבים
33	30	44	23	21	15	24	35	41	19	41	32	37	51	35	42	42	23	14	25	35	40	46	44	37	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
7	2.5	12	15	3	3	12	5	5	2	10	6	7	11	9	6	5	7	11	4	8	0	0	5	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

* סקר "חרבות ברזל"
** "מדד הקול הישראלי"

2025	2024	דצמבר **2023	אוקטובר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2003		
76	81	74	79	71	77	66	71	67	68	70	71	61	59	42	41	48	66	66	74	67	60	57	45	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	כלל המדגם
22.5	18	22	18	27	21	27	28	30	30	29	27	36	38	54	57	51	33	31	25	30	39	42	55	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1.5	1	4	3	2	2	7	1	3	2	1	2	3	3	4	2	1	1	3	1	3	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
76	80	74	78	69	75	65	70	67	65	69	70	60	61	39	37	46	62	64	74	69	61	57	42	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	יהודים
23	19	23	20.5	28	23	29	29	30	34	30	29	37	37	58	60	54	37	33	26	30	38	42	58	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
1	1	3	1.5	3	2	6	1	3	1	1	1	3	2	3	3	0	1	3	0	1	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
78	84	70	82	80	90	70	75	66	84	75	75	65	49	59	57	61	84	77	74	60	57	57	70	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	ערבים
18.5	15	19	7.5	18	10	18	25	28	15	23	20	30	43	33	40	36	11	16	23	32	43	42	30	יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
3.5	1	11	10.5	2	0	12	0	6	1	2	5	5	8	8	3	3	5	7	3	8	0	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

* סקר "חרבות ברזל"
** "מדד הקול הישראלי"

21. המפלגות

דיון בעמוד 71

2025	2024	דצמבר *2023	יוני 2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003			
86	88	75	82	88	79	78	75	80	79	82	71	57	62	61	72	75	83	77	77	77	72	67	כלל המדגם	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	
10	9	17	13	9	15	19	15	16	15	14	19	38	34	36	24	20	15	21	22	21	27	32		יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
4	3	8	5	3	6	3	10	4	6	4	10	5	4	3	4	5	2	2	1	2	1	1		לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		סך הכול	
87	88	78	81	87	80	81	75	79	78	81	73	59	62	60	71	76	82	78	79	78	73	67	יהודים	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	
9	9	15	13	9	15	17	14	16	15	14	15	37	34	36	25	20	16	21	20	20	25	33		יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
4	3	7	6	4	5	2	11	5	7	5	12	4	4	4	4	4	2	1	1	2	2	0		לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		סך הכול	
79	87	58	84	91	77	67	71	84	81	85	58	47	61	67	75	74	87	71	65	72	65	72	ערבים	אין לי בכלל+ יש לי די מעט	
17	11	25	15	8	15	30	20	15	16	12	40	43	36	32	19	16	11	21	35	28	34	28		יש לי די הרבה+ יש לי הרבה מאוד	
4	2	17	1	1	8	3	9	1	3	3	2	10	3	1	6	10	2	8	0	0	1	0		לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		סך הכול	

*"מדד הקול הישראלי"

דיון בעמוד 72

22. העירייה או הרשות המקומית שבה את/ה מתגורר/ת

2025	2024	דצמבר 2023**	יוני 2023	2022	2021	2020	*2019	2018	2016	
45	45	35	48	50	40	38	42	46	47	כלל המדגם
53	53	60	50	48	57	61	56	53	52	
2	2	5	2	2	3	1	2	1	1	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
40.5	39	32	43	46	35	35	41	39	44	יהודים
57	59	64	55	51	62	63	56	60	55	
2.5	2	4	2	3	3	2	3	1	1	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
66	72	52	71	68	64	52	46	79	66	ערבים
33.5	28	39	28	32	32	48	52	19	33	
0.5	0	9	1	0	4	0	2	2	1	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

* "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2019"

** "מדד הקול הישראלי"

דיון בעמוד 74

23. היועצת המשפטית לממשלה

2025	2024	2023	2022	2020	*2019	2018	2017	2011	2009	2008	
56	64	60	65	53	43	50	48	25	43	58	כלל המדגם
39	31	31	26	42	46	42	42	64	46	34	
5	5	9	9	5	11	8	10	11	11	8	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
56	61	56	62	52	41	45	48	22	38	56	יהודים
39.5	33	34	27	44	49	47	44	67	50	35	
4.5	6	10	11	4	10	8	8	11	12	9	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	
53	78	81	78	58	52	78	50	43	72	69	ערבים
35	20	16	18	34	28	19	31	50	15	24	
12	2	3	4	8	20	3	19	7	13	7	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	

* "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2019"

24. השב"כ

דיון בעמוד 77

2025	מאי 2024	מרץ 2024**	דצמבר 2023*	מרץ 2022*	
41	37	31	31	26	אין לי בכלל+יש לי די מעט
54	59	61	59	67	יש לי די הרבה+יש לי הרבה מאוד
5	4	8	10	7	לא יודעים
100	100	100	100	100	סך הכול
37	31	25	27.5	20	אין לי בכלל+יש לי די מעט
60	65.5	69	65	75	יש לי די הרבה+יש לי הרבה מאוד
3	3.5	6	7.5	5	לא יודעים
100	100	100	100	100	סך הכול
61	68	63	46	56	אין לי בכלל+יש לי די מעט
26	26.5	22	30	27	יש לי די הרבה+יש לי הרבה מאוד
13	5.5	15	24	17	לא יודעים
100	100	100	100	100	סך הכול

* "מדד הקול הישראלי"

** סקר "חרבות ברזל"

25. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שישראל היא מקום שטוב לחיות בו?

דיון בעמוד 31

2025	2024	2023	2022	2021	2020	2017	
65	65	67	62	74	76	84	די+מאוד מסכים
33	33	32	36	23	23	15	לא כל כך+בכלל לא מסכים
2	2	1	2	3	1	1	לא יודעים
100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
66	65	67	64	76	76	86	די+מאוד מסכים
32	34	31	34	22	23	13	לא כל כך+בכלל לא מסכים
2	1	2	2	2	1	1	לא יודעים
100	100	100	100	100	100	100	סך הכול
62	67	65	52	66	78	73	די+מאוד מסכים
37	32.5	35	47	28	22	27	לא כל כך+בכלל לא מסכים
1	0.5	0	1	6	0	0	לא יודעים
100	100	100	100	100	100	100	סך הכול

26. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שיש בישראל אנשים שמנצלים לרעה את חופש הביטוי כדי לפגוע במדינה? דיון בעמוד 115

2025	2017		
75.5	71	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
21.5	26.5	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
3	2.5	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
79	74	די+מאוד מסכים	יהודים
18	24.5	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
3	1.5	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
57	54	די+מאוד מסכים	ערבים
38	37	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5	9	לא יודעים	
100	100	סך הכול	

27. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שישראלים תמיד יכולים לסמוך על ישראלים אחרים שיעזרו להם בעת צרה? דיון בעמוד 154

2025	2024	2022	2017	2016		
76.5	78	63	67	71	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
21.5	20	33	30	28	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
2	2	4	3	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
79	81	68	70	75	די+מאוד מסכים	יהודים
19.5	17	29	28	25	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1.5	2	3	2	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
64.5	62	39	52	52	די+מאוד מסכים	ערבים
32	36	53	44	45	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
3.5	2	8	4	3	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	

28. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבשום מצב לא ניתן להצדיק שימוש באלימות להשגת מטרות פוליטיות?

דיון בעמוד 118

2025	2022	2019	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
87	90	78	68	67	71	60	71	82	81	77	82	די+מאוד מסכים	כלל מדגם
12	9	20	30	29	26	38	25	17	18	22	18	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1	1	2	2	4	3	2	4	1	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
89	90	77	73	73	73	64	75	83	83	80	80	די+מאוד מסכים	יהודים
9	8	22	26	25	25	35	23	17	16	19	19	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
2	2	1	1	2	2	1	2	0	1	1	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
73	88	85	44	36	54	38	51	76	71	61	94	די+מאוד מסכים	ערבים
26	11	11	55	56	28	59	39	22	28	38	6	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1	1	4	1	8	18	3	10	2	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

29. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שכלי התקשורת בישראל מתארים את המצב במדינה כאילו הוא הרבה יותר גרוע ממה שהוא באמת?

דיון בעמוד 125

2025	2021	2020	2018	2017		
55	55	54.5	54	56	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
41	39	43	44	40	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
4	6	2.5	2	4	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
55.5	54	54	58	56	די+מאוד מסכים	יהודים
40.5	39.5	43.5	40	40	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
4	6.5	2.5	2	4	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
54.5	61	58.5	33	54	די+מאוד מסכים	ערבים
41	34	40	65	39	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
4.5	5	1.5	2	7	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	

30. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שארגוני זכויות האדם והאזרח כמו "האגודה לזכויות האזרח" ו"בצלם" גורמים נזק למדינה? דיון בעמוד 120

2025	2023	2022	2017	2016	2015	2013	2010		
58	56	61	52	64	50	50	50	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
34	35	32	41	31	40	38	40	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
8	9	7	7	5	10	12	10	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
64	60	66	59	71	56	52	50	די+מאוד מסכים	יהודים
28	30	26	35	25	34	36	40	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
8	10	8	6	4	10	12	10	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
28	32	34	12	23	19	42	51	די+מאוד מסכים	ערבים
65	61	61	77	67	75	45	39	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
7	7	5	11	10	6	13	10	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

31. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שבני נוער היום פחות מוכנים לתרום למדינה בהשוואה לעבר? דיון בעמוד 38

2025	2019		
36.5	54	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
58	40	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5.5	6	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
30	52	די+מאוד מסכים	יהודים
64.5	43	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5.5	5	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
67	65	די+מאוד מסכים	ערבים
28	22	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5	13	לא יודעים	
100	100	סך הכול	

32. לדעתך, מי חושש היום יותר בישראל להביע את דעתו הפוליטית – אנשי הימין או אנשי השמאל?

2025	2016		
18	35	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	כלל המדגם
27	17	אנשי הימין חוששים יותר	
30	30	אנשי השמאל חוששים יותר	
18	13	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	
7	5	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
19	37	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	יהודים
30	19	אנשי הימין חוששים יותר	
28	30	אנשי השמאל חוששים יותר	
17	13	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	
6	1	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
16	27	אף אחד בישראל לא חושש היום להביע את דעתו הפוליטית	ערבים
12	8	אנשי הימין חוששים יותר	
42	32	אנשי השמאל חוששים יותר	
20.5	17	כולם חוששים היום באותה מידה להביע את דעתם הפוליטית	
9.5	16	לא יודעים	
100	100	סך הכול	

33. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שאזרחי ישראל תמיד יכולים לסמוך על המדינה שתעזור להם בעת צרה? דיון בעמוד 101

2025	2024	2022	2017		
35	32	39	46	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
63	67	57	53	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
2	1	4	1	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
29	25.5	37	43	די+מאוד מסכים	יהודים
69	72.5	60	56	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
2	2	3	1	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
62.5	61	52	61	די+מאוד מסכים	ערבים
37	38	44	37	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
0.5	1	4	2	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	

34. האם אתה מסכים או לא מסכים שבג"ץ מתערב יותר מדי בהחלטות הממשלה? דיון בעמוד 134

2025	2023	2021		
51	52	52	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
41	41	36	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
8	7	12	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	
50	50	52	די+מאוד מסכים	יהודים
43	42	38	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
7	8	10	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	
55.5	66	56	די+מאוד מסכים	ערבים
34	32	25	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
10.5	2	19	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	

דיון בעמוד 206

35. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שלא חשוב למי מצביעים, זה לא משנה את המצב?*

2025	2022	2020	2017	2015	2014	2013	2012	2010	2009	2006	2004	2003		
40	39	46	35	29	45	37	43	49	49	41	36	39	די+מאוד מסכים	כלל מדגם
56	58	53	62	69	52	58	51	48	48	58	63	61	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
4	3	1	3	2	3	5	6	3	3	1	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
38	36	45	32	29	47	39	41	51	50	40	36	37	די+מאוד מסכים	יהודים
57	62	53	65	69	52	58	53	47	48	60	63	63	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5	2	2	3	2	1	3	6	2	2	0	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
48	56	47	52	27	42	30	53	36	38	53	40	47	די+מאוד מסכים	ערבים
50	42	51	46	71	51	61	44	55	44	45	58	53	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
2	2	2	2	2	7	9	3	9	18	2	2	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* בשנים 2003, 2004 ו-2006 אפשרויות התשובה היו: בהחלט לא מסכים, לא מסכים, לא בטוח, מסכים, מסכים בהחלט. לצורך השוואה בין השנים פילחנו את העונים "לא בטוח" פרופורציונית בין המסכימים ללא מסכימים.

דיון בעמוד 187

36. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שעל הממשלה לעודד הגירת ערבים מהארץ (יהודים)?

2025	2019	2013	*2010	*2009	*2008	*2007	*2006	*2005		
53	36	44	50.5	49.5	54.5	52.5	60	49	די+מאוד מסכים	יהודים
38	60	50	44	41	42.5	43	38	49	לא כל כך מסכים+בכלל לא מסכים	
9	4	6	5.5	9.5	3	4.5	2	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* בשנים 2005-2010 אפשרויות התשובה היו: בכלל לא, במידה מועטה, במידה מסוימת, במידה רבה.

דיון בעמוד 132

42. עם איזה מהדעות הבאות אתה מסכים יותר?

	2025	2023	**2017	*2013	
כלל המדגם	31	35	33	45	החלטות שמתקבלות על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת הן תמיד החלטות דמוקרטיות
	55	50	54	35	החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת
	14	15	13	20	לא יודעים/מסרבים להשיב
	100	100	100	100	סך הכול
יהודים	33	36	36	45	החלטות שמתקבלות על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת הן תמיד החלטות דמוקרטיות
	51	47	52	35	החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת
	16	17	13	20	לא יודעים/מסרבים להשיב
	100	100	100	100	סך הכול
ערבים	21	28	20	41	החלטות שמתקבלות על ידי ממשלה שמבוססת על רוב בכנסת הן תמיד החלטות דמוקרטיות
	75	67	67	36	החלטות שמנוגדות לערכי יסוד דמוקרטיים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם התקבלו על ידי הממשלה והרוב בכנסת
	4	5	13	23	לא יודעים/מסרבים להשיב
	100	100	100	100	סך הכול

* ב־2013 אפשרויות התשובה היו: (1) "החלטות המתקבלות בידי ממשלה וכנסת שנבחרו על ידי הרוב בבחירות חופשיות הן מעצם טיבן דמוקרטיות; (2) החלטות שמנוגדות לערכים כמו שוויון לפני החוק, זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן לא דמוקרטיות גם אם התקבלו בידי ממשלה וכנסת שנבחרו על ידי הרוב בבחירות חופשיות".

** ב־2017 אפשרויות התשובה היו: "החלטות שמנוגדות לערכים כמו זכויות המיעוט וחופש הביטוי הן החלטות לא דמוקרטיות, גם אם הן התקבלו על ידי ממשלה שיש להן רוב".

דיון בעמוד 94

43. לדעתך, עד כמה מדינת ישראל מצליחה כיום לדאוג לביטחון של אזרחיה?

	2025	2022	2021	2020	2019	
כלל המדגם	43.5	38	57	76	64	במידה די רבה+רבה מאוד
	56	60	41	23	35	במידה די מועטה+בכלל לא
	0.5	2	2	1	1	לא יודעים
	100	100	100	100	100	סך הכול
יהודים	46	40	61	80	63	במידה די רבה/רבה מאוד
	53	58	36	19	35	במידה די מועטה+בכלל לא
	1	2	3	1	2	לא יודעים
	100	100	100	100	100	סך הכול
ערבים	33	28	33	56	64	במידה די רבה/רבה מאוד
	67	70	65	43	35	במידה די מועטה+בכלל לא
	0	2	2	1	1	לא יודעים
	100	100	100	100	100	סך הכול

44. ועד כמה היא מצליחה כיום לדאוג לרווחה של אזרחיה?

דיון בעמוד 98

2025	2022	2021	2020	2019		
23	23	33	31	35	במידה די רבה+רבה מאוד	כלל המדגם
76	75	63	67	63	במידה די מעטה+בכלל לא	
1	2	4	2	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
21	21	31	28	30	במידה די רבה+רבה מאוד	יהודים
77.5	77	65	71	68	במידה די מעטה+בכלל לא	
1.5	2	4	1	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
33	32	41	50	61	במידה די רבה+רבה מאוד	ערבים
66.5	65	56	49	38	במידה די מעטה+בכלל לא	
0.5	3	3	1	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	

45. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שרוב הערבים אזרחי ישראל רוצים להשתלב בחברה הישראלית ולהיות חלק ממנה?

דיון בעמוד 174

2025	2024	2022	2020	2018		
43	48	46	60	67	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
51.5	48	49	36	31	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5.5	4	5	4	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
37	42	40	57	67	די+מאוד מסכים	יהודים
57	53	54	39	31	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
6	5	6	4	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	
73.5	77	75	81	66	די+מאוד מסכים	ערבים
25.5	22	24	18	34	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1	1	1	1	–	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	

46. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שהמשטר בישראל הוא דמוקרטי גם לאזרחים הערבים? דיון בעמוד 171

2025	2022	2020	2018		
58	63	61	69	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
37	33	35	30	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
5	4	4	1	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
63	69	65.5	76	די+מאוד מסכים	יהודים
31	25	30.5	23	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
6	6	4	1	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
33.5	31	35	33	די+מאוד מסכים	ערבים
66	69	63	67	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
0.5	0	2	0	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	

47. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שכדי לשמור על הזהות היהודית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד? דיון בעמוד 183

2025	2024	2020	2018	2017*		
48.5	48	41.5	43	52	די+מאוד מסכים	יהודים
41	44	54	53	45	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
10.5	8	4.5	4	3	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	

* "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2017"

47. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שכדי לשמור על הזהות הערבית עדיף שהיהודים והערבים בישראל יחיו בנפרד? דיון בעמוד 183

2025	2024	2020	2018	2017*		
25	36	22	29.5	22	די+מאוד מסכים	ערבים
74	63	77.5	70.5	77	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
1	1	0.5	0	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	סך הכול	

* "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2017"

48. האם אתה תומך או מתנגד לצירוף של מפלגות ערביות לממשלה, כולל מינוי שרים ערבים?

דיון בעמוד 190

2025	****2023	2022	***2021	**2019	*2017	2016	2015	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003		
65	54	66	53	49	66	59	57	67	67	68	75	67	63	61	69	די-מאוד מתנגד	יהודים
27	36.5	28	35	37	30	37	35	29	28	29	21	31	36	37	31	די-מאוד תומך	
–	–	–	–	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	תלוי איזו ממשלה/רק ממשלת שמאל	
8	9.5	6	12	11	4	4	9	4	5	3	3	1	2	2	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
12	16	18	11	15	15	19	11		23	30	22	9	17	16	9	די-מאוד מתנגד	ערבים
86	80.5	79	74	76	81	72	85		74	66	72	90	82	83	91	די-מאוד תומך	
–	–	–	–	2	–	–	–		–	–	–	–	–	–	–	תלוי איזו ממשלה/רק ממשלת שמאל	
2	3.5	3	15	7	3	9	4		3	4	5	1	2	1	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100		100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

ב-2016 ו-2017 הנוסח למשיבים הערבים היה: "האם אתה תומך או מתנגד לכך שהמפלגות הערביות יסכימו להצטרף לממשלה, כולל מינוי של שרים ערבים?"

* "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2017"

** "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2019"

*** "מדד הקול הישראלי", פברואר 2021

**** "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים בישראל, 2023"

50. לדעתך, האם ערבי אזרחי ישראל שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני יכול להיות גם אזרח נאמן למדינת ישראל?

דיון בעמוד 181

2025	אוקטובר **2023	*2023	מרץ **2022	אוגוסט *2021	אפריל *2021	*2019	*2017	2015		
16	26	33	28.5	33	38.5	35	29	38	חושב+בטוח שכן	יהודים
79	65.5	62	68	59	54	59	68	56	חושב+בטוח שלא	
5	8.5	5	3.5	8	7.5	6	3	6	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	סה"כ	
70	57	77	63	64	69	70		76	חושב+בטוח שכן	ערבים
25	19	20	27	35	30.5	26		19	חושב+בטוח שלא	
5	24	3	10	1	0.5	4		5	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100		100	סה"כ	

בסקרים קודמים נוסח השאלה היה "לדעתך, האם אפשרי או לא אפשרי שערבי אזרחי ישראל שמרגיש חלק מן העם הפלסטיני יהיה גם אזרח נאמן למדינת ישראל?" ואפשרויות התשובה היו: בטוח שאפשרי, חושב שאפשרי, חושב שלא אפשרי ובטוח שלא אפשרי ולא יודע.

* "שותפות בעירבון מוגבל: יחסי יהודים וערבים"

** "מדד הקול הישראלי"

51. כיום המדינה תומכת כספית במוסדות ובפעילויות תרבות ואומנות. האם, לדעתך, הדבר מקנה לה זכות להיות מעורבת גם בקביעת התכנים התרבותיים והאומנותיים במוסדות ופעילויות אלו?

דיון בעמוד 130

2025	2023	*2018		
37	42	48	חושב+בטוח שכן	כלל המדגם
54.5	53	50	חושב+בטוח שלא	
8.5	5	2	לא יודעים	
100	100	100	סך הכל	
36	40	44	חושב+בטוח שכן	יהודים
54	54	54	חושב+בטוח שלא	
10	6	2	לא יודעים	
100	100	100	סך הכל	
40.5	51	69	חושב+בטוח שכן	ערבים
57.5	49	30	חושב+בטוח שלא	
2	0	1	לא יודעים	
100	100	100	סך הכל	

* ב־2018 נוסח השאלה היה: "אם המדינה נותנת כסף לפעילויות ולמוסדות תרבות ואומנות, האם לדעתך צריכה או לא צריכה להיות לה גם השפעה על התכנים האומנותיים שלהם?".

52. האם יש או אין היום במדינת ישראל מפלגה שמייצגת את השקפותיך בצורה טובה?

דיון בעמוד 195

2025	2022	2019	2017	2016	2012	2003		
26	30	55	47	51	38	58	יש מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי	כלל המדגם
35	35	20					יש מפלגה המייצגת חלקית את השקפותיי	
34	29	24	50	48	57	41	אין מפלגה שמייצגת את השקפותיי בצורה טובה	
5	6	1	3	1	5	1	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
27	33	59	50	53	40	60	יש מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי	יהודים
39	36	21					יש מפלגה המייצגת חלקית את השקפותיי	
29	24	19	47	45	55	40	אין מפלגה שמייצגת את השקפותיי בצורה טובה	
5	7	1	3	2	5	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
20.5	14	30	32	34	28	47	יש מפלגה המייצגת בצורה טובה את השקפותיי	ערבים
18	32	14					יש מפלגה המייצגת חלקית את השקפותיי	
58.5	51	50	66	63	68	53	אין מפלגה שמייצגת את השקפותיי בצורה טובה	
3	3	6	2	3	4	0	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

דיון בעמוד 200

53. איזה מבין הגורמים הבאים ישפיע ביותר על החלטתך עבור איזו מפלגה להצביע בבחירות הקרובות?

2025	אוגוסט 2022*		
20	12	העמדות של המפלגה בנושאי חוץ וביטחון	כלל המדגם
17	15	העמדות של המפלגה בנושא דת ומדינה	
21	31	העמדות של המפלגה בנושא כלכלה ויוקר המחיה	
1	0.5	העמדות של המפלגה בנושא משבר האקלים	
15	17.5	מי שעומד בראש המפלגה	
10	11	בכל מקרה אצביע למפלגה שהצבעתי לה בבחירות האחרונות**	
4	3	אחר	
7.5	6	לא יודעים	
4.5	4	לא מתכוון להצביע	
100	100	סך הכול	
20	12	העמדות של המפלגה בנושאי חוץ וביטחון	יהודים
19	17	העמדות של המפלגה בנושא דת ומדינה	
19	30	העמדות של המפלגה בנושא כלכלה ויוקר המחיה	
1	0.5	העמדות של המפלגה בנושא משבר האקלים	
17	19	מי שעומד בראש המפלגה	
10	11	בכל מקרה אצביע למפלגה שהצבעתי לה בבחירות האחרונות**	
3	4	אחר	
8	4.5	לא יודעים	
3	2	לא מתכוון להצביע	
100	100	סך הכול	
18	10	העמדות של המפלגה בנושאי חוץ וביטחון	ערבים
7	5.5	העמדות של המפלגה בנושא דת ומדינה	
33	33	העמדות של המפלגה בנושא כלכלה ויוקר המחיה	
2	1	העמדות של המפלגה בנושא משבר האקלים	
6	9.5	מי שעומד בראש המפלגה	
9	12	בכל מקרה אצביע למפלגה שהצבעתי לה בבחירות האחרונות**	
7	1	אחר	
4	14	לא יודעים	
14	14	לא מתכוון להצביע	
100	100	סך הכול	

* "מדד הקול הישראלי"

** ב־2022 נוסח התשובה היה: "המפלגה שהצבעתי לה בעבר".

דיון בעמוד 137

60. מאז הקמתה אין לישראל חוקה. לדעתך, באיזו מידה חשוב או לא חשוב שתהיה חוקה לישראל?

2025	2023	*2010		
71	73	75	די+מאוד חשוב	כלל המדגם
16	18	17	לא כל כך + בכלל לא חשוב	
13	9	8	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	
69	72	78	די+מאוד חשוב	יהודים
16	17	14	לא כל כך + בכלל לא חשוב	
15	11	8	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	
78	78	52	די+מאוד חשוב	ערבים
20	20	41	לא כל כך + בכלל לא חשוב	
2	2	7	לא יודעים	
100	100	100	סך הכול	

* ב־2010 נוסח השאלה היה: "עד כמה חשוב לך שבישראל תהיה חוקה". אפשרויות התשובה היו: חשוב ביותר, חשוב, ככה־ככה, לא חשוב, בכלל לא חשוב. לצורך ההשוואה בין השנים פילחנו באופן יחסי את העונים "ככה־ככה" בין הסבורים שחשוב שתהיה חוקה לישראל לבין הסבורים שלא חשוב.

דיון בעמוד 137

61. ולדעתך, מהו הסיכוי שבתוך עשר שנים תהיה לישראל חוקה?

2025	2023		
20	22	סיכוי די גבוה +גבוה מאוד	כלל המדגם
62	60	סיכוי די נמוך+ נמוך מאוד	
18	18	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
18	17	סיכוי די גבוה +גבוה מאוד	יהודים
61.5	62	סיכוי די נמוך+ נמוך מאוד	
20.5	21	לא יודעים	
100	100	סך הכול	
28.5	45	סיכוי די גבוה +גבוה מאוד	ערבים
65	50	סיכוי די נמוך+ נמוך מאוד	
6.5	5	לא יודעים	
100	100	סך הכול	

62א. לדעתך, כיום היכן בטוח יותר ליהודים לחיות?

דיון בעמוד 33

	2024	2025
יהודים	בישראל	73
	לא בישראל	5.5
	בשני המקומות באותה מידה	15.5
	לא יודעים	6
	סך הכול	100
		72
		6
		17
		5
		100

63. אם תהיה לך אפשרות לקבל אזרחות אמריקאית או אזרחות של מדינה אחרת במערב, האם תעדיף לעבור ולחיות שם או שתעדיף להישאר ולחיות בישראל?

דיון בעמוד 43

	2015	2017	2019	2021	2022	יוני 2023	נובמבר *2023	2024	2025
כלל המדגם	אעדיף לעבור לחיות שם	12	15	13	17	18	21	21	17.5
	אעדיף להישאר לחיות בישראל	84	81	84	72	69	77	67	74
	לא יודעים	4	4	3	11	13	12	12	8.5
	סך הכול	100	100	100	100	100	100	100	100
יהודים	אעדיף לעבור לחיות שם	11	15	12	18	18	8	20.5	18
	אעדיף להישאר לחיות בישראל	84	81	84	70	67	80.5	64.5	72
	לא יודעים	5	4	4	12	15	11.5	15	10
	סך הכול	100	100	100	100	100	100	100	100
ערבים	אעדיף לעבור לחיות שם	15	18	14	15	17	26	22	17
	אעדיף להישאר לחיות בישראל	83	81	84	81	80	59	77	82
	לא יודעים	2	1	2	4	3	15	1	1
	סך הכול	100	100	100	100	100	100	100	100

* סקר "חרבות ברזל"

2025	**2022	*2012		
68	38	40.5	חושב+בטוח שכן	כלל המדגם
23	49	52	חושב+בטוח שלא	
9	13	7.5	לא יודעים	
100	100	100	סך הכל	
69	38	39	חושב+בטוח שכן	יהודים
22	49	53.5	חושב+בטוח שלא	
9	13	7.5	לא יודעים	
100	100	100	סך הכל	
61.5	42	50	חושב+בטוח שכן	ערבים
30	45	46	חושב+בטוח שלא	
8.5	13	4.5	לא יודעים	
100	100	100	סך הכל	

* ב־2012 נוסח השאלה היה: "ישראל תהפוך למדינת הרבה יותר דתית", ואפשרויות התשובה היו: חושב שכן, חושב שלא ולא יודע.

** ב־2022 נוסח השאלה היה: "ישראל תהפוך למדינה יותר דתית".

69. מה אתה חושב שיקרה או לא יקרה בעתיד הלא רחוק, ב־10–15 השנים הבאות – ישראל תהיה מסוגלת להגן על עצמה צבאית־ביטחונית

דיון בעמוד 40

2025	*2012		
78	81.5	חושב+בטוח שכן	כלל המדגם
16	12	חושב+בטוח שלא	
6	6.5	לא יודעים	
100	100	סך הכל	
79.5	85.5	חושב+בטוח שכן	יהודים
14	8	חושב+בטוח שלא	
6.5	6.5	לא יודעים	
100	100	סך הכל	
72	63	חושב+בטוח שכן	ערבים
23.5	28	חושב+בטוח שלא	
4.5	9	לא יודעים	
100	100	סך הכל	

71. מה אתה חושב שיקרה או לא יקרה בעתיד הלא רחוק, ב־10–15 השנים הבאות – ישראל תהיה בבידוד בינלאומי יותר מאשר היום

דיון בעמוד 40

2025	*2012		
38	37	חושב+בטוח שכן	כלל המדגם
52	53	חושב+בטוח שלא	
10	10	לא יודעים	
100	100	סך הכל	
34	33	חושב+בטוח שכן	יהודים
55.5	56	חושב+בטוח שלא	
10.5	11	לא יודעים	
100	100	סך הכל	
59	55.5	חושב+בטוח שכן	ערבים
37	38	חושב+בטוח שלא	
4	6.5	לא יודעים	
100	100	סך הכל	

* ב־2012 אפשרויות התשובה היו: חושב שכן, חושב שלא ולא יודע.

דיון בעמוד 40

72. מה אתה חושב שיקרה או לא יקרה בעתיד הלא רחוק, ב־10–15 השנים הבאות – ישראל תשמור על מעמדה כמדינת היי־טק מובילה

2025	*2012		
76	83	חושב+בטוח שכן	כלל המדגם
18	12	חושב+בטוח שלא	
6	5	לא יודעים	
100	100	סך הכל	
77	85	חושב+בטוח שכן	יהודים
17	10	חושב+בטוח שלא	
6	5	לא יודעים	
100	100	סך הכל	
72	76	חושב+בטוח שכן	ערבים
22	18	חושב+בטוח שלא	
6	6	לא יודעים	
100	100	סך הכל	

* ב־2012 אפשרויות התשובה היו: חושב שכן, חושב שלא ולא יודע.

דיון בעמוד 103

73. באיזו מידה אתה מסכים או לא מסכים שהכי טוב היה להרוס את כל המוסדות הפוליטיים במדינה ולהתחיל הכול מחדש?

2025	2023	2022	*2010		
46.5	38	43	37	די+מאוד מסכים	כלל המדגם
43	54	46	59	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
10.5	8	11	4	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
46.5	34	41	40	די+מאוד מסכים	יהודים
42	57	47	57	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
11.5	9	12	3	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	
47	59	55	25	די+מאוד מסכים	ערבים
47	38	42	68	לא כל כך+בכלל לא מסכים	
6	3	3	7	לא יודעים	
100	100	100	100	סך הכול	

* ב־2010 אפשרויות התשובה היו: בהחלט לא מסכים, לא מסכים, לא בטוח, מסכים, מסכים בהחלט. לצורך השוואה בין השנים פילחנו את העונים "לא בטוח" פרופורציונית בין המסכימים ללא מסכימים.

דיון בעמוד 46

74. באופן כללי, האם אתה אופטימי או פסימי לגבי העתיד של ישראל?

2025	2024	נובמבר 2023**	אוקטובר 2023 **(18-19)	אוקטובר 2023 **(15-17)	2023	2022	2021	*2018	2017	2016	*2014	2012	*2011	*2009		
55	52.5	64	61	64	50	49	63	70	68	67	73	76	58	79	די+מאוד אופטימי	כלל המדגם
41	42	27	32	26.5	45	43	30	24	29	30	24	22	38	18	די+מאוד פסימי	
4	5.5	9	7	9.5	5	8	7	6	3	3	3	2	4	3	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
57	56	72	65.5	68	52	51	67	75	71	70	73	79	63	81	די+מאוד אופטימי	יהודים
39	38.5	20	27	23	43	41	27	21	26	28	24	18	34	15	די+מאוד פסימי	
4	5.5	8	7.5	9	5	8	6	4	3	2	3	3	3	4	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	
45.5	35	27	36	44	40	37	42	44	50	51	72	60	36	65	די+מאוד אופטימי	ערבים
52	59	60	54	46	58	56	50	44	46	43	24	39	59	33	די+מאוד פסימי	
2.5	6	13	10	10	2	7	8	12	4	6	4	1	5	2	לא יודעים	
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	סך הכול	

* "מדד השלום": אפריל 2009, ינואר 2011, אפריל 2014 ואפריל 2018
** סקר "חרבות ברזל" וסקר שנה למלחמה

הרכב חברתי-דמוגרפי והגדרות עצמיות

(%, כלל המדגם, מדגם יהודים, מדגם ערבים)*

לאום	כלל המדגם
יהודים	83.0
ערבים	17.0
סך הכול	100

מין	כלל המדגם	יהודים	ערבים
גברים	49.1	48.9	50
נשים	50.9	51.1	50
סך הכול	100	100	100

גיל	כלל המדגם	יהודים	ערבים
18–24	16.0	15.0	20.9
25–34	18.5	17.3	24.6
35–44	18.4	18.4	18.4
45–54	15.0	14.8	15.9
55–64	12.6	12.8	11.4
65+	19.5	21.7	8.8
סך הכול	100	100	100

השכלה	כלל המדגם	יהודים	ערבים
עד תיכונית חלקית, ללא תעודת בגרות	12.7	9.6	28.1
תיכונית מלאה עם תעודת בגרות	21.4	19.7	29.6
על-תיכונית	12.1	13.4	5.8
ישיבה על-תיכונית	3.3	3.9	–
לימוד אקדמי חלקי, בלי תואר	7.3	7.2	7.7
תואר אקדמי מלא (תואר ראשון ומעלה)	42.1	45.0	28.3
לא השיבו	1.1	1.2	0.5
סך הכול	100	100	100

* כדי שמדגמי היהודים והערבים ייצגו באופן מדויק את חלקם באוכלוסייה במדינת ישראל לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שני המדגמים שוקללו לפי: לאום, מין, גיל, רמת דתיות (יהודים) ועדה דתית (ערבים).

ההכנסה החציונית (שמחצית מהציבור משתכר יותר ממנה ומחציתו פחות ממנה) למשפחה יהודית בישראל היא 16,500 ש"ח ברוטו, וליחיד 9,000 ש"ח ברוטו:

יהודים	הכנסה חציונית למשק בית
13.0	הרבה מתחת להכנסה החציונית
15.4	מעט מתחת להכנסה החציונית
24.1	כמו ההכנסה החציונית
26.8	מעט מעל ההכנסה החציונית
12.2	הרבה מעל ההכנסה החציונית
8.5	לא השיבו
100	סך הכול

ההכנסה החציונית (שמחצית מהציבור משתכר יותר ממנה ומחציתו פחות ממנה) למשפחה ערבית בישראל היא 10,500 ש"ח ברוטו, וליחיד 7,000 ש"ח ברוטו:

ערבים	הכנסה חציונית למשק בית
19.3	הרבה מתחת להכנסה החציונית
12.7	מעט מתחת להכנסה החציונית
32.8	כמו ההכנסה החציונית
10.2	מעט מעל ההכנסה החציונית
9.3	הרבה מעל ההכנסה החציונית
15.7	לא השיבו
100	סך הכול

ערבים	עדה דתית
80.6	מוסלמים*
8.8	נוצרים־ערבים
8.4	דרוזים
2.2	לא השיבו/אחר
100	סך הכול

* כולל בדואים

ערבים	רמת דתיות
3.3	דתי מאוד
24.7	דתי
59.7	מסורתי
11.2	לא דתי בכלל
1.1	לא יודעים
100	סך הכול

מיקום עצמי על הרצף חרדים-חילונים	יהודים
חרדים	11.6
דתיים-לאומיים/תורניים-לאומיים (חרד"לים)	12.9
מסורתיים דתיים	13.0
מסורתיים לא-דתיים	18.9
חילונים	43.6
סך הכול	100

הגדרה עצמית עדתית	יהודים
אשכנזי	39.8
מזרחי	35.2
מעורב (גם אשכנזי וגם מזרחי)	15.3
יוצאי חבר העמים/ברה"מ לשעבר	5.3
יוצאי אתיופיה	0.6
לא יודעים/לא השיבו	2.3
אחר	1.5
סך הכול	100

מחנות פוליטיים	יהודים
שמאל	12.5
מרכז	26.9
ימין	58.9
לא יודעים/לא השיבו	1.7
סך הכול	100

שיוך עצמי למחנות פוליטיים, לפי מיקום על הרצף חרדים-חילונים (יהודים)	חרדים	דתיים לאומיים/חרד"לים	מסורתיים דתיים	מסורתיים לא-דתיים	חילונים
שמאל	0.7	4.5	2.2	6.3	23.8
מרכז	12.0	10.0	18.9	28.1	37.7
ימין	84.5	84.2	76.8	64.2	37.2
לא יודעים/לא השיבו	2.8	1.3	1.2	1.4	1.3
סך הכול	100	100	100	100	100

מחוז מגורים	יהודים
צפון	8.9
חיפה	10.6
מרכז	29.2
תל אביב	21.7
ירושלים	10.2
דרום	14.1
יהודה ושומרון	5.3
סך הכול	100

אזור מגורים*	ערבים
גליל	56.2
משולש	21.9
נגב	11.3
ערים מעורבות	10.6
סך הכול	100

שירות במילואים במלחמת "חרבות ברזל" (יהודים, גילי 18-54)

שירותו במילואים במהלך המלחמה	חרדים	דתיים לאומיים/ חרד"לים	מסורתיים דתיים	מסורתיים לא־דתיים	חילונים	כלל היהודים
שירותו במילואים במהלך המלחמה	3.3	16.0	18.3	26.4	18.4	16.9
לא שירותו במילואים במהלך המלחמה	26.4	43.5	48.5	56.8	66.0	52.9
נמצאים כרגע בשירות סדיר	0.8	2.3	3.9	2.6	2.1	2.2
לא שירותו כלל בצבא	69.5	38.2	29.3	14.3	13.5	28.0
סך הכול	100	100	100	100	100	100

* במדגם היהודים השתמשנו בחלוקה לפי שישה מחוזות, כפי שנוהגת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס); ואילו במדגם הערבים השתמשנו בארבעה אזורי מגורים, היות שמרבית האוכלוסייה הערבית מתרכזת באזור הגליל והמשולש. כמו כן מדגם הערבים אינו כולל את ערביי מזרח ירושלים.

מרכז ויטרבי לחקר דעת קהל ומדיניות – צוות המחקר

פרופ' תמר הרמן היא המנהלת האקדמית של מרכז ויטרבי, עמיתה בכירה במכון הישראלי לדמוקרטיה ופרופסור אמריטה למדע המדינה באוניברסיטה הפתוחה. מומחית לחקר דעת קהל ולחברה אזרחית ופוליטיקה חוץ-פרלמנטרית.

ד"ר ליאור יוחנני הוא מנהל המחקר הכמותי של מרכז ויטרבי, מרצה בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל אביב. עוסק בסוציולוגיה פוליטית, יחסי צבא-חברה והגירה.

ירון קפלן הוא חוקר בצוות מרכז ויטרבי. בעל תואר שני בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה במגמה לפסיכולוגיה חברתית באוניברסיטת בר-אילן. בעל ניסיון רב בעריכת מחקרי שוק וסקרי דעת קהל וניתוחם. שימש בעבר בתפקיד חוקר כמותי בחברות ייעוץ ובמכוני מחקר.

אינה אורלי ספוז'ניקוב היא חוקרת בצוות מרכז ויטרבי. בעלת תואר שני בכלכלה. שימשה בעבר בתפקיד חוקרת במכונים למחקרי שוק ברוסיה ובישראל, בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, באגף לתכנון אסטרטגי בעיריית ירושלים ובמכון ירושלים למחקרי מדיניות.

המכון הישראלי לדמוקרטיה הוא מוסד עצמאי אי-מפלגתי, מחקרי ויישומי, הפועל בזירה הציבורית הישראלית בתחומי הממשל, הכלכלה והחברה. יעדיו הם חיזוק התשתית הערכית והמוסדית של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית, שיפור התפקוד של מבני הממשל והמשק, גיבוש דרכים להתמודדות עם אתגרי הביטחון מתוך שמירה על הערכים הדמוקרטיים וטיפול שותפות ומכנה משותף אזרחי בחברה הישראלית רבת הפנים.

לצורך מימוש יעדים אלו חוקרי המכון שוקדים על מחקרים המניחים תשתית רעיונית ומעשית לדמוקרטיה הישראלית. בעקבותיהם מגובשות המלצות מעשיות לשיפור התפקוד של המשטר במדינת ישראל ולטיפול חזון ארוך טווח של תרבות דמוקרטית נכונה לחברה הישראלית ולמגוון הזהויות שבה. המכון שם לו למטרה לקדם בישראל שיח ציבורי מבוסס ידע בנושאים שעל סדר היום הלאומי, ליזום רפורמות מבניות, פוליטיות וכלכליות ולשמש גוף מיעץ למקבלי ההחלטות ולציבור הרחב.

מרכז ויטרבי לחקר דעת קהל ומדיניות עוסק במחקר אמפירי של יחסו של הציבור בישראל לשאלות של תפקוד המשטר הדמוקרטי במדינת ישראל ושל מידת המחויבות של החברה הישראלית לערכי היסוד הדמוקרטיים. מאגר הנתונים "דאטה ישראל ע"ש לואי גוטמן" שהמרכז מחזיק ומתחזק מציג נתוני סקרים עדכניים וחומרים היסטוריים שנאספו במשך שנים – מאז שנת 1949 – על ידי המכון למחקר חברתי שימושי שייסד פרופ' גוטמן ואשר נתרמו למכון הישראלי לדמוקרטיה. המרכז שם לו למטרה להעשיר את הדיון הציבורי בישראל בסוגיות של מדיניות וחברה, והוא מגשים אותה באמצעות יצירה, ניתוח והפצה של מידע אמין והעמדתו לעיון חופשי לחוקרים, לאנשי תקשורת ולציבור המתעניין בישראל ובעולם.

מדד הדמוקרטיה הישראלית מציע הערכה שנתית של איכות הדמוקרטיה הישראלית. לצורך זה נערך מדי שנה בשנה סקר רחב במדגם מייצג של האוכלוסייה הישראלית. מטרתו של המדד לעמוד על המגמות בחברה הישראלית בשאלות כבדות משקל הקשורות להגשמת הערכים והיעדים הדמוקרטיים ולתפקוד של מערכות השלטון וממלאי התפקידים הנבחרים. ניתוח התוצאות מבקש לתרום לדיון הציבורי על מצב הדמוקרטיה בישראל וליצור מאגר מידע רחב שיעמיק את הדיון בנושא.